

BUDGETBEMÆRKNINGER 2023-2026

Læsevejledning.....	3
Økonomiudvalget	5
Børne- og familieudvalget.....	27
Beskæftigelsesudvalget.....	63
Socialudvalget.....	85
Miljø- og teknikudvalget	101
Sundheds-, idræts- og kulturudvalget	149
Omsorgsudvalget.....	193
Landdistriktsudvalget.....	213
Skole- og uddannelsesudvalget.....	227
Erhvervs- og planudvalget.....	253

Læsevejledning til budgetbemærkningerne

Budgettet skal løse flere forskellige opgaver. Der skelnes mellem den finansielle opgave, den bevillingsmæssige opgave og informationsopgaven.

Budgetbemærkningerne på drift og anlæg er med til at understøtte disse 3 opgaver.

Her kan man finde oversigter over kommunens udgifter fordelt på de forskellige opgaveområder (bevillingsområder). Budgettet angiver størrelsen på det spillerum, der er overlagt til udvalgene og til forvaltningen og aftaleenhederne, når der i årets løb skal foretages økonomiske dispositioner.

Budgetbemærkningerne til budgettet er opdelt i del 1 og del 2.

Del 1 består af en kort beskrivelse af bevillingsområdet, hovedtal for budgettet på drift og anlæg i de fire budgetår samt en aktuel økonomisk status og ændringer fra budgetaftalen.

Del 2 indeholder en mere dybdegående beskrivelse af bevillingsområdet og dets budgetforudsætninger, herunder tildelingsmodeller og demografireguleringer. Del 2 redegør også for budgetændringer på området, der er foretaget siden sidste års vedtagne budget.

Del 2 indeholder desuden en beskrivelse af udvalgenes anlægsprojekter, som har budget i de fire budgetår. For hvert anlægsprojekt fremgår en flerårig oversigt over rådighedsbeløbene og de frigivne anlægsbevillinger knyttet til rådighedsbeløbene. Der er endvidere en beskrivelse af anlægsprojektets formål og status.

Økonomiudvalget

Del 1

Del 2

Bevillingsområder:

Administration

Politisk organisation

Økonomiudvalget - Administration

Del 1

1. Beskrivelse af området

Bevillingen omfatter udgifter og indtægter vedrørende den centrale administration og planlægning. Det består af budgetter til stabene og forvaltningernes centrale administrative funktioner.

Bevillingen omfatter ligeledes budget til administrative områder såsom redningsberedskab, løn- og barselspuljer, betaling til Udbetaling Danmark, forsikringer og tjenestemandspensioner.

Derudover budgetteres demografimidler for 2024-26, som endnu ikke er udmøntet i udvalgenes budgetter samt endnu ikke fordelte budgetter, som Randers Kommune f.eks. har modtaget i forbindelse med lovændringer.

Hvert år afsættes endvidere en buffer under Administration vedrørende serviceudgifter til imødegåelse af eventuel forbrug af opsparede midler på service. Servicebufferen er ikke finansieret, idet der er indregnet en modpost i kommunens budget med samme beløb under finansforskydninger.

Fakta		Politikker	
Udg. til central ledelse og adm. pr. indb. i 2021 for Randers Kommune:	4.921	Indkøbspolitik	
Udg. til central ledelse og adm. pr. indb. i 2021 – placering på landsplan:	6. laveste	Personale- og ledelsespolitik	
Kilde: Indenrigs- og boligministeriets kommunale nøgletal		Politik for aktivt medborgerskab	
		Økonomisk politik	
		Se Randers Kommunes politikker på randers.dk/politikker	

2. Hovedtal

2.1. Drift

Nedenstående tabel viser budgettet fra 2023 til 2026. Tabellen viser, at der samlet for hele administrationen er budgetteret med nettoudgifter for 450,9 mio. kr. i 2023 stigende til 580 mio. kr. i 2026.

Administration (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Serviceammen	450,7	492,3	536,4	579,8
Udvikling, Miljø og Teknik	62,0	61,7	59,8	58,8
Børn og Skole	14,4	14,4	14,3	14,2
Social og Arbejdsmarked	34,8	34,6	34,7	34,5
Sundhed, Kultur og Omsorg	18,6	18,6	18,5	18,4
Stabe og tværgående konti	122,2	119,9	119,8	119,4
Redningsberedskab	20,5	20,5	20,5	20,5
Løn- og barselspuljer	31,2	31,2	31,2	31,2
Udbetaling Danmark	26,0	25,9	25,8	25,7
Tjenestemandspensioner og -præmier	53,4	52,9	52,4	51,9
Forsikringer	21,3	21,3	21,3	21,3
Servicebuffer, lovændringer og reserver	46,3	91,5	138,3	184,0
Uden for serviceammen	0,2	0,2	0,2	0,2
Tjenestemandspensioner og -præmier	0,2	0,2	0,2	0,2
I alt	450,9	492,5	536,6	580,0

Økonomiudvalget - Administration

Del 1

2.1.1. Service

Tabellen viser budgettet fra 2023 til 2026. Samlet er der inden for servicerammen under administrationsområdet budgetteret med nettoudgifter på 450,7 mio. kr. i 2023 stigende til 579,8 mio. kr. i 2026.

De stigende beløb under *Servicebuffer, lovændringer og reserver* er sammensat af beløb fra de afsatte demografimidler i 2024-26 til omsorgs-, social- og børneområdet, der stiger med 91,4 mio. kr. fra 2023 til 2026 samt af en pulje i 2024-2026 til imødegåelse af ændret pris- og lønskøn, der stiger med 49,3 mio. kr. fra 2023 til 2026. I faldende retning er budgetteret med det såkaldte Lov- og cirkulæreprogram, der falder med 1,6 mio. kr. fra 2023 til 2026, og reduktionen på administrationen på 1,5 mio. kr. fra budgetaftalen, der er indarbejdet fra 2024 og frem. For yderligere detaljer henvises til del 2.

2.1.2. Uden for servicerammen

Tabellen viser budgettet fra 2023 til 2026. Tabellen viser, at der for administrationsområdet - uden for servicerammen - er budgetteret med nettoudgifter på 0,2 mio. kr. i alle år.

2.2. Anlæg

Anlægsprojekter (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Anlægsbuffer	40,0	0,0	0,0	0,0
I alt	40,0	0,0	0,0	0,0

Der er - som tidligere - budgetteret med 40,0 mio. kr. til en anlægsbuffer til imødegåelse af eventuel forbrug af opsavede midler på anlæg i 2023. Anlægsbufferen er ikke finansieret, idet der er indregnet en modpost med samme beløb under finansforskydninger.

3. Aktuel økonomisk situation på drift og anlæg

3.1. Aktuel status

Byrådet besluttede i opstarten af den nye byrådsperiode, at der i samarbejde med fagudvalgene skal udarbejdes nogle nye politikker og strategier, samt at der er en række politikker og strategier, der skal revideres. I den kommende periode vil der i administrationen blive arbejdet med udfærdigelse af disse.

Med henblik på at drive en endnu mere effektiv kommune og udnytte de muligheder, den teknologiske udvikling giver, pågår der et arbejde med at udforme en ny Teknologi- og digitaliseringsstrategi. I strategien forventes der indarbejdet tre overordnede pejlemærker, som skal være rammesættende for det videre arbejde; stigende mangel på arbejdskraft, den grønne omstilling og imødegåelse af klimaforandringer samt borgeres og virksomheders behov for og forventninger til nye og mere fleksible måder at interagere med kommunen på. Som et eksempel bliver der i administrationen arbejdet med at benytte alle teknologiske muligheder i det nye økonomisystem, som Randers Kommune ibrugtog i 2021. I den forbindelse arbejdes der bl.a. med automatisering af fakturabehandlingen.

I Randers Kommune er der fastsat nogle fokusområder indenfor rekruttering, hvor der sættes ind med henblik på at tiltrække og rekruttere medarbejdere samt at introducere til arbejdspladsen. Derudover

Økonomiudvalget - Administration

Del 1

bliver der arbejdet med at skabe et godt arbejdsmiljø for medarbejderne med fokus på trivsel, kompetenceudvikling og sundhed. Dette skal være med til at udvikle og fastholde medarbejdere samt holde sygefravær og arbejdsskader nede.

I administrationen er der ligeledes stort fokus på planlægning, implementering og opfølgning på alle indsatserne i kommunens Klimaplan 2050. Der er igangsat en lang række af projekter indenfor temaerne; Natur og landbrug, Persontransport, Energiforsyning, Virksomheder, Bæredygtig levevis samt Kommunen som koncern. Indenfor temaet Kommunen som koncern bliver der bl.a. arbejdet med bæredygtig transport, energioptimering- og renovering af kommunens bygninger samt bæredygtige vareindkøb.

3.2. Budgetaftalen

Budgetaftalen indeholder nedenstående nye tiltag og reduktioner for Administrationen på økonomiudvalgets område.

Ændringer fra budgetaftalen - drift (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Reduktion i brug af eksterne konsulenter	-0,5	-0,5		
Socialområdet - økonomisk handleplan	0,7	0,7	0,7	0,7
Randers festuge	0,2	0,2	0,2	0,2
Byggesagsbeh. - bevilling forlænges til 2024		2,0		
Reduktion administration		-1,5	-1,5	-1,5
I alt	0,3	0,8	-0,7	-0,7

Med budgetaftalen 2023-26 er der udmøntet 0,5 mio. kr. i 2023 og 2024 vedrørende reduktion af udgifter til konsulenter på administrationen.

Af midlerne til handleplanen for socialområdet er der afsat 0,7 mio. kr. til administration. De resterende midler anvendes på socialområdet til ny bolighandlingsplan og til udbygning af mestringsvejledning.

Der er afsat 150.000 kr. til videreudvikling af Randers Festuge. Ekstra bevilling til byggesagsbehandling på 2 mio. kr. i 2022 og 2023 er blevet forlænget med ét år i 2024.

Ved hjælp af en analyse af kommunens samlede administration skal der findes administrative besparelser for 1,5 mio. kr. årligt fra 2024 og frem. I forbindelse med budget 2024-27 skal budgetreduktionen fordeles.

Økonomiudvalget - Administration

Del 2

1. Uddybende beskrivelse af området

Bevillingen omfatter udgifter og indtægter vedrørende den centrale administration og planlægning. Det består af budgetter til stabene og forvaltningernes centrale administrative funktioner.

Bevillingen omfatter ligeledes budget til administrative områder såsom redningsberedskab, løn- og barselspuljer, betaling til Udbetaling Danmark, forsikringer og tjenestemandspensioner.

Derudover budgetteres demografimidler for 2024-26, som endnu ikke er udmøntet i udvalgenes budgetter samt endnu ikke fordelte budgetter, som Randers Kommune f.eks. har modtaget i forbindelse med lovændringer.

Hvert år afsættes endvidere en buffer under Administration vedrørende serviceudgifter til imødegåelse af eventuel forbrug af opsavede midler på service. Servicebufferen er ikke finansieret, idet der er indregnet en modpost i kommunens budget med samme beløb under finansforskydninger.

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingsområdet, samt budgetbeløbene for 2023:

Administration (mio. kr.) 2023	Udgift	Indtægt	Netto
Servicerammen	465,0	-14,3	450,7
Udvikling, Miljø og Teknik	69,3	-7,4	62,0
Børn og Skole	14,4	0,0	14,4
Social og Arbejdsmarked	35,6	-0,8	34,8
Sundhed, Kultur og Omsorg	18,6	0,0	18,6
Stabe og tværgående konti	128,3	-6,1	122,2
Redningsberedskab	20,5	0,0	20,5
Løn- og barselspuljer	31,2	0,0	31,2
Udbetaling Danmark	26,0	0,0	26,0
Tjenestemandspensioner og -præmier	53,4	0,0	53,4
Forsikringer	21,3	0,0	21,3
Servicebuffer, lovændringer og reserver	46,3	0,0	46,3
Uden for servicerrammen	0,2	0,2	0,2
Tjenestemandspensioner og -præmier	0,2	0,0	0,2
I alt	465,2	-14,3	450,9

I de efterfølgende afsnit er der udarbejdet en kort beskrivelse af de enkelte områder. Beskrivelserne indeholder en gennemgang af det enkelte udgiftsområde. Indenfor det enkelte område er der både udgifter inden for og uden for aftaleenheden jf. Randersmodellen.

1.1. Servicerammen

Tabellen viser, at der inden for servicerrammen samlet set er budgetteret med nettoudgifter for 450,7 mio. kr.

1.1.1. Udvikling, Miljø og Teknik

Udvikling, Miljø og Teknik varetager en bred vifte af services og opgaver inden for miljø, natur, landbrug, trafik, veje, grønne områder, ejendomsdrift mv. Den primære opgave for forvaltningen er at vedligeholde og udvikle Randers Kommunes fysiske omgivelser og sikre korrekt og sikker sagsbehandling.

Økonomiudvalget - Administration

Del 2

Det samlede administrative budget udgør 62,0 mio. kr., som er fordelt på tre afdelinger samt et fælles budget til bl.a. ledelse. Størstedelen af udgiftsbudgettet dækker udgifter til løn, herunder en stor del til myndighedsopgaver. Der er budgetteret med indtægter fra administrationsbidrag fra affaldsområdet, Driftsafdelingen, færgedriften samt Vandmiljø Randers.

I budgetaftalen er afsat en reduktion i anvendelsen af eksterne konsulenter. Udvikling, Miljø og Teknikforvaltningens andel er 0,2 mio. kr. i 2024 og frem. Økonomiudvalgets område udgør 0,1 mio. kr. og er udmøntet på tværs af området.

Udvikling, Miljø og Teknik (mio. kr.) 2023	Udgift	Indtægt	Netto
Servicerammen	69,3	-7,4	62,0
Udvikling, Miljø og Teknik, fælles	3,3	-3,1	0,2
Stab og Bæredygtighed	14,6	-0,6	14,1
Erhverv og Bosætning	4,9	0,0	4,9
Plan, By og Natur	46,6	-3,7	42,9

Udvikling, Miljø og Teknik, ledelse og fælles

Budgettet omfatter løn til ledelse og fælles udgifter samt indtægter fra administrationsbidrag og vederlag til skorstensfejer.

Stab og Bæredygtighed

Stab og Bæredygtighed understøtter forvaltningsledelsen og løser tværgående opgaver inden for jura, økonomi, digitalisering og GIS, ledelsesunderstøttelse og politisk betjening samt klima og bæredygtighed. Afdelingen har ansvaret for tilsynet med almene boliger samt arbejdet omkring dårlige boliger og byfornyelse. Stab og Bæredygtighed har desuden ansvaret for den samlede bæredygtighedsindsats. Budgettet omfatter primært løn og personaleudgifter samt udgifter til GIS.

Erhverv og Bosætning

Erhverv og Bosætning varetager opgaver indenfor erhverv, turisme, bosætning samt landdistrikt og har ansvaret for kommunens køb/salg af fast ejendom. Afdelingen betjener den politiske og administrative ledelse i forhold til indsatsen for erhvervsudvikling samt den overordnede planlægning. Herudover varetages sekretariatsbetjening af landdistriktsudvalget samt opgaver i relation til forskellige regionale samarbejder.

Budgettet omfatter udgifter til løn og personaleudgifter, mens budget til driftstilskud samt bevillinger til samarbejds- og udviklingsprojekter er budgetteret under erhvervs- og planudvalget samt landdistriktsudvalget.

Plan, By og Natur

Plan, By og Natur har fem sektioner, der helt eller delvist hører under økonomiudvalget. Opgaverne spænder bredt fra natur, byggesag og plan til veje og trafik og den største del af opgaverne omfatter myndighedsudøvelse. Budgettet omfatter primært løn og personaleudgifter samt indtægter fra bl.a. projekteringshonorarer og byggesagsgebyrer. I budgetaftalen er afsat 2,0 mio. kr. til byggesags- og myndighedsbehandling i 2024.

Økonomiudvalget - Administration

Del 2

Miljø, Natur og Landbrug samt Grønne områder og Friluftsliv varetager en række opgaver i forbindelse med miljøbeskyttelse, naturforvaltning samt drift og vedligehold af skove og grønne områder. Området varetager myndighedsudøvelse efter lov om miljøgodkendelse, naturbeskyttelsesloven, vandløbsloven mv.

Byg har ansvar for byggesagsbehandling, administration af ejendomsbeskatning, landzonesager og matrikulære sager. Der opkræves gebyr efter forbrugt tid for byggesagsbehandlingen.

Plan varetager opgaver inden for strategisk og fysisk planlægning, klimaplanlægning, arkitektonisk rådgivning, bevaring, byfornyelse og miljøvurdering.

Veje og Trafik varetager den overordnede planlægning og styring vedr. de kommunale veje, vintertjeneste, parkering samt den kollektive trafik. Opgaven er at sikre, at de myndighedsmæssige vilkår sikres og at drift, vedligeholdelse og udbygning sker i tråd med kommunens politikker og målsætninger, herunder kvalitetsbeskrivelser for driften.

1.1.2. Børn og Skole

For området Børn og Skole er der budgetteret med nettoudgifter for 14,4 mio. kr., der er fordelt som vist nedenfor.

Børn og Skole (mio. kr.) 2023	Udgift	Indtægt	Netto
Servicerammen	14,4	0,0	14,4
Børn og Skole - Direktørområdet	6,9	0,0	6,9
Børn og Skole - Sekretariatet	7,6	0,0	7,6

Sekretariatet understøtter forvaltningsledelsen i betjeningen af to politiske udvalg og de tre sektorområder: skole-, børne- og familieområdet. Sekretariatets opgaver består af politisk betjening, analyser, økonomi og udviklingsopgaver. Herudover varetager sekretariatet pladsanvisningen indenfor dagtilbudsområdet, betjener børn- og ungeudvalget og andre tværgående funktioner.

1.1.3. Social og Arbejdsmarked

For området Social og Arbejdsmarked er der budgetteret med nettoudgifter for 34,8 mio. kr.

Social og Arbejdsmarked (mio. kr.) 2023	Udgift	Indtægt	Netto
Servicerammen	35,6	-0,8	34,8
Social og Arbejdsmarked fælles	4,5	0,0	4,5
Økonomi og Styring SA	10,0	-0,2	9,9
Politik og Udvikling SA	7,3	0,0	7,3
Borgerservice	13,8	-0,7	13,1

Social og Arbejdsmarked fælles dækker løn til ledelse samt tværgående driftsudgifter. Økonomi og Styring samt Politik og Udvikling varetager bl.a. sekretariatsbetjeningen af socialudvalget og beskæftigelsesudvalget, økonomistyring, drift, udvikling m.m. af socialområdet og arbejdsmarkedsområdet.

Borgerservice varetager en lang række serviceydelser, bl.a. information og vejledning af borgerne om pas, kørekort, visser og hjælp til selvbetjening. Af nettobudgettet på 13,1 mio. kr. er de 1,17 mio. kr. et driftsbudget til porto, som er uden for aftale.

Økonomiudvalget - Administration

Del 2

1.1.4. Sundhed, Kultur og Omsorg

For området Sundhed, Kultur og Omsorg er der budgetteret med nettoudgifter for 18,6 mio. kr., der er fordelt således:

Sundhed, Kultur og Omsorg (mio. kr.) 2023	Udgift	Indtægt	Netto
Servicerammen	18,6	0,0	18,6
Sekretariat Sundhed, Kultur og Omsorg	13,1	0,0	13,1
Kultur og Fritid	5,5	0,0	5,5

Sekretariatet Sundhed, Kultur og Omsorg understøtter forvaltningsledelsen i forhold til betjening af udvalg og institutioner, den overordnede økonomi, udviklingsopgaver samt blandt andet administration af elever og hjemmeplejebiler. Budgettet for sekretariatet er på 13,1 mio. kr.

Sekretariat Kultur og Fritid varetager administrationen af en række kultur- og fritidsmidler, blandt andet tilskud til foreninger, aftenskoler og kulturinstitutioner/-foreninger, lokaleudlejning, ansvar for idrætsanlæg og parker samt understøttelse af foreninger og kultur i øvrigt. Kultur og Fritid har et budget på 5,5 mio. kr.

1.1.5. Stabe og tværgående konti

For området Stabe og tværgående konti er der budgetteret med nettoudgifter for 122,2 mio. kr.

Stabe og tværgående konti består af følgende områder:

Stabe og tværgående konti (mio. kr.) 2023	Udgift	Indtægt	Netto
Servicerammen	128,3	-6,1	122,2
Direktion	4,7	0,0	4,7
Politik, Jura og Kommunikation	21,4	-0,1	21,3
Økonomi	25,2	0,0	25,1
IT og Digitalisering	70,3	0,0	70,3
Personale og HR	22,5	0,0	22,5
Borgerrådgiver	3,1	-2,3	0,8
Centralt fælles	-18,8	-3,6	-22,4

I oversigten fremgår de enkelte stables budgetter samt de tværgående administrative udgifter, der er fælles for flere forvaltninger eller er tværgående for hele kommunen.

Stabene betjener organisationen og den politiske ledelse og varetager opgaver indenfor bl.a. økonomistyring, kommunikation, løn og personaleadministration og IT drift samt digitalisering. Centralt fælles består bl.a. af budget vedrørende administrativt overhead, advokatudgifter, kontingent til KL samt revision.

Borgerrådgiverfunktionen betjener borgerne og er en rådgivnings- og klageinstans, som er uafhængig af kommunens administration.

1.1.6. Redningsberedskab

Beredskab og Sikkerhed har siden 1. januar 2016 været et fælles beredskab for Randers, Favrskov, Norddjurs og Syddjurs kommuner. Beredskab og Sikkerhed er organiseret som et kommunalt fællesskab efter styrelseslovens § 60 og er etableret som et interessentskab.

Økonomiudvalget - Administration

Del 2

Beredskab og Sikkerheds opgaver er i hovedtræk:

- Rednings- og slukningsopgaver i tilfælde af brand
- Opgaver i forbindelse med akutte uheld med farlige stoffer
- Opgaver i forbindelse med modtagelse, indkvartering og forplejning af evakuerede og andre nødstedte
- Vandforsynings- og brandhaneadministration
- Brandteknisk sagsbehandling
- Forebyggende opgaver
- Brandsyn

Der er nedsat en Beredskabskommission, der har ansvaret for varetagelse af redningsberedskabets opgaver. Borgmesteren er født medlem af Beredskabskommissionen, og Randers Kommunes budget til Beredskab og Sikkerhed er derfor placeret under økonomiudvalget.

De enkelte kommuners andele af det samlede budget danner grundlag for en fordelingsnøgle mellem kommunerne. Randers Kommunes ejerandel udgør 39 % af det samlede budget for Beredskab og Sikkerhed og udgør i 2023 20,5 mio. kr.

1.1.7. Løn- og barselspuljer

Budgettet for løn- og barselspuljer udgør 31,2 mio. kr. og vedrører følgende områder:

Løn- og barselspuljer (mio. kr.) 2023	Udgift	Indtægt	Netto
Servicerammen	31,2	0,0	31,2
Barselspulje	26,3	0,0	26,3
Jubilæumsgratiale	2,1	0,0	2,1
Lønpuljer	2,8	0,0	2,8

Fra barselspuljen refunderes de enkelte arbejdspladser 80 % af forskellen mellem den faktiske løn og barselsrefusionen modtaget fra Udbetaling Danmark. Barselsfonden udgør 0,74 % af kommunens lønsum.

Budgettet til jubilæumsgratiale er fastsat svarende til det forventede antal jubilare i 2023 samt et budget til fejring af jubilarene.

Budgettet til lønpuljer anvendes til budgetkompensation vedrørende tillidsrepræsentanter samt til voksnelever. Af budgettet til voksnelever anvendes forlods 0,2 mio. kr. til administrative elever. Herefter fordeles 1,7 mio. kr. med 0,9 mio. kr. mellem Udvikling, Miljø og Tekniks driftsafdeling og administrationen. Derudover anvendes 0,8 mio. kr. til aflønning af voksnelever, som ansættes med to i IT og Digitalisering, to i Udvikling, Miljø og Teknik samt to i Sundhed, Kultur og Omsorg.

1.1.8. Udbetaling Danmark

Budgettet til Udbetaling Danmark er på 26,0 mio. kr.

Randers Kommune er fra 2013 blevet opkrævet et administrationsbidrag fra Udbetaling Danmark (UDK). Udbetaling Danmark opkræver administrationsbidrag, der omfatter kundedrift og Udbetaling Danmarks drift af IT-systemer.

Økonomiudvalget - Administration

Del 2

Administrationsbidraget for 2023 fastsættes endeligt på Udbetaling Danmarks bestyrelsesmøde i december 2022.

1.1.9. Tjenestemandspensioner og -præmier

Budgettet til tjenestemandspensioner og -præmier udgør 53,4 mio. kr. i 2023. Herudover ligger 0,2 mio. kr. uden for servicerammen, da det vedrører affaldsområdet og dermed det brugerfinansierede område.

Budgettet vedrører tjenestemandspensioner til pensionerede tjenestemænd og præmier som indbetales til Sampension til dækning af fremtidige pensionsudgifter.

Såvel pensioner som præmier skal bogføres på hovedkonto 6 Administration uanset ansættelsessted. Når en tjenestemand fratræder, vil stillingen typisk blive besat med en overenskomstansat, hvor pensionsforsikringspræmien skal afholdes af ansættelsesstedet. I denne type stillingskift kompenseres ansættelsesstedet for merudgiften på 16 % til præmier med finansiering fra puljen til tjenestemandsforsikringspræmier. Kontoen dækker også over restudgifter til tjenestemandspensioner, da præmierne over årene ikke har været fuldt dækkende.

Udgiften til præmier er faldende på grund af nettoafgang af tjenestemænd, mens udgiften til tjenestemandspensioner iflg. Sampension vil stige de kommende år og først topper omkring år 2025.

1.1.10. Forsikringer

Budgettet er på i alt 21,3 mio. kr. til forsikringspræmier og forsikringsudgifter.

Randers Kommune er delvist forsikret via forsikringsselskaber og er selvforsikret på øvrige områder. På områder, hvor kommunen er selvforsikret, er der etableret en intern forsikringsordning. Den interne forsikringsordning vedrører bl.a. arbejdsskade, bygning og løsøre, motorkøretøjer, erhvervs- og produktansvar, forsikringsmægler, risikostyring m.v.

På området bogføres præmieudgifter til de enkelte forsikringsområder samt erstatninger for arbejdsskader og øvrige erstatningsudgifter.

1.1.11. Servicebuffer, lovændringer og reserver

Budgettet er på i alt 46,3 mio. kr., som fordeler sig som vist nedenfor:

Servicebuffer, lovændringer og reserver	Udgift	Indtægt	Netto
Servicerammen	46,3	0,0	46,3
Lov og cirkulære	2,8	0,0	2,8
Budgetpulje servicebuffer	40,0	0,0	40,0
Budgetpulje diverse	2,5	0,0	2,5
Innovationspuljen	0,5	0,0	0,5
Kørselsbudget - buffer	0,4	0,0	0,4

Vedrørende Lov og cirkulære for 2023-26 samt fra tidligere år er der et budget på 2,8 mio. kr. Heraf er 2,6 mio. reserveret til nye, endnu ikke kendte digitaliseringsinitiativer i regi af bl.a. KOMBIT jf. KL's budgetvejledning angående Administration og IT.

Økonomiudvalget - Administration

Del 2

Der er - som tidligere - budgetteret med 40,0 mio. kr. som en bufferpulje vedr. serviceudgifter i 2023. Bufferen er af teknisk karakter (ikke-finansieret) og modsvares af en modpost i budgettet under finansposter.

Der er en *Budgetpulje diverse* på 2,5 mio. kr., der bl.a. vedrører reservepulje på 1,9 mio. kr. til yderligere korrektioner i tilknytning til ingen pris-fremskrivning.

Innovationspuljen blev ved budgetaftalen 2015 reduceret med 4 mio. kr. årligt. Der er herefter et budgetbeløb på 0,5 mio. kr.

Der er en buffer vedrørende kørsel på 0,4 mio. kr., der er afsat til finansiering af fælles indsatser og til at kompensere for mindre uforudsete hændelser.

1.2. Uden for servicerammen

Tabellen viser, at der for administrationsområdet - uden for servicerammen - er budgetteret med nettoudgifter på 0,2 mio. kr. til tjenestemandspensioner og præmier. Det vedrører affaldsområdet og dermed det brugerfinansierede område.

2. Budgetforudsætninger

Budgetforslag 2023-26 er beregnet på grundlag af det vedtagne budget 2022-25 tillagt pris- og løn-fremskrivninger og korrektioner besluttet ved budgetvedtagelse, tillægsbevillinger og omplaceringer samt korrektioner fra lov- og cirkulærepragrammet.

3. Ændringer på området

Nedenstående tabel viser, hvilke ændringer der er indarbejdet i Budget 2023–26 i forhold til Budget 2022.

Administration mio. kr.	Ændring til 2023	Ændring til 2024	Ændring til 2025	Ændring til 2026
Udgangspunkt 2022-budget	450,3	450,3	450,3	450,3
Demografi og øvrige store ændringer				
Demografimidler - udvikling og udmøntn. Budgetaftale 2023	0,0	32,0	61,7	91,4
Organisationsændring - Eventsekr. fra SIK-udvalg til ØU	5,5	5,5	5,5	5,5
Skønnede merudgifter - ændret PL	0,0	16,2	33,2	49,3
Ingen prisfremsk. - reservepulje	1,9	2,3	2,3	2,3
Ingen prisfremsk. - Administration	-1,1	-1,1	-1,1	-1,1
Lov og cirkulære 2023-26	0,2	0,5	0,4	0,4
Tilpasning servicebuffer	-1,7	-1,7	-1,7	-1,7
Stilling Politik, Jura og Komm. - §17 stk. 4 Udvalg	0,5	0,5	0,5	0,5
Udmøntn. af effektiviserings- og besparelseskrav 2024-26	0,0	-1,8	-3,2	-5,0
Budgetaftale 2023-2026				
Reduktion i brug af eksterne konsulenter	-0,5	-0,5		
Socialområdet - økonomisk handleplan	0,7	0,7	0,7	0,7
Randers festuge	0,2	0,2	0,2	0,2
Byggesagsbeh. - bevilling forlænges til 2024		2,0		
Reduktion administration		-1,5	-1,5	-1,5
Budgetaftaler tidligere år				
Styrkelse af byggesagsbehandl. - bevill. bortfald fra 2024	0,0	-2,1	-2,1	-2,1
Grundvand - opprioritering - bevill. bortfald fra 2023	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8

Økonomiudvalget - Administration

Del 2

Administration mio. kr.	Ændring til 2023	Ændring til 2024	Ændring til 2025	Ændring til 2026
Bosætningsstrategi - markedsføring - bortfald af bevill. i 2023	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Udmøntning af klima, natur og miljøpolitikker - bortfald af bevill.	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
Effektiviseringsbidrag budgetaftale 2020 - Adm.	-2,1	-2,1	-2,1	-2,1
Tillægsbevillinger og omplaceringer				
Tillægsbevillinger	1,2	0,4	0,4	-0,2
Tillægsbevillinger og omplaceringer tidligere år	-0,8	-2,6	-2,3	-2,3
PL og øvrige ændringer				
Tekniske korrektioner	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Lov og cirkulære	0,0	-1,3	-1,3	-1,3
PL-tilpasning	-0,1	-0,2	-0,1	-0,1
I alt	450,7	492,3	536,4	579,8

Tabellen uddybes i nedenstående afsnit.

3.1. Demografi og øvrige store ændringer

Med budgetaftalen 2023-26 er der udmøntet 47,8 mio. kr. i demografimidler til områderne børn, social og omsorg. Derudover er der under økonomiudvalget afsat en pulje på 32 mio. kr. i 2024 stigende til 91,4 mio. kr. i 2026 til udmøntning i kommende budgetaftaler.

Der er lavet en organisationsændring, som har betydet, at budgettet for Eventsekretariatet på 5,5 mio. kr. er flyttet fra sundheds, idræts- og kulturudvalget til økonomiudvalget.

KL foretog i september måned 2022 en opdatering af pris- og lønskøn for perioden 2022-26. Der er tale om en markant opjustering, som kan henføres til de stigende priser. For årene 2022 og 2023 har KL ikke ændret udgiftsrammerne for kommuner – dvs. der følger i udgangspunktet ikke finansiering med til de yderligere prisstigninger for disse år.

For årene 2024-2026 har KL indregnet en stigning i serviceudgifterne, som giver et løft af bloktilskuddet. Denne merindtægt er indregnet under tilskud/udligning. En foreløbig beregning af de udgiftsmæssige konsekvenser for Randers Kommune af de stigende priser viser en merudgift på 16,2 mio. kr. i 2024 stigende til 49,3 mio. kr. i 2026.

Disse budgetbeløb placeres i første omgang som en pulje under økonomiudvalget til senere udmøntning.

Ingen prisfremskrivning på budgetter til varekøb og tjenesteydelser er udmøntet i 2023 fra en afsat pulje på -10,2 mio. kr. Der er udmøntet mere end puljen, således at der er en reservepulje tilbage på 1,9 mio. kr. i 2023 og 2,3 mio. kr. i 2024-26.

Udmøntningen af ingen prisfremskrivning udgør 1,1 mio. kr. på administrationen.

Der er tilført 0,2 mio. kr. i 2023, 0,5 mio. kr. i 2024 og 0,4 mio. kr. i 2025-26 ved Lov og cirkulære 2023-26.

Der er sket en tilpasning af servicebufferen med -1,7 mio. kr., så den er på 40 mio. kr. i alle år.

Økonomiudvalget - Administration

Del 2

Der er tilført 0,5 mio. kr. til en stilling i Politik, Jura og Kommunikation til betjening af § 17 stk. 4 bæredygtighedsudvalget.

For administrationen udgør udmøntningen af effektiviserings- og besparelseskrauet 1,8 mio. kr. i 2024 stigende til 5 mio. kr. i 2026.

3.2. Budgetaftale 2023-2026

Med budgetaftalen 2023-26 er der udmøntet 0,5 mio. kr. i 2023 og 2024 vedrørende reduktion af udgifter til konsulenter på administrationen.

Af midlerne til handleplanen for socialområdet er der afsat 0,7 mio. kr. til administration. De resterende midler anvendes på socialområdet til ny bolighandlingsplan og til udbygning af mestringsvejledning.

Der er afsat 150.000 kr. til videreudvikling af Randers Festuge. Ekstra bevilling til byggesagsbehandling på 2 mio. kr. i 2022 og 2023 er blevet forlænget med ét år i 2024.

Ved hjælp af en analyse af kommunens samlede administration skal der findes administrative besparelser for 1,5 mio. kr. årligt fra 2024 og frem. I forbindelse med budget 2024-27 skal budgetreduktionen fordeles.

3.3. Budgetaftale tidligere år

Der er nogle bevillinger fra tidligere års budgetaftaler, som bortfalder; 0,8 mio. kr. til opgave med beskyttelse af grundvandet (fra 2023), 1,0 mio. kr. til markedsføring som led i bosætningsstrategien (fra 2023), 0,9 mio. kr. til udmøntning af klima, natur og miljøpolitikker (fra 2023) samt 2 mio. kr. til styrkelse af byggesagsbehandling (fra 2024). Styrkelse af byggesagsbehandlingen blev dog med budgetaftalen 2023-26 forlænget med ét år i 2024.

Effektiviseringskravet er udmøntet i henhold til budgetaftalen 2020-23. Kravet herfra stiger med 2,1 mio. kr. fra 2022 til 2023.

3.4. Tillægsbevillinger og omplaceringer

Der er i 2022 og tidligere år givet tillægsbevillinger og lavet omplaceringer mellem bevillingsområder for i alt 0,4 mio. kr. i 2023 og for i alt -2,5 mio. kr. i 2026.

3.5. PL og øvrige ændringer

Der er i forbindelse med budgetlægningen foretaget tekniske korrektioner for i alt -0,6 mio. kr., og fra tidligere års Lov og cirkulære bortfalder der 1,3 mio. kr. fra 2024 og frem.

4. Yderligere oplysninger

4.1. Oversigt over aftaleenheder

Der er én samlet aftaleenhed på bevillingsområdet Administration, som udgøres af stabene, borgerservice og sekretariaterne i forvaltninger.

4.2. Takster og nøgletal

I 6-bynøgletalsrapporten kan findes nøgletal om udgifter til den kommunale administration. Nøgletalene tager udgangspunkt i Indenrigs- og Boligministeriets kontoplan. Tabellen i nedenstående link viser

Økonomiudvalget - Administration

Del 2

administrationsudgifter pr. indbygger i bred forstand, det vil sige inklusiv udgifter til det politiske niveau samt kommissioner, råd og nævn.

[Den seneste 6-bynøgletalsrapport kan tilgås her via randers.dk](#)

5. Anlægsprojekter

Der er - som tidligere år - budgetteret med 40,0 mio. kr. til en anlægsbuffer til imødegåelse af eventuel forbrug af opsparede midler på anlæg i 2023. Anlægsbufferen er ikke finansieret, idet der er indregnet en modpost med samme beløb under finansforskydninger.

Som en del af budgetvedtagelsen for 2023-2026 blev der samtidig vedtaget en 10-årig investeringsplan på anlægsområdet. De resterende år i investeringsplanen under administrationen fremgår af nedenstående oversigt:

10-årig investeringsplan (mio. kr.)	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Pulje til politisk prioritering - inkl. demografisk udbygning	44,6	45,4	48,4	51,4	80,4	80,4
I alt	44,6	45,4	48,4	51,4	80,4	80,4

Puljen til politisk prioritering stiger med 29 mio. kr. fra 2030 til 2031, da den årlige opsparring til klimabroen afsluttes i 2030.

Nedenfor følger anlægsskemaer for anlægsprojekter med budget i 2023-2026 for bevillingsområdet.

Økonomiudvalget - Administration

Del 2

Anlægsprojekt: Anlægsbuffer

Bevillingsprogramnummer: 9210000001

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter		40.000				40.000
Indtægter						
I alt	0	40.000	0	0	0	40.000

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
			0
			0
I alt	0	0	0

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Bufferen er indarbejdet for at imødegå et eventuelt forbrug af opsparede midler på anlæg i 2023. Bufferen er ikke finansieret. Der er indregnet en modpost under finansforskydninger af tilsvarende beløb.

Økonomiudvalget - Politisk organisation

Del 1

1. Beskrivelse af området

Bevillingen omfatter udgifter og indtægter vedrørende partistøtte, kommunalbestyrelsesmedlemmer, kommissioner, råd og nævn samt de forskellige valg.

Fakta		Politikker
Antal politiske udvalg:	10	Se Randers Kommunes politikker på randers.dk/politikker
Antal byrådsmedlemmer:	31	

2. Hovedtal

2.1. Drift

Nedenstående tabel viser budgettet fra 2023 til 2026 for politisk organisation.

Politisk organisation (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Serviceammen	19,5	19,3	20,4	16,4
Fælles formål - Politisk organisation	0,6	0,6	0,6	0,6
Kommunalbestyrelsesmedlemmer	14,8	14,8	14,8	14,8
Kommissioner, råd og nævn	1,0	1,0	1,6	0,9
Valg	3,0	2,9	3,4	0,1
I alt	19,5	19,3	20,4	16,4

2.1.1. Service

Tabellen viser budgettet fra 2023 til 2026. Tabellen viser, at der samlet for service under Politisk organisation er budgetteret med nettoudgifter på 19,5 mio. kr. i 2023 faldende til 16,4 mio. kr. i 2026. De budgetterede beløb under *Valg* varierer alt efter, om der afholdes valg samt hvilke valg, der afholdes.

3. Aktuel økonomisk situation på drift og anlæg

3.1. Aktuel status

Byrådet besluttede i opstarten af den nye byrådsperiode, at der i samarbejde med fagudvalgene skal udarbejdes nogle nye politikker og strategier, samt at der er en række politikker og strategier, der skal revideres. I den kommende periode vil fagudvalgene tage stilling til disse.

3.2. Budgetaftalen

Budgetaftalen indeholder nedenstående nye tiltag og reduktioner for Politisk organisation på økonomiudvalgets område.

Økonomiudvalget - Politisk organisation

Del 1

Ændringer fra budgetaftalen - drift (1.000 kr.)	2023	2024	2025	2026
Tilskud til Natteravnene 25.000 kr. i 2023-24	0,0	0,0		
I alt	0,0	0,0	0,0	0,0

Med budgetaftalen 2023-26 er der afsat 25.000 kr. i 2023 og 2024 til foreningen Natteravnene.

Økonomiudvalget - Politisk organisation

Del 2

1. Uddybende beskrivelse af området

Bevillingen omfatter udgifter og indtægter partistøtte, kommunalbestyrelsesmedlemmer, kommissioner, råd og nævn samt de forskellige valg.

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingsområdet samt budgetbeløbene for 2023:

Politisk organisation (mio. kr.) 2023	Udgift	Indtægt	Netto
Servicerammen	19,5	0,0	19,5
Fælles formål - Politisk organisation	0,6	0,0	0,6
Kommunalbestyrelsesmedlemmer	14,8	0,0	14,8
Kommissioner, råd og nævn	1,0	0,0	1,0
Valg	3,0	0,0	3,0
I alt	19,5	0,0	19,5

I de efterfølgende afsnit er der udarbejdet en kort beskrivelse af de enkelte områder. Beskrivelserne indeholder en gennemgang af det enkelte udgiftsområde.

1.1. Servicerammen

Tabellen viser, at der inden for servicerammen samlet set er budgetteret med nettoudgifter for 19,5 mio. kr. i 2023.

1.1.1. Fælles formål - Politisk organisation

Budgettet på 0,6 mio. kr. under Fælles formål anvendes til partistøtte jf. bekendtgørelse af lov om økonomisk støtte til politiske partier m.v., som reguleres af antal afgivne stemmer ved seneste kommunalvalg. Taksten udgør i 2023 – 8,00 kr. pr. stemme. Derudover afholdes udgifter til modtagelse af delegationer m.v.

1.1.2. Kommunalbestyrelsesmedlemmer

Der er afsat 14,8 mio. kr. til alle udgifter vedr. byrådsmedlemmer, herunder vederlag, erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, godtgørelser, diæter, rejseudgifter mv. Under dette budget afholdes ligeledes udgifter til byrådsmedlemmers deltagelse i kommissioner, råd og nævn.

Vederlag til borgmester og viceborgmester

Borgmestervederlaget udgør 1.103.327 kr. årligt (årligt grundbeløb pr. 1. april 2016 jf. *vederlagsbekendtgørelsen nr. 2001 af 28/10/2021*). Med virkning fra 1. april 2022 er borgmestres vederlag reguleret med 12,6996 pct. i forhold til grundbeløbet pr. 1. april 2016.

1. og 2. viceborgmestervederlag udgør henholdsvis 9 og 1 pct. af borgmestervederlaget.

Vederlag til udvalgsformænd og næstformænd samt udvalgsmedlemmer

Næstformanden for økonomiudvalget oppebærer et vederlag, som udgør 3,28 pct. af borgmesterens vederlag. Udvalgsformænd for nedenstående udvalg oppebærer 18,51 pct. af borgmesterens vederlag, og næstformænd får 3,28 pct. af størrelsen af borgmesterens vederlag.

- Miljø- og teknikudvalget

Økonomiudvalget - Politisk organisation

Del 2

- Børne- og familieudvalget
- Socialudvalget
- Omsorgsudvalget
- Beskæftigelsesudvalget
- Sundheds-, idræts- og kulturudvalget
- Landdistriktsudvalget
- Udviklingsudvalget
- Skole- og uddannelsesudvalget

Formanden for børne- og ungeudvalget oppebærer et vederlag på 11,42 pct. af borgmesterens vederlaget.

Udover vederlag til formand og næstformand udbetales vederlag til 5 medlemmer af 9 udvalg samt til 6 medlemmer af økonomiudvalget. Vederlaget udgør 2,39 pct. af borgmesterens vederlag.

Fast vederlag til byrådet og særligt vederlag til medlemmer med børn under 10 år

Der udbetales et fast vederlag/tabt arbejdsfortjeneste til de 30 byrådsmedlemmer (ekskl. borgmesteren). Derudover udbetales tillægsvederlag til medlemmer med børn under 10 år.

Vederlagene bliver reguleret pr. den 1. april hvert år med en reguleringsprocent, som udmeldes af Indenrigs- og boligministeriet.

Møder, rejser mv.

Budget til aktiviteter for byråd og udvalg er forudsat at dække følgende årlige hovedaktiviteter; byrådsmøder, udvalgsmøder, udvalgenes dialogmøder med aftaleenheder, deltagelse i konferencer og temadage. Endvidere er der budget til én studierejse pr. udvalg i hver byrådsperiode.

1.1.3. Kommissioner, råd og nævn

Budgettet på 1,0 mio. kr. bruges på diæter, honorarer, mødeudgifter og uddannelse samt til udgifter i forbindelse med valg til rådene.

1.1.4. Valg

Budgettet på dette område varierer, alt efter om der forventes valg det pågældende år. Der budgetteres med udgifter til valg til folketinget, EU-parlamentet og kommunal- og regionrådsbestyrelser samt folkeafstemninger. Der er budgetteret med valg til folketinget i 2023, men efter budgetvedtagelsen blev der udskrevet folketingsvalg i 2022. Budgettet i 2023 er derfor med 3. budgetopfølgning 2022 omplaceret fra 2023 til 2022.

2. Budgetforudsætninger

Budgetforslag 2023-26 er beregnet på grundlag af det vedtagne budget 2022-25 tillagt pris- og lønfremskrivninger og korrektioner besluttet ved budgetvedtagelse, tillægsbevillinger og omplaceringer samt korrektioner fra lov- og cirkulæreprogrammet.

Økonomiudvalget - Politisk organisation

Del 2

3. Ændringer på området

Nedenstående tabel viser, hvilke ændringer der er indarbejdet i Budget 2023–26 i forhold til Budget 2022.

Ændringer på fra budgetaftalen (mio. kr.)	Ændring til 2023	Ændring til 2024	Ændring til 2025	Ændring til 2026
Udgangspunkt 2022-budget	16,4	16,4	16,4	16,4
Øvrige store ændringer				
Budget til §17 stk. 4 Udvalg - bæredygtig udvikling	0,3	0,3	0,3	0,3
Ingen prisfremskrivning	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Udmøntn. af effektiviserings- og besparelseskra		-0,1	-0,1	-0,2
Budgetaftale 2023-2026				
Tilskud til Natteravnene 25.000 kr. i 2023-24	0,0	0,0		
Budgetaftaler tidligere år				
Tilskud til Natteravnene - bevil. bortfalder fra 2023 - 25.000 kr.	0,0	0,0	0,0	0,0
PL og øvrige ændringer				
Valg til folketinget	2,9			
Valg til EU-parlamentet		2,8		
Valg til kommunal- og regionrådsbestyrelser			3,3	
Valg til ælðreråd			0,6	
I alt	19,5	19,3	20,4	16,4

Tabellen uddybes i nedenstående afsnit.

3.1. Demografi og øvrige store ændringer

Der er tilført 250.000 kr. til vederlag til medlemmer af § 17 stk. 4 bæredygtighedsudvalget. Udmøntningen af ingen prisfremskrivning udgør 62.000 kr. for politisk organisation.

Derudover er der sket udmøntning af effektiviserings- og besparelseskraet med 50.000 kr. i 2024, 100.000 kr. i 2025 og 150.000 kr. i 2026.

3.2. Budgetaftale 2023-2026

Med budgetaftalen 2023-26 er der afsat 25.000 kr. i 2023 og 2024 til foreningen Natteravnene. Derudover er der sket udmøntning af effektiviserings- og besparelseskraet med 50.000 kr. i 2024, 100.000 kr. i 2025 og 150.000 kr. i 2026.

3.3. Budgetaftale tidligere år

Bevilling til Natteravnene på 25.000 kr. blev med budgetaftalen 2022-25 givet for ét år. Jævnfør ovenfor er bevillingen blevet forlænget og gælder også i 2023 og 2024.

3.4. PL og øvrige ændringer

Af øvrige ændringer er der afsat budget til folketings- og EU-parlamentsvalg i henholdsvis 2023 og 2024. Derudover er der afsat budget til kommunal- og regionsrådsvalg samt valg til ælðrerådet i 2025. Efter budgetvedtagelsen blev der udskrevet folketingsvalg i 2022. Budgettet i 2023 er derfor med 3. budgetopfølgning 2022 omplaceret fra 2023 til 2022.

Økonomiudvalget - Politisk organisation

Del 2

4. Yderligere oplysninger

4.1. Oversigt over aftaleenheder

Der er ikke en aftaleenhed på dette bevillingsområde.

4.2. Takster og nøgletal

I 6-bynøgletalsrapporten i nedenstående link indgår udgifter til politisk organisation i udgifterne til administrationsudgifter.

[Den seneste 6-bynøgletalsrapport kan tilgås her via randers.dk](#)

Børne- og familieudvalget

Del 1

Del 2

Bevillingsområder:

Børn

Familie

Børne- og Familieudvalget - Børn

Del 1

1. Beskrivelse af området

Dagtilbudsområdet omfatter udgifter og indtægter i dagpleje, dagtilbud samt fritidstilbud og klubber. Desuden dækker bevillingen tilskud til privat pasning, pasning af egne børn samt tilskud til børn indskrevet i private institutioner.

I dagtilbuddene i Randers Kommune er der målrettet fokus på børns udvikling, læring og trivsel.

I budgettet er ligeledes en bevilling til §32 børn, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for hjælp. Børnene anvises primært til Lucernevejens Børnehave.

Børnetallene i faktaboksen er den aftalte kapacitet for budget 2023. Antallet af institutioner og kapacitet er specificeret i del 2, under afsnit 4.1.

Fakta (budget 2023, antal)		Politikker
Dagplejebørn	630	Børn og ungepolitik
Vuggestuebørn	1.338	
Børnehavebørn (ekskl. børnebyerne)	2.528	
Dagtilbud (inkl. dagplejen)	6	
Fritidshjem og klubber	5	
Selvejende institutioner	12	
Private institutioner	9	

[Se Randers Kommunes politikker på randers.dk/politikker](https://randers.dk/politikker)

2. Hovedtal

2.1. Drift

Nedenstående tabel viser budgettet fra 2023 til 2026.

Børn (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Servicerammen	480,1	499,4	499,4	499,4
Fælles formål – Børn	42,2	38,9	35,2	35,2
Dagpleje	64,1	64,1	64,1	64,1
Dagtilbud	315,9	338,6	342,3	342,3
Fritidstilbud og klubber	19,5	19,5	19,5	19,5
Tilskud til private institutioner	29,1	29,1	29,1	29,1
Særlige dagtilbud	9,2	9,2	9,2	9,2
I alt	480,1	499,4	499,4	499,4

Tabellen viser budgettet fra 2023 til 2026. Budgettet er beregnet med udgangspunkt i det aktuelle børnetal. Dagtilbudsområdet er omfattet af demografiregulering, og det betyder, at budgettets størrelse løbende vil ændres i takt med det faktiske børnetal. Demografipuljen er placeret på en central pulje under økonomiudvalget, og bliver behandlet ved budgetforhandlingerne.

Dagtilbud viser en samlet stigning hen over årene på 19,3 mio. kr. Dette skyldes, at der løbende tilføres ressourcer til implementering af både nationale og lokale beslutninger omkring minimumsnormeringer. Den 1. januar 2025 skal beslutningerne omkring minimumsnormeringer være fuldt implementeret.

Børne- og Familieudvalget - Børn

Del 1

Byrådet har afsat en pulje til merituddannelse af pædagoger. Puljen udløber ved udgangen af 2024, hvorfor der under fælles formål ses et fald i år 2025 og derefter.

Der henvises til del 2 for en grundig gennemgang af de forskellige delområder under børneområdets bevilling.

2.2. Anlæg

Anlægsprojekter (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Etablering af daginstitution i Dronningborg	0,0	7,3	0,0	0,0
Forbedring af indeklima	0,0	5,3	5,2	0,0
Ny daginstitution Munkdrup	11,6	0,0	0,0	0,0
Udbygning af kapaciteten i dagtilbud	2,5	2,5	0,0	0,0
I alt	14,1	15,1	5,2	0,0

Dagtilbudsområdet er på nuværende tidspunkt udfordret af et stigende børnetal. Det betyder blandt andet at der er behov for at etablere flere pladser ved at bygge nye institutioner og udbygge eksisterende institutioner.

Langt de fleste anlægsprojekter på dagtilbudsområdet er under udførelse i år 2022. Dels da der er stort behov for større kapacitet og dels for at forbedre indeklimaet.

Ovenstående tabel viser de afsatte anlægsmidler i budgetperioden, hvor midlerne endnu ikke er udmøntet. Det betyder, at der udover ovenstående midler også er midler til en række igangværende projekter, som blandt andet omfatter etablering af nye institutioner i dagtilbud Midt og Sydøst.

Arbejdet med forbedring af indeklima og udbygning af kapaciteten i kommunens dagtilbud er i gang. Planlægningen af konkrete projekter i kommende år er igangsat. Byrådet har ved budgetaftalen afsat yderligere 2,5 mio. kr. i år 2023 og 2024 til kapacitetsudvidelser.

Der henvises til del 2 for yderligere oplysninger om anlægsprojekterne på området.

3. Aktuel økonomisk situation på drift og anlæg

3.1. Aktuel status

I den kommende budgetperiode viser prognosen et stigende børnetal. Som beskrevet i ovenstående afsnit betyder det, at kapaciteten på børneområdet er udfordret, og særligt på 0-2 års området. Der er derfor fremrykket en række anlægsprojekter, ligesom der er stort fokus på rekruttering og fastholdelse af dagplejere.

Børneområdet er godt i gang med at implementere både de lokale og nationale beslutninger omkring minimumsnormeringer. Byrådet har besluttet at dagtilbuddene i Randers Kommune skal leve op til følgende serviceniveau

- Minimumsnormeringer udmøntes på kommuneniveau med virkning fra 1. januar 2023
- Minimumsnormeringer udmøntes på institutionsniveau med virkning fra 1. januar 2024

Børne- og Familieudvalget - Børn

Del 1

- Ledere medregnes ikke i opgørelsen af minimumsnormeringer i 2023. Fra år 2024 skal pædagogiske ledere og institutionsledere medregnes med 30 %.
- Uddannede pædagoger skal senest den 1. januar 2025 udgøre 65 % af det pædagogiske personale i alle daginstitutioner
 - Pædagogiske assistenter medregnes ikke i opgørelsen af andel uddannede pædagoger.
- Udlagte støtte midler fordelt efter socioøkonomi tildeles ud over midlerne til minimumsnormeringer.

Som en del af implementeringen af minimumsnormeringer er der igangsat et servicetjek af den nuværende tildelingsmodel på dagtilbudsområdet. Det forventes, at en ny tildelingsmodel vil træde i kraft pr. 1. januar 2024.

Budgettet på dagtilbudsområdet bliver også påvirket af ny lovgivning og initiativer på landsplan. På nuværende tidspunkt har forvaltningen kendskab til følgende forhold, som kan få en betydning for dagtilbuddene i Randers.

- Med aftalen om minimumsnormeringer blev det aftalt at videreføre og sammenlægge to tidligere afsatte puljer til sociale normeringer til én samlet pulje. I dag modtager flere institutioner i Randers Kommune særlige tilskud efter de tidligere puljer. Forvaltningen forventer, at institutionerne fortsat vil være berettiget til at modtage tilskud, men kommunerne kender først det faktiske tilskud for 2023 i januar 2023.
- I økonomiaftalen mellem regeringen og KL for 2023 er det beskrevet, at der skal iværksættes en kvalitetsundersøgelse på dagtilbudsområdet, samt ske en afdækning af, hvordan de almene pædagogiske læringsmiljøer i dagtilbud kan skabe deltagelsesmuligheder for alle børn og dermed forbygge segregering i dagtilbud såvel som skole. På nuværende tidspunkt forventes dette ikke at have økonomiske konsekvenser.

3.2. Budgetaftalen

Budgetaftalen indeholder nedenstående nye tiltag på Børne- og Familieudvalgets område.

Ændringer fra budgetaftalen - drift (1.000 kr.)	2023	2024	2025	2026
Demografi - småbørn	9.410	9.410	9.410	9.410
Minimumsnormering - UVM og budgetaftalen fra 2022	14.232	33.633	36.033	36.033
Førskoleordning - justering af rammerne			-2.710	-2.710
I alt	23.642	43.043	42.733	42.733

Den seneste kapacitetsanalyse viser et stigende børnetal. Budget 2023-2026 er fastlagt med udgangspunkt i det forventede børnetal for 2023. Evt. ændringer i forhold til dette skøn vil blive indregnet i en efterfølgende regulering.

I forbindelse med budgetaftalen for 2023-2026 er der sket en justering af de lokale beslutninger omkring implementering af minimumsnormeringer. Alle serviceområder er omfattet af et løbende

Børne- og Familieudvalget - Børn

Del 1

effektiviseringskrav på 0,5%. Børneområdet er friholdt fra dette og budgettet er derfor ikke reduceret med 0,5% i 2024-2026.

Som en del af børneområdets bidrag til effektiviseringskravet, har aftalepartierne godkendt, at der skal ske en justering af førskoleordningen, således at fra år 2024 og frem, gennemføres perioden fra 1. maj og til skolestart efter folkeskoleloven i stedet for dagtilbudsloven.

I budgetaftalen er der sat fokus på at, der skal ske en generel gennemgang af mulighederne for afbureaukratisering indenfor alle serviceområder. På børneområdet ønsker aftalepartierne, at de pædagogiske ledere kommer tættere på børnene, og der skal derfor ske en detaljeret gennemgang af de administrative opgaver. Det forventes at denne gennemgang af afsluttet og implementeret i 2024, hvorefter 30% af ledelsestiden vil indgå i opførelsen af minimumsnormeringer.

Ændringer fra budgetaftalen - anlæg (1.000 kr.)	2023	2024	2025	2026
Munkdrup – øget budget som følge af prisstigninger	9.000			
Kapacitets udvidelser	2.500	2.500		
I alt	11.500	2.500	0	0

I forbindelse med de igangværende institutionsbyggerier er det konstateret, at der er stigende priser på området. Aftalepartierne har derfor afsat yderligere 9 mio. kr. til etablering af den nye institution i Munkdrup. Budgettet i 2023 udgør herefter 11,6 mio. kr., idet der allerede var afsat 2,6 mio. kr.

Det stigende børnetal betyder, at der løbende er behov for at foretage mindre lokale justeringer i de eksisterende lokaler for at sikre pasningskapaciteten. Aftalepartierne har afsat en pulje på 2,5 mio. kr. i 2023 og 2024 til løbende kapacitetsudvidelser.

Børne- og Familieudvalget - Børn

Del 2

1. Uddybende beskrivelse af området

Bevillingen omfatter udgifter og indtægter vedrørende dagtilbudsområdet.

1.1. Servicerammen

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingsområdet. Desuden vises budgetbeløbene for 2023:

Børn (mio. kr.) 2023	Udgift	Indtægt	Netto
Servicerammen	670,5	-190,4	480,1
Fælles formål - Børn	42,2	0,0	42,2
Dagpleje	84,9	-20,8	64,1
Dagtilbud	481,8	-165,9	315,9
Fritidstilbud og klubber	23,2	-3,7	19,5
Tilskud til private institutioner	29,1	0,0	29,1
Særlige dagtilbud	9,2	0,0	9,2
I alt	670,5	-190,4	480,1

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med en nettoudgift på 480,1 mio. kr. Udgiften på 670,5 mio. kr. er driftsbudgettet til de enkelte områder. Indtægten på 190,4 mio. kr. er forældrebetaling for dagpleje, institutionspladser samt for fritidstilbud og klubberne.

I de efterfølgende afsnit er der udarbejdet en kort beskrivelse, af de enkelte områder. Beskrivelserne indeholder en gennemgang af det enkelte udgiftsområde. Indenfor det enkelte område er der både udgifter indenfor og udenfor aftaleenheder jf. Randersmodellen.

1.1.1. Fælles formål - Børn

Under fælles formål afholdes udgifter, for hele dagtilbudsområdet:

- Tilskud i form af søskenderabatter, tilskud til privat pasning samt til pasning af egne børn.
- Betaling til andre kommuner for Randers-børn indskrevet på pladser i kommunernes dagtilbud.
- Aflønning af personale, som varetager tværgående funktioner på området.
 - Fællestillidsrepræsentanter.
 - Aflønning af pædagogstuderende. De studerende er ansat i de enkelte dagtilbud, men aflønnes centralt.
 - PAU elever er ansat og aflønnet under fælles formål. En fagkoordinator står for al det personalemæssige ved PAU eleverne, herunder tilrettelæggelse af praktikker og samarbejdet med Randers Social & Sundhedsskole.
 - Aflønning af pædagogiske konsulenter, som bl.a. sikrer og understøtter implementering af ny lovgivning, understøtter den faglige udvikling samt udfører de lovbestemte pædagogiske tilsyn i dagtilbuddene.
- Faglig udvikling
 - En central kvalitetspulje bruges til faglig udvikling og opkvalificering af personalet for at opnå de lovgivningsmæssige mål og mål, som byrådet har sat for børneområdet. Der arbejdes med større fællesprojekter, der øger viden og handlekompetencer i forhold til børns læring, tidlig indsats, sprog og udvikling. Desuden har institutionerne egne midler til udvikling.

Børne- og Familieudvalget - Børn

Del 2

- Øvrige udgifter under fælles formål
 - Drift af busserne ved Busbørnehaven i Skovdalen og Naturbussen som kører fra Hørhaven til Fussingø Naturbørnehave.
 - Driftstilskud til ReMida, som er et center i Randers, for kreativ genbrug. ReMida henvender sig til børn, unge og andre kreative sjæle.
 - Svømning for dagtilbud.
 - IT udgifter (licenser og abonnement til AULA)
 - Administrationstilskud til selvejende institutioner, med valgt hjemtaget administration.

1.1.2. Dagpleje

På aftaleniveau tildeles dagplejen driftsbudget. Her afholdes udgifter til dagplejere, dagplejepædagoger og administrativt personale, kompetenceudvikling af personalet, dagplejepædagoger, materialer og materiel til børn og personale, samt til drift af legestuer. Dagplejen er ligeledes tildelt udlagte støttemidler i forbindelse med den socioøkonomiske tildeling. Her gives et årligt fastlagt budget, som pristalsreguleres efter gældende satser.

Dagplejelederen er ansvarlig for overholdelse af dagplejens budget på aftaleniveau.

Uden for aftaleniveau er der afsat midler til aflønning af dagplejeleder, samt der er beregnet indtægter for forældrebetalingen og afledte udgifter til økonomiske fripladser. Takster for forældrebetalingen fremgår af afsnit 4. Budget og det aftalte antal pladser på kapaciteten, fremgår ligeledes af afsnit 4.

1.1.3. Dagtilbud

I Randers Kommune er 5 dagtilbud og 11 selvejende institutioner, i alt 16 aftaleenheder med eget driftsbudget. Hver især tildeles de budget til aflønning af pædagogisk personale, kompetenceudvikling og personaleudgifter i øvrigt. Der er desuden budget til materialer og aktiviteter med børnene. Tildelingsmodellen er nærmere beskrevet i afsnit 3.

Alle institutioner tildeles udlagte støttemidler efter en socioøkonomisk tildeling og efter aftalt kapacitet. Det er hver enkelt dagtilbudsleder, der er ansvarlig for overholdelse af aftaleenhedens budget.

Uden for aftaleniveau er afsat midler til aflønning af dagtilbudsledelse og de pædagogiske ledere i de kommunale dagtilbud.

Budget til grunde og bygninger blev i 2015 overført til Ejendomsservice for de kommunale dagtilbud samt for Krstrup Vuggestue, Krstrup Børnehus samt Månehuset under Børnehuset Himmelblå. Øvrige selvejende institutioner har eget budget til grunde og bygninger i de økonomiske rammer. Udgifter til husleje er ikke en del af aftaleenhedernes økonomiske ramme.

Der er beregnet indtægter for forældrebetalingen samt afledte udgifter til økonomiske fripladser. Takster for forældrebetalingen fremgår af afsnit 4.

I forbindelse med budgetlægningen laves aftaler mellem dagtilbuddene og forvaltningen om de kommende kapacitetstal og forventede belægningstal for 2023. Aftalerne laves ud fra de fysiske rammer i institutionerne og ud fra tilrettelæggelse af den pædagogiske hverdag. Aftaleenhedernes budget og aftalt kapacitet fremgår ligeledes af afsnit 4.

Børne- og Familieudvalget - Børn

Del 2

Dagtilbuddene arbejder med at fremme børns trivsel, udvikling og læring, herunder at skabe læringsmiljøer, så børnene udvikler deres potentialer og bliver fremtidsparate.

Rammerne for dagtilbuddenes arbejde er fastsat i dagtilbudsloven. Dagtilbuddene arbejder med at forebygge negativ social arv og sikre inklusion, ligesom der arbejdes med at skabe sammenhæng i børnenes liv ved at arbejde på gode overgange mellem hjem, pasningstilbud og skole.

I Randers Kommune er der pasningsgaranti. Pasningsgarantien betyder, at barnet er sikret en plads senest når barnet er 30 uger gammel, hvis barnet er skrevet på venteliste senest 3 måneder, før pladsen skal bruges.

Pasningsgaranti er en garanti for en plads i Randers Kommune, det bestræbes at finde plads i det dagtilbudsområde, hvor barnet er bosiddende.

Som en del af dagtilbudsloven skal børnefamilier tilbydes mere fleksibilitet. Det betyder, at der er tilbud om:

- Deltidspladser, 30 timer pr. uge for børn hvis forældre er på barsel.
- Kombinationstilbud, hvor der er mulighed for at sammensætte privat pasning med 20,5 timer, 30,5 timer eller 40,5 timer pr uge i dagtilbud. Tilbuddene er med en forholdsvis nedsat forældrebetaling til 75, 85 og 95 % af en fuldtids betaling for børn i dagtilbud.

Fem eksisterende puljer fra Børne- og Undervisningsministeriet (UVM), ophører ved udgangen af 2022.

Med aftalen om minimumsnormeringer blev det aftalt at videreføre og sammenlægge to tidligere afsatte puljer til sociale normeringer til én samlet pulje. I dag modtager flere institutioner i Randers Kommune særlige tilskud efter de tidligere puljer. Forvaltningen forventer, at institutionerne fortsat vil være berettiget til at modtage tilskud, men kommunerne kender først det faktiske tilskud for 2023 i januar 2023.

I økonomiaftalen mellem regeringen og KL for 2023 er det beskrevet, at der skal iværksættes en kvalitetsundersøgelse på dagtilbudsområdet, samt ske en afdækning af, hvordan de almene pædagogiske læringsmiljøer i dagtilbud kan skabe deltagelsesmuligheder for alle børn og dermed forbygge segregering i dagtilbud såvel som skole. På nuværende tidspunkt forventes dette ikke at have økonomiske konsekvenser.

1.1.4. Fritidstilbud og klubber

Fra år 2022 er 4 fritidstilbud i Randers Kommune overgået fra skole- til dagtilbudsområdet. Disse tilbud rummer tilbud til børn i alderen fra 0-13 år.

Jennumparkens Institutioner bliver pr. 1. december 2022 organiseret som en afdeling i Dagtilbud Midt, fra og med 2023 lægges budgettet ind i dagtilbuddet, og bliver dermed en del af denne aftaleenhed.

Der er beregnet indtægter for forældrebetalingen samt afledte udgifter til økonomiske fripladser. Takster for forældrebetalingen fremgår af afsnit 4. Ligesom de forventede belægningsstal og budgetter også fremgår af afsnit 4.

Børne- og Familieudvalget - Børn

Del 2

1.1.5. Tilskud til private institutioner

Der er 10 private institutioner i Randers Kommune. Ud over disse, vælger forældrene at indskrive børn i private institutioner over kommunegrænserne.

Der gives et tilskud pr. barn hver måned. Tilskuddet består af drifts-, administrations- og bygningstilskud. Der ydes ligeledes søskende- og fripladstilskud i henhold til gældende lovgivning.

1.1.6. Særlige dagtilbud

De særlige dagtilbud og klubber på dagtilbudsområdet omfatter institutioner, hvor dagtilbudsområdet køber plads i særlige institutioner for at varetage en særlig specialpædagogisk indsats. Det drejer sig primært om Lucernevejens Børnehave, men også andre kommuners tilsvarende specialinstitutioner, som varetager særlige specialpædagogiske opgaver. Der er afsat budget til 19 børn visiteret til Lucernevejens Børnehave.

2. Budgetforudsætninger

Det samlede budget til dagtilbudsområdet er fastlagt på baggrund af de givne bevillinger i 2022, tilrettet nye lovgivninger på området samt demografireguleret i henhold til aftalt kapacitet.

Børn (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Servicerammen	480,1	499,4	499,4	499,4
Fælles formål – Børn	42,2	38,9	35,2	35,2
Dagpleje	64,1	64,1	64,1	64,1
Dagtilbud	315,9	338,6	342,3	342,3
Fritidstilbud og klubber	19,5	19,5	19,5	19,5
Tilskud til private institutioner	29,1	29,1	29,1	29,1
Særlige dagtilbud	9,2	9,2	9,2	9,2
I alt	480,1	499,4	499,4	499,4

2.1. Tildelingsmodel

2.1.1. Dagplejen

Via tildelingsmodellen tildeles dagplejen et årligt kronebeløb pr. dagplejebarn, beløbet dækker løn til dagplejere, kompetenceudvikling samt materialer og materiel til børn og personaler.

Udover dette gives der budget til dagplejepædagoger, administration og udgifter i forbindelse med lokaler til legestuer. Disse tildelinger er uafhængige af børnetallet.

Udlagte støtte midler tildeles også uafhængigt af børnetal, og det anvendes primært til børn som optager 2 eller flere pladser.

Der foretages månedsvis budgetregulering i forhold til den faktiske pladsudnyttelse. Hvert barn udløser 118.521 kr. årligt.

Børne- og Familieudvalget - Børn

Del 2

2.1.2. Dagtilbud

Byrådet vedtog i 2013 at tildele budgetterne til de enkelte dagtilbud/selvejende institutioner som en tildeling pr. barn.

I 2023 er den årlige tildeling pr. vuggestuebarn 129.980 kr. og den årlige tildeling pr. børnehavebarn 64.990 kr.

Fra 1.1.2024 skal alle landets kommuner sikre, at der minimum er 1 voksen pr. 3 vuggestuebørn og 1 voksen pr. 6 børnehavebørn.

Byrådet har besluttet at dagtilbuddene i Randers Kommune skal leve op til følgende serviceniveau

- Minimumsnormeringer udmøntes på kommuneniveau med virkning fra 1. januar 2023
- Minimumsnormeringer udmøntes på institutionsniveau med virkning fra 1. januar 2024
- Ledere medregnes ikke i opgørelsen af minimumsnormeringer i 2023. Fra år 2024 skal pædagogiske ledere og institutionsledere medregnes med 30 %.
- Uddannede pædagoger skal senest den 1. januar 2025 udgøre 65 % af det pædagogiske personale i alle daginstitutioner
 - Pædagogiske assistenter medregnes ikke i opgørelsen af andel uddannede pædagoger.
- Udlagte støtte midler fordelt efter socioøkonomi tildeles ud over midlerne til minimumsnormeringer.

Det årlige budget til forældrevalgt frokostordning i vuggestue og børnehave er 8.135 kr. pr barn. Tildelingen er fastsat ud fra fuld finansiering via forældrebetalingen.

Ledelse er ikke indeholdt i tildelingen pr. barn, men fordeles særskilt i forhold til en enhedspris pr. barn.

Lønsummen til ledelse i de kommunale dagtilbud administreres centralt, medens ledelse for de selvejende institutioner tildeles til den enkelte institution som en del af aftaleenhedens budget. Det indebærer, at hvis de selvejende institutioner har et merforbrug i forhold til deres ledelseslønbudget, skal der findes dækning inden for egen økonomiske ramme, mens et eventuelt mindreforbrug kan anvendes til andet pædagogisk personale.

Enkelte institutioner tildeles ekstra budget til busser og/eller udegrupper, det drejer sig om; Lindehuset, Stjernehuset, Solstrålen, Harridslev, Æblehaven, Troldehøj, Himmelblå og Krstrup Børnehus.

Desuden findes der en Ung mor-ordning, hvor der efter behov kan ydes ekstra støtte til kommende forældre. Ordningen findes i Jenumparken, Minimax, Grønnegade, Firkløveren og i Viborgvejen.

2.1.3. Fritidshjem

Udmelding af ressourcer til fritidshjemmene sker på baggrund af normerede pladser. Der vil ske en regulering af både personalenormering/lønsum og de børneafhængige udgifter ud fra en gennemsnitsbørnetal for perioden 1. januar til 31. december.

Børne- og Familieudvalget - Børn

Del 2

Personalenormeringen i fritidshjemmene baseres på aftalt belægning, hvor der tildeles følgende timer til pædagogisk personale inkl. ledelse:

- Fritidshjem: 1,60 timer pr. barn pr. uge
- Fritidshjem i Nordbyen (yderligere socioøkonomisk tildeling): 0,52 timer pr. barn pr. uge

2.1.4. Juniorklubber

Udmelding af ressourcer til juniorklubberne sker på baggrund af antal tilmeldte børn pr. 1. december i året før budgetåret. Der vil ske en regulering af både personalenormering/lønsum og de børneafhængige udgifter på grundlag af børnetallet pr. 1. september i budgetåret.

Åbningstiden er kl. 14 – 17.

Ved et børnetal på 40 børn er normering til pædagogisk personale følgende:

- Ledelse: 0,104 stillinger
- Pædagog: 0,405 stillinger
- Klubmedarbejder: 0,811 stillinger

Herudover tildeles følgende:

Vikarudgifter med 4,5% af lønsummen

Uddannelse og øvrige personaleudgifter 0,77% af lønsummen

Børneafhængige udgifter, hvor der afsættes følgende grundbeløb (ikke prisfremskrevet fra 2022 til 2023):

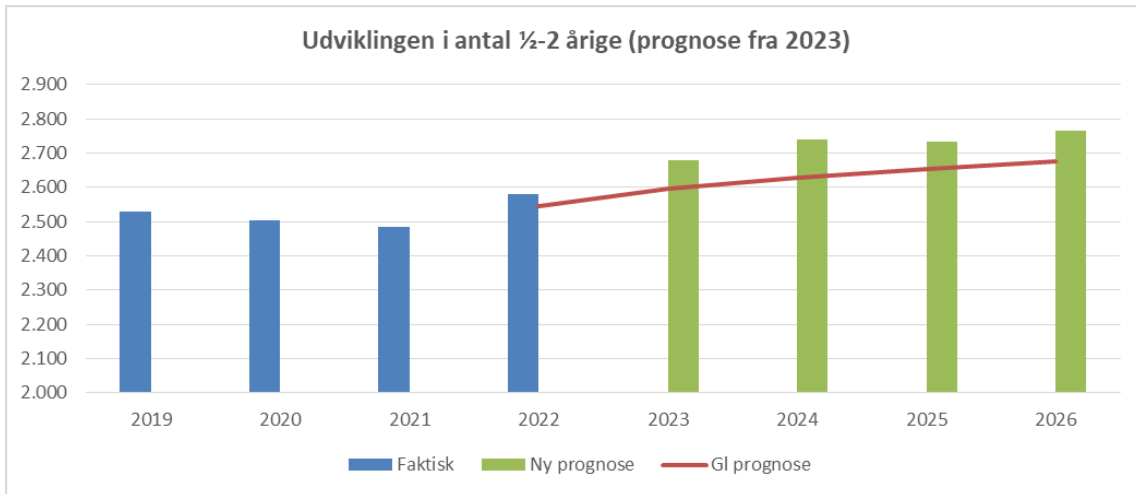
- Grundbeløb I: pr. juniorklub, kr. 15.032
- Grundbeløb II: pr. barn, kr. 1.121

2.1.5. Demografi

Der demografireguleres på småbørnsområdet, hvor der skelnes mellem de ½-2 årige (dagpleje og vuggestue) samt udviklingen i 3-5 årige (børnehaver). Det forudsættes, at der vil være uændret "efterspørgselsandel" gennem hele perioden.

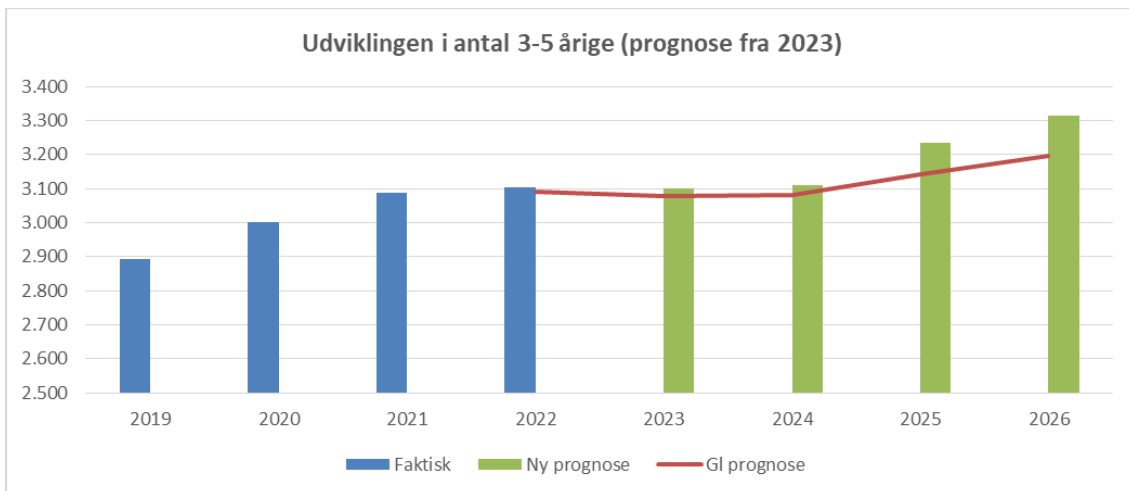
Udviklingen i ½-2 årige ser ud som følger:

Børne- og Familieudvalget - Børn Del 2

Figuren viser, at der har været et fald frem til 2021, hvorefter der forventes en stigning i resten af perioden (dog stort set uændret udvikling fra 2024 til 2025). Figuren viser desuden, at den gamle prognose ligger en del under den nye prognose. Der er størst forskel i 2024, hvor den nye prognose forventer 113 flere ½-2 årige end den gamle prognose. Den nye prognose er fra indeværende år, hvor den gamle er fra sidste års budgetlægning for år 2022-25.

Udviklingen i 3- 5 årige ser ud som følger:

Figuren viser, at der er en stigning i 3-5 årige frem til 2021/2022 og derefter stort set uændret antal frem til 2024, hvor der derefter igen forventes en stigning. I forhold til den gamle prognose forventes lidt flere 3-5 årige frem til 2024 og i 2025/26 forventes væsentligt flere. Den nye prognose er fra indeværende år, hvor den gamle er fra sidste års budgetlægning for år 2022-25.

Beregningen af de fremadrettede demografibeløb sker med udgangspunkt i ovennævnte antal samt nedenstående gennemsnitspriser. Som det fremgår, stiger gennemsnitspriserne både vedr. vuggestuer og børnehaver som følge af indførelse af minimumsnormeringer:

Gennemsnitspriser (1.000 kr.)	2022	2023	2024	2025	2026
Dagpleje	92.160	98.420	98.420	98.420	98.420
Vuggestuer	100.300	109.000	111.200	112.500	112.500

Børne- og Familieudvalget - Børn Del 2

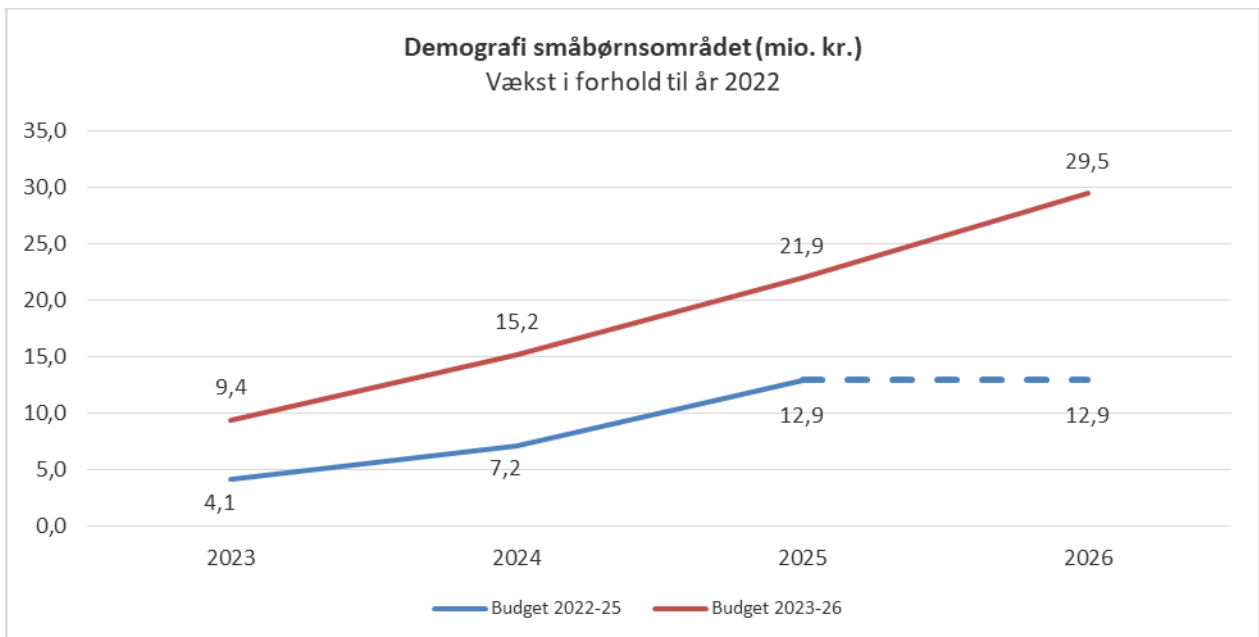
Gennemsnitspriser (1.000 kr.)	2022	2023	2024	2025	2026
Børnehaver	50.100	54.500	55.600	56.200	56.200

Ud fra ovennævnte gennemsnitspriser kan demografibeløbene nu beregnes som følger med udgangspunkt i år 2022 (inkl. den beregnede efterregulering for 2021 samt foreløbige regulering for 2022):

Demografiregulering småbørn (1.000 kr.)	2023	2024	2025	2026
Dagpleje	2.419	3.855	3.713	4.481
Vuggestuer	6.242	10.147	9.887	11.931
Børnehaver	-58	394	7.531	12.232
I alt (før efterregulering)	8.603	14.397	21.130	28.644
Efterreg 2021/foreløbig 2022 (23- PL)	807	807	807	807
I alt	9.410	15.204	21.937	29.451

Ovenstående viser et samlet reguleringsbehov på 9,4 mio. kr. fra 2022 til 2023 stigende til 29,5 mio. kr. i 2026.

Grafisk kan ovenstående tal illustreres som følger (i mio. kr.):

Både tabel og figur viser, at den aktuelle demografiberegning (budget 2023-26) viser et højere reguleringsbehov end tidligere (budget 2022-25), nemlig 5,3 mio. kr. mere i 2023 stigende til merudgifter på 16,5 mio. kr. i 2026.

Det øgede reguleringsbehov skyldes, at den nye prognose forventer en større vækst i antal småbørn jf. beskrivelsen i afsnit 1.1, ligesom gennemsnitsprisen også er steget som følge af indførelsen af minimumsnormeringer. Merudgiften til demografi er i udgangspunktet kompenseret for

Børne- og Familieudvalget - Børn

Del 2

kommunerne under ét via økonomaftalen, ligesom kommunen også delvist kompenseres via det kommunale udligningssystem. Der henvises til afsnit 5 for et samlet overblik herover.

Der henvises endvidere til demografinotatet, som blev behandlet ved byrådets budgetseminar d. 1. september 2022.

3. Ændringer på området

Nedenstående tabel viser, hvilke ændringer der er indarbejdet i Budget 2023–26 i forhold til Budget 2022.

Ændringer på fra budgetaftalen (mio. kr.)	Ændring til 2023	Ændring til 2024	Ændring til 2025	Ændring til 2026
Udgangspunkt 2022-budget	437,0	437,0	437,0	437,0
Demografi og øvrige store ændringer				
Demografi – småbørn	9,4	9,4	9,4	9,4
Minimumstildeling overgået til DUT, statens midler		23,3	23,3	23,3
LC pkt. 35 - Minimumsnormeringer styrket tilsyn	0,5	0,5	0,5	0,5
LC pkt. 29 - Indførelse af øremærket orlov	0,8	0,9	0,9	0,9
Budgetaftale 2023-2026				
Ledelse på dagtilbudsområdet	0,9	-2,4	-2,4	-2,4
Justering af rammerne for førskole			-2,7	-2,7
Budgetaftale 2022-2025				
Øget udd.grad – dagtilbud			-1,2	-1,2
Aftale om minimumstildelingen – øget kommunal finansiering	12,8	12,3	15,9	15,9
Omplaceringer mellem udvalg/bevillingsområder				
Fritidsområdet overført fra skole til dagtilbud	20,4	20,4	20,4	20,4
Eksterne konsulenter	-0,1	-0,1		
PL og øvrige ændringer				
Ingen prisfremskrivning	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
PL og øvrige ændringer	-0,3	-0,3	-0,2	-0,2
I alt	480,1	499,4	499,4	499,4

Tabellen uddybes i nedenstående afsnit.

3.1. Demografi og øvrige store ændringer

Med forventning om en del flere børn i aldersgruppen 0-5 år, er der indarbejdet en årlig stigning i tildelingen på 9.4 mio. kr. For yderligere uddykning, henvises til demografiopgørelsen i afsnit 2.1.3.

3.2. Budgetaftale 2023-2026

Med løbende udvidelser af kapaciteten i dagtilbud, og deraf større ledelsesspænd, blev der i budgetaftalen afsat midler til ekstra 2 pædagogiske ledere i 2023 og yderligere 2,5 pædagogiske ledere i 2024 og frem. Samtidig blev det aftalt og indarbejdet i budgettet, at ledelse fra år 2024 skal medregnes i minimumsnormeringen med en andel på 30%.

Børne- og Familieudvalget - Børn

Del 2

Fra år 2025 er indarbejdet en besparelse på 2,71 mio. kr., hvor det er besluttet at tildeling til førskoleordningen skal opdeles efter dagtilbudsloven fra 1. marts til 30. april og efter folkeskoleloven fra 1. maj, hvor børnene overgår til ressourcetildeling som i alm. SFO.

Den største ændring i budget 2023-2026 er minimumstildelingen, hvor statens tidligere pulje nu overgår til DUT midler. Statens samt Byrådets budgetforlig fra budgetår 2022 rummer en årlig stigning frem til 2025, hvorefter budgetterne bliver stabile, dog fortsat med indarbejdede demografireguleringer ift. den forventede belægning.

3.3. Budgetaftale tidligere år

Byrådet besluttede tidligere, at tildele et årligt budget på 1 mio. kr. for årene 2021 – 2024, til en øgning af uddannelsesgraden i dagtilbud, denne tildeling ophører fra år 2025.

3.4. Tillægsbevillinger og omplaceringer

Pr. 1. januar 2022, blev fritidsområdet overført fra skoleområdet til dagtilbud.

3.5. PL og øvrige ændringer

Dagtilbudsområdet er som de øvrige området i Randers Kommune reduceret i forhold til beslutningen om ingen prisfremskrivning.

4. Yderligere oplysninger

4.1. Oversigt over aftaleenheder

Oversigt over aftalt kapacitet i dagpleje, kommunale dagtilbud, selvejende institutioner, fritidshjem, juniorklubber, fritidsklubber og ungdomsklubber.

Tabellen nedenfor viser hvor mange børn, der er forventet i de forskellige tilbud, samt det tildelte budget på aftaleniveau (mio. kr.).

Aftaleenhed	0-2 år	3-5 år	Fritidshjem	Klubber	Budget
Dagplejen	630				80,8
Kommunale dagtilbud					
Dagtilbud Midt	290	254	40	70	68,2
Dagtilbud Nordvest	203	391			60,0
Dagtilbud Nordøst	183	378			58,9
Dagtilbud Sydvest	225	466			68,4
Dagtilbud Sydøst	216	445			66,3
Selvejende institutioner					
Kristrup Vuggestue	53				8,0
Tjærbyvejens Vuggestue	34				5,3
Børnehaven Bredstrupsgade		82			6,9
Børnehuset Himmelblå	13	88			9,0
Kristrup Børnehus	24	125			13,2
Tirsdalens Børnehave		60			4,9
Helsted Børnehus	26	50			8,6
Platangården	50	55			12,6
Børnehaven og vuggestuen Rådmands Blvd	13	40			5,8

Børne- og Familieudvalget - Børn

Del 2

Aftaleenhed	0-2 år	3-5 år	Fritidshjem	Klubber	Budget
Børnehuset Mariendal	28	40			7,9
Den Selvejende institution Glentevej	14	35	73		8,3
KFUM's Institutioner	14	25	47	100	7,9
Vorup Børne og Ungdomshus			97	215	4,6
Solgården				55	3,1
Andre, udenfor aftaleniveau					
Førskolebørn, omregnet til helårsbørn		300			
Børnehaven Lucernevej		19			
Børn i private institutioner	90	202	88		
Privat pasning og pasning egne børn	35				
I alt	2.141	3.055	345	440	508,7

Klubber består af de aftenåbne ungdomsklubber og Juniorklubber.

4.2. Takster og nøgletal

Taksten for de forskellige tilbud fremgår af nedenstående tabel, taksten er angivet pr. måned for 2023 og for 2022. Taksterne er endeligt beregnet efter Byrådets budgetforlig i september, og godkendt med 2. budgetbehandling d. 13. oktober 2022.

TAKSTER 2023 pr. institutionstilbud	Takst for 2023	Takst for 2022
Dagpleje		
0-2 år, heldagsplads	2.733	2.508
Deltidstilbud, max 30 timer om ugen, for forældre på barselsorlov	2.295	2.188
Kombinationstilbud i dagpleje:		
Max 18 timer, ved siden af ydes et tilskud til 30 timers privat pasning	2.049	1.953
Max 28 timer, ved siden af ydes et tilskud til 20 timers privat pasning	2.323	2.214
Max 38 timer, ved siden af ydes et tilskud til 10 timers privat pasning	2.596	2.474
Vuggestue		
0-2 år, heldagsplads	3.276	3.069
Deltidstilbud, max 30 timer om ugen, for forældre på barselsorlov	2.752	2.578
Kombinationstilbud i vuggestue:		
Max 20,5 timer, ved siden af ydes et tilskud til 30 timers privat pasning	2.457	2.302
Max 30,5 timer, ved siden af ydes et tilskud til 30 timers privat pasning	2.785	2.609
Max 30,5 timer, ved siden af ydes et tilskud til 30 timers privat pasning	3.112	2.916
Børnehave, 3 år - skolestart		
3-5 år, heldagsplads	1.952	1.854
Deltidstilbud, max 30 timer om ugen, for forældre på barselsorlov	1.640	1.557
Kombinationstilbud i børnehave:		
Max 20,5 timer, ved siden af ydes et tilskud til 30 timers privat pasning	1.464	1.390

Børne- og Familieudvalget - Børn Del 2

TAKSTER 2023 pr. institutionstilbud	Takst for 2023	Takst for 2022
Max 30,5 timer, ved siden af ydes et tilskud til 30 timers privat pasning	1.659	1.576
Max 30,5 timer, ved siden af ydes et tilskud til 30 timers privat pasning	1.854	1.761
Stjernehuset modul á 35 timer. Kun for børn indmeldt før 01.01.2019	1.562	1.483
Frokost, skal tillægges ovenstående takster		
Frokosttakst, tilvalg i vuggestuer og børnehaver	678	655
Fritidshjem, klubber og junior klubber		
Fritidshjem, uanset alder, heldagsplads	1.291	1.229
Juniorklub, 4 - 7 klasse	422	412
Solgården, kontingent pr. måned	210	200

Taksterne i dagpleje, vuggestuer, børnehaver er udregnet ud fra 12 måneders betaling. Taksterne udgør 25% af driftsudgifterne.

For fritidshjem og klubber er taksterne udregnet ud fra 11 måneders betaling, dog undtaget tilbuddet i KFUMs Fritidshjem Solgården, hvor der er betaling i alle 12 måneder af året.

Der ydes søskenderabat med fuld takst for dyreste plads, derefter 50% af forældrebetalingen for øvrige pladser.

[Takstoversigt for 2023](#)

Nøgletal for dagtilbud omfatter pasning af børn i alderen 0-5 år. Der skelnes mellem børn i alderen 0-2 år og 3-5 år. Nøgletallene viser udgifterne på området, og er opgjort på baggrund af regnskab 2020. Der udarbejdes ny 6-By nøgletalsrapport i 2023.

Udgift i kr. pr. indskrevet fuldtidsbarn. Fordelt på tilbudstyper i 2020.

	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Kommunal dagpleje 0-2 års tilbud	135.662	129.855	129.518	124.547	121.928	151.096
Daginstitutioner 0-2 års tilbud	176.147	162.279	174.054	152.552	156.346	176.784
Daginstitutioner 3-5 års tilbud	93.550	92.312	93.849	85.876	86.859	91.325

Tabellen viser udvalgte udgifter på funktion 05.25.10 - 05.25.14, herunder udgifter til forældrefinansieret frokostordning. Statslige puljer indgår alene med kommunens udgifter til puljens formål. Udgifter til tilskud til forældrebetaling, herunder søskendetilskud og økonomiske fripladstilskud, indgår ikke. Udgifterne er opgjort i kr. pr. indskrevet fuldtidsbarn i kommunale og selvejende tilbud i 2020.

Det fremgår af tabellen, at Randers Kommune ligger i den lavere ende for så vidt angår udgifter til daginstitutioner 0-2 og 3-5 år, som er vuggestuer og børnehaver, Esbjerg Kommune ligger lavere end

Børne- og Familieudvalget - Børn

Del 2

Randers. For den kommunale dagpleje er Randers den kommune, der ligger lavest i forhold til 6-by sammenligningerne.

Antal indskrevne i 0-2 års tilbud pr. 100 borgere i alderen 0-2 år. Fordelt på tilbudstype i 2020.

Dækningsgrader for 0-2 årige	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Kommunal dagpleje	6,0	18,2	30,4	22,6	21,8	2,8
Daginstitutioner	54,7	30,4	14,4	32,4	40,8	51,6
Privatinstitutioner	0,9	3,3	3,4	3,9	3,3	2,4
Private pasningsordninger	2,3	7,8	17,7	7,7	1,6	3,7
Pasning af egne børn	–	1,7	–	2,4	1,3	–
I alt 0-2 års tilbud	64,0	61,4	65,9	69,0	69,0	60,6

Ovenstående tabel viser antal indskrevne børn i 0-2 års tilbud pr. 100 borgere i alderen 0-2 år. Antal borgere udgør et gennemsnit for 2020. Nøgletallet er opdelt pr. tilbudstype. I nogle kommuner indgår et mindre antal 3-5 årige indskrevne børn i nøgletallene for dagpleje, private pasningsordninger og pasning af egne børn. Pasning af egne børn indgår i de kommuner, der har tilbuddet.

For Randers Kommune er det en høj dækningsgrad, idet børnene i gennemsnit er 10 måneder inden de kommer i pasningstilbud.

Antal indskrevne i 3-5 års tilbud pr. 100 borgere i alderen 3-5 år. Fordelt på tilbudstype i 2020.

Dækningsgrader for 3-5 årige	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Daginstitutioner	98,3	82,7	98,9	83,8	92,7	86,2
Privatinstitutioner	3,7	13,1	5,1	8,7	6,9	7,6
I alt 3-5 års tilbud	102,0	95,8	104,0	92,6	99,6	93,8

Ovenstående tabel viser antal indskrevne børn i 3-5 års tilbud pr. 100 borgere i alderen 3-5 år. Antal borgere udgør et gennemsnit for 2020. Nøgletallet er opdelt pr. tilbudstype. I nogle kommuner er antallet af indskrevne børn pr. 100 borgere over 100. Dette skyldes, at flere kommuner har børnehavestart, før børnene fylder 3 år. Herudover kan der være 6-årige børn indmeldt i børnehave. Kommunerne har ligeledes forskellige tidspunkter for start i førskole-SFO, og børn afslutter dermed deres børnehave på forskellige tidspunkter i perioden marts–august.

For Randers Kommune er der en dækningsgrad tæt på de 100, hvilket viser, at stort set alle børn i alderen 3-5 år er i et pasningstilbud.

[6-bynøgletalsrapport 2021](#)

Børne- og Familieudvalget - Børn

Del 2

5. Anlægsprojekter

Dagtilbudsområdet er på nuværende tidspunkt udfordret af et stigende børnetal. Det betyder blandt andet at der er behov for at etablere flere pladser ved at bygge nye institutioner og udbygge eksisterende institutioner.

Langt de fleste anlægsprojekter på dagtilbudsområdet er under udførelse i år 2022 og forventes færdige med ibrugtagning senest i 2023. Anlægsarbejderne er prioriteret højt, dels da der er stort behov for større kapacitet og dels for at forbedre indeklimaet.

Som en del af budgetvedtagelsen for 2023-2026 blev der samtidig vedtaget en 10-årig investeringsplan på anlægsområdet. Der er ikke afsat midler i årene 2027 til og med 2032 i investeringsplanen til yderligere anlægsarbejder på dagtilbudsområdet.

Nedenfor følger anlægsskemaer for anlægsprojekter med budget i 2023-2026 for bevillingsområdet.

Anlægsprojekter (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Etablering af daginstitution i Dronningborg	0,0	7,3	0,0	0,0
Forbedring af indeklima	0,0	5,3	5,2	0,0
Ny daginstitution Munkdrup	11,6	0,0	0,0	0,0
Udbygning af kapaciteten i dagtilbud	2,5	2,5	0,0	0,0
I alt	14,1	15,1	5,2	0,0

Ovenstående tabel viser de afsatte anlægsmidler i perioden, hvor midlerne endnu ikke er udmøntet. Det betyder, at der udover ovenstående midler også er der midler til en række igangværende projekter, som blandt andet omfatter etablering af nye institutioner i dagtilbud Midt og Sydøst.

Arbejdet med forbedring af indeklima og udbygning af kapaciteten i kommunens dagtilbud er i gang. Planlægningen af konkrete projekter i kommende år er igangsat. Byrådet har ved budgetforliget afsat yderligere 2,5 mio. kr. i år 2023 og 2024 til kapacitetsudvidelser.

Børne- og familieudvalget - Børn

Del 2

Anlægsprojekt: Etablering af daginstitution i Dronningborg

Bevillingsprogramnummer: 9223000003

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	25.814	0	7.299	0	0	33.113
Indtægter	0	0	0	0	0	0
I alt	25.814	0	7.299	0	0	33.113

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
14.11.2022	1.000	0	1.000
I alt	1.000	0	1.000

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Der er stor efterspørgsel efter dagtilbudspladser til børn 0-5 år i Dagtilbud Nordøst, og der er derfor behov for, at byggeriet af en ny daginstitution i Dronningborg igangsættes snarest muligt.

I byrådets november møde 2022 er frigivet 1 mio. kr. til at udarbejde byggeprogram og forberede udbudsmateriale. Der er afsat i alt 33,1 mio. kr. til den nye daginstitution i Dronningborg.

Børne- og familieudvalget - Børn

Del 2

Anlægsprojekt: Forbedring af indeklima

Bevillingsprogramnummer: 9223000004

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	19.297	0	5.308	5.213	0	29.818
Indtægter	0	0	0	0	0	0
I alt	19.297	0	5.308	5.213	0	29.818

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
13.12.2021	10.000		10.000
25.04.2022	5.000		5.000
12.09.2022	4.224		4.224
13.10.2022	73		73
I alt	19.297	0	19.297

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Ved budgetaftalen for 2021, blev aftaleparterne enige om at prioritere de væsentligste indsatser ved en kommende gennemgang af kommunens daginstitutioner.

I 2021 er foretaget en undersøgelse af indeklimaet, og forskellige arbejder er igangsat på baggrund af denne rapport.

I 2022 er bl.a. arbejdet ved Regnbuen, Svalereden, Viborgvej, Grønnegade, Tryllefløjten, Lervangen, Vorup Vuggestue og med løbende indeklimaundersøgelser i forbindelse med evt. kommende kapacitetsudvidelser. Rådighedsbeløbet fra 2023 fremrykket og frigivet til en del anlægsarbejde udført i 2022.

Arbejdet fortsætter i 2024 og 2025.

Børne- og familieudvalget - Børn

Del 2

Anlægsprojekt: Ny daginstitution Munkdrup

Bevillingsprogramnummer: 9223000005

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	24.500	11.607	0	0	0	36.107
Indtægter	0	0	0	0	0	0
I alt	24.500	11.607	0	0	0	36.107

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
18.01.2021	21.500		21.500
13.12.2021	5.500		5.500
13.10.2022	107		107
I alt	27.107	0	27.107

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Arbejdet med opførelse af ny daginstitution ved Munkdrup er i gang, institutionen forventes taget i brug ultimo 2023.

Børne- og familieudvalget - Børn

Del 2

Anlægsprojekt: Udbygning af kapaciteten i dagtilbud

Bevillingsprogramnummer: 9223000009

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	13.349	2.500	2.500	0	0	18.349
Indtægter	0	0	0	0	0	0
I alt	13.349	2.500	2.500	0	0	18.349

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
12.09.2022	10.752		10.752
I alt	10.752	0	10.752

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Arbejdet med udbygning af kapaciteten i dagtilbud er påbegyndt i 2022. Hvor der er udvidelser i Krstrup Børnehus, Toftegården, Skovdalen og i KFUM. Endvidere udbygges i Bækkestien, Midgaard, Skovdalen og i Æblehaven i 2023.

Byrådet har ved budgetforliget afsat yderligere 2,5 mio. kr. i år 2023 og 2024 til kapacitetsudvidelser.

Børne- og familieudvalget - Familie

Del 1

1. Beskrivelse af området

Familieområdet har primært fokus på børn og unge i Randers Kommune med behov for særlig støtte. Formålet er at understøtte og sikre udsatte børn og unge samt deres familiers positive udvikling og trivsel. Området er forankret i servicelovens bestemmelser om særlig støtte til børn og unge i alderen 0-17 år samt unge i efterværn 18-23 år.

Bevillingen omfatter indsatser til udsatte børn og unge, der har behov for hjælp af sociale årsager, samt kvinder og børn, der søger hjælp på krisecentre. Indsatser til familier med handicappede børn varetages under socialudvalget.

Indsatserne omfatter forebyggende foranstaltninger og anbringelser, der bevilges af rådgivere i Myndighedscentret. Desuden omfatter indsatserne ophold og støtte på krisecentre. Disse ydelser kræver ikke visitation.

Indsatserne varetages dels af Randers Kommunes egne tilbud, dels ved køb af ydelser i andre kommuner, i regioner eller hos private leverandører.

Fakta	
Døgnpladser, Rismøllegården	8
Døgnpladser, Familieværkstedet	4
Døgnpladser, krisecenter	14
Plejeanbragte	130

Politikker
Børn og ungepolitik

[Randers Kommunes politikker på randers.dk/politikker](https://randers.dk/politikker)

2. Hovedtal

2.1. Drift

Familie (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Servicerammen	214,4	211,6	210,5	209,5
Plejefamilier	62,7	62,7	62,7	62,7
Opholdssteder, sikrede samt døgninst.	54,1	52,8	52,8	52,8
Forebyggende foranstaltninger og indsats	61,8	60,7	59,7	58,6
Kvindekrisecentre	4,1	3,6	3,6	3,6
Myndighedscentret (administration)	31,8	31,8	31,8	31,8
Uden for servicerammen	-12,6	-12,8	-13,1	-13,4
Plejefamilier	-3,8	-3,8	-3,8	-3,8
Opholdssteder, sikrede samt døgninst.	-7,3	-7,5	-7,8	-8,1
Forebyggende foranstaltninger og indsats	-1,6	-1,6	-1,6	-1,6
I alt	201,9	198,7	197,4	196,0

2.1.1. Service

Tabellen viser budgettet fra 2023 til 2026. Familieområdet har en samlet rammebevilling, og er ikke omfattet af en løbende demografiregulering. Det betyder, at budgettet ikke reguleres i takt med, hvor mange børn og unge, som har brug for støtte. Budgettet falder med 0,5 mio. kr. fra 2023 til

Børne- og familieudvalget - Familie

Del 1

2024, det skyldes, at der har været en særlig bevilling til opholdsbetaling på krisecentre, som udløber i 2023.

Ovenstående tabel viser udgifternes fordeling på de forskellige indsattstyper, og indeholder udgifter både indenfor- og udenfor aftaleenheder. Familieafdelingen er organiseret i 4 aftaleenheder, hvor Familie-, Unge- og Krisecentret varetager udføreopgaver, mens Myndighedscentret udover administrationen også omfatter udgifterne til køb af opholdsbetalinger og forebyggende indsatser. Centrale udgifter omfatter udgifter til Familiefagligt Udviklingscenter samt køb af indsatser, som ikke er omfattet af en aftaleenhed. Det samlede budget hænger dog tæt sammen, og der foretages løbende en vurdering af, hvilke typer af indsatser og tilbud der er behov for, og herefter tilpasses budgettet til det aktuelle behov indenfor den samlede ramme.

Nedenstående tabel viser de budgetterede serviceudgifter i 2023 i mio. kr. fordelt på centrene og centrale konti

Familie 2023 (Mio. kr.)	Familie-centret	Unge-centret	Krise-centret	Myndighed	Centrale udgifter	I alt
Servicerammen	25,3	20,4	6,1	210,7	-48,1	214,4
Plejefamilier	0,0	0,0	0,0	60,4	2,3	62,7
Opholdssteder, sikrede samt døgninst.	25,3	18,8	0,0	60,0	-50,0	54,1
Forebyggende foranstaltninger og indsats	0,0	1,5	0,0	58,6	1,6	61,8
Kvindekrisecentre	0,0	0,0	6,1	0,0	-2,0	4,1
Myndighedscentret (adm.)	0,0	0,0	0,0	31,8	0,0	31,8

2.1.2. Uden for servicerammen

Uden for servicerammen konteres udgifter og refusioner til sociale formål (udbetaling af tilskud vedrørende samværsret mv. med børn) samt refusioner af særligt dyre enkeltsager.

3. Aktuel økonomisk situation på drift

3.1. Aktuel status

De seneste par år har der været økonomisk stabilitet på familieområdet. I løbet af 2022 er der dog dukket en række udfordringer op, som familieafdelingen arbejder på at løse. Det handler om følgende udfordringer:

- En tilgang af unge med spiseforstyrrelser og selvskadende adfærd har blandt andet betydet en stigning i køb af støtteforløb ved eksterne leverandører.
- Det er blevet vanskeligere at rekruttere plejefamilier, hvilket smitter af på udgifterne til opholdssteder/døgninstitutioner, da disse tilbud er alternativet, når der ikke kan findes en plejefamilie.
- Ligeledes lader det til, at rekrutteringsproblematikken også har presset den gennemsnitlige pris pr. barn i plejefamilie op.

Børne- og familieudvalget - Familie

Del 1

Enkelte sager på familieområdet kan være meget omkostningstunge, og området vil altid være sårbart overfor pludselige stigninger i antallet af anbringelsessager.

Familieområdet bliver løbende påvirket af lovændringer, ligesom det tværfaglige samarbejde i regionalt regi påvirker familieområdet. Regionalt er der således aftaler, der betyder, at alle kommuner skal bidrage til finansieringen af pladser på sikrede institutioner. På nuværende tidspunkt er der følgende forhold, som vil få en betydning for familieområdet i 2023 og frem:

- Ændring til vejledning om indsatser og særlig støtte til børn og unge og deres familier. Ændringen betyder, at unge anbragt i efterværn fremover kan få SU eller FGU-skoleydelse, og at de i stedet opkræves egenbetaling for deres ophold. Denne ændring vil medføre øgede sagsbehandlerressourcer, og indtægter fra egenbetalingen. Ændringen træder i kraft i 1. august 2022, og vil være fuldt indfaset i 2023. Kommunerne bliver kompenseret via lov- og cirkulæreprogrammet fra 2023 for de øgede udgifter.
- Lovforslaget til Barnets Lov har været i høring, men er endnu ikke vedtaget i Folketinget. Det forventes, at den træder i kraft 1. april 2023. Det er endnu uvist, hvilke økonomiske konsekvenser den nye lov medfører, men det forventes, at lovændringen vil få betydning for tilrettelæggelsen af sagsbehandlingen. Kommunerne forventes at blive kompenseret via lov- og cirkulæreprogrammet.
- De administrative styregrupper i de 5 Kommunernes Kontakt Råd (KKR) har besluttet at udvide antallet af pladser på de sikrede institutioner på Sjælland. I samarbejde med Danske Regioner drøftes behovet for yderligere 5 eller 6 pladser. Da pladser på sikrede institutioner delvist er objektivt finansieret, hvor kommunerne forlods betaler i forhold til kommunernes antal 15-17-årige, må det forventes, at der kommer en øget udgift hertil.

3.2. Budgetaftalen

Budgetaftalen 2023-26 indeholder nedenstående nye tiltag indenfor familieområdet.

Ændringer fra budgetaftalen - drift (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
MyWay	1,3			
Effektiviserings- og besparelseskra		-1,1	-2,1	-3,2
I alt	1,3	-1,1	-2,1	-3,2

Der blev bevilliget 1,3 mio. kr. i 2023 i budgetaftalen for 2023-26 til fortsættelse af MyWay, som udbydes af Ungecentret. MyWay har siden 2016 været et forebyggende behandlingstilbud til unge i alderen 15-25 år, der mistrives. Tilbuddet består af tre aktiviteter, henholdsvis individuelle psykologsamtaler, mentorstøtte og gruppemøder. Synergien mellem disse tre aktiviteter har vist sig at være særlig effektiv over for gruppen af unge i mistrivsel. En evaluering af projektet har vist, at de unge oplever en øget trivsel, og der ses en positiv effekt i forhold til opstart og fastholdelse på en ungdomsuddannelse. Aftalepartierne var på den baggrund enige om, at tilbuddet skulle videreføres i 2023 og afsatte således 1,3 mio. kr. til formålet. Aftalepartierne var endvidere enige om, at mulighederne for at gøre projektet varigt, som en del af tilbudsviften til sårbare unge, kan drøftes i forbindelse med budgetlægningen 2024-2027.

Børne- og familieudvalget - Familie

Del 1

Herudover besluttede aftaleparterne, at der skal udarbejdes forslag til, hvilke muligheder der er for at rekruttere og fastholde plejefamilierne. Dette skal ses som det første skridt til at styrke plejefamilieområdet, idet det gennem den senere tid både lokalt og på landsplan er blevet vanskeligere at rekruttere og fastholde plejefamilierne.

Aftaleparterne besluttede ligeledes at bede forvaltningen om at udarbejde et oplæg til en driftsfinansieret investeringsmodel for etablering af en tværfaglig kommunal indsats for unge, som lider af spiseforstyrrelser og selvskade. Der ses flere unge, som har behov for specialiserede tilbud indenfor dette område. På nuværende tidspunkt har Randers Kommune ikke sine egne specialiserede tilbud, hvorfor Randers Kommune skal købe sine ydelser af eksterne leverandører, f.eks. i andre kommuner eller i regionale tilbud. Aftaleparterne ønsker dermed at gøre indsatsen indenfor dette område mere forebyggende og dermed sikre hurtigere og bedre hjælp til de ramte unge og deres familier.

Endelig er der indregnet et effektiviserings- og besparelseskraft på 0,5 % i årene 2024-2026. Reduktionen på familieområdet vil blive tilvejebragt af initiativer i forhold til at hjemtage flere opgaver, som i dag løses af eksterne leverandører. Ligesom der fortsat vil blive arbejdet med initiativer i forhold til at undgå dyre anbringelser, men have fokus på anvendelse af netværksanbringelser.

Det blev samtidig besluttet, at PPR's andel af effektiviserings- og besparelseskataloget udmøntes på familieområdet.

Børne- og familieudvalget - Familie

Del 2

1. Uddybende beskrivelse af området

Bevillingen omfatter udgifter og indtægter vedrørende udsatte børn og unge.

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingsområdet. Desuden vises budgetbeløbene for 2023, opgjort i mio. kr.

Familieområdet (mio. kr.) 2023	Udgift	Indtægt	Netto
Serviceammen	227,4	-13,0	214,4
Plejefamilier	64,3	-1,6	62,7
Opholdssteder, sikrede samt døgninst.	56,3	-2,2	54,1
Forebyggende foranstaltninger og indsats	63,9	-2,2	61,8
Kvindekrisecentre	11,2	-7,1	4,1
Myndighedscentret (adm.)	31,8	0,0	31,8
Uden for serviceammen	0,2	-12,7	-12,6
Plejefamilier	0,0	-3,8	-3,8
Opholdssteder, sikrede samt døgninst.	0,0	-7,3	-7,3
Forebyggende foranstaltninger og indsats	0,2	-1,7	-1,6
I alt	227,6	-25,7	201,9

Ovenstående tabel viser, at indenfor serviceammen er der budgetteret med nettoudgifter for 214,4 mio. kr., heraf 227,4 mio. kr. i udgifter og 13 mio. kr. i indtægter. Udenfor serviceammen er der budgetteret med nettoindtægter for 12,6 mio. kr., heraf 0,2 mio. kr. i udgifter og 12,7 mio. kr. i indtægter.

Udgifterne dækker både foranstaltninger leveret af kommunens egne tilbud og foranstaltninger købt i andre kommuner, regioner og private tilbud. Indtægterne indenfor serviceammen dækker over kommunens salg af pladser i egne tilbud, herunder salg vedrørende både Randers-borgere og andre kommuners borgere. Indtægter udenfor serviceammen dækker refusioner fra staten til særlige dyre sager samt udgifter og statsrefusion vedr. sociale formål.

1.1. Serviceammen

Familieområdet er organiseret i fire centre. De tre centre: Ungecentret, Familiecentret og Randers Krisecenter er udelukkende udførerenheder, mens Myndighedscentret varetager myndighedsopgaver. I 2022 er igangsat en prøvehandling, hvor effekten af tættere samarbejde mellem myndighed og udfører undersøges. De døgnrelaterede foranstaltninger og de tilhørende myndighedsopgaver er derfor samlet i en afdeling (Døgnafdeling) under Myndighedscentret. Alle fire centre er selvstændige økonomiske aftaleenheder, jf. Randers-modellen.

I Familiecentret er målgruppen børn op til 18 år, deres forældre samt gravide med fokus på at støtte og hjælpe i familier, som står i en sårbar situation. Udover dagforløb med familiekonsulenter og psykologer er der også etableret døgntilbud i Familieværkstedet målrettet gravide og familier.

I Ungecentret er målgruppen unge fra ca. 12 år og deres familier, hvor der er fokus på de problemstillinger, der kan opstå i ungelivet.

Myndighedscentret står for den løbende sagsbehandling, visitation og opfølgning. Alle borgere med brug for en indsats er tilknyttet en rådgiver i myndighedscentret, som løbende følger familien.

Børne- og familieudvalget - Familie

Del 2

Størstedelen af ydelserne i Familiecentret, Ungecentret og Døgnafdelingen visiteres af Myndighedscentret. Enkelte ydelser er aftalt med skoler og kræver ikke visitation.

Herudover betyder prøvehandlingen på familieområdet, at der er lavet en tættere kobling mellem myndighed og udfører på døgnområdet. Døgntilbuddet Rismøllegården er en del af Myndighedscentret. Rismøllegården har otte pladser til de 14-18-årige.

Randers Krisecenter er en selvejende institution, der har en driftsoverenskomstsftale med Randers Kommune. Det kræver ikke en visitation fra Myndighedscentret at flytte ind på et krisecenter. Når en kvinde med bopæl i Randers er indskrevet på et krisecenter, så afholdes udgiften centralt indenfor familieområdet. Det er således ingen direkte sammenhæng mellem Randers Krisecenter og det centrale budget til opholdsbetalinger.

Der er budgetteret med aktiviteter for 63,5 mio. kr. sammenlagt i Familie-, Ungecentret, Randers Krisecenter og Døgnafdelingen.

Nedenstående tabel viser de budgetterede serviceudgifter i 2023 i mio. kr. fordelt på centrene og centrale konti

Servicerammen (mio. kr.) 2023	Familiecentret	Ungecentret	Krisecentret	Myndighed	Centrale udgifter	I alt
Servicerammen	25,3	20,4	6,1	210,7	-48,1	214,4
Plejefamilier	0,0	0,0	0,0	60,4	2,3	62,7
Opholdssteder, sikrede samt døgninst.	25,3	18,8	0,0	60,0	-50,0	54,1
Forebyggende foranstaltninger og indsats	0,0	1,5	0,0	58,6	1,6	61,8
Kvindekrisecentre	0,0	0,0	6,1	0,0	-2,0	4,1
Myndighedscentret (adm.)	0,0	0,0	0,0	31,8	0,0	31,8

Note. Budgettet til Krisecentret er baseret på 11 pladser. Budgettet til udvidelsen på 3 pladser er medtaget under centrale udgifter.

1.1.1. Plejefamilier

Her afholdes udgifter til anbringelse i plejefamilier og netværksplejefamilier efter Servicelovens § 66 stk. 1-4. Udgifter dækker løn til plejeforældre, tøj- og lomme penge samt omkostningsgodtgørelser i forbindelse med anbringelser i plejefamilier og netværksplejefamilier samt uddannelse og supervision. Plejefamilier og netværksplejefamilier ansættes af Randers Kommune.

Udover udgifterne til selve anbringelserne er der afsat 2,3 mio. kr. til godkendelse af og tilsyn med plejefamilier. Opgaven varetages af Socialtilsyn Midt. Udgiften er en objektiv finansiering, hvilket betyder, at Randers Kommune betaler en takst ud fra antallet af 0-17 årige i kommunen.

1.1.2. Opholdssteder

Her afholdes udgifter til anbringelse på socialpædagogiske opholdssteder, kost- og efterskoler samt på eget værelse/ungehybel efter Servicelovens § 66 stk. 5-6 og stk. 8. Udgiften omfatter opholdsbetaling, særlig støtte og udgifter, som ikke er omfattet af opholdstaksten for eksempel medicin for unge på eget værelse/i ungehybel kan der yderligere være udgifter forbundet med at bo i egen bolig. Familieområdet råder over 2 ungehybler.

Socialpædagogiske opholdssteder samt kost- og efterskoler er typisk private tilbud.

Børne- og familieudvalget - Familie

Del 2

1.1.3. Døgninstitutioner

Her afholdes udgifter til anbringelse af sociale årsager på døgninstitutioner, herunder delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner samt sikrede døgninstitutioner efter Servicelovens § 66 stk. 7. Udgifter dækker opholdsbetaling.

Døgninstitutioner drives typisk af kommuner og regioner. Randers Kommune driver selv døgninstitutionen Rismøllegården med 8 pladser.

1.1.4. Sikrede institutioner

Her afholdes udgifter til anbringelse på sikrede institutioner og særligt sikrede afdelinger herunder sikrede afdelinger i tilknytning til en døgninstitution efter Servicelovens § 66 stk. 7. Anbringelse sker primært som led i varetægtssurrogat, afsoning af dom eller en ungdomssanktion.

Sikrede institutioner har lands- og landsdelsfunktion, hvilket vil sige, at de optager unge fra hele landet og at deres drift delvis finansieres via *objektiv finansiering*. Det vil sige, at alle kommuner betaler en andel af institutionernes driftsbudget uanset om kommunerne har borgere indskrevet i tilbuddet eller ej. Ud over den objektive finansiering betaler kommunerne en opholdstakst, hver gang en ung er indskrevet. Den objektive finansiering af sikrede institutioner beregnes på baggrund af antallet af 15 – 17 årige i kommunen. Der er afsat 2,4 mio. kr. til objektiv finansiering af sikrede institutioner.

1.1.5. Bekæmpelse af ungdomskriminalitet

Her afholdes udgifter til indsatser efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Hvis et barn eller en ung i alderen 10-17 år er mistænkt for eller har begået en alvorlig kriminalitet ved overtrædelse af straffeloven, lov om euforiserende stoffer, våbenloven eller knivloven og samtidig vurderes at være i særlig risiko for at begå yderligere kriminalitet, er barnet eller den unge i målgruppen for ungdomskriminalitetsnævnet.

Kommunen indstiller til en indsats, hvorefter ungdomskriminalitetsnævnet fastsætter, hvilken indsats, der skal iværksættes for den unge. Indsatsen kan være et forbedringsforløb svarende til forbyggende foranstaltninger eller en anbringelse.

1.1.6. Forebyggende foranstaltninger og indsats

Forebyggende foranstaltninger omfatter: familiebehandling, støtte/kontaktpersonopgaver, praktisk pædagogisk bistand i hjemmet, rådgivning og støtte samt økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaveren.

Hovedparten af de forebyggende foranstaltninger løses i Randers Kommunes egne tilbud i henholdsvis Familiecentret og Ungecentret.

Derudover er der afsat 0,4 mio. kr. til objektiv finansiering af Børnehus Midt. Den objektive finansiering beregnes på baggrund af andelen af 0-17 årige i kommunen. Ud over den objektive finansiering betaler kommunen et beløb pr. barn, der gennemgår et forløb i Børnehuset. Børnehuset arbejder med sager hvor der er viden eller mistanke om at et barn under 18 år, har været udsat for voldelige og/eller seksuelle overgreb.

1.1.7. Kvindekrisecentre

Budgettet til krisecentre dækker både budgettet til driften af Randers Krisecenter og myndighedsbudgettet til køb af pladser på krisecentre udenfor Randers kommune.

Børne- og familieudvalget - Familie

Del 2

Herudover indeholder området udgifter til Randers Krisecenter, som er en selvejende institution. Der er indgået driftsoverenskomst med Randers Kommune, hvorfor Randers Krisecenter er en del af kommunens budget og regnskab. Driften af krisecentret er takstfinansieret, eventuelt mer-/mindreforbrug på krisecentret indregnes i taksten de efterfølgende år, hvorfor driften er udgiftsneutral.

Randers Krisecenter har 14 pladser. Randers Kommune køber ca. en tredjedel af pladserne, mens resten benyttes af kvinder fra andre kommuner. De konkrete kommuner opkræves opholdsbetaling herfor. Og kvinderne opkræves egenbetaling for ophold på krisecentret.

Staten yder refusion på 50% af kommunens udgifter til krisecentre.

1.1.8. Myndighedscentret, Familiefagligt udviklingscenter (administration)

I Myndighedscentret træffer de socialfaglige medarbejdere afgørelser for børn og unge, som udmøntes i henvisninger til indsatser enten i et af Randers Kommunes egne tilbud eller i andre kommunale, regionale eller private tilbud. Herudover yder centrets medarbejdere rådgivning børn og unge og deres familier.

I Familiefagligt Udviklingscenter arbejdes systematisk med kobling af politik, rammevilkår og strategier til praksis i det socialfaglige arbejde i Randers Kommune. Familiefagligt Udviklingscenter arbejder tæt sammen med de øvrige centre på familieområdet samt øvrige relevante aktører i kommunalt, regionalt og nationalt regi.

1.2. Uden for servicerammen

Nedenstående tabel viser budget 2023 opgjort i mio. kr. for områderne uden for servicerammen

Uden for servicerammen (mio. kr.) 2023	2023
Uden for servicerammen	-12,6
Sociale formål	0,1
Særligt dyre enkeltsager	-12,7

1.2.1. Sociale formål

Der udbetales tilskud vedrørende samværsret mv. med børn i henhold til Aktivlovens §§ 83 og 84. Udgifterne er omfattet af indkomstoverførsler.

Staten yder refusion på 50 % til disse udgifter, hvorfor der også budgetteres med indtægter.

1.2.2. Særligt dyre enkeltsager

De øvrige indtægter udenfor servicerammen er indtægter fra den centrale refusionsordning. Denne har til formål at kompensere kommunerne for de *særligt* dyre enkeltsager på det specialiserede børne- og voksenområde. Refusionsordningen starter ved et udgiftsniveau årligt på 880.000 kr., hvorefter der ydes refusion på 25% optrappende til 75% for udgifter over 2.180.000 kr.

I opgørelsen af refusioner for særligt dyre enkeltsager medtages udgifter i henhold til Serviceloven, hvor udgifterne opgøres samlet for alle søskende i familien. Der medtages både udgifter til forebyggende foranstaltning og til anbringelser.

Børne- og familieudvalget - Familie

Del 2

Familieområdet mer-/mindreindtægter i forhold til de budgetterede refusioner tilgår kommunekassen. Det er i budgetaftalen 2023-2026 aftalt, at denne ordning fastholdes i 2023, hvorpå ordningen evalueres i forbindelse med budgetlægningen for 2024-2027.

2. Budgetforudsætninger

Det samlede budget til Familieområdet er fastlagt på baggrund af de givne bevillinger i 2022, tilrettet nye lovgivninger på området. Der er således ingen demografi-reguleringer på dette område.

3. Ændringer på området

Nedenstående tabel viser, hvilke ændringer der er indarbejdet i Budget 2023-26 i forhold til Budget 2022.

Ændringer på familieområdet i forhold til budget 2022 (mio. kr.)	Ændring til 2023	Ændring til 2024	Ændring til 2025	Ændring til 2026
Udgangspunkt 2022-budget	215,8	215,8	215,8	215,8
Demografi og andre større ændringer				
Lov og cirkulæreprogram: Ændret vejledning om indsatser til børn, unge og deres familier	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Budgetaftale 2023-26				
MyWay	1,3			
Effektivisering 2024-27		-1,1	-2,1	-3,2
Budgetaftale tidligere år				
Krisecenter – ekstra bevilling 2022 og 2023		-0,5	-0,5	-0,5
Effektivisering af visitationer	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
MyWay	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3
Tillægsbevillinger og omplaceringer				
Overhead udvidelse Krisecentret 3 pladser	0,1	0,1	0,1	0,1
Tilretning overhead Familie	0,2	0,2	0,2	0,2
Hjemtaget rengøring Krisecentret	0,2	0,2	0,2	0,2
Udvidelse rengøring Familiecenter	0,0	0,0	0,0	0,0
PL og øvrige ændringer				
Ingen prisfremskrivning i 2023	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
I alt	214,4	211,6	210,5	209,5

Tabellen uddybes i nedenstående afsnit.

3.1. Demografi og øvrige store ændringer

Uddannelses- og forskningsministeren indgik i foråret 2021 en aftale på SU-området, som indebærer, at unge i efterværn på et anbringelsessted, der er i gang med en SU-berettigende uddannelse, får ret til SU. Aftalen indebærer også, at unge i efterværn på et anbringelsessted, der er i gang med et FGU-

Børne- og familieudvalget - Familie

Del 2

skoleforløb, får ret til FGU-skoleydelse. Det er dog en betingelse for at modtage SU og FGU-skoleydelse, at den unge ikke samtidig forsørges af kommunen.

Det betyder, at unge, der modtager SU eller FGU-skoleydelse ikke længere kan modtage lomme penge og midler til beklædning, idet udgifterne hertil afholdes af indkomsten fra SU/FGU-skoleydelse. Familieområdet budget reduceres med 0,6 mio. kr.

3.2. Budgetaftale 2023-2026

I forbindelse med budgetaftalen 2023-2026 videreføres MyWay med 1,3 mio. kr. i 2023. Det er aftalt, at i forbindelse med budgetlægningen for 2024-2027 skal muligheden for at gøre projektet til en varig del af tilbudsviften til sårbare unge drøftes.

I budgetaftalen 2023-2026 er indarbejdet et effektiviserings- og besparelseskra v på familieområdet med 1,1 mio. kr. årligt fra 2024. Beløbet indeholder besparelseskra v for PPR, som dermed udelades fra en reduktion. Reduktionen på familieområdet vil blive tilvejebragt af initiativer i forhold til at hjemtage flere opgaver, som i dag løses af eksterne leverandører. Ligesom der fortsat vil blive arbejdet med initiativer i forhold til fokus på at anvende af netværksanbringelser fremfor de dyre anbringelser.

Det er aftalt, at Familieområdet i 2023 bevarer ordningen vedr. særlig dyre enkeltsager, hvor mer-/mindreindtægter i forhold til det afsatte budget udlignes via kommunekassen. Det er aftalt, at ordningen revurderes i forbindelse med budgetlægningen for 2024-2027.

3.3. Budgetaftale tidligere år

I budgetaftalen for 2022-25 blev der bevillet 0,5 mio. kr. i 2022 og 2023 til at imødegå det øgede pres på kvindekrisecentre.

I budgetlægningen for 2020-2023 blev det besluttet, at der skulle arbejdes mod øget forebyggende og støttende foranstaltninger i hjemmet med henblik på færre anbringelser. En del af aftalen betød, at der skulle ske en reduktion i administrationsudgiften på 0,8 mio. kr. fra 2023 og fremover.

I budgetlægningen for 2022-24 blev bevillingen til MyWay videreført til og med 2022.

3.4. Tillægsbevillinger og omplaceringer

Budgettet til overhead i forbindelse med udvidelse med 3 pladser i krisecentret er reguleret med 0,1 mio. kr. Ligeledes er budgetterne til overhead på takterne for Randers Krisecenter, Rismøllegården og Familieværkstedet opjusteret, så de stemmer med de beregnede takster Tilsvarende er indtægtsbudgettet under Økonomiudvalget reguleret.

Krisecentret har pr. 1 januar 2022 hjemtaget varetagelsen af rengøringen fra Ejendomsservice. Der er i 2022 tilbageført 0,2 mio. kr. fra Udvikling-, miljø- og teknikudvalget. Ligeledes er rengøringen i Familiecentret justeret, så der er tilbageført 26.000 kr. fra Udvikling-, miljø- og teknikudvalget.

3.5. PL og øvrige ændringer

I lighed med tidligere år sker der ingen prisfremskrivning på øvrige driftskonti i 2023.

4. Yderligere oplysninger

4.1. Oversigt over aftaleenheder

Børne- og familieudvalget - Familie

Del 2

Nedenstående tabel viser aftaleenhedernes budgetter for 2023-26 opgjort i mio. kroner

Aftaleenheder	2023	2024	2025	2026
Familiecentret	29,6	29,6	29,6	29,6
Ungecentret	26,5	25,2	25,2	25,2
Krisecentret	6,1	6,1	6,1	6,1
Myndighedscentret, køb af pladser	167,2	167,2	167,2	167,2
Myndighedscentret, døgnafdeling	11,7	11,7	11,7	11,7
Myndighedscentret, adm.	31,8	31,8	31,8	31,8

Note: Krisecentrets budget er baseret på 11 pladser. De resterende 3 pladser (udvidelse) er medtaget under de centrale udgifter.

4.2. Takster og nøgletal

Nedenfor beskrives nøgletal og takster.

4.2.1. Nøgletal

Hvert andet år udarbejder de seks store kommuner: København, Aarhus, Odense, Aalborg, Esbjerg og Randers en nøgletalsrapport. Denne såkaldte 6-by-nøgletalsrapport er senest udgivet i august 2021 baseret på udgifter og anbragte i 2020.

I denne rapport adskilles udgifterne mellem børn anbragt af sociale årsager og børn anbragt med handicap som årsag. I alle øvrige nøgletalsrapporter adskilles disse udgifter ikke. Adskillelsen er udarbejdet ved manuelle beregninger. Odense og Esbjerg Kommune kan dog ikke opdele deres udgifter på anbragte af sociale årsager og anbragt med handicap som årsag. Derfor er de to kommuner blanke i nedenstående tabeller.

Det ses af rapporten, at for de gennemsnitlige udgifter pr. helårsplads i 2020 ligger Randers Kommune generelt lavere end i de tre største kommuner: Aarhus, Aalborg og København. Modsat anbringes børn og unge i Randers Kommune i større grad end i Aarhus Kommune og København Kommune, mens Aalborg Kommune og Randers Kommune anbringer relativt lige mange børn og unge.

Gennemsnitsudgifter pr. helårsplads (opgjort i 1.000 kr.) til børn og unge fordelt på typer af anbringelsessteder

Anbringelsessted	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Plejefamilier	468		428		381	561
Netværkspleje	186		180		113	121
Socialpædagogiske opholdssteder	859		1.129		757	1.025
Døgninstitutioner	877		1.184		992	1.214
Afgørelser efter lov om ungdomskriminalitet (anbringelser)	1.754		654		2.487	1.311
Sikrede institutioner	1.389		1.779		1.345	1.731
Øvrige	449		476		390	227
I alt (vægtet gennemsnit)	609		612		451	665

Noter: Odense og Esbjerg Kommune kan ikke opdele sine udgifter på anbragt af sociale årsager og anbragt med handicap som årsag.

Børne- og familieudvalget - Familie

Del 2

Antal anbragte fordelt på typer af anbringelsessteder pr. 10.000 borgere i alderen 0-22 år

Anbringelsessted	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Plejefamilier	25		51		57	20
Netværkspleje	3		7		8	8
Socialpædagogiske opholdssteder	5		12		7	2
Døgninstitutioner	8		10		7	10
Afgørelser efter lov om ungdomskriminalitet (anbringelser)	1		0		0	1
Sikrede institutioner	1		1		0	1
Øvrige	1		2		1	5
I alt	43		84		81	46

4.2.2. Takster

Der beregnes takster for ydelserne leveret i Randers Krisecenter, Rismøllegården og Familieværkstedet. De beregnes alle efter retningslinjerne aftalt i rammeaftalen for Region Midtjylland og de 19 østjyske kommuner. Taksterne for Randers Krisecenter indgår i rammeaftalen, mens taksterne for Rismøllegården og Familieværkstedet ikke indgår (da der ikke sælges over 5% af pladserne til andre kommuner). Taksterne beregnes efter budgetvedtagelsen.

Taksterne offentliggøres på Tilbudsportalen.

[Den aktuelle takstoversigt kan tilgås her via randers.dk](#)

[Den seneste 6-bynøgletalsrapport kan tilgås her via randers.dk](#)

Beskæftigelsesudvalget

Del 1

Del 2

Bevillingsområder:

Beskæftigelse, integration og ydelser

Beskæftigelsesudvalget - Beskæftigelse, integration og ydelser

Del 1

1. Beskrivelse af området

Bevillingen omfatter udgifter og indtægter vedrørende beskæftigelses- og integrationsområdet og indeholder de organisatoriske enheder Jobcenter Randers, Ydelseskontoret og Sprogcenter Randers.

Beskæftigelsesområdet har til formål at hjælpe ledige i job, samt udbetale forsørgelsesydelse til personer, der er ledige eller syge.

Beskæftigelsesindsatsen skal hjælpe ledige tilbage på arbejdsmarkedet i den grad, de er i stand til det. Det gøres f.eks. ved samtaler, uddannelse og kontakt til relevante virksomheder. Målet er, at flere kan forsørge sig selv og få et selvstændigt liv.

Udgifter og indtægter på området omfatter således forsørgelsesydelse til ledige eller sygemeldte borgere, samt sagsbehandling og beskæftigelsesindsats for disse borgere og danskuddannelse til borgere omfattet af integrationsloven.

Ydelserne er dels midlertidig forsørgelse så som kontanthjælp, arbejdsløshedsdagpenge, ressourceforløbsydelse, selvforsørgelses- og hjemrejseydelse og sygedagpenge, og dels permanent forsørgelse som førtidspension, seniorpension og løntilskud til fleksjob.

Driftsudgifterne til aktivering vedrører tilbud til borgere på midlertidig forsørgelse omfattet af aktiveringsbestemmelserne, hertil kommer udgifter til danskuddannelse af flygtninge og indvandrere.

De administrative udgifter på området dækker udgifter og indtægter til administration af Jobcenter Randers, herunder samtaler med de ledige, lægeerklæringer og virksomhedsrettet indsats, samt administration af Ydelseskontoret, som varetager udbetalingerne af ydelser til borgere.

Fakta

Antal helårspersoner (B2023):	13.757
Antal personer i kontakt med jobcenteret (2021):	23.600
Antal virksomhedsbesøg (2021):	2.051
Antal fuldtidsansatte i Jobcenter Randers (2021):	277
Beskæftigelsesområdets andel af driftsbudget i Randers Kommune (2023)	29,3 %

Politikker

Beskæftigelsesplan 2023

[Se Randers Kommunes politikker på randers.dk/politikker](https://randers.dk/politikker)

2. Hovedtal

2.1. Drift

Nedenstående tabel viser budgettet fra 2023 til 2026. Tabellen viser, at der samlet for hele beskæftigelsesområdet er budgetteret med nettoudgifter for 2.044,3 mio. kr. i 2023, og det stiger til 2.116,7 mio. kr. i 2026.

Beskæftigelsesudvalget - Beskæftigelse, integration og ydelser

Del 1

Beskæftigelse, integration og ydelser (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Serviceammen	134,5	131,7	131,2	130,6
Integration	2,0	2,0	2,0	2,0
Beskæftigelsesindsats - jobcentertilbud	121,4	118,6	118,0	117,5
Øvrige indsatser og ydelser	11,2	11,2	11,2	11,2
Uden for serviceammen	1.909,8	1.940,2	1.961,5	1.986,1
Arbejdsløshedsdagpenge	160,3	171,1	176,9	186,8
Kontanthjælp og ledighedsydelse	283,0	284,9	291,8	301,3
Sygedagpenge og jobafklaring	220,4	219,0	219,9	219,1
Ressourceforløb	73,0	73,3	72,5	73,4
Fleksjob	224,5	231,5	233,5	233,9
Førtidspensioner	649,3	656,0	662,2	665,3
Seniorpension	65,9	77,1	82,3	84,5
Integration	22,7	14,7	7,5	3,7
Beskæftigelsesindsats - jobcentertilbud	75,5	78,8	80,4	82,6
Øvrige indsatser og ydelser	30,6	30,2	30,3	30,5
Boligyldelse og boligsikring	104,5	103,6	104,1	105,0
I alt	2.044,3	2.071,9	2.092,7	2.116,7

Det største udgiftsområde er førtidspension, som udgør over en tredjedel af det samlede budget på beskæftigelsesområdet. Sammen med seniorpension og fleksjob udgør de permanente forsørgelsesudgifter i alt 46 % af budgettet.

Kontanthjælp og ledighedsydelse udgør 14 % og sygedagpenge- og jobafklaringsområdet udgør 11 % af det samlede budget på beskæftigelsesområdet.

Driftsudgifterne til aktivering, også kaldet Jobcentrets tilbudsvifte, udgør 75,5 mio. kr. og dermed knap 4 % af budgettet, mens administrationen af Jobcenter og ydelseskontor udgør 6 % af budgettet.

2.1.1. Service

På serviceammen udgør budgettet 134,5 mio. kr. i 2023 og det falder til 130,6 i 2024 og årene frem.

Faldet skyldes hovedsagelig bortfald af midlertidig bevilling fra budgetaftalen 2022-2025 på 2 mio. kr. til styrkelse af jobcenteradministration.

2.1.2. Uden for serviceammen

Der er på indkomstoverførslerne budgetteret med netto 1.909,8 mio. kr. i 2023.

Budgetlægningen af indkomstoverførsler foregår altid "fra bunden" i selve budgetåret - under hensyntagen til egne regnskabserfaringer samt KL's skøn for udviklingen på området.

Der henvises til del 2 for en grundig gennemgang af de forskellige delområder under beskæftigelsesområdets bevilling.

For overslagsårene følger alle poster KL's skøn for den forventede udvikling på de enkelte områder. Stigningen i overslagsårene skyldes dels forventning om stigende udgifter til førtidspension (primært som følge af den gradvise overgang til højere kommunal medfinansiering), og dels en forventning om stigende ledighed fra det nuværende historisk lave niveau.

Beskæftigelsesudvalget - Beskæftigelse, integration og ydelser

Del 1

3. Aktuel økonomisk situation på drift og anlæg

3.1. Aktuel status

3.1.1. Konjunktursituationen

Der har været store udsving på arbejdsmarkedsområdet siden foråret 2020 som følge af covid-19-pandemien. Arbejdsmarkedet er gået fra en situation med meget høj ledighed som følge af nedlukningerne af samfundet, til en situation med den laveste ledighed siden 2008 og mangel på arbejdskraft i flere brancher. I 2023 forventes ledigheden at stige en smule igen.

3.1.2. Ukraine

Krigen i Ukraine har skabt et nyt usikkerhedsmoment for dansk økonomi i 2022, som formentlig også rækker ind i 2023. Krigen influerer den forventede vækst i Danmark og dermed forventningerne til ledighedsudviklingen. Dertil kommer, at de fordrevne ukrainere vil have ret til forskellige ydelser her i landet. Der er fortsat meget stor usikkerhed om, hvor mange flygtninge fra Ukraine, Danmark vil modtage, og hvor mange der vender tilbage igen. Den endelige kompensation til kommunerne for udgifter vedrørende flygtninge fra Ukraine både på servicerammen og på indkomstoverførsler er endnu ikke aftalt mellem KL og regeringen i økonomiaftale for 2023.

3.1.3. Anden delaftale om nytænkning af beskæftigelsesindsatsen er indgået i juni 2022 (finansiering af Arne-pension)

Aftalen indeholder bl.a. en forudsætning om, at kommunerne kan reducere driftsudgifterne til aktivering via mere målrettede tilbud (mere virksomhedsrettet).

Der forudsættes således en reduktion af driftsudgifterne til aktivering med 370 mio. kr. i 2023 (og lidt mere de følgende år) svarende til 6,2 mio. kr. for Randers Kommune i 2023. Da bloktilskuddet i 2023 ikke kan ændres (er fastlagt i økonomiaftalen) medtages ovennævnte ændring i stedet som en forventet negativ midtvejsregulering i 2023. Besparelseskraevet er indarbejdet i budgettet og vil blive udmøntet i Randers Kommune i forbindelse med den politiske behandling af Jobcentrets tilbudsvifte for 2023.

Desuden indeholder aftalen en forudsætning om mindre administration på jobcentrene, hvilket i Randers Kommune svarer til en besparelse på 4,0 mio. kr. fra 2024 og frem, samt at kontaktførløb med forsikrede overgår til A-kasserne de første 3 måneder af ledighedsperioden, hvilket betyder en yderligere reduktion på jobcentrets serviceramme på 2,6 mio. kr. fra 2024 og frem. De økonomiske konsekvenser på servicerammen forventes at blive forhandlet mellem KL og regeringen i forbindelse med økonomiaftalen for 2024.

3.2. Budgetaftalen

Budgetaftalen indeholder nedenstående bevillinger/ fortsættelse af eksisterende bevillinger på beskæftigelsesudvalgets område.

Ændringer fra budgetaftalen - drift (1.000 kr.)	2023	2024	2025	2026
Kronjyllands Veteraner (service)	150,0			
Videreførelse af uddannelsesforløb SoSu-hjælpere (øvrige drift)		325,0		
I alt	150,0	325,0	0,0	0,0

Beskæftigelsesudvalget - Beskæftigelse, integration og ydelser

Del 2

1. Uddybende beskrivelse af området

Bevillingen omfatter udgifter og indtægter vedrørende beskæftigelsesområdet.

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingsområdet. Desuden vises budgetbeløbene for 2023:

Beskæftigelse, integration og ydelser (mio. kr.) 2023	Udgift	Indtægt	Netto
Servicerammen	134,5	0,0	134,5
Integration	2,0	0,0	2,0
Beskæftigelsesindsats - jobcentertilbud	121,4	0,0	121,4
Øvrige indsats og ydelser	11,2	0,0	11,2
Uden for servicerammen	2.426,7	-516,9	1.909,8
Arbejdsløshedsdagpenge	161,0	-0,7	160,3
Kontanthjælp og ledighedsydelse	362,4	-79,4	283,0
Sygedagpenge og jobafklaring	326,1	-105,7	220,4
Ressourceforløb	91,3	-18,3	73,0
Fleksjob	464,4	-239,9	224,5
Førtidspensioner	649,3	0,0	649,3
Seniorpension	65,9	0,0	65,9
Integration	66,3	-43,6	22,7
Beskæftigelsesindsats - jobcentertilbud	75,5	0,0	75,5
Øvrige indsats og ydelser	60,0	-29,4	30,6
Boligydelse og boligsikring	104,5	0,0	104,5
I alt	2.561,2	-516,9	2.044,3

1.1. Servicerammen

Tabellen viser et samlet budget på 134,5 mio. kr. på servicerammen.

Servicerammen på beskæftigelsesområdet omfatter udgifter til midlertidige boliger til flygtninge, udgifter til administrationen af jobcenter og ydelseskantor, samt arbejdsgiverudgifter til kommunale løntilskudsjob og fleks- og skånejob bevilget af central pulje.

I de efterfølgende afsnit er der udarbejdet en kort beskrivelse af de enkelte delområder.

1.1.1. Integration

Området vedrører den del af integrationsindsatsen, der drejer sig om at anvise og betale for midlertidig boligplacering af flygtninge.

Boligplacering af flygtninge

Kommunerne har en forpligtelse til at anvise et midlertidigt opholdssted til de flygtninge som modtages. Afslår en flygtning et anvist midlertidigt opholdssted, ophører kommunalbestyrelsens forpligtelse. Flygtninge modtaget efter 01.03.2019 har ikke længere krav på en permanent bolig.

Som følge af krigen i Ukraine, er der betydelig usikkerhed om budgettet for 2023 er dækkende.

1.1.2. Beskæftigelsesindsats - jobcentertilbud

Arbejdsmarked administration er opdelt i 3 enheder og består af:

- Jobcenter (102,9 mio. kr.)

Beskæftigelsesudvalget - Beskæftigelse, integration og ydelser

Del 2

- Ydelseskantor (18,4 mio. kr.)
- Borgerservice (13,1 mio. kr. - Økonomiudvalgets område)

Delområdet på denne bevilling vedrører administrationen af jobcentret og ydelseskantoret, som fra og med budget 2021 er flyttet fra økonomiudvalget til beskæftigelsesudvalget.

Borgerservice er fortsat en del af bevillingen "Administration" som hører under økonomiudvalget.

Jobcenter og ydelseskantor – Administration

Fra og med budget 2021 er bevillingen til administrationen på Jobcenter og Ydelseskantor blevet en aftaleenhed. Det samlede nettobudget til aftaleenheden er 121,4 mio. kr. i 2023.

Jobcentret varetager indsatsen overfor ledige borgere. Indsatsen består f.eks. af virksomhedsrettede tilbud, samtaler eller opkvalificering. Hertil varetager jobcenteret formidling af arbejdskraft til områdets virksomheder, og som et led i den virksomhedsrettede indsats er der fokus på opkvalificering af ledige borgere, så de bedre matcher virksomhedernes behov for arbejdskraft.

Ydelseskantoret udbetaler og administrerer ydelser til ledige borgere. Det drejer sig f.eks. om kontanthjælp, ledighedsydelse og ressourceforløbsydelse.

Med budgetaftalen for 2022-2025 er der bevilget 2 mio. kr. til videreførelse af styrkelse af jobcenteret i 2023.

1.1.3. Øvrige indsatser og ydelser

Den del af beskæftigelsesindsatsen, der er serviceudgifter, vedrører Randers Kommunes lønudgifter, der afholdes som en del af beskæftigelsesindsatsen, dvs. Randers Kommunes arbejdsgiverudgifter til løntilskudsjob samt fleks- og skånejob.

Øvrige indsatser og ydelser	Bruttoudgift (mio. kr.)	Nettoudgift (mio. kr.)
Lønudgifter ifm. forsikrede ledige i løntilskud (nettoudgift / pulje)	1,3	1,3
Lønudgifter ifm. fleks- og skånejob (fleks- og skånejobpulje)	9,9	9,9
Serviceudgifter i alt:	11,2	11,2

1.2. Uden for servicerammen

Tabellen viser, at der er budgetteret med bruttoudgifter for 2.426,7 mio. kr. uden for servicerammen. Der forventes indtægter for 516,9 mio. kr., hvilket giver en nettoudgift på området på 1.909,8 mio. kr.

Udgifter uden for servicerammen omfatter udgifter til indkomstoverførsler vedrørende løntilskud og forsørgelsesydelse til ledige og syge borgere, samt udgifter til driftsudgifter til opkvalificering mv. efter Lov om en Aktiv Beskæftigelsesindsats. Området dækker ligeledes integrationsområdet, herunder aftaleenheden Sprogcenter Randers. Endelige er der udgifter til boligstøtte og tillæg der kan søges af pensionister.

Beskæftigelsesudvalget - Beskæftigelse, integration og ydelser

Del 2

I de efterfølgende afsnit er der udarbejdet en kort beskrivelse af de enkelte delområder. Beskrivelserne indeholder en gennemgang af det enkelte udgiftsområde, og hvilke budgetforudsætninger, der ligger til grund for budgettet.

1.2.1. Arbejdsledighedsdagpenge

Bevillingsområdet "Forsikrede ledige" og udgifter til forsikrede ledige indgår siden 2021 under bevillingsområdet "Beskæftigelse, integration og ydelser".

Det afsatte budgetbeløb omhandler udgifter til forsørgelse til arbejdsledighedsdagpenge til forsikrede ledige. Der er tale om kommunal medfinansiering, da det er A-kasserne, der står for udbetaling. Hertil kommer udgifter til løntilskud til forsikrede ledige.

Som følge af COVID-19 pandemien steg ledigheden markant i 2020 og i starten af 2021. Dog vendte udviklingen allerede fra marts 2021 og ledigheden er faldet til historisk lavt niveau i 2022. I 2023 forventes ledigheden at stige, som følge af de forværrede vækstudsigter, men også som følge af tilgangen af ukrainere, der som udgangspunkt indregnes i bruttoledigheden.

Den konkrete budgetlægning for Randers Kommune tager afsæt i en forventning om 1.110 fuldtidsledige dagpengemodtagere i 2023. Givet usikkerhed om både vækstudsigter og antallet af fordrevne fra Ukraine, som ankommer til Danmark, er forventningen forbundet med større usikkerhed end normalt.

Skønnet for antallet af helårspersoner tager afsæt i forventningerne på landsplan og Randers Kommunes forventede andel af forsikrede ledige. Fordelingen mellem passiv forsørgelse og løntilskud er baseret på erfaringer fra tidligere år.

Budgettet er på 160,3 mio. kr. og der budgetteres med 1.110 helårspersoner.

Forsørgelsesydelse og løntilskud	Brutto (Stat og kommune) (mio. kr.)	Statens andel (mio. kr.)	Netto (mio. kr.)	Netto / helårsperson (kr.)	Helårspersoner
A-dagpenge, forsørgelse, (68,9% medfinansiering)	229,6	-71,4	158,2	145.000	1.091
Løntilskud, private, (26,0% refusion)	2,3	-0,6	1,7	100.200	17
Løntilskud, offentlige, (22,6% refusion)	0,5	-0,1	0,4	202.900	2
Forsørgelse og løntilskud i alt:	232,4	-72,1	160,3		1.110

1.2.2. Kontanthjælp og ledighedsydelse

Området vedrører overførselsindkomster og løntilskud til modtagere af uddannelses- og kontanthjælp, revalideringsydelse samt ledighedsydelse. Overgangsydelse til borgere, der ikke har opholdt sig i Danmark i 9 ud af de seneste 10 år, er også medtaget her.

De samlede nettoudgifter for området er på 283 mio. kr. og fordeler sig således:

Beskæftigelsesudvalget - Beskæftigelse, integration og ydelser

Del 2

Katego2023 (mio. kr.)	Udgift	Indtægt	Netto
Kontant- og uddannelseshjælp	288,7	-64,3	224,4
Revalideringsydelse	1,2	-0,2	1,0
Ledighedsydelse	55,4	-11,1	44,3
Overgangsydelse (9-års reglen)	17,1	-3,8	13,3
Kontante ydelser i alt	362,4	-79,4	283,0

Kontant- og uddannelseshjælp

Udgifterne på kontanthjælpsområdet præsenteres i nedenstående tabel.

Kontant- og uddannelseshjælp	Brutto (mio. kr.)	Refusionsprocent	Refusion (mio. kr.)	Netto (mio.)	Netto / helårsperson (kr.)	Helårspersoner
Kontanthjælp:						
Aktivitets- og jobparate*	176,1	21,7 %	-38,3	137,8	120.900	1.140
Visse persongrupper (uden jobcentersag)	6,4	21,8 %	-1,4	5,0	55.000	90
Kontanthjælp i alt	182,5		-39,7	142,8	116.000	1.230
Uddannelseshjælp:						
Aktivitets- og uddannelsesparate**	103,5	23,8 %	-24,6	78,9	83.500	945
Uddannelseshjælp i alt	103,5		-24,6	78,9	83.500	945
Særlig støtte (medfinansiering)	2,7			2,7		
Kontant- og uddannelseshjælp i alt	288,7		-64,3	224,4		2.175

*Af de 1.140 aktivitets- og jobparate udgør aktivitetsparate 975, mens jobparate udgør 165.

**Af de 945 aktivitets- og uddannelsesparate udgør aktivitetsparate 615, mens uddannelsesparate udgør 330.

Kontanthjælp til visse persongrupper uden jobcentersag er budgetteret separat, da de ikke medregnes i jobcentrets opfølgning af helårspersoner. Det er enten borgere, der har nået efterlønsalderen, og som grundet optjeningsreglerne ikke har ret til social pension (Lov om en aktiv socialpolitik, § 27), eller øvrige borgere, der ikke er berettiget til førtidspension (§ 27 a). Der er budgetteret med i alt 90 helårspersoner på disse ydelser.

Særlig støtte gives efter Lov om en aktiv socialpolitik, § 34, til borgere med høje boligudgifter eller stor forsørgerbyrde. Ydelsen udbetales af Udbetaling Danmark, og Randers Kommune har budgetteret med 2,7 mio. kr.

Revalidering

Der er budgetteret med i alt 6 helårspersoner. Ydelsedelen er omfattet af refusionstrappen, og der er budgetteret med 1,0 mio. kr. netto.

Beskæftigelsesudvalget - Beskæftigelse, integration og ydelser

Del 2

Revalidering	Brutto (mio. kr.)	Refusion (mio. kr.)	Netto (mio.)	Netto / helårsperson (kr.)	Helårspersoner
Revalideringsydelse (20 % refusion)	1,2	-0,2	1,0	159.500	6

Ledighedsydelse

På ledighedsydelsesområdet er der budgetteret med i alt 44,3 mio. kr. netto svarende til i alt 280 helårspersoner. Ikke alle udgifter til ledighedsydelse er omfattet af refusionstrappen, idet det kun er udgifter til personer, som er visiteret til et fleksjob efter 01.07.2014 som er omfattet. Borgere, som er visiteret til fleksjobordningen før 01.07.2014, er fortsat omfattet af gamle refusionsregler.

Ledighedsydelse	Brutto (mio. kr.)	Refusion (mio. kr.)	Netto (mio.)	Netto / helårsperson (kr.)	Helårspersoner
Ledighedsydelse efter gamle refusionsregler (100 % kommunal udgift)	5,9		5,9	198.000	30
Ledighedsydelse efter gamle refusionsregler (30 % refusion)	9,9	-3,0	6,9	138.600	50
Ledighedsydelse omfattet af refusionstrappen (20,5 % refusion)	39,6	-8,1	31,5	157.500	200
Ledighedsydelse i alt	55,4	-11,1	44,3	158.200	280

Overgangsydelse

Området vedrører ydelse til personer, som ikke er omfattet af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet, og som heller ikke er berettiget til ordinær kontant-/uddannelseshjælp pga. kravet om ophold i mindst 9 ud af de seneste 10 år. Herudover er der krav om 2½ års ordinær fuldtidsbeskæftigelse, også inden for de seneste 10 år.

Ydelsesdelen er omfattet af refusionstrappen og der er budgetteret med 13,3 mio. netto kr.

Overgangsydelse	Brutto (mio. kr.)	Refusion (mio. kr.)	Netto (mio. kr.)	Netto / helårsperson (kr.)	Helårspersoner
Overgangsydelse (22,0 % refusion)	17,1	-3,8	13,3	78.300	170

1.2.3. Sygedagpenge og jobafklaring

Området vedrører forsørgelsesydelse og løntilskud til personer på sygedagpenge eller i jobafklaringsforløb.

Sygedagpenge

Der er budgetteret med i alt 1.200 helårspersoner. Ydelsesdelen er omfattet af refusionstrappen, og der er budgetteret med 154,4 mio. kr. netto.

Der er endvidere budgetteret med en nettoindtægt på 0,4 mio. kr. i regres fra forsikringselskaber.

Beskæftigelsesudvalget - Beskæftigelse, integration og ydelser

Del 2

Sygedagpenge	Brutto (mio. kr.)	Refusion (mio. kr.)	Netto (mio. kr.)	Netto / helårsperson (kr.)	Helårspersoner
Forsørgelse (37,3 % refusion)	242,6	-87,8	154,8	129.000	1.200
Regresindtægter (50% refusion)		-0,4	-0,4		
I alt	242,6	-88,2	154,4		1.200

Jobafklaring

Der er budgetteret med i alt 580 helårspersoner. Ydelsesdelen er omfattet af refusionstrappen, og der er budgetteret med 66,0 mio. kr. netto.

Jobafklaring	Brutto (mio. kr.)	Refusion (mio. kr.)	Netto (mio. kr.)	Netto / helårsperson (kr.)	Helårspersoner
Forsørgelse (21,0 % refusion)	83,5	-17,5	66,0	113.800	580

1.2.4. Ressourceforløb

Ressourceforløb er tilbud til personer der er i risiko for at få tilkendt førtidspension. Et nyt ressourceforløb kan fra 2022 maksimalt have en varighed på tre år. Ressourceforløb påbegyndt inden 2022 kan maksimalt have en varighed på fem år.

Der er budgetteret med i alt 550 helårspersoner. Ydelsesdelen er omfattet af refusionstrappen, og der er budgetteret med 73,0 mio. kr. netto.

Ressourceforløb	Brutto (mio. kr.)	Refusion (mio. kr.)	Netto (mio. kr.)	Netto / helårsperson (kr.)	Helårspersoner
Forsørgelse (20,0 % refusion)	91,3	-18,3	73,0	132.800	550

1.2.5. Fleksjob

Området vedrører det kommunale løntilskud til arbejdsgiver efter den gamle fleksjobordning og fleksløntilskud til borgere i fleksjob.

På fleksjobområdet er der særlige overgangsregler i forbindelse med den nye refusionsmodel. Som på førtidspensionsområdet gælder refusionstrappen kun for fleksjobvisiterede efter den 1.7.2014. For fleksjob til personer visiteret inden denne dato er der således stadigvæk 65 % statsrefusion.

Fleksjob til personer visiteret efter den 1.7.2014 er omfattet af refusionstrappen. For at bevare kommunernes incitament til at anvende fleksjob i beskæftigelsesindsatsen ydes der et 'særligt fleksbidrag' til kommunerne for de fleksjob, hvor den kommunale udgift er størst.

Der er budgetteret med:

Beskæftigelsesudvalget - Beskæftigelse, integration og ydelser

Del 2

Fleksjob	Brutto (mio. kr.)	Refusion / tilskud (mio. kr.)	Netto (mio. kr.)	Netto/ helårsperson (kr.)	Helårspersoner
Fleksjob før 2013 (fleksjobreform), 65% refusion	100,8	-65,5	35,3	78.100	452
Fleksjob 1.1.2013 - 1.7.2014, 65% refusion	118,0	-76,7	41,3	75.400	548
Fleksjob bevilget efter 1.7.2014, efter refusionsreform	245,6	-97,7	147,9	121.600	1.217
- Heraf udgift uden særligt fleksbidrag, 20,2 % ref.	245,6	-49,2	196,4		
- Særligt fleksbidrag		-48,5	-48,5		
Fleksjob i alt	464,4	-239,9	224,5	99.700	2.253

1.2.6. Førtdispensioner

Området vedrører udgifter til førtdispension, der bevilges til personer inden folkepensionsalderen, efter Lov om Social Pension.

Førtdispensionen udbetales af Udbetaling Danmark og kommunen afregner efterfølgende sin andel af udgiften (medfinansiering).

Førtdispension tilkendt før 1. januar 2003, er bevilget efter gammel ordning.

Ordningen omfatter fire pensionstyper: Højeste førtdispension, mellemste førtdispension, forhøjet almindelig førtdispension og almindelig førtdispension.

Førtdispensioner tilkendt i perioden 1/1-92 til 31/12-98 finansieres med 50 % af kommunen. Førtdispensioner tilkendt i perioden 1/1-99 til 31/12-02 finansieres med 65 % af kommunen.

Pensionen kan ikke frakendes, med mindre pensionisten selv ønsker det. Pensionen kan gøres hvilende, hvis pensionisten i en længere periode har større arbejdsindtægter.

Førtdispension tilkendt fra og med 1. januar 2003, er tilkendt efter ny ordning.

Førtdispension tilkendt i perioden 01.01.2003 til 30.06.2014 medfinansieres med henholdsvis 50 % og 65 %.

Førtdispension kan tilkendes til personer med væsentligt og varigt nedsat arbejdsevne. Det er muligt at arbejde i et vist omfang samtidig med, at man modtager førtdispension.

Kommunen kan frakende en pension, hvis pensionistens arbejdsevne bliver så væsentligt forbedret, at vedkommende vedvarende kan forsørge sig selv gennem et arbejde.

Førtdispensionen bliver beregnet i forhold til pensionistens og eventuelle ægtefælles/samlevers supplerende indkomst ved siden af pensionen.

Førtdispensioner tilkendt efter 1.7.2014 er ydermere omfattet af de nye refusionsregler.

Det forventes, at den kommunale medfinansiering efter refusionsreformen vil ligge omkring 79 %, da førtdispension stort set kun tilkendes borgere efter et længere forløb med offentlig forsørgelse (sygedagpenge eller kontanthjælp/ressourceforløbsydelse).

Beskæftigelsesudvalget - Beskæftigelse, integration og ydelser

Del 2

Det samlede nettobudget til førtidspensioner er på 649,3 mio. kr. og vedrører 4.620 helårspersoner.

Førtidspension	Brutto (mio. kr.)	Statens andel (mio. kr.)	Netto (mio. kr.)	Netto/hel- årspers. (kr.)	Helårspers.
Ny ordning - Pension efter 1.7.2014, ref. trappe, (79% medfinansiering)	384,2	-80,7	303,5	163.000	1.862
Ny ordning - Pension 2003, (65% medfinansiering)	406,0	-142,1	263,9	137.300	1.922
Ny ordning - Pension 2003, (50% medfinansiering)	0,4	-0,2	0,2	108.400	2
Gl. ordning - Pension før 1999, (50% medfinansiering)	52,4	-26,2	26,2	86.400	303
Gl. ordning - Pension fra 1999 til 2002, (65% medfinansiering)	79,7	-27,9	51,8	97.500	531
Sum	922,7	277,1	645,6	139.700	4.620
Mellemkommunale betalinger	3,2		3,2		
Tab vedr. ydelser og tilskud UDK	0,5		0,5		
Førtidspensioner i alt	926,4	-277,1	649,3		4.620

Note: Førtidspension efter den nye ordning afregnes af kommunerne som medfinansiering af Udbetaling Danmarks udgift. Bruttoudgiften ovenfor er blot beregnet for at illustrere den samlede offentlige udgift og kommunens andel heraf, og beløbene kan derfor ikke genfindes i tabellen i afsnit 1 (kommunens indtægter og udgifter).

1.2.7. Seniorpension

Seniorpension bevilges til nedslidte personer med maksimalt 6 år til folkepensionsalderen efter Lov om Seniorpension og udbetales af Udbetaling Danmark. Kommunen afregner efterfølgende sin andel af udgiften (medfinansiering).

Seniorpension er en helbredsbetiget forsørgelsesydelse for personer med højst 6 år til folkepensionsalderen. Retten til seniorpension er betinget af at ansøgeren, forud for ansøgningen, har haft en langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet med sammenlagt mindst 20-25 års beskæftigelse samt varigt nedsat arbejdsevne til højst 15 timer om ugen i forhold til seneste job.

Seniorpension modtages som udgangspunkt fra tilkendelsen og frem til folkepensionsalderen og nettobudgettet på 65,9 mio. kr. vedrører 404 helårspersoner.

Seniorpension	Brutto (mio. kr.)	Statens andel (mio. kr.)	Netto (mio. kr.)	Netto / hel- årspers. (kr.)	Helårs- pers.
Ydelse, (79,0% medfinansiering)	83,4	-17,5	65,9	163.000	404

1.2.8. Integration

Integrationslovens personkreds er opdelt i 4 målgrupper: flygtninge, familiesammenførte udlændinge til flygtninge, andre familiesammenførte udlændinge samt indvandrere. Selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet er for nyankomne flygtninge og familiesammenførte og introduktionsprogram er for indvandrere.

Selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet og introduktionsforløbet har en varighed på 1 år. Opnår udlændingen ikke ordinær beskæftigelse eller uddannelse indenfor 1 år, skal der ske en forlængelse

Beskæftigelsesudvalget - Beskæftigelse, integration og ydelser

Del 2

af tilbuddet. Det samlede selvforsørgelses- og hjemrejseprogram eller introduktionsforløb kan dog højst have en varighed på 5 år.

Området vedrører udgifter til flygtninge, familiesammenførte til flygtninge, indvandrere og danskundervisning m.v. for integrationslovens målgrupper og personer omfattet af Lov om Danskuddannelse til voksne udlændinge, samt udgifter til selvforsørgelses- og hjemrejseydelse for personer omfattet af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet.

Hvert år modtager kommunerne flygtninge, der har fået asyl i Danmark. Det er kommunernes opgave at hjælpe med at finde bolig, og at få den enkelte flygtning i gang på arbejdsmarkedet.

De seneste år har antallet af flygtninge været stabilt lav. Der er dog i 2022 vedtaget 2 særlove vedrørende flygtninge fra Afghanistan og Ukraine. Dette har medført anselig stigning i antallet af flygtninge, særligt fra Ukraine.

Den foreløbige kvote for Randers Kommune i 2023 er på 15 nye flygtninge eksklusiv flygtninge på særlovene. Antallet af flygtninge fra Ukraine er meget usikkert og afhænger af situationen i Ukraine, men følgende forudsætninger er lagt til grund for budgetlægningen for 2023.

Helårspersoner, indenfor den 3-årige integrationsperiode	Ukraine	Øvrige	I alt
Integrationsborgere med ydelse	180	50	230
Integrationsborgere uden ydelse	85	25	110
Integrationsborgere i alt	265	75	340

På området bliver der endvidere indtægtsført et statslig tilskud til kompensation for kommunale merudgifter i forbindelse med indsatsen til flygtninge og familiesammenførte. Kommunen kan herforuden hjemtage resultattilskud, hvis en person omfattet af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet består danskprøve, kommer i ordinær beskæftigelse eller påbegynder en uddannelse.

Integrationsområdet (mio. kr.)	Udgifter 2023	Indtægter 2023	Netto 2023
Udgifter til centerkommunedrift (jobkonsulenter og boligsociale medarbejdere)	5,3		5,3
SH-program, flygtninge m.v. (38,4 % ref.)	19,0	-7,4	11,6
Udgifter til introduktionsforløb (dansk til indvandrere)	10,0		10,0
Udgifter til danskuddannelse, øvrige kursister	1,5		1,5
Tilbudsviften integration, samlet	35,8	-7,4	28,4
Drift af danskuddannelse (Sprogcenter Randers), Randers Kursister	31,1	-6,1	25,0
Modregning Randers kursister (medregnet i tilbudsviften ovenfor)	-25,2		-25,2
Drift af danskuddannelse, samlet	5,9	-6,1	-0,2
Grundtilskud		-14,0	-14,0
Resultattilskud		-10,7	-10,7
Grund- og resultattilskud i alt		-24,7	-24,7
Hjælpebidler og befordring, deltagelse i SH-program	0,2	-0,1	0,1
Tolkeudgifter	2,8		2,8
Udgifter vedrørende indsats og tilskud i alt			6,5

Beskæftigelsesudvalget - Beskæftigelse, integration og ydelser

Del 2

Integrationsområdet (mio. kr.)	Udgifter 2023	Indtægter 2023	Netto 2023
Selvforsørgelses- og hjemrejseydelse m.v. (forsørgelse)	21,5	-5,4	16,2
Overførselsudgifter i alt	66,3	-43,6	22,7

Selvforsørgelses- og hjemrejseprogram samt introduktionsforløb

Det er en lovpligtig opgave at tilbyde danskuddannelse til flygtninge, familiesammenførte udlændinge til flygtninge og andre familiesammenførte udlændinge. Øvrige borgere samt indvandrere tilbydes modulbaseret danskuddannelse.

Der kan hjemtages statsrefusion på 50 % af udgifterne til indsatsen for flygtninge og familiesammenførte inden for et rådighedsbeløb. Rådighedsbeløbet dækker hele indsatsen til beskæftigelsesrettede tilbud samt danskuddannelse til flygtninge, familiesammenførte udlændinge til flygtninge og andre familiesammenførte udlændinge.

Som en del af den styrkede beskæftigelsesindsats er der nu en højere prioritering af virksomhedsrettede tilbud f.eks. i form af øget brug af virksomhedspraktik og løntilskud.

Budgettet til tilbud under integrationsloven (tilbudsviften) er netto 28,4 mio. kr.

Sprogcenter Randers, der er Randers Kommunes interne leverandør af danskuddannelse, er organiseret som en aftaleenhed. Sprogcenteret har i 2023 et budget på 31,1 mio., kr. Budgettet justeres dog i løbet af året, hvis kursistallet ændres væsentligt. Der er budgetteret med 634 årskursister, hvoraf de 130 forventes at komme fra andre kommuner.

Tilskud

Grundtilskud

Grundtilskud er et månedligt tilskud fra staten til dækning af kommunens sociale og generelle udgifter til integrationslovens personkreds. Grundtilskuddet bliver hjemtaget de første tre år, uanset om udlændingen er blevet selvforsørgende eller forsørges af andre. Grundtilskuddet i 2023 er på 36.144 kr. pr. helårsperson og der er budgetteret med 340 helårspersoner.

Resultattilskud

Kommunen kan hjemtage resultattilskud, hvis en person omfattes af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet:

- Består prøve i dansk eller
- Opnår ordinær beskæftigelse i minimum 20 timer om ugen, i en sammenhængende periode på mindst 6 måneder eller
- Påbegynder en uddannelse, hvor man modtager enten SU, elevløn eller lignende der sikrer et forsørgelsesgrundlag i en sammenhængende periode på mindst 6 måneder.

Kommunen kan hjemtage alle tre resultattilskud for den samme person, men kun det samme resultattilskud én gang og der er i alt budgetteret med 170 resultattilskud.

Beskæftigelsesudvalget - Beskæftigelse, integration og ydelser

Del 2

Der er et økonomisk incitament til hurtig hjemtagning af resultattilskud, idet tilskuddet på beskæftigelse og uddannelse de første 3 år af integrationsperioden i 2023 er på 85.562 kr. og i det fjerde og femte år i 2023 kun er på 57.039 kr. Ved bestået danskprøve er tilskuddet i 2023 på 36.506 kr.

Repatriering

Kommunen skal give rådgivning og økonomisk støtte til udlændinge som ønsker at repatriere. Der er fortsat fokus på tilbagevenden til hjemlandet, og der kan i 2023 hjemtages et resultattilskud på 27.961 kr. for hver udlænding der repatrierer med støtte efter repatrieringsloven.

Selvforsørgelses- og hjemrejseydelse

Antallet af flygtninge som er blevet visiteret til kommunerne i de senere år ligger lavt i forhold til tidligere. I år 2022 er antallet af flygtninge steget markant som følge af krigen i Ukraine. Der forventes fortsat, at være en vis usikkerhed om antallet fremadrettet, da det afhænger af en række forhold, blandt andet udvikling af krig i Ukraine, den førte udlændingepolitik i Danmark, samt udviklingen i de lande, som Danmark modtager flygtninge fra.

Ydelsesdelen er omfattet af refusionstrappen, og der er budgetteret med 16,2 mio. kr. netto.

Selvforsørgelses- og hjemrejseydelse m.v.	Brutto (mio. kr.)	Refusion (mio. kr.)	Netto (mio. kr.)	Netto / helårsperson (kr.)	Helårspersoner
Selvforsørgelses- og hjemrejseydelse (25,0% refusion)	21,0	-5,3	15,7	70.400	223
Løntilskud (22,0 %refusion)	0,6	-0,1	0,5	71.100	7
Selvforsørgelses- og hjemrejseydelse i alt	21,6	-5,4	16,2	70.400	230

1.2.9. Beskæftigelsesindsats - jobcentertilbud

Området vedrører driftsudgifter til opkvalificering mv. efter Lov om en Aktiv Beskæftigelsesindsats.

Tilbudsviften er et overordnet begreb for alle de tilbud efter Lov om en Aktiv Beskæftigelsesindsats (for integrationsborgere dom efter integrationsloven), som jobcenteret kan tilbyde de forskellige målgrupper af borgere i Randers Kommune. Tilbuddene er valgt ud fra lovkrav på området, samt jobcenterets faglige vurdering af, hvilke indsatser, der bredt kan hjælpe borgerne tilbage på arbejdsmarkedet.

Den samlede økonomiske nettoramme til tilbudsviften er på 75,5 mio. kr. Hertil kommer tilbud under integrationsloven på netto 28,4 mio. kr. til aktivering og danskundervisning.

Beløbet øremærkes til de enkelte målgrupper og jobcenterafdelinger i efteråret 2023, og tilbudsviften godkendes på møde i Beskæftigelsesudvalget. Det bemærkes, tilbudsviften på integrationsområdet er medtaget og beskrevet under afsnittet 'Integration'.

Området budgetteres forfra hvert år og bygger på en gennemsnitspris gange et forventet antal helårspersoner, samt justeringer for lovændringer.

Beskæftigelsesudvalget - Beskæftigelse, integration og ydelser

Del 2

Gennemsnitsprisen er beregnet på hver målgruppe ud fra seneste kendte regnskabsår 2021 og fremskrevet med satsreguleringen fra 2021 til 2023 på 2,4%. Det budgetterede antal helårspersoner svarer til forventede antal på forsørgelse indenfor de enkelte målgrupper i 2023.

Anden delaftale om nytænkning af beskæftigelsesindsatsen er indgået 24. juni 2022 og medfører en besparelse på beskæftigelsesindsatsen på 6,2 mio. kr. i 2023 og frem.

De senere års refusionsændringer på udgifter til beskæftigelsesindsatsen (afskaffelse af driftslofterne) betyder, at der fra 2023 kun er statsrefusion på udgifterne til jobafklaring.

På området for forsikrede ledige har staten afsat puljer til målrettede uddannelsesstilbud. Der fastsættes årligt et maksimum på forbruget på puljerne, og staten yder op til 80 % tilskud til udgifterne.

1.2.10. Øvrige indsatser og ydelser

Området samler resterende ydelser og tilbud under beskæftigelsesudvalgets område, og det samlede nettobudget er på 30,6 mio. kr. Halvdelen af budgettet vedrører personlige tillæg til pensionister eller enkeltydelser efter aktivloven til øvrige, efter individuelt skøn.

Øvrige indsatser og ydelser	Bruttoudgift (mio. kr.)	Nettoudgift (mio. kr.)
Seniorjob, (4 helårspersoner, 58% egenfinansiering)	1,4	0,8
Skånejob, (120 helårspersoner, 50% refusion)	3,6	1,8
Jobrotation, (60 % refusion)	0,9	0,6
FGU forsørgelsesudgifter (afregning af foregående års aktivitet)	7,9	7,9
Hjælpebidler og befordring, (50% refusion)	2,1	1,0
Personlige tillæg og helbredstillæg, (50% refusion, varmetillæg dog 25% medfinansiering)	26,3	14,0
Øvrige enkeltydelser (sygebehandling, tandpleje, husleje og flytning), (50% refusion)	3,7	1,9
Personlig assistance, (50% refusion)	5,0	2,5
Voksenlærlinge	9,0	0,0
Øvrige beskæftigelsesindsats i alt	60,0	30,6

1.2.11. Boligyldelse og boligsikring

Boligyldelse ydes til folkepensionister og boligsikring ydes til ikke-pensionister samt førtidspensionister.

Boligyldelse og boligsikring

Ydelsen er et tilskud til huslejen, som man kan søge, hvis man bor i lejebolig og i øvrigt opfylder kriterierne for bl.a. indkomst og boligens karakter. Udbetaling Danmark administrerer udbetalingen, og kommunen afregner efterfølgende sin andel af udgiften (medfinansiering).

Boligyldelse til pensionister

Antallet af modtagere af boligyldelse har ligget nogenlunde stabilt de seneste år. Dette forventes også i 2023.

Beskæftigelsesudvalget - Beskæftigelse, integration og ydelser

Del 2

Boligsikring jf. lov om individuel boligstøtte.

Antal modtagere af boligsikring har siden 2009 været stigende. Da tidligere konjunkturudsving ikke har haft væsentlig indvirkning på denne udvikling, forventes stigningen at fortsætte i 2023.

Boligydelse og boligsikring	Brutto (mio. kr.)	Statens andel (mio. kr.)	Netto (mio. kr.)	Netto/hel- årsperson (kr.)	Helårspersoner
Boligydelse (25% kommunal udgift)	221,6	-166,2	55,4	9.600	5.770
Boligsikring (50% kommunal udgift)	98,3	- 49,2	49,1	7.500	6.550
I alt	319,9	-215,4	104,5		

Note: Boligstøtte afregnes af kommunerne som medfinansiering af Udbetaling Danmarks udgift. Bruttoudgiften ovenfor er blot beregnet for at illustrere den samlede offentlige udgift og kommunens andel heraf, og beløbene kan derfor ikke genfindes i tabel 1.1 (kommunens indtægter og udgifter).

Beskæftigelsesudvalget - Beskæftigelse, integration og ydelser

Del 2

2. Budgetforudsætninger

Det samlede budget til servicerammen er fastlagt på baggrund af de givne bevillinger i 2023, tilrettet med ny lovgivning på området.

Budgettet på indkomstoverførsler laves hvert år fra bunden på baggrund af gennemsnitspriser fra det seneste kendte regnskabsår ganget med det forventede antal helårspersoner i budgetåret, samt justeringer for lovændringer.

For overslagsårene er der anvendt KL's fremskrivning fra økonomiaftalen for 2023.

Budget og helårspersoner 2023, hvor forsørgelsen helt eller delvis finansieres af Randers Kommune	Brutto udgift (mio.kr.)	Netto udgift (mio. kr.)	Brutto/helårsperson (kr.)	Netto/helårsperson (kr.)	Kommunal andel af bruttoudgift	Antal helårspers.
Forberedende grunduddannelse (obs. Kun over 18 årige medtaget)		5,8		33.400		175
Seniorjob, inkl. kompensation	1,4	0,8	362.100	209.800	58,0 %	4
A-dagpenge, ydelse	229,6	158,2	210.500	145.000	68,9 %	1.091
A-dagpenge, løntilskud	2,8	2,1	147.400	111.000	75,1 %	19
Uddannelseshjælp	103,5	78,9	109.500	83.500	76,2 %	945
Kontanthjælp	176,1	137,8	154.400	120.900	78,3 %	1.140
Kontanthjælp uden jobcentersag	6,4	5,0	70.400	55.000	78,2 %	90
Selvforsørgelses og hjemsendelsesydelse	21,5	16,2	93.500	70.400	76,5 %	230
Overgangsydelse	17,1	13,3	100.400	78.300	78,0 %	170
Ledighedsydelse	55,4	44,3	197.900	158.200	80,0 %	280
Revalideringsydelse	1,2	1,0	199.400	159.500	80,0 %	6
Sygedagpenge	242,6	154,4	202.400	129.000	62,7 %	1.200
Jobafklaring	83,5	66,0	144.000	113.800	79,0 %	580
Ressourceforløb	91,3	73,0	166.000	132.800	80,0 %	550
Fleksjob	464,4	224,5	206.100	99.700	48,3 %	2.253
Førtidspension	926,4	649,3	200.500	140.500	70,1 %	4.620
Seniorpension	83,4	65,9	206.400	163.000	79,0 %	404
Helårspersoner i alt						13.757

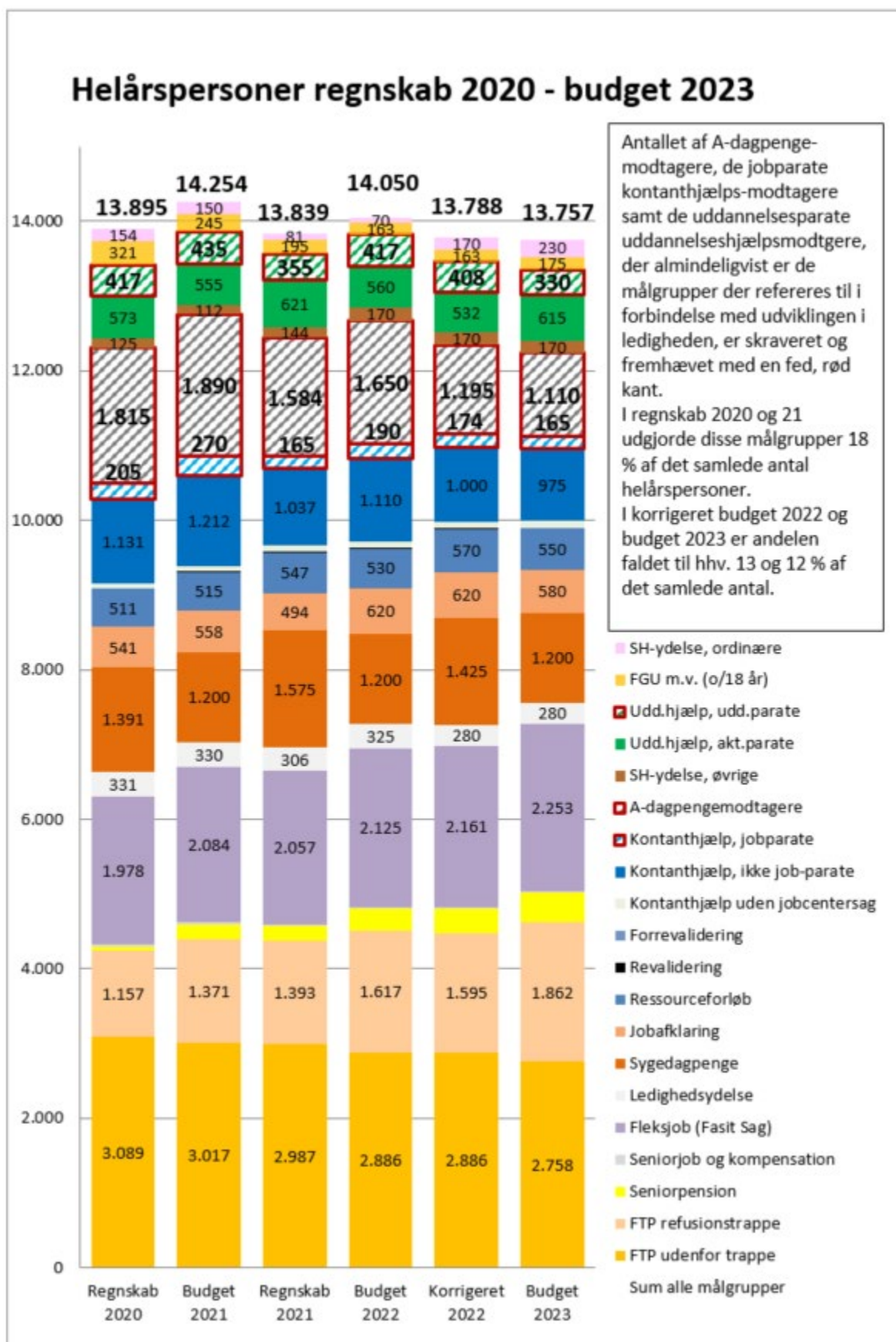
Note 1: I de tilfælde hvor, andre institutioner (Udbetaling Danmark og A-kasserne) udbetaler ydelserne, er 'bruttoudgiften' ikke Randers Kommunes bruttoudgift, men den **samlede** forsørgelsesudgift (kommune og stat).

Note 2: Der kan forekomme afrundingsdifferencer.

Note 3: Over 18-årige under Forberedende Grunduddannelse (FGU) er medtaget i oversigten over helårspersoner. Det bemærkes dog, at der er yderligere 55 helårspersoner i FGU, der er under 18 år og ikke fremgår af tabellen ovenfor.

Beskæftigelsesudvalget - Beskæftigelse, integration og ydelser

Del 2

Beskæftigelsesudvalget - Beskæftigelse, integration og ydelser

Del 2

3. Ændringer på området

På servicerammen er der en række ændringer over årene.

Nedenstående tabel viser, hvilke ændringer der er indarbejdet i Budget 2023–26 i forhold til Budget 2022.

Ændringer på fra budgetaftalen (mio. kr.)	Ændring til 2023	Ændring til 2024	Ændring til 2025	Ændring til 2026
Udgangspunkt 2022-budget	135,9	135,9	135,9	135,9
Budgetaftale 2023-2026				
Kronjyllands Veteraner	0,2			
Effektiviseringsbidrag		-0,6	-1,1	-1,7
Budgetaftale 2022-2025 (bortfald af midlertidige bevillinger)				
Styrkelse af Jobcentret		-2,0	-2,0	-2,0
Kronjyllands Veteraner	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Budgetaftale 2021-2024 (bortfald af midlertidige bevillinger)				
Veterancaféen	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Øget anvendelse af revalidering	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Ændring fra tidligere år				
Nedjusteringsplan integration	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Effektiviseringsbidrag	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
PL og øvrige ændringer	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Ingen prisfremskrivning	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Lov og cirkulære 2021-2024 med profil	0,1	0,1	0,1	0,1
Lov og cirkulære 2023-2026	0,4	0,4	0,4	0,4
I alt	134,5	131,7	131,2	130,6

Tabellen uddybes i nedenstående afsnit.

3.1. Demografi og øvrige store ændringer

Udmøntningen af ingen prisfremskrivning i 2023 udgør -0,4 mio. kr. på administrationsområdet og der er ændringer over årene i lov og cirkulærepunkterne fra 2021 på 0,1 mio. kr. i 2023 og frem.

Lov og cirkulærepunkterne 2023 tilføjer 0,4 mio. kr. til området.

3.2. Budgetaftale 2023-2026

Med budgetaftalen 2023-2026 blev det midlertidige tilskud til Kronjyllands Veteraner på 0,2 mio. kr. videreført til 2023.

Effektiviseringsbidraget er lagt ind med den vedtagne trappe på 0,5 % af servicebudgettet fra 2024 til og med 2026.

3.3. Budgetaftale tidligere år

Beskæftigelsesudvalget - Beskæftigelse, integration og ydelser

Del 2

Med budgetaftalen 2022-2025 blev den midlertidige styrkelse af jobcentret også videreført i 2023 med 2 mio. kr. Yderligere blev der givet midlertidige tilskud til Kronjyllands Veteraner på 0,2 mio. kr. i 2022.

Med budgetaftalen 2021-2024 blev der givet midlertidige bevillinger på 0,2 mio. kr. i tilskud til Veterancaféen i 2021 og 2022, samt 0,3 mio. kr. i 2021 og 2022 på serviceområdet til afsøgning af muligheden for øget anvendelse af revalidering.

3.4. Ændringer fra tidligere år

På integrationsområdet vedtog byrådet den 15. juni 2020 med 1. budgetopfølgning 2020 en 3-årig nedjusteringsplan, som indebærer en intern omplacering af budget fra indkomstoverførsler til serviceområdet frem til og med 2022.

Endelig er effektiviseringsbidraget lagt ind med den vedtagne trappe på 0,5 % af servicebudgettet til og med 2023.

3.5. PL og øvrige ændringer

PL-regulering og øvrige mindre ændringer udgør -0,3 mio. kr.

4. Yderligere oplysninger

4.1. Oversigt over aftaleenheder

Fra og med budget 2021 er bevillingen til administrationen på Jobcenter og Ydelseskantor blevet en aftaleenhed, og flyttet fra økonomiudvalget til beskæftigelsesudvalgets område. Det samlede nettobudget til aftaleenheden er 121,4 mio. kr.

Sprogcentret udbyder danskundervisning m.v. til kommunens borgere og nabokommuner. I 2021 var der en aktivitet på 445 årskursister. 71 % af kursisterne var bosiddende i Randers Kommune og 29 % havde henvisning fra andre kommuner.

Forventningen for 2022 er ved 3. budgetkontrol 510 årskursister, og i forbindelse med budget 2023 forventes 634 årskursister, idet der er indregnet en årsvirkning af de ukrainske flygtninge.

Aftaleenhed, indkomstoverførsel	Årskursister Randers Kommune	Årskursister andre kommuner	Årskursister i alt	Nettobudget (1.000 kr.)
Sprogcenter Randers	504	130	634	31.066

Ifølge den faktiske efterspørgsel og aktivitet på området forventes sprogcentrets budget i 2023 at blive på 31,07 mio. kr. Budgettet tilpasses dog løbende den faktiske aktivitet.

Der indgår i budgettet ovenfor ikke udgifter til husleje og forbrugsafgifter, idet disse afholdes af Miljø- og Teknikudvalget.

4.2. Takster og nøgletal

[Den aktuelle takstoversigt kan tilgås her via randers.dk](#)

[Den seneste 6-bynøgletalsrapport kan tilgås her via randers.dk](#)

Socialudvalget

Del 1

Del 2

Bevillingsområder:

Tilbud til børn, unge og voksne
med særlige behov

Socialudvalget - Tilbud til børn, unge og voksne med særlige behov

Del 1

1. Beskrivelse af området

Socialområdet hjælper, støtter og behandler børn og unge med handicap og voksne med særlige behov til at mestre deres eget liv og få en øget livskvalitet.

Børn og unge med handicap gives tilbud gennem specialbørnehave, familierådgivere, familiepleje, døgninstitution og særligt tilrettelagte ungdomsuddannelser.

Voksne med særlige behov får støtte til at strukturere deres hverdag og at skabe sociale kontakter samt hjælp til daglige ting som indkøb og madlavning – både i eget hjem eller i et fællesskab. Socialområdet giver også støtte til og behandler personer med alkohol- og stofmisbrug.

Der er pr. 1. oktober 2022 gennemført en omorganisering af centrene på socialområdet, som indebærer, at Center for Børnehandicap og Autisme og Center for Voksenhandicap omlægges til nye centre – Center for Autisme, Senhjerneskade og Læring og Center for Handicap. Center for Psykiatri og Socialt Udsatte fortsætter i sin nuværende form. Omlægningen samler myndighedsfunktionen på handicapområdet i ét center, hvormed der sikres et fælles fokus på overgange fra barn til voksen på handicapområdet. Omorganiseringen søger samtidig at fastholde det, som virker godt i den nuværende organisering. Det betyder, at centrene fortsat er målgruppeopdelt, og at alle tilbud til målgruppen derfor så vidt muligt er samlet i samme center.

Randers Kommune har som mål at sikre, at tilbud og indsats gives med henblik på, at borgere med særlige behov kan deltage aktivt i fællesskabet og udnytte deres ressourcer bedst muligt med afsæt i borgerens ønsker og drømme til eget liv.

Politik for borgere med særlige behov er en paraply over kommunens samlede indsats for borgere, der har særligt behov for støtte, og udstikker de overordnede visioner, centrale værdier og retningslinjer for målgruppen. Under politikken findes en række planer, som beskriver, hvordan der arbejdes konkret og målrettet med at omsætte politikken visioner. De følgende fire planer på socialområdet refererer til politikken:

- Børnehandicapplan 2020-23
- Voksenhandicapplan 2020-23
- Plan for udsatteområdet 2018-21 (Forslag til en ny plan for udsatteområdet forelægges byrådet i primo 2023)
- Psykiatriplan 2018-21 (Forslag til en ny psykiatriplan forelægges byrådet primo 2023)

Fakta (antal unikke personer 2021)	
Botilbud voksne	589
Mestringsvejledning i eget hjem	900
Herberg/forsorgshjem	158
Misbrugsbehandling stof – antal borgere	369
Misbrugsbehandling alkohol – antal borgere	221
Børn og unge i døgnforanstaltninger	44
Børn og unge i forebyggende tilbud	301

Politikker
Politik for borgere med særligt behov

[Se Randers Kommunes politikker på
randers.dk/politikker](https://randers.dk/politikker)

Socialudvalget - Tilbud til børn, unge og voksne med særlige behov

Del 1

2. Hovedtal

2.1. Drift

Tilbud til børn-unge-voksne m. særlige behov (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Serviceammen	621,7	612,3	611,5	611,1
Psykiatri og Socialt Udsatte	139,5	139,5	139,5	139,5
Handicap	451,5	442,2	441,3	440,9
Autisme, senhjerneskade og læring	30,6	30,6	30,6	30,6
Uden for serviceammen	-12,8	-13,2	-13,0	-12,7
Handicap	-12,8	-13,2	-13,0	-12,7
I alt	608,8	599,1	598,5	598,4

2.1.1. Service

Tabellen viser budgettet fra 2023 til 2026 og omfatter tilbud til børn, unge og voksne med særlige behov. Budgettet inden for serviceammen er på 621,7 mio. kr. i 2023. Fra 2023 til 2024 falder budgettet med 9,4 mio. kr. Dette skyldes udløb af følgende tre bevillinger fra budgetaftalen 2022-25:

- Styrkelse af børnehandicapområdet (3,8 mio. kr. i 2022 og 2023)
- Flere murstensløse tilbud på socialområdet (2,1 mio. kr. i 2022 og 4,2 mio. kr. i 2023)
- Styrkelse af socialrådets egne botilbud (1 mio. kr. i 2022 og 0,1 mio. kr. i 2023). Herudover er der bevilget anlægsmidler til formålet jf. afsnit 2.2.

Center for Psykiatri og Socialt Udsatte tilbyder ydelser til borgere over 18 år med komplekse problemer på flere livsområder, f.eks. dårlig økonomi og gæld, sindslidelse, misbrug og afhængighed af alkohol og stoffer og hjemløshed. Center for Handicap leverer tilbud til børn, unge og voksne med et handicap og Center for Autisme, Senhjerneskade og Læring varetager indsatser for voksne med autismespektrumforstyrrelser eller med en senhjerneskade. Hertil varetager centret aktivitets- og beskæftigelsestilbud for voksne med særlige behov samt STU tilbud (Særligt Tilrettelagt Ungdomsuddannelse).

2.1.2. Uden for serviceammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med nettoindtægter for 12,8 mio. kr. i 2023. Området budgetlægges forfra hvert år. Budgettet baseres på foregående års regnskabsresultat og forventninger til det fremtidige forbrug.

Budgettet omfatter tabt arbejdsfortjeneste og nødvendige merudgifter i forbindelse med børn med handicap, hjemmepasningsordning og særlig transport.

Hertil omfatter budgettet husleje i ældreboliger, kompensation for merudgifter og statsrefusion af særligt dyre enkeltsager.

Staten kompenserer kommunerne for en andel af udgifterne til særligt dyre enkeltsager på det sociale område. Budgetlægning på området er baseret på KL's skøn over udviklingen i indtægterne på landsplan fra den centrale refusionsordning.

Socialudvalget - Tilbud til børn, unge og voksne med særlige behov

Del 1

2.2. Anlæg

Anlægsprojekter (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Styrkelse egne voksentilbud BA22-2025	4,9	0,0	0,0	0,0
Økonomisk handleplan BA23-26	0,0	6,5	8,2	5,5
I alt	4,9	6,5	8,2	5,5

I budgetaftalen 2022-25 blev der afsat 2,7 mio. kr. i 2022 og i 2023 4,7 mio. kr. (4,9 mio. kr. i 2023-priser) til styrkelse af socialrådets egne botilbud. Midlerne er afsat til etablering af 16 nye botilbudspladser på voksenområdet og 1 fleksbolig årligt (separat/enkeltvist). På byrådsmøde 12. sept. 2022 blev plan for opførelse af 10 boliger på Bosted Neptunvej godkendt. Hertil har byrådet den 14. nov. 2022 godkendt planerne for udvidelse af Bosted Marienborgvej med 2 boliger til borgere med store funktionsnedsættelser

I budgetaftalen 2023-26 blev der vedtaget en økonomisk handleplan for socialområdet, som bl.a. indeholder dele af en ny boligplan på socialområdet. Her er der givet midler i 2024-26 til et nyt midlertidigt botilbud med 15 boliger og et nyt længerevarende botilbud med 15 boliger.

Der henvises til del 2 for yderligere oplysninger om anlægsprojekterne.

3. Aktuel økonomisk situation på drift og anlæg

3.1. Aktuel status

Randers Kommune har i en årrække haft en markant stigning i udgifterne på det specialiserede socialområde. Udgiftsstigningen på området ses også i en lang række af landets øvrige kommuner. De stigende udgifter skyldes især en markant stigning i antallet af og udgifterne til særligt dyre enkeltsager til området. Udover stigende udgifter til særligt dyre sager ses generelt en tendens til stigende gennemsnitspriser for borgere i bo- og døgntilbud, som også udfordrer økonomien på socialområdet.

Der er iværksat en række initiativer med henblik på at forbedre økonomien på området, som bl.a. omfatter en tættere opfølgning på visitationen af nye sager og merbevillinger i eksisterende sager. På udførerområdet lykkedes det i 2020 og 2021 at opnå et resultat tæt på balance, og der er i 2022 en tæt opfølgning på økonomien på udførerområdet med henblik på at fastholde en økonomi i balance.

I budgetaftalen for 2021-24 blev der aftalt en gældsnedskrivning på socialområdet på 8 mio. kr. årligt i 2021-23 og i budgetaftalen 2022-25 blev der afsat yderligere 8,8 mio. kr. årligt i 2022-23 til nedskrivning af gælden.

Hertil er der som et led i budgetaftalen for 2022-2025 besluttet en række initiativer med henblik på at bremse væksten i særligt dyre enkeltsager bl.a. i form af de tre tidligere nævnte investeringsmodeller og en økonomisk handleplan for socialområdet.

En udfoldet indsatsbeskrivelse for spor 1 vedr. styrkelse af børnehandicapområdet og spor 2 vedr. udvikling af flere murstensløse tilbud på socialområdet blev forelagt socialudvalget den 24. marts

Socialudvalget - Tilbud til børn, unge og voksne med særlige behov

Del 1

2022. Spor 3, som omhandler en styrkelse af socialområdets egne botilbud blev godkendt af socialudvalget den 19. maj 2022.

Første del af en økonomisk handleplan for socialområdet blev godkendt af byrådet den 16. maj 2022 og omfatter initiativer, der hurtigt kan sættes i værk. Den anden del af handleplanen, som omfatter en række initiativer med lidt længere udviklingshorisont blev vedtaget som en del af budgetaftalen 2023-26. Handleplanens initiativer forventes at bidrage til at afbøde de kommende års udgiftsstigninger på socialområdet, men er ikke tilstrækkelige til at sikre en økonomi i balance.

Der forventes en demografiregulering vedr. socialområdet på 12,2 mio. kr. i 2023 stigende til 19,5 mio. kr. i 2026, der er indregnet i basisbudgettet. Demografibeløbene for 2024-2026 er placeret på en central pulje og vil blive udmøntet i forbindelse med de kommende års budgetlægninger. Der henvises til del 2 for en mere detaljeret beskrivelse.

3.2. Budgetaftalen

Budgetaftalen indeholder nedenstående nye tiltag på socialudvalgets område.

Ændringer fra budgetaftalen - drift (1.000 kr.)	2023	2024	2025	2026
Økonomisk handleplan på socialområdet 2023-26	5.800	5.800	4.300	3.900
Tilskud til frivillige foreninger	1.000			
I alt	6.800	5.800	4.300	3.900

Ændringer fra budgetaftalen - anlæg (1.000 kr.)	2023	2024	2025	2026
Økonomisk handleplan på socialområdet 2023-26		6.500	8.200	5.500
I alt	0	6.500	8.200	5.500

Der er i forbindelse med budgetaftalen for 2023-26 vedtaget en økonomisk handleplan for socialområdet, hvor der er afsat driftsmidler på 5,8 mio. kr. årligt i 2023 og 2024 samt 4,3 mio. kr. i 2025 og 3,9 mio. kr. til at understøtte arbejdet med handleplanen og de heri indeholdte investeringer.

I budgetaftalen 2023-26 er der givet driftstilskud til frivillige foreninger på 1 mio. kr. i 2023, som består af 0,2 mio. kr. til Den Blå Paraply, 0,6 mio. kr. til SAM foreningen og 0,2 mio. kr. til Selvhjælp Randers samt 0,5 mio. kr. til Feriecamp Randers. Frivilligværkets tilskud er reduceret med 0,5 mio. kr. fra 2023 og frem.

Som en del af handleplanen er der herudover bevilget anlægsmidler i 2024-26 til etablering af et nyt midlertidigt botilbud med 15 boliger og et nyt længerevarende botilbud med 15 boliger. Boligerne forventes klar til indflytning i fjerde kvartal 2026.

Socialudvalget - Tilbud til børn, unge og voksne med særlige behov

Del 2

1. Uddybende beskrivelse af området

Bevillingen omfatter udgifter og indtægter vedrørende tilbud til børn, unge og voksne med særlige behov.

Der er pr. 1. oktober 2022 gennemført en omorganisering af centrene på socialområdet, som indebærer, at Center for Børnehandicap og Autisme og Center for Voksenhandicap omlægges til to nye centre – Center for Autisme, Senhjernesgade og Læring og Center for Handicap. Center for Psykiatri og Socialt Udsatte fortsætter i sin nuværende form.

Omlægningen er bl.a. sket for at samle myndighedsfunktionen på handicapområdet i ét center. Samlingen skal sikre, at der er et fælles fokus på overgange fra barn til voksen på handicapområdet. Omorganiseringen søger samtidig at fastholde det, som virker godt i den nuværende organisering. Det betyder, at centrene fortsat er målgruppeopdelt, og at alle tilbud til målgruppen derfor så vidt muligt er samlet i samme center.

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingsområdet. Desuden vises budgetbeløbene for 2023:

Tilbud til børn-unge-voksne m. særlige behov (mio. kr.) 2023	Udgift	Indtægt	Netto
Servicerammen	728,6	-107,0	621,7
Psykiatri og Socialt Udsatte	163,2	-23,7	139,5
Handicap	503,0	-51,6	451,5
Autisme, senhjernesgade og læring	62,4	-31,8	30,6
Uden for servicerrammen	48,1	-60,9	-12,8
Handicap	48,1	-60,9	-12,8
I alt	776,8	-167,9	608,8

I de efterfølgende afsnit er der udarbejdet en kort beskrivelse af de enkelte områder. Beskrivelserne indeholder en gennemgang af det enkelte udgiftsområde. Indenfor det enkelte område er der både udgifter indenfor og udenfor aftaleenheder jf. Randersmodellen.

1.1. Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet for hele socialområdet er budgetteret med nettoudgifter for 621,7 mio. kr. i 2023. I de efterfølgende afsnit er der udarbejdet en kort beskrivelse af de enkelte områder.

1.1.1. Psykiatri

Center for Psykiatri og Socialt Udsatte tilbyder indsatser for borgere over 18 år med psykisk sårbarhed. Psykisk sårbarhed er en samlet betegnelse for borgere med psykisk sygdom, udviklingsforstyrrelser og/eller psykiske funktionsnedsættelser. Myndighedsafdelingen i centeret yder råd og vejledning til borgere med psykisk sårbarhed, visiterer til foranstaltninger samt følger op på disse.

Center for Psykiatri og Socialt Udsatte arbejder ud fra en målsætning om, at psykisk sårbare borgere kan komme sig helt eller delvist fra deres psykiske lidelse og mestre eget liv med de udfordringer, der

Socialudvalget - Tilbud til børn, unge og voksne med særlige behov

Del 2

måtte være. Indsatserne har derfor til formål at udvikle og støtte borgere med psykisk sårbarhed til at opnå et mere selvstændigt liv.

Centerets tilbudsvifte omfatter f.eks. bo- og aktivitetstilbud, væresteder, fremskudt rådgivning og mestringsvejledning.

Center for Psykiatri og Socialt Udsatte driver Psykiatriens Hus, som rummer en lang række aktivitetstilbud, f.eks. kreative aktiviteter, sport, IT-cafe, samværstilbud og undervisning i Recoverykolen. Tilbuddet er for voksne over 18 år med psykisk sårbarhed.

Centeret tilbyder mestringsvejledning i form af råd- og vejledningsforløb samt individuel og gruppebaseret støtteforløb efter servicelovens § 85. Råd- og vejledningsforløbene kan f.eks. være gruppeforløb med fokus på personlig- og social mestring, stemmehøring og posttraumatisk stress eller det kan være individuelle samtaleforløb. Mestringsvejledning yder også støtte i borgerens eget hjem eller i grupper efter servicelovens § 85. Mestringsvejledningen skal understøtte, at borgeren mestrer eget liv bedst muligt, f.eks. ved støtte og vejledning til at planlægge og igangsætte praktiske gøremål i hjemmet, fastholde beskæftigelse eller uddannelse og/eller støtte til at deltage i forskellige aktiviteter, der giver positivt livsindhold.

Centerets botilbud til målgruppen omfatter Vester Tværvej samt støttecentre Infanterivej, Sjællandsgade, Nørrebrogade og Solsorten. Boligerne er oprettet efter almenboliglovens § 105, og der ydes støtte til borgerne efter servicelovens § 85. Paderuphus er et midlertidigt botilbud efter servicelovens § 107 og henvender sig primært til borgere mellem 18 og 30 år. Center for Psykiatri køber herudover pladser hos regioner og andre kommuner samt ved private leverandører.

1.1.2. Socialt Udsatte

Center for Psykiatri og Socialt Udsatte tilbyder ydelser til borgere over 18 år med komplekse problemer på flere livsområder, f.eks. dårlig økonomi og gæld, sindslidelse, misbrug og afhængighed af alkohol og stoffer, hjemløshed, prostitution samt mangelfulde sociale netværk.

Myndighedsafdelingen i centeret yder råd og vejledning til socialt udsatte borgere, visiterer til foranstaltninger samt følger op på disse.

Centerets tilbudsvifte til socialt udsatte borgere omfatter f.eks. rusmiddelbehandling, hjemløseindsats, bo- og aktivitetstilbud, væresteder, forsorghjem og en særlig indsats for udsatte unge.

Randers Kommune har etableret en række såkaldt skæve boliger til mennesker med særlige sociale problemer. Centeret driver selv botilbuddet Blommevej, hvor der er 10 selvstændige almene boliger tilknyttet støtte efter servicelovens § 85. Pladser købes herudover på Ladegården, som Randers Kommune har tegnet driftsoverenskomst med samt i tilbud uden for kommunen. Hertil er der Perron 4, et bo- og værested for udsatte borgere, samt Cafe Rusfri, der er et aktivitetstilbud til tidligere alkohol- og stofmisbrugere.

Rusmiddelcenter Randers tilbyder ambulans rusmiddelbehandling til alle borgere i Randers Kommune med alkohol- og/eller stofmisbrugsproblemer uanset misbrugets varighed, omfang eller karakter. Behandling af alkoholmisbrug forvaltes efter § 141 i sundhedsloven, stofmisbrugsbehandling efter servicelovens § 101, 101a, 107 og 110, mens lægefaglig behandling for stofmisbrug forvaltes efter sundhedslovens § 142.

Socialudvalget - Tilbud til børn, unge og voksne med særlige behov

Del 2

Borgere, som ikke har eller ikke kan opholde sig i egen bolig, kan optages på forsorgshjem jf. servicelovens § 110. I Randers findes tilbuddet på Hjørnестenen og Ungeherberget på Slotsgården, som er selvejende institutioner under Kirkens Korshær med driftsoverenskomst med Randers Kommune. Optagelsen sker ved personlig henvendelse, det såkaldte selvmøderprincip. Center for Socialt Udsatte betaler for udgifter til forsorgshjem for borgere fra Randers Kommune. Dog finansierer staten 50 % af udgifterne. Hertil er der fastsat en egenbetaling for logi på 98 kr. pr. døgn (2023-sats). Beløbet reguleres årligt. På et forsorgshjem kan borgere bo midlertidigt, indtil der findes en mere permanent løsning. Borgeren kan få rådgivning og støtte under opholdet samt sygepleje ved behov.

Centeret tilbyder mestringsvejledning bl.a. til borgere, som er hjemløse eller i risiko for at blive det. Borgerne er visiteret til støtten via hjemløsescreeninger og fremskudt rådgivning. Støtten kan indeholde hjælp til økonomi, praktiske opgaver, ledsagelse (f.eks. mødeaktiviteter med jobcenteret) og hjælp til at ændre eller komme ud af misbrug.

Som supplement til mestringsvejledningen er der etableret et ACT-team i centeret, der samarbejder om at yde en koordineret støtte til borgere med særlige komplekse problemer. Metoden ACT (Assertive Community Treatment) er en evidensbaseret metode, som har vist sig effektiv i forhold til at bekæmpe hjemløshed. ACT-indsatsen ydes som en intensiv, fleksibel, udgående, helhedsorienteret og tidsubegrænset indsats, der er tilrettelagt ud fra borgerens ønsker og behov. ACT-teamet kan bestå af mestringsvejledere, myndighedsrådgivere, sagsbehandlere fra jobcenteret, sygeplejersker, rusmiddelbehandlere og psykiatere.

Centeret varetager også en opsøgende indsats i form af en støtte-/kontaktpersonsordningen efter servicelovens § 99. Indsatsens formål er at få kontakt til borgere, som har behov for hjælp, men som endnu ikke er tilknyttet et kommunalt tilbud.

1.1.3. Handicap

Center for Handicap leverer tilbud til børn, unge med et handicap og voksne med et handicap eller en erhvervet hjerneskade. Udover at drive en række tilbud og indsatser har centeret en myndighedsafdeling, som yder råd og vejledning til borgere inden for de nævnte målgrupper. Myndigheden visiterer herudover til foranstaltninger samt følger op på disse.

Indsatserne til børn og unge under 18 år omfatter bl.a. døgntilbud og plejefamilier. Døgnpladser købes på Specialindsats for Børn og Unge – Møllerup, som drives af centret. Herudover køber centret døgnpladser ved regioner og andre kommuner samt ved private opholdssteder. Udover døgntilbud er der aflastningstilbud samt en række forebyggende indsatser bl.a. i form af rådgivning og træning.

På vegne af Børn og Skole driver Center for Handicap Lucernevejens Børnehaven, som er et dagtilbud til børn med betydelig og varigt nedsat funktionsevne og/eller gennemgribende udviklingsforstyrrelser. Udgifter til køb af pladser i specialbørnehaven afholdes af Børn og Skole og andre kommuner.

På voksenområdet omfatter tilbuddene midlertidige eller længerevarende botilbud efter servicelovens § 107 og 108 samt bostøtte i en botilbudslignende boform efter servicelovens § 85 og almenboliglovens § 105. Borgerne har psykiske og flere af dem også fysiske funktionsnedsættelser. I boligerne får borgerne hjælp til almindelige, daglige funktioner samt pleje, omsorg eller behandling.

Socialudvalget - Tilbud til børn, unge og voksne med særlige behov

Del 2

Centerets tilbudsvifte omfatter herudover mestringsvejledning i form af råd- og vejledningsforløb samt individuel og gruppebaseret støtteforløb efter servicelovens § 85. Hertil yder centeret tilskud til dækning af udgifter ved ansættelse af hjælpere til pleje, overvågning og ledsagelse til personer med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Ydelsen gives efter servicelovens § 96 og benævnes borgerstyret personlig assistance (BPA). Hertil kan centeret visitere op til 15 timers ledsagelse om måneden efter servicelovens § 97. Målgruppen er personer, der ikke kan færdes alene på grund af betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

1.1.4. Autisme, senhjerneske og læring

Center for Autisme, Senhjerneske og Læring driver en række bosteder samt mestringsvejledning for voksne borgere med autismspektrumsforstyrrelser og for borgere med senhjerneske. Botilbuddene ydes efter servicelovens voksenparagraffer som bostøtte i en botilbudslignende boform efter servicelovens § 85 og almenboliglovens § 105. Udgifter til køb af pladser på de nævnte tilbud afholdes af Center for Handicap. Et mindre antal pladser sælges til andre kommuner.

Som en del af centrets tilbudsvifte indgår også beskyttet beskæftigelse efter servicelovens § 103. Tilbuddet gives til personer, som på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, særlige sociale problemer eller psykiske lidelser ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår på arbejdsmarkedet. Hertil er der en række aktivitets- og samværstilbud efter servicelovens § 104, hvor formålet er at opretholde eller forbedre personlige færdigheder og livsvilkår.

Center for Autisme, Senhjerneske og Læring driver herudover Center for Specialundervisning for Voksne (CSV Randers), som har en særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU) for unge, som ikke kan profitere af de traditionelle ungdomsuddannelser.

Herudover omfatter centret de selvejende tilbud GAIA og Bifrost

1.2. Uden for servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med nettoudgifter på 12,8 mio. kr. i 2023 uden for servicerammen.

1.2.1. Handicap

Området omfatter tabt arbejdsfortjeneste og nødvendige merudgifter i forbindelse med børn med handicap, hjemmepasningsordning og særlig transport. Området budgetlægges forfra hvert år. Budgettet baseres på foregående års regnskabsresultat og forventninger til det fremtidige forbrug.

Staten kompenserer kommunerne for en andel af udgifterne til særligt dyre enkeltsager på det sociale område. Budgetlægning på området er baseret på KL's skøn over udviklingen i indtægterne på landsplan fra den centrale refusionsordning.

Hertil omfatter området husleje i ældreboliger, compensation for merudgifter og statsrefusion af særligt dyre enkeltsager.

Socialudvalget - Tilbud til børn, unge og voksne med særlige behov

Del 2

Huslejeindtægter på handicap- og ældreboliger administreres af boligforeninger. Boligerne udlejes til voksne handicappede.

Der ydes økonomisk kompensation til borgere over 18 år, når de har merudgifter, som er en følge af en varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne jf. lov om social service § 100.

Staten kompenserer kommunerne for en andel af udgifterne til særligt dyre enkeltsager på det sociale område. I forbindelse med budget 2023 er det besluttet, at refusionsindtægterne gøres til en del af socialområdet økonomi. Herved tilfalder en stigning i indtægterne som følge af flere særligt dyre sager området, der har stigende udgifter og omvendt.

2. Budgetforudsætninger

Det samlede budget til socialområdet er fastlagt på baggrund af de givne bevillinger i 2023, tilrettet nye lovgivninger på området samt demografireguleret i henhold til befolkningsudviklingen.

2.1. Tildelingsmodel

Ydelserne på socialområdet er fortrinsvis takstbelagte og registreres med pris, periode og omfang på den enkelte person. På baggrund heraf er der basis for at udarbejde et dispositionsregnskab på enkeltsagsniveau inden for de forskellige ydelsestyper, målgrupper og områder.

2.1.1. Opbygning af tildelingsmodellen

Oplysninger på enkeltsagsniveau, kombineret med nogle forudsætninger om antal personer og gennemsnitsprisen for disse, danner både grundlag for at udarbejde budget og for den løbende økonomiopfølgning på de enkelte områder.

Oplysningerne indgår i ledelsesinformation, som bidrager til at skabe overblik over ressourcer og aktivitet på socialområdet, f.eks. information om udviklingen i antal personer, der modtager en given ydelse, ydelsens gennemsnitspris, de dyreste sager, eller hvor mange borgere, der modtager et tilbud inden for et område.

2.1.2. Demografi

Reguleringen for socialområdet dækker børn og voksne med handicap, psykiatri samt socialt udsatte. Tabellen viser et reguleringsbehov på 12,2 mio. kr. i 2023 stigende til 19,5 mio. kr. i 2026.

Demografiregulering social (1.000 kr.)	2023	2024	2025	2026
0-18 årig	83	114	191	301
19-65 årige	1.715	3.378	4.881	6.961
66+ årige	691	1.296	1.902	2.512
I alt	2.489	4.788	6.974	9.773
Efterreg i 2021 (i 23 PL)	9.748	9.748	9.748	9.748
I alt inkl. efterreg.	12.237	14.536	16.722	19.521

Som det fremgår af tabellen vedrører 9,7 mio. kr. af den samlede demografiregulering i 2023 en efterregulering for 2021. Efterreguleringen for 2021 er beregnet på basis af udgiftsudviklingen på landsplan fra regnskab 2020 til regnskab 2021. Der reguleres med 50 % af landsplansudviklingen for

Socialudvalget - Tilbud til børn, unge og voksne med særlige behov

Del 2

at udjævne reguleringerne og forhindre store udsving mellem årene. Beregning af efterreguleringen for 2021 fremgår af følgende tabel.

Efterregulering vedr. 2021 (socialområdet)	Mio. kr.
Vækst hvis landsudvikling (100 %)	20.334
50 % af landsudvikling	10.167
Indregnet demografiregulering 2020-21 (ex. efterregulering vedr. 2019)	692
Efterreguleringsbehov *	9.475*

*I 2023-priser udgør beløbet 9,75 mio. kr.

Det samlede demografibeløb på 12,2 mio. kr. i 2023 er indregnet i basisbudgettet for 2023-26. De beregnede stigninger fra 2024 og frem fastholdes i den centralt placerede demografipulje og vil blive udmøntet i forbindelse med de kommende års budgetlægninger.

3. Ændringer på området

Nedenstående tabel viser, hvilke ændringer der er indarbejdet i Budget 2023-26 i forhold til Budget 2022. Tabellen uddybes i nedenstående afsnit.

Tilbud til børn, unge og voksne med særlige behov	Ændring til 2023	Ændring til 2024	Ændring til 2025	Ændring til 2026
Udgangspunkt 2022-budget	607,7	607,7	607,7	607,7
Budgetopfølgninger				
3. bf 2021	0,1	0,1	0,0	0,0
1. bf 2022	0,3	0,3	0,3	0,3
Budgetaftale 2023				
Blå Paraply	0,2	0,2	0,0	0,0
Demografi - socialområdet	12,2	12,2	12,2	12,2
Feriecamp	0,5	0,0	0,0	0,0
Frivillighedsværket - reduceret tilskud	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
SAM-foreningen	0,6	0,0	0,0	0,0
Selvhjælp Randers	0,2	0,2	0,0	0,0
Socialområdet - økonomisk handleplan 2023-2026	5,1	5,1	3,6	3,2
Budgetændringer tidligere år				
Effektiviseringsbidrag	-2,3	-2,3	-2,3	-2,3
Styrkelse af børnehandicap - investeringsmodel (2022)	0,0	-3,8	-3,8	-3,8
Matrikel-/murstenløse tilbud - investeringsmodel (2022)	2,1	-2,1	-2,1	-2,1
Styrkelse af egne voksentilbud - investeringsmodel (2022)	-0,9	-1,0	-1,0	-1,0
Øvrige fra budgetaftale 2022	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Øvrige fra budgetaftale 2021	0,1	-0,2	-0,2	-0,2
Øvrige ændringer				
Ingen prisfremskrivning 2023	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2
Lov og cirkulæreprogram	-0,4	-0,4	-0,4	-0,3
PI og øvrige ændringer	-1,1	-1,0	0,2	0,1
I alt	621,7	612,3	611,5	611,1

Socialudvalget - Tilbud til børn, unge og voksne med særlige behov

Del 2

3.1. Demografi og øvrige store ændringer

Reguleringen for socialområdet dækker børn og voksne med handicap, psykiatri samt socialt udsatte og viser et reguleringsbehov på 12,2 mio. kr. i 2023 jf. afsnit 2.1.2.

3.2. Budgetaftale 2023-2026

Der er i forbindelse med budgetaftalen for 2023-26 vedtaget en økonomisk handleplan for socialområdet, hvor der er afsat driftsmidler på 5,8 mio. kr. årligt i 2023 og 2024 samt 4,3 mio. kr. i 2025 og 3,9 mio. kr. til at understøtte arbejdet med handleplanen og de heri indeholdte investeringer.

I budgetaftalen 2023-26 er der givet tilskud til frivillige foreninger på 1 mio. kr. i 2023, som består af 0,2 mio. kr. til Den Blå Paraply, 0,6 mio. kr. til SAM foreningen og 0,2 mio. kr. til Selvhjælp Randers samt 0,5 mio. kr. til Feriecamp Randers. Frivilligværkets tilskud er reduceret med 0,5 mio. kr. fra 2023 og frem.

3.3. Budgetaftale tidligere år

I forbindelse med tidligere års budgetvedtagelser er der her truffet beslutninger, som også betyder ændringer i budget 2023-2026.

- Der blev i budgetaftale 2022-25 givet 3,8 mio. kr. i 2022 og 2023 til styrkelse af børnehandicapområdet.
- Hertil blev der afsat 2,1 mio. kr. i 2022 og 4,2 mio. kr. i 2023 til flere murstensløse tilbud på socialområdet.
- Der blev i budgetaftalen 2022-25 givet 1 mio. kr. i 2022 til kompetenceudvikling mv. til styrkelse af socialrådets egne botilbud. Bevillingen er reduceret med 0,9 mio. kr. i 2023 og bortfalder helt fra 2024 og frem.
- Udmøntning af effektiviseringsbidrag reducerer budgettet med 2,3 mio. kr. i 2023-2026.
- Øvrige ændringer fra budgetaftalen 2020 dækker tekniske korrektioner og PL tidligere år. Dette reducerer budgettet med 1 mio. kr. fra 2022 og frem.

3.4. PL og øvrige ændringer

Hertil er der følgende ændringer til budget 2023:

- Som følge af ingen prisfremskrivning i 2023-26 nedreguleres budgettet med 1,2 mio. kr. årligt.
- På baggrund af lov og cirkulæreprogrammet er der en reduktion af budgettet på 0,4 mio. kr. i 2023 og frem.
- Hertil udgør PL og øvrige ændringer en reduktion på 1,1 mio. kr. i 2023

Socialudvalget - Tilbud til børn, unge og voksne med særlige behov

Del 2

4. Yderligere oplysninger

4.1. Oversigt over aftaleenheder

Aftaleenheder	Nettobudget 2023 (mio. kr.)
Psykiatri og Socialt Udsatte	139,5
Handicap	451,5
Autisme, senhjerneskade og læring	30,6

4.2. Takster og nøgletal

4.2.1. Takster

Takster for 2022-2023 fremgår af følgende oversigt:

Forsorgshjem	Takst for 2023	Takst for 2022
Kost	84,00	81,00
Logi	98,00	95,00

Botilbud - Voksne handicappede	Takst for 2023	Takst for 2022
Fuldkostpakke, pr. måned	3.515,00	3.445,00
Midlertidigt ophold pr. døgn	116,00	113,00

4.2.2. Nøgletal

Randers Kommunes udgifter på det specialiserede område er relativt høje i sammenligning med de øvrige 6-by kommuner (Aarhus, Aalborg, Esbjerg, Odense og København). Særligt ses høje udgifter inden for botilbud og dagtilbud til voksne med handicap. Udgifterne til udsatte borgere og til psykiatri i Randers Kommune ligger i midterfeltet.

Gennemsnitsprisen pr. plads/enhedsprisen i Randers Kommune er på de fleste områder lav i forhold de øvrige 6-byer. Dette gælder f.eks. kvindekrisecentre, alkoholbehandling, mestringsvejledning og botilbud inden for handicap og psykiatriområdet.

Kombinationen af relativt høje udgifter pr. borger i Randers Kommune trods generelt lave enhedspriser skal ses i sammenhæng med, at der er forholdsvis mange borgere i Randers Kommune med handicap. Tilsvarende er der lidt flere borgere på psykiatri og misbrugsområdet, som har brug for indsats og ydelser sammenlignet med de øvrige 6-by kommuner. De enkelte nøgletal på området fremgår af den seneste 6-by nøgletalsrapport for 2021 jf. følgende link.

[Den seneste 6-by nøgletalsrapport kan tilgås her via randers.dk](#)

Socialudvalget - Tilbud til børn, unge og voksne med særlige behov

Del 2

5. Anlægsprojekter

Anlægsprojekter (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Styrkelse egne voksentilbud BA22-2025	4,9	0,0	0,0	0,0
Økonomisk handleplan BA23-26	0,0	6,5	8,2	5,5
I alt	4,9	6,5	8,2	5,5

5.1. Styrkelse egne voksentilbud BA 2022-25

I budgetaftalen 2022-25 blev der afsat 2,7 mio. kr. i 2022 og i 2023 4,7 mio. kr. (4,9 mio. kr. i 2023-priser) til styrkelse af socialrådets egne botilbud. Midlerne er afsat til etablering af 16 nye botilbudspladser på voksenområdet i 2022-23 og 1 fleksbolig årligt (separat/enkeltvist) i 2022-23. Boligerne opføres som almene ældre/handicapboliger med tilhørende servicearealer.

Første etape af de nye boliger blev godkendt på byrådsmøde 12. sept. 2022 i form af 10 boliger på Bosted Neptunvej godkendt. Tilbuddet er til borgere, der ikke altid har brug for det tætte fællesskab med andre beboere, men hvor de fysiske rammer giver mulighed for at vælge aktiviteter og fællesskab til og fra. Anlægsprojektet sendes i licitation oktober/november, og der forventes at blive taget det første spadestik til byggeriet primo 2023.

Hertil har byrådet den 14. november 2022 godkendt planerne for udvidelse af Bosted Marienborgvej, afdeling Huset, med 2 boliger til borgere med store funktionsnedsættelser. Afdelingen har i dag 6 boliger til borgere inden for den samme målgruppe. Under forudsætning af byrådets godkendelse af licitationsresultatet, kan byggeriet igangsættes primo 2023 og forventes at være færdigt i august 2023.

5.2. Økonomisk handleplan 2023-26

Som en del af budgetaftalen 2023-26 blev der vedtaget en økonomisk handleplan for socialområdet, som har til formål at mindske de kommende års udgiftsstigninger på området. Planen indeholder bl.a. dele af en ny bolighandlingsplan på socialområdet, hvortil de afsatte anlægsmidler i 2024-26 vedrører etablering af et nyt midlertidigt botilbud med 15 boliger og et nyt længerevarende botilbud med 15 boliger.

Nedenfor følger anlægsskemaer for de to anlægsprojekter.

Socialudvalget - Tilbud til børn, unge og voksne med særlige behov

Del 2

Anlægsprojekt: Styrkelse af socialområdet egne botilbud (BA22-2025)

Bevillingsprogramnummer: 9234000003

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	2.700	4.900				7.600
Indtægter						
I alt	2.700	4.900				7.600

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
I alt			

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Aftalepartierne ønsker at styrke Randers Kommunes egne botilbud til borgere over 18 år med en kombination af diagnoser/mental retardering og/eller i kombination med autismespektrumsforstyrrelser. Tilbuddet er til en gruppe af borgere med omfattende støttebehov på et niveau svarende til årlige udgifter på mere end 1 mio. kr. pr. sag.

Tilbuddet forventes udformet som 1-2 fysiske afdelinger i tilknytning til et af socialrådets tilbud, som i dag har ledigt grundareal - den ene afdeling med 8 pladser inden for målgruppen af borgere med udviklingshæmning og autisme og den anden afdeling med 8 pladser til borgere med udviklingshæmning og psykiatri.

Tilbuddet kan eventuelt også udformes som mindre, separate boliger, der administreres af og ligger fysisk i nærheden af et eksisterende tilbud. Ved etablering af mindre, separate boliger vil der være mulighed for at skabe et tilbud, som fleksibelt tilrettelægges efter borgernes konkrete støttebehov.

På byrådsmøde 12. sept. 2022 blev plan for opførelse af de 10 første boliger godkendt. Boligerne etableres i tilknytning til Bosted Neptunvej. Anlægsprojektet sendes i licitation oktober/november, og der forventes at blive taget det første spadestik til byggeriet primo 2023.

Hertil har byrådet den 14. november 2022 godkendt planerne for udvidelse af Bosted Marienborgvej, afdeling Huset med 2 boliger til borgere med store funktionsnedsættelser. Afdelingen har i dag 6 boliger til borgere inden for den samme målgruppe. Under forudsætning af byrådets godkendelse af licitationsresultatet, kan byggeriet igangsættes primo 2023 og forventes at stå færdigt i august 2023.

Socialudvalget - Tilbud til børn, unge og voksne med særlige behov

Del 2

Anlægsprojekt: Økonomisk handleplan BA 2023-26

Bevillingsprogramnummer: 9234000006

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter			6.500	8.200	5.500	20.200
Indtægter						
I alt			6.500	8.200	5.500	20.200

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
I alt			

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Som en del af budgetaftalen 2023-26 blev der vedtaget en økonomisk handleplan for socialområdet, som har til formål at mindske de kommende års udgiftsstigninger på området. Planen indeholder bl.a. dele af en ny plan for udbygning af boligmassen på socialområdet.

Behovet for flere boliger på socialområdet skyldes, at der i dag er en udfordring med at tilbyde lokale tilbud, hvilket betyder, at mere end halvdelen af botilbuddene leveres af eksterne leverandører. Med udbygningen af boligmassen bliver det muligt at tilbyde flere borgere et tilbud inden for kommunegrænsen tæt på borgernes netværk og lokalområde.

Med budgetaftalen 2023-26 er der afsat anlægsmidler i 2024-26 til etablering af et nyt midlertidigt botilbud med 15 boliger og et nyt længerevarende botilbud med 15 boliger. Boligerne forventes klar til indflytning i fjerde kvartal 2026.

Miljø- og teknikudvalget

Del 1

Del 2

Bevillingsområder:

Miljø og teknik, skattefinansieret

Miljø og teknik, takstfinansieret

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 1

1. Beskrivelse af området

Bevillingen omfatter udgifter og indtægter vedrørende Natur og Miljø, Veje og Trafik, Ejendomsservice samt Driftsafdelingen.

Natur og Miljø varetager opgaver inden for det grønne område, naturpladser, naturforvaltning, skove, miljøbeskyttelse og vedligeholdelse af vandløb. Hertil kommer Randers Naturcenter, der forestår direkte naturvejledning og koordinering af naturformidlingstilbud for dagtilbud, institutioner, skoler, andre grupper og private borgere i Randers Kommune.

Veje og Trafik varetager opgaver med vejvedligeholdelse, vintertjeneste, kollektiv trafik, parkering, renhold og trafiksikkerhed.

Ejendomsservice har ansvaret for drift, vedligehold og optimering af de kommunale ejendomme.

Driftsafdelingen er Randers Kommunes "entreprenøraftdeling", som vedligeholder og renholder kommunens veje og stier, plejer og vedligeholder de grønne områder, passer en del af kommunens vandløb, plejer naturarealer samt vedligeholder de grønne områder ved en stor del af kommunens aftaleenheder.

Ejendomsservice og Driftsafdelingen er selvstændige aftaleenheder.

Fakta	
Offentlig vej:	1.130 km
Offentlige vandløb:	250 km
Bygningsareal Ejendomsservice drifter	505.080 etage m2
Gns. antal besøgende på Naturcentret:	50.000 stk.
Gns. antal årlige færgeoverfarter	28.800 stk.
Mængde CO2 der årligt udledes i kommunen	606.380 tons

Politikker
Klima-, natur- og miljøpolitik
Tilgængelighedspolitik
Se Randers Kommunes politikker på randers.dk/politikker

2. Hovedtal

2.1. Drift

Miljø og teknik, skattefinansieret (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Servicerammen	369,9	356,1	354,3	353,0
Natur og Miljø	25,5	24,4	24,2	24,2
Veje og Trafik	173,5	161,3	160,4	159,8
Ejendomsservice	174,9	174,3	173,9	172,4
Driftsafdeling	-4,0	-4,0	-4,2	-3,3
I alt	369,9	356,1	354,3	353,0

2.1.1. Service

Tabellen viser budgettet fra 2023 til 2026. Samlet for hele området er der budgetteret med nettoudgifter for 369,9 mio. kr. i 2023, faldende til 353,0 mio. kr. i 2026, svarende til et fald på 16,9 mio. kr. over perioden.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 1

I budgetaftalen 2023-2026 er der samlet afsat 14,0 mio. kr. i 2023, hvor de 12 mio. kr. vedrører brændstof til den kollektive trafik. I 2024 er der afsat 2,9 mio. kr., og i 2025 og 2026 er der afsat 2,1 mio. kr.

Der er i budgettet indarbejdet ingen prisfremskrivning på varekøb og tjenesteydelser på -1,2 mio. kr. årligt fordelt over området. Dog er ejendomsservice fritaget for ingen prisfremskrivning.

Der er i budget 2023-2026 indarbejdet effektiviserings- og besparelseskraav på det enkelte bevillingsområde svarende til 0,5% af budgettet årligt. For Miljø og teknik, skattefinansieret er der på den baggrund indarbejdet 0,8 mio. kr. i 2023 og en reduktion på 1,9 mio. kr. i 2024, stigende til 2,9 mio. kr. i 2025 og 4,5 mio. kr. i 2026 og frem.

Størstedelen af de medarbejdere, som varetager myndighedsudøvelse og administration af forvaltningens område, er budgetteret under økonomiudvalget. Det omfatter foruden budget til myndigheds- og administrativt personale og ledelse også personalerelaterede udgifter samt kontorhold, IT-systemer mv.

Der henvises til del 2 for en grundig gennemgang af de enkelte delområder.

2.2. Anlæg

Anlægsprojekter (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Natur og Miljø	6,9	4,4	3,3	3,3
Veje og Trafik	37,6	14,5	15,6	16,0
Ejendomsservice	52,1	70,7	66,7	68,9
Miljø og teknik, skattefinansieret	96,6	89,6	85,7	88,2

Under Natur og Miljø er der samlet set afsat 6,9 mio. kr. i 2023, 4,4 mio. kr. i 2024 og 3,3 mio. kr. i 2025 og frem. Midlerne er afsat til medfinansiering af gudenåstien, skovrejsning og naturforvaltningsprojekter.

Der er samlet afsat 37,6 mio. kr. i 2023, 14,5 mio. kr. i 2024, 15,6 mio. kr. i 2025 og 16,0 mio. kr. i 2026 til anlægsprojekter under Veje og Trafik. Projekterne omfatter anlæg af cykelstier, veje og signalanlæg, ramme til diverse vejprojekter og sikre skoleveje, dokning af Udbyhøjfærgen samt infrastrukturpuljen. I budgetaftale 2023-2026 er der afsat 1 mio. kr. i 2023 til formidling af Klimabroens betydning for udviklingen af kommunen og byens udvikling i de kommende mange år, ligesom opsparring til Ringboulevarden i regi af infrastrukturpuljen er videreført med yderligere 10 mio. kr. i 2026.

Midlerne afsat under Ejendomsservice udgør samlet set 52,1 mio. kr. i 2023 stigende til 68,9 mio. kr. i 2026. Midlerne er fordelt på puljer til henholdsvis bygningsvedligehold og energibesparende foranstaltninger. I pulje til bygningsvedligehold indgår, udover den årlige ramme, de 6 mio. kr., der blev afsat i henholdsvis 2023 og 2024 i budgetaftale 2023-2026, til renovering af Nørrevangskolens svømmehal samt de 5 mio. kr. afsat i 2023 til finansiering af fornyelsen af renoveringen af tagkonstruktionen på Kulturhuset.

Der henvises til del 2 for yderligere oplysninger om anlægsprojekterne på området.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 1

3. Aktuel økonomisk situation på drift og anlæg

3.1. Aktuel status

Indenfor bevillingsområdet er der tre områder med økonomiske udfordringer:

- *Busdriften*
- *Parkeringsområdet*
- *Vejafvandingsbidrag*

For yderligere information herom henvises til de tre separate notater, der indgår som en del af budgetmaterialet 2023-2026.

3.2. Budgetaftalen

Budgetaftalen indeholder nedenstående nye tiltag på miljø- og teknikudvalgets område.

Ændringer fra budgetaftalen - drift (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Bustrafik -pensionistkort tilbagekøb	0,0	1,5	1,5	1,5
Flyveplads - red. tilskud tilbagekøb	-0,2	0,1	0,1	0,1
Kollektiv bustrafik 2023	12,0	0,0	0,0	0,0
Parkeringsstrategi 2023-24	0,9	0,9	0,0	0,0
Pulje til klima, natur og miljø	0,9	0,0	0,0	0,0
Rengøring skoleområdet	0,4	0,4	0,4	0,4
Street race - tilskud tilbagekøb	0,0	0,2	0,2	0,2
Konsulenter - fortsat reduktion -UMT	-0,1	-0,1	0,0	0,0
I alt	14,0	2,9	2,1	2,1

Pensionistkortet til busserne fastholdes, og prisen hæves til 500 kr. om året fra 2024. Det forudsættes at Midttrafik accepterer takstændringen. Forslaget om at afskaffe pensionistkortet, med henblik på at bidrage til genopretningen af økonomien på det kollektive trafikområde, gennemføres derfor ikke.

Der gives tilskud til flyvepladsen på 0,05 mio. kr. årligt fra 2023 og frem. Forslaget om at afvikle engagementet i flyvepladsen svarende til en mindreudgift på 0,2 mio. kr. i 2024 og frem nedjusteres derfor.

Der afsættes 12,0 mio. kr. i 2023 til busområdet, som skal dække de forventede merudgifter i 2023 som følge af stigende brændstofpriser. Hertil skal der udarbejdes et oplæg til en ny kollektiv trafikplan i Randers Kommune. Oplægget fremsendes senest som en del af budgetmaterialet 2024-2027.

Der afsættes 0,9 mio. kr. til realisering af kommunens parkeringsstrategi i 2023 og 2024. I forbindelse med budgetdrøftelserne 2024- 2027 skal det drøftes, om provenuet fra den hævdede p-afgift kan anvendes på parkeringsstrategien også i årene 2025 og frem.

Puljemidler – natur, klima og miljø på 0,9 mio. kr. videreføres i 2023.

Der afsættes 0,4 mio. kr. årligt fra 2023 og frem på skoleområdet til daglig rengøring af personalets forberedelseslokaler, personalerum og tilhørende lokaler i de 10 arbejdsdage uden elever, samt at der gennemføres en opstartsrengøring inden skoleårets start.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 1

Street race – tilskud til Striben fastholdes, og der afsættes 0,15 mio. kr. i 2024 og frem.

Yderligere reduktion i anvendelsen af eksterne konsulenter svarende til samlet 1 mio. kr. årligt i 2023 og 2024. For miljø og teknik, skattefinansieret udgør besparelsen 0,1 mio. kr. årligt.

Ændringer fra budgetaftalen - anlæg (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Nørrevangskolens svømmehal – renovering	6,0	6,0		
Kulturhuset – ny tagkonstruktion	5,0			
Infrastrukturpulje – opsparing videreføres				10,0
I alt	11,0	6,0	0,0	10,0

Der afsættes 6 mio. kr. årligt i 2023 og 2024 til renovering af Nørrevangskolens svømmehal. Renoveringsarbejdet ønskes igangsat hurtigst muligt. Forvaltningen skal søge at gennemføre renoveringen for færrest mulige midler.

Der er afsat 5 mio. kr. i 2023 til finansiering af den fordyrelse, der er konstateret i forbindelse med renoveringen af tagkonstruktionen til Kulturhuset.

Opsparingen til Ringboulevarden i regi af infrastrukturpuljen videreføres med yderligere 10 mio. kr. i 2026.

Den planlagte udvidelse af Højsletvej øges, så der opstår mulighed for kantbaner til cykler i hver side af vejen på ca. 1,5 meter. Ved brug af ny teknologi til udvidelsen af vejen samt etableringen af ekstra cykel-kantbaner, kan omkostningerne næsten afholdes inden for det afsatte budget til udvidelsen af Højsletvej. Det kræver dog yderligere 2 mio. kr., som aftalepartierne er enige om, skal finansieres via det allerede afsatte rammebeløb til cykelstier i budget 2023-2026.

I budgetaftale 2023-2026 er det besluttet at afsætte ressourcer fra de eksisterende og kommende infrastrukturprojekter til ekstra bemanning til koordinering og styring af projekterne, herunder til opgaver knyttet til inddragelsesprocesser, kommunikation og analysearbejde. De ekstra ressourcer finansieres af anlægsbudgetterne til de konkrete infrastrukturprojekter. Der kan prioriteres op til 1 mio. kr. årligt til arbejdet.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

1. Uddybende beskrivelse af området

Bevillingen omfatter udgifter og indtægter vedrørende Natur og Miljø, Veje og Trafik, Ejendomsservice samt Driftsafdelingen.

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingsområdet. Desuden vises budgetbeløbene for 2023:

Miljø og Teknik, skattefinansieret (mio. kr.) 2023	Udgift	Indtægt	Netto
Servicerammen	403,1	-33,2	369,9
Natur og Miljø	27,8	-2,3	25,5
Veje og Trafik	191,8	-18,3	173,5
Ejendomsservice	187,5	-12,6	174,9
Driftsafdeling	-4,0	0,0	-4,0
I alt	403,1	-33,2	369,9

En stor del af de medarbejdere som varetager myndighedsudøvelse og administration af forvaltningens område, er budgetteret under økonomiudvalget. Det omfatter foruden budget til myndigheds- og administrativt personale og ledelse også personalerelaterede udgifter samt kontorhold, IT-systemer mv.

I de efterfølgende afsnit er der udarbejdet en kort beskrivelse, af de enkelte områder. Beskrivelserne indeholder en gennemgang af det enkelte udgiftsområde. Indenfor det enkelte område er der både udgifter indenfor og udenfor aftaleenheder jf. Randersmodellen.

1.1. Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med driftsudgifter for 403,1 mio. kr. og indtægter for 33,2 mio. kr., hvilket giver et samlet nettobudget på 369,9 mio. kr. i 2023.

I de efterfølgende afsnit er der udarbejdet en kort beskrivelse, af de enkelte områder. Beskrivelserne indeholder en gennemgang af det enkelte udgiftsområde.

1.1.1. Natur og Miljø

Natur og Miljø varetages af sektionerne Grønne områder og Friluftsliv, Miljø, Natur og Landbrug samt Randers Naturcenter. Området har et samlet budget i 2023 på 25,5 mio. kr.

Mio. kr. 2023-priser	Udgift	Indtægt	Netto
Natur og Miljø	27,8	-2,3	25,5
Grønne områder og friluftsliv	18,5	-1,1	17,4
Miljø, Natur og Landbrug	6,3	-0,8	5,6
Randers Naturcenter	2,9	-0,4	2,5

Grønne områder og friluftsliv

I 2023 er der et nettobudget på 17,4 mio. kr., som både omfatter drift- og lønmidler.

Området varetager bestillerfunktionen i forhold til køb af driftsydelser på det grønne område herunder rekreative stier, græsklipning, træer, buske, blomster, friluftsfaciliteter, naturpleje (fortidsminder og

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

bekæmpelse af bjørneklo) og skovdrift. Hertil kommer sejlads, friluftvejledning, naturvejledning og projektdeltagelse i øvrigt.

Driftsafdelingen varetager udførelsen af en stor del af opgaverne på området, dog løses nogle opgaver af eksterne leverandører. Der er mellem Grønne områder og Friluftsliv (bestillerfunktion) og Driftsafdelingen (udførerfunktion) indgået aftale om drift og vedligeholdelse af de grønne områder. Aftalen er baseret på et partnerskabssamarbejde.

Der er i budget 2023-2026 indarbejdet effektiviserings- og besparelseskatalog. På grønne områder og friluftsliv er der vedtaget reduktion af budgettet til køb af grønne opgaver hos driftsafdelingen på 0,2 mio. kr. årligt fra 2024 og frem.

Miljø, Natur og Landbrug

I 2023 er der et samlet budget på 5,6 mio. kr. på området, som fordeler sig med 1,7 mio. kr. til miljøbeskyttelse, 0,1 mio. kr. til skadedyrsbekæmpelse (herreløse katte) og 3,9 mio. kr. til vandløbsdrift.

Mio. kr. 2023-priser	Udgift	Indtægt	Netto
Miljø, Natur og Landbrug	6,3	-0,8	5,6
Miljøbeskyttelse	2,2	-0,5	1,7
Skadedyrsbekæmpelse	0,1	0,0	0,1
Vandløbsdrift	4,1	-0,3	3,9

Området varetager opgaver i forhold til miljøregulering af virksomheder, landbrug og øvrige erhverv, beskyttelse af vandløb, søer og natur, sikring af rent drikkevand, vandforsyning, beskyttelse mod jord- og grundvandsforurening samt et rent og sundt miljø i byen og på landet. Herudover understøtter afdelingen grøn omstilling hos virksomheder, landbrug og det øvrige erhvervsliv.

Afdelingen er ansvarlig for vedligeholdelse, drift og tilsyn af offentlige vandløb (bræmmer, fysisk tilstand, udledninger, målsætningsoverholdelse m.v.). Der er i Randers kommune 250 km. offentlige vandløb. En del af vandløbene vedligeholdes i samarbejde med nabokommunerne.

Randers Naturcenter

I 2023 er der et nettobudget på 2,5 mio. kr. på området, som omfatter både drift- og lønmidler.

Randers Naturcenter varetager naturvejledning og koordinering af naturformidlingstilbud for dagtilbud, institutioner, skoler, andre grupper og private borgere i Randers Kommune. Naturcenteret har mere end 50.000 brugere årligt.

Der er i budget 2023-2026 indarbejdet effektiviserings- og besparelseskatalog som medfører et øget indtægtskrav på 0,01 mio. kr. i 2024, 0,02 mio. kr. i 2025 og 0,03 mio. kr. i 2026.

1.1.2. Veje og Trafik

I 2023 er der et budget på 173,5 mio. kr. på området, som omfatter både drift- og lønmidler. Budgettet fordeler sig med 64,3 mio. kr. til vejvedligeholdelse og belægninger, 13,7 mio. kr. til vejrhændelser, 102,9 mio. kr. til kollektiv trafik og -7,3 mio. kr. til parkering.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Mio. kr. 2023-priser	Udgift	Indtægt	Netto
Veje og Trafik	191,8	-18,3	173,5
Vejvedligeholdelse og belægninger	64,9	-0,6	64,3
Vejrhændelser	13,7	0,0	13,7
Kollektiv trafik	108,3	-5,5	102,9
Parkering	4,9	-12,2	-7,3

Vejvedligeholdelse og belægninger

Samlet set er der på området vejvedligeholdelse og belægninger et budget på 64,3 mio. kr. i 2023.

Randers Kommune står for administration og drift af ca. 1.100 km kommuneveje. Vejdirektoratet har ansvar for Motorvej E45 og hovedlandevejene Randers – Hadsund, Randers – Grenå og Randers – Viborg.

Området varetager den overordnede planlægning og styring af belægninger, belysningsanlæg, renholdelse, trafikikkerhed, skiltning, vejafvandingsanlæg mm.

Driftsafdelingen varetager udførelsen af en stor del af opgaverne på området, dog løses enkelte opgaver af eksterne entreprenører. Der er mellem Veje og Trafik (bestillerfunktion) og Driftsafdelingen (udførerfunktion) indgået aftale om drift og vedligeholdelse af vejene. Aftalen er baseret på et partnerskabssamarbejde.

Der er budgetteret med knap 4,7 mio. kr. til vejafvandingsbidrag til Vandmiljø Randers. Med de planlagte klimainvesteringer i den kommende årrække vil anlægsinvesteringerne hos Vandmiljø Randers stige. Med budget 2023-2026 er det besluttet, at der i en periode kan anvendes 1,5 mio. kr. årligt af vejrhændelsesbudgettet på vejafvandingsbidrag som en investering i klima, så Randers Kommune på sigt får færre vejrelaterede udgifter på grund af eksempelvis oversvømmelser

Der er i budget 2023-2026 indarbejdet effektiviserings- og besparelseskatalog. På området vejvedligeholdelse og belægninger er der vedtaget reduktion af budgettet til køb af opgaver hos driftsafdelingen på 0,7 mio. kr. fra 2026 og frem. Endvidere er det besluttet at investere i moderne skraldespande for 1,4 mio. kr. i 2023 med en efterfølgende besparelse på tømning af skraldespande på 0,3 mio. kr. fra 2024 og frem. Endelig indgår bortfald af tilskud til stretrace på 0,2 mio. kr. fra 2024 og frem, som efterfølgende er tilbagekøbt i budgetaftalen for 2023-2026.

Vejrhændelser

I forbindelse med vedtagelsen af budget 2023-2026 har vintertjeneste ændret navn til vejrhændelser.

I 2023 er der et budget på 13,7 mio. kr. på området.

Området koordinerer og bestiller vintertjenesten på de kommunale veje. Vintertjenesten udføres dels af Driftsafdelingen og dels af eksterne entreprenør. Udgifterne til vintertjeneste varierer meget fra år til år afhængigt af vinterens hårdhed. Området dækker også over budget til andre vejrafledte udgifter. Andre vejrafledte udgifter kan f.eks. være udgifter til opsætning af flydespærre i forbindelse med forhøjet vandstand eller fjernelse af nedfaldne grene i forbindelse med store storme.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Kollektiv trafik

I 2023 er der et budget på 102,9 mio. kr. på området. Området varetager opgaver indenfor busdrift, færgedrift på Randers fjord og Randers flyveplads. Budgettet fordeler sig med 100,8 mio. kr. til busdrift, 0,1 mio. kr. til flyvepladsen og 2,0 mio. kr. til færgedrift.

Hovedparten af budgettet til busdrift er afsat til køb af ydelser fra trafikskabet Midttrafik. Det er Midttrafik, som administrerer den lokale og regionale bustrafik, mens kommunen er bestiller af lokal kollektiv trafik. Midttrafik står for den daglige busdrift, varetager opgaver med udbud samt den detaljerede køreplanlægning, mens kommunen står for drift og vedligehold af stoppestedsudstyr og terminalområder. Som udgangspunkt bestiller og betaler regionen for den regionale trafik og kommunerne for den lokale trafik, herunder skolebuskørsel og handicapkørsel.

I budgetaftalen 2023-2026 er der bevilget 12,0 mio. kr. til busdrift i 2023, som skal dække de forventede merudgifter som følge af stigende brændstofpriser. Herudover er der vedtaget tiltag til at bringe busbudgettet i balance over en årrække. Tiltagene består i omprioritering af midler afsat til forsøgsordning med transport til unge i landdistrikterne 0,8 mio. kr. i 2023, midlertidig overgang til traditionel diesel inden overgang til elbusser på 5,3 mio. kr. fra 2023 og frem samt effektivisering af busdriften på 1,5 mio. kr. fra 2023 og frem. Endvidere ændres den nuværende ordning med pensionistkort således, at prisen stiger til 500 kr. om året fra 2024 og frem.

Der er i budget 2023-2026 indarbejdet effektiviserings- og besparelseskatalog. På den kollektive trafik er der besluttet, at det kommunale tilskud til flyvepladsen reduceres med 0,2 mio. kr. fra 2024 og frem. Reduktionen er dog i budgetaftalen besluttet reduceret således, at der gives et tilskud til flyvepladsen på 50.000 kr. årligt fra 2023 og frem.

Parkering

I 2023 er der et budget på -7,3 mio. kr. på området.

Området varetager parkeringskontrol på de kommunale parkeringspladser samt administration af parkeringsbilletordning på kommunale vejarealer. Økonomien på området består af indtægtsbudgetter på parkering og parkeringskontrol samt udgiftsbudgetter til parkeringskontrol, øvrige driftsudgifter samt afregning til staten på 50% af parkeringsafgifterne.

Der er i budgetaftalen for 2023-2026 afsat 0,9 mio. kr. årligt i 2023 og 2024 til implementering af parkeringsstrategien.

I forbindelse med budget 2023 er der besluttet, at prisen for betalt parkering øges med 1,5 kr./time, svarende til en merindtægt på 0,9 mio. kr. årligt fra 2023 og frem, for at bringe budget i balance.

Der er i budget 2023-2026 indarbejdet effektiviserings- og besparelseskatalog. På parkeringsområdet er det vedtaget, at beboerlicenser og erhvervslicenser pristalsreguleres fra 2023 svarende til en merindtægt på 0,3 mio. kr. årligt fra 2023 og frem. Endvidere er der vedtaget tiltag, som skal sikre flere tilgængelige offentlige parkeringspladser i midtbyen, og medfører en merindtægt på 0,3 mio. kr. i 2023 og frem.

1.1.3. Ejendomsservice

Ejendomsservice blev etableret i 2015 som en selvstændig aftaleenhed under miljø- og teknikudvalget med ansvaret for drift, vedligehold og optimering af de kommunale ejendomme.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Mio. kr. 2023-priser	Udgift	Indtægt	Netto
Ejendomsservice	187,5	-12,6	174,9
Ejendomsservice, fælles	9,7	0,0	9,7
Bygningsadministration	2,4	0,0	2,4
Teknisk Service	115,6	-11,1	104,5
Rengøring og Intern Service	59,8	-1,5	58,3

I 2023 udgør det samlede budget for ejendomsservices 174,9 mio. kr.

Budgettet til bygningsdrift og -vedligeholdelse blev i 2015 overført til Ejendomsservice fra kommunens aftaleenheder samt fra forvaltningen. Princippet var, at når Ejendomsservice overtog en opgave, så fulgte budgettet samtidig med. Dette princip anvendes fortsat, når der flyttes opgaver mellem aftaleenhederne og Ejendomsservice.

Det er missionen for Ejendomsservice at sikre de bedst mulige fysiske rammer for løsningen af kommunens kerneopgaver, samtidig med at værdien af de kommunale bygninger beskyttes. Visionen for Ejendomsservice er at skabe en professionel ejendomsforvaltning med en effektiv og sammenhængende indsats for arbejdet med kommunens bygninger, hvor brugerne og dermed kerneopgaverne altid er i centrum. Herudover er det en vision, at der er stærke faglige miljøer og løbende kompetenceudvikling af medarbejdere, således at bygningsvaretagelsen altid er i de bedste hænder.

Ejendomsservice er organisatorisk opdelt i sektionerne Bygningsadministration, Rengøring og Intern Service, Teknisk Service samt Ejendomsservice, fælles. Budgettet dækker primært forbrugsudgifter til el, vand og varme, husleje, rengøring, vedligeholdelse samt vagt og sikring. Yderligere indgår udgifter til løn til personale samt lejeindtægter fra udlejning af kommunale jorde og ejendomme.

Det er med budgetaftalen 2023-2026 besluttet at indføre en ny model for afledt drifts på bygningsområdet til afledt drift fra og med 2023.

Ejendomsservice, fælles

Ejendomsservice, fælles har et budget på 9,7 mio. kr. Budgettet vedrører fælles administrationsudgifter herunder IT, kontorhold mv. Derudover indeholder budgettet chefløn samt fælles budgetpuljer herunder sparemål, realiseret besparelser mv.

Bygningsadministration

Bygningsadministrationen har et budget på 2,4 mio. kr. Bygningsadministrationen varetager opgaver i relation til vedligehold og projektering vedrørende de kommunale bygninger, energiprojekter og -optimering samt planlægning af arealudnyttelsen.

Den administrative del omfatter arealoptimering, køb, salg, leje og udleje af bygninger. Vedligeholdelsesdelen omfatter vedligehold, mindre renoveringsopgaver samt energioptimering af de kommunale bygninger. Hertil kommer opgaven som bygherrerådgiver på projekter med ekstern projektering.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Projekteringsdelen omfatter dialog med fagforvaltninger i forbindelse med skitsering, projektering og byggeledelse ved om- og tilbygninger af den kommunale bygningsmasse. Denne del finansieres via opkrævning af honorar for de enkelte projekter.

De enkelte vedligeholdelses- og energiprojekter finansieres af anlægsmidler.

Teknisk Service

Teknisk Service har et budget på 104,5 mio. kr. og omfatter ledelsen af størstedelen af kommunens tekniske servicemedarbejdere samt varetagelsen af driftsvedligehold af kommunens bygninger og vedligehold af samt snerydning på de belægninger og grønne områder, der ligger i umiddelbar tilknytning til de kommunale bygninger (på selve matriklen). Endvidere omfatter budgettet budget til leje og udleje af kommunale bygninger, forpagtning af kommunale arealer samt legepladsinspektion.

Rengøring og Intern Service

Rengøring og Intern Service har et budget på 58,3 mio. kr. og omfatter ledelsen af størstedelen af kommunens rengøringsmedarbejdere samt varetagelsen af den daglig rengøring af de kommunale bygninger, herunder kvalitetsudvikling og -kontrol af den rengøring, der varetages af kommunens egne medarbejdere, samt tilsyn med de opgaver, der er udliciteret til eksterne leverandører. Der er i budgetaftale 2023-2026 afsat 0,4 mio. kr. årligt fra 2023 og frem til daglig rengøring af personalets forberedelseslokaler, personalerum og tilhørende lokaler i de 10 arbejdsdage uden elever, samt til at gennemføre en opstartsrengøring inden skoleårets start.

Herudover varetages opgaver i relation til service- og runderingsvagt i kommunale bygninger, drift og vedligehold af brand- og tyveritekniske sikringsinstallationer samt opgaver i relation til Rådhuservice (post, flytning, håndværkerhjælp til de øvrige kommunale funktioner på Laksetorvet, Gudenåcentret, Odinsgade, Vestergrave og Kasernen) og trykkeri.

Endelig omfatter budgettet kantinedrift i administrationsbygningerne (Laksetorvet, Sundhedscentret og Kasernen).

Der er i budget 2023-2026 indarbejdet effektiviserings- og besparelseskatalog. For ejendomsservice er der vedtaget besparelser som følge af in-housing af låseservice for 0,03 mio. kr. i 2023 stigende til 0,1 mio. kr. i 2024 og frem samt fortsat optimering af driften på 0,3 mio. kr. i 2024 stigende til 0,4 mio. kr. i 2025 og 1,3 mio. kr. i 2026. Endvidere er vedtaget en årlig besparelse på 0,5 mio. kr. som følge af omlægning af trykkeriopgaver fra 2024 og frem. Forvaltningen skal jævnfør budgetaftalen 2023-2026 vurdere mulighederne for at etablere en model, der, indenfor en bæredygtig økonomi, kan bevare trykkeriet internt i kommunen.

1.1.4. Driftsafdelingen

I 2023 er der et budget på -4,0 mio. kr. på området.

Driftsafdelingen er Randers Kommunes "entreprenøraftdeling" inden for veje og grønne områder. Driftsafdelingen vedligeholder og renholder kommunens veje og stier, plejer og vedligeholder de grønne områder, passer en del af kommunens vandløb, plejer naturarealer samt vedligeholder de grønne områder ved en stor del af kommunens aftaleenheder. Herudover varetager Driftsafdelingen også opgaver med vinterberedskab og rottebekæmpelse.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Driftsafdelingen løser sine opgaver i en såkaldt "partneringmodel". Modellen er kort fortalt en tilpasset udgave af en Bestiller- Udfører- Modtagermodel (BUM-model), hvor Driftsafdelingen finansieres af de aftaler om arbejdsudførelse, som kommunens øvrige afdelinger indgår med den.

"Partneringmodellen" betyder, at Driftsafdelingens omkostninger skal modsvares af tilsvarende indtægter. Der er foretaget beregning af dels overhead, idet Driftsafdelingen trækker på centrale ressourcer som lønadministration, bogholderi, juridisk bistand mv., dels de indirekte omkostninger, som forrentning og afskrivning af Driftsafdelingens grunde og bygninger og omkostninger til tjenestemandspensionsforsikring.

Det er Driftsafdelingens ansvar at sikre, at kapaciteten målt i mandskab og maskinel løbende justeres til de opgavemængder, bestillerfunktionerne har mulighed for at finansiere.

Organisatorisk omfatter Driftsafdelingen også Kirkegårde, som er budgetlagt under det takstfinansierede område.

Der er i budget 2023-2026 indarbejdet effektiviserings- og besparelseskatalog. For driftsafdelingen er der vedtaget besparelser som følge af at overgang til OPUS på 0,2 mio. kr. årligt fra 2025 og frem samt overgang af økonomiopgaver fra driftsafdelingen til økonomi på 0,3 mio. kr. årligt fra 2025 og frem. Hertil kommer, at driftsafdelingen får færre opgaver som følge af investering i moderne skraldespande, reduktion i køb af grønne opgaver samt vejvedligeholdelses- og belægningsopgaver.

2. Budgetforudsætninger

Budget 2023-26 er dannet på grundlag af de givne bevillinger i 2022 tillagt pris- og lønfremskrivninger og korrektioner besluttet ved budgetvedtagelse, tillægsbevillinger og omplaceringer.

3. Ændringer på området

Nedenstående tabel viser, hvilke ændringer der er indarbejdet i Budget 2023–26 i forhold til Budget 2022.

Ændringer på fra budgetaftalen (mio. kr.)	Ændring til 2023	Ændring til 2024	Ændring til 2025	Ændring til 2026
Udgangspunkt 2022-budget				
Demografi og øvrige store ændringer				
Effektiviserings- og besparelseskatalog 2024				
Miljø og Natur	0,0	-0,2	-0,2	-0,2
Veje og Trafik	0,8	-1,2	-1,2	-1,9
Ejendomsservice	0,0	-0,5	-1,0	-1,9
Driftsafdelingen	0,0	0,0	-0,5	-0,5
Ingen prisenfremskrivning 2023	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3
Tillægsbevillinger				
Budgetomplacering ml. Ejendomsservice og andre forvaltninger	0,5	0,5	0,5	0,5
Ejendomsservice - tilbageførsel tronholmen	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Vej og stimodel - afledt drift fra 2021	0,1	0,1	0,1	0,1
Øvrige ændringer				
Driftsafdelingen - bortfald af afdrag på maskiner	0,0	0,0	0,0	0,8
Langvang - ophør lejekompensation fra pulje fra 2026	0,0	0,0	0,0	-0,6
Busdrift - tilretning af pl-skøn	4,2	4,2	4,2	4,2

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Ændringer på fra budgetaftalen (mio. kr.)	Ændring til 2023	Ændring til 2024	Ændring til 2025	Ændring til 2026
Budgetaftale 2023-2026				
Miljø og Natur	0,9	-0,0	0,0	0,0
Veje og Trafik	12,7	2,6	1,7	1,7
Ejendomsservice	0,4	0,4	0,4	0,4
Ændringer fra tidligere år				
Ændringer fra budget 2022				
LC-korrektion – indsatsplanlægning	0,0	0,0	-0,3	-0,3
Lønpulje (rekruttering og særlige formål)	0,1	0,1	0,1	0,1
Driftsafdelingen - bortfald af afdrag på maskiner	0,0	0,0	0,3	0,3
Ændringer fra budget 2021				
Busdrift - transport for unge i landdistrikter (budgetaftale 2021)	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Tillægsbevillinger	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Driftsafdelingen - bortfald af afdrag på maskiner	1,8	1,8	1,8	1,8
Ændringer fra budget 2020				
Effektiviseringsbidrag (budgetaftale 2020 - trin i 2023)	-1,7	-1,7	-1,7	-1,7
PL og øvrige ændringer	0,0	0,0	0,0	0,0
I alt	369,9	356,1	354,3	353,0

Tabellen uddybes i nedenstående afsnit.

3.1. Demografi og øvrige store ændringer

3.1.1. Effektiviserings- og besparelseskatalog

Der er i budget 2023-2026 indarbejdet effektiviserings- og besparelseskatalog på 0,8 mio. kr. i 2023, -1,9 mio. kr. i 2024, -2,9 mio. kr. i 2025 og -4,5 mio. kr. i 2026.

Natur og Miljø

- Reduktion grønne opgaver på 0,2 mio. kr. årligt fra 2024 og frem
- Øgede indtægter naturcentret på 0,01 mio. kr. i 2024, 0,02 mio. kr. i 2025 og 0,03 mio. kr. i 2026 og frem

Veje og Trafik

- Investering i moderne skraldespande på 1,4 mio. kr. i 2023, og en efterfølgende besparelse på 0,3 mio. kr. årligt fra 2024 og frem.
- Regulering af beboerlicenser på -0,3 mio. kr. årligt fra 2023 og frem
- Flere tilgængelige parkeringspladser i midtbyen på -0,3 mio. kr. årligt fra 2023 og frem
- Bortfald af tilskud til streetrace på 0,2 mio. kr. årligt fra 2024 og frem
- Bortfald af tilskud til flyveplads på 0,2 mio. kr. årligt fra 2024 og frem
- Reduktion af opgaver på vejvedligeholdelse og belægninger på 0,7 mio. kr. årligt fra 2026 og frem

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Ejendomsservice

- In-house låseservice på 0,03 mio. kr. i 2024 og 0,1 mio. kr. fra 2025 og frem
- Omlægning af trykkeri opgaver på 0,5 mio. kr. årligt fra 2024 og frem
- Yderligere optimering af driften på 0,3 mio. kr. i 2024 stigende til 0,4 mio. kr. i 2025 og 1,3 mio. kr. i 2026 og frem

Driftsafdelingen

- Flytning af økonomiopgaver og overgang til OPUS på 0,5 mio. kr. fra 2025.

3.1.2. Ingen prisfremskrivning 2023

Der er i budgettet indarbejdet ingen prisfremskrivning på varekøb og tjenesteydelser på 1,3 mio. kr. årligt fra 2023-2026. Beløbet fordeler sig med Driftsafdelingen 0,3 mio. kr., Grønne områder og friluftsliv 0,1 mio. kr., Miljø, Natur og Landbrug 0,1 mio. kr., Randers Naturcenter 0,02 mio. kr. og Veje og Trafik 0,8 mio. kr. Ejendomsservice er friholdt for ingen prisfremskrivning.

3.1.3. Tillægsbevillinger

Der er i løbet af 2022 givet tillægsbevillinger, som har indvirkning på budget 2023.

3.1.4. Øvrige ændringer

For øvrige ændringer er der tale om bevillinger, der udløber i budgetperioden samt ændring som følge af ændret pris- og lønskøn i løbet af 2022, som har virkning for budget 2023.

3.2. Budgetaftale 2023-2026

I budgetaftalen for 2023-2026 er området tilført samlet 14,0 mio. kr. i 2023, 2,9 mio. kr. i 2024, 2,1 mio. kr. i 2025 og 2,1 mio. kr. i 2026.

3.2.1. Veje og Trafik

- Kollektiv trafik ekstra bevilling på 12,0 mio. kr. i 2023 på grund af høje brændstofpriser
- Parkeringsstrategi på 0,9 mio. kr. i 2023 og 2024
- Tilbagekøb tilskud til flyvepladsen på -0,2 mio. kr. i 2023 og 0,05 mio. kr. fra 2024 og frem
- Konsulenter fortsat reduktion på -0,1 mio. kr. i 2023 og 2024. Fordelt med 1/3 til hvert af områderne Ejendomsservice, Miljø, Natur og Landbrug samt Veje og Trafik.
- Tilbagekøb af streetrace på 0,2 mio. kr. årligt fra 2024
- Tilbagekøb af pensionistkort på 1,5 mio. kr. årligt fra 2024 og frem

3.2.2. Miljø, Natur og Landbrug

- Pulje til klima og natur på 0,9 mio. kr. i 2023
- Konsulenter fortsat reduktion på -0,1 mio. kr. i 2023 og 2024. Fordelt med 1/3 til hvert af områderne Ejendomsservice, Miljø, Natur og Landbrug samt Veje og Trafik.

3.2.3. Ejendomsservice

- Ekstra rengøring skoleområdet på 0,4 mio. kr. årligt fra 2023 og frem

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

- Konsulenter fortsat reduktion på -0,1 mio. kr. i 2023 og 2024. Fordelt med 1/3 til hvert af områderne Ejendomsservice, Miljø, Natur og Landbrug samt Veje og Trafik.

3.3. Ændringer fra tidligere år

Ændringer fra tidligere budgetter som har indvirkning på budget 2023.

4. Yderligere oplysninger

4.1. Oversigt over aftaleenheder

Området omfatter to aftaleenheder:

- Ejendomsservice
- Driftsafdelingen inklusiv kirkegårde

4.2. Takster og nøgletal

[Den aktuelle takstoversigt kan tilgås her via randers.dk](#)

[Den seneste 6-bynøgletalsrapport kan tilgås her via randers.dk](#)

5. Anlægsprojekter

På anlægsområdet er der i budgetperioden afsat midler under områderne Natur og Miljø, Veje og Trafik samt Ejendomsservice. Der henvises til anlægsskemaerne nedenfor for en uddybende beskrivelse af de enkelte anlægsprojekter.

Med budgetaftalen for 2022-2025 blev der truffet beslutning om indførelse af en vej- og stimodel, som sikrer løbende regulering af driftsbudgettet til vejvedligeholdelse som følge af etablering af nye veje, stier mv. Afledt drift til veje og stier vil fremadrettet blive indarbejdet i basisbudgettet for det kommende år. Forvaltningen udarbejder hvert år en opgørelse over de gennemførte anlægsprojekter og deres tilknyttede afledte driftsudgifter i forbindelse med regnskabsopgørelsen.

I budgetaftale 2023-2026 er det besluttet at afsætte ressourcer fra de eksisterende og kommende infrastrukturprojekter til ekstra bemanning til koordinering og styring af projekterne, herunder til opgaver knyttet til inddragelsesprocesser, kommunikation og analysearbejde. De ekstra ressourcer finansieres af anlægsbudgetterne til de konkrete infrastrukturprojekter. Der kan prioriteres op til 1 mio. kr. årligt til arbejdet.

Som en del af budgetvedtagelsen for 2023-2026 blev der samtidig vedtaget en 10-årig investeringsplan på anlægsområdet. De resterende år i investeringsplanen fremgår af nedenstående oversigt.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret Del 2

10-årig investeringsplan (mio. kr.)	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Infrastrukturpulje - veje, cykelstier, sikre skoleveje	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Private vejes istandsættelse, udgifter	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Private vejes istandsættelse, indtægter	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
Bygningsvedligehold	54,6	56,8	56,8	56,8	56,8	56,8
Pulje til energibesparende foranstaltninger ¹	16,4	16,4	16,4	16,4	16,4	16,4
Naturforvaltningsprojekter	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3
I alt	80,3	82,5	82,5	82,5	82,5	82,5

1) Låneberettigede udgifter

Nedenfor følger anlægsskemaer for anlægsprojekter med budget i 2023-2026 for bevillingsområdet.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Bygningsvedligehold, pulje

Bevillingsprogramnummer: 9255100001

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter		38.991	54.347	50.322	52.465	196.124
Indtægter						
I alt	0	38.991	54.347	50.322	52.465	196.124

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
13-10-2022	38.991		38.991
I alt	38.991	0	38.991

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Udvikling, Miljø og Teknik (Ejendomsservice) står for vedligeholdelsen af ca. 500.000 etage-m² kommunale bygninger. Det gælder vedligehold udvendigt og indvendigt på bygningerne samt de tekniske installationer.

Bygningsvedligeholdelsen varetages af 5 medarbejdere, der i fællesskab prioriterer, hvilke opgaver der skal løses i det kommende år. Vedligehold af tekniske installationer løses i samarbejde med energiteamet. Bygningsvedligeholdelsen styres med et overblik i vedligeholdelses-programmet Dalux. Prioriteringen af opgaverne tager udgangspunkt i at tag og fag har 1. prioritet, hvorefter øvrige midler anvendes, hvor behovet er størst.

Følgende bygninger har højeste prioritet: fredede bygninger, daginstitutioner, skoler, plejehjem og bosteder.

Der arbejdes med en standard i forhold til registrering:

- 3 God: Ingen synlige skader. Bygningen fungerer fuldt tilfredsstillende.
- 2 Acceptabel: Der findes ingen synlige potentielle skader på bygningsdelene, der bør holdes under observation. Der bør iværksættes forebyggende vedligehold
- 1 Middel: Tegn på begyndende skader. Bygningsdelen fungerer ikke tilfredsstillende. Reparation/vedligehold er nødvendigt.
- 0 Dårlig: Skader af betydning for sikkerheden. Opretning af bygningsdelene bør iværksættes snarest.

De afsatte beløb, i anlægspuljen, dækker ikke hele udgiften til en forsvarlig bygningsvedligeholdelse, der skal derfor over tid forventes et større og større efterslæb.

Bygningernes vedligeholdelsestilstand betyder, at der er et stort behov for akut vedligehold, hvilket har indflydelse på mulighederne for den planlagte vedligehold, som igen betyder, at vedligeholdelseefterslæbet stiger fra år til år.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

En del af efterslæbet forventes at kunne reduceres med de ekstra midler, der bliver tilført området fra 2024 og frem.

Der er fokus på optimering af den daglige drift i forhold til at mindske skader på de kommunale bygninger og derved mindske akut opståede skader.

Der arbejdes med en skarp prioritering i forhold til den nuværende og kommende anlægsbevilling.

Som følge af merforbrug i 2020 grundet investeringer i fremrykkede projekter er der tidligere fremrykket budget fra 2023.

I budgetaftale 2023-2026 er der afsat 5 mio. kr. i 2023 til finansiering af fordyrelse af renovering af tagkonstruktionen på Kulturhuset, samt 6 mio. kr. i 2023 og 2024 til renovering af Nørrevangsskolens svømmehal. Disse midler indgår i den samlede pulje til bygningsvedligehold.

Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2023 er givet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Energibesparende foranstaltninger, pulje

Bevillingsprogramnummer: 9255100002

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter		13.116	16.395	16.395	16.395	62.302
Indtægter						
I alt	0	13.116	16.395	16.395	16.395	62.302

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
13-10-2022	13.116		13.116
I alt	13.116	0	13.116

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Udvikling, Miljø og Teknik (Ejendomsservice) arbejder med energioptimering af i alt ca. 500.000 etage-m² kommunale bygninger.

Energipuljen anvendes til investeringer i energibesparende foranstaltninger. Kravet er, at investeringerne er rentable og anvendes til energioptimering af belysning, varmeanlæg inkl. udfasning af fossile brændsler, CTS, ventilationsanlæg, tekniske anlæg, bygninger med mere.

Ved renovering af tekniske anlæg søges der generelt løsninger, som er medvirkende til nedsættelse af energiforbruget, og der investeres i energioptimering i forbindelse med ombygninger, istandsættelser med mere.

Alle offentlige bygninger over 50 m² er blevet energimærket i 2018-2020. Energimærkerne bruges som guide til prioritering af energiprojekterne, så midlerne anvendes, hvor den største energibesparende effekt kan opnås. I de kommende år, skal der indhentes nye energimærker.

Der forventes overførsler på 64,5 mio. kr. fra 2022 til 2023. Disse midler indgår i planlagte projekter i perioden 2023-2027. Der forventes således et årligt investeringsniveau på ca. 25 mio. kr. årligt i perioden 2023-2027. Efter 2027 forventes gennemført projekter svarende til rådighedsbeløbet.

Der er sket en afklaring af, at der fremover kan udføres energiprojekter, hvor midlerne kombineres med vedligeholdelsesmidler og lignende.

Alle anlægsbevillingerne til energibesparende foranstaltninger er lånefinansieret.

Her ud over har Forvaltningen fokus på at søge midler fra den statslige tilskudspulje til energiforbedringer og digitale løsninger i regionale og kommunale bygninger. I 2022 har Randers Kommune fået tilsagn på i alt 4,512 mio. kr.

Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2023 er givet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Naturforvaltningsprojekter

Bevillingsprogramnummer: 9258200001

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter		3.730	3.326	3.326	3.326	13.707
Indtægter						
I alt	0	3.730	3.326	3.326	3.326	13.707

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
13-10-2022	3.730		3.730
I alt	3.730	0	3.730

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Randers Kommune skal sikre rent drikkevand og sikre naturen, herunder udvikle nye og pleje eksisterende naturområder. De afsatte midler anvendes til nye vådområdeprojekter, anlæg og renovering af stier, nye skove, fjernelse af spærringer i vandløb, genåbning af rørlagte vandløbsstrækninger, etablering af nye søer, forbedring af tilstanden i eksisterende vandløb og søer, etablering af afgrænsningsmuligheder på naturarealer, beskyttelse af drikkevandet samt til information.

Naturforvaltningsmidlerne for 2022 er enten brugt eller disponeret i henhold til en prioriteret liste af opgaver fra 2022. Listen er udarbejdet på baggrund af samarbejdsaftaler med Staten, andre kommuner, fonde, private lodsejere omkring naturpleje samt ønsker fra kommunens borgere. Forvaltningen vil i de kommende måneder udarbejde en plan for den opprioriterede indsats for at øge biodiversiteten og forbedre adgangen i naturområder i 2023.

Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2023 er givet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Klimaindsats - skovrejsning

Bevillingsprogramnummer: 9258200005

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	3.000	3.121	0	0	0	6.121
Indtægter	-1.000	-1.000	0	0	0	-2.000
I alt	2.000	2.121	0	0	0	4.121

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
16-05-2022	6.000	-2.000	4.000
13-10-2022	121	0	121
I alt	6.121	-2.000	4.121

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Der er store ambitioner i Klimaplan 2050, især når det gælder skovrejsning. Der er derfor i 2022 og 2023 afsat 2 mio. kr. pr. år til opstart af en kommunal skovpulje. Skovpuljen skal bruges til finansiering af kommunal skovrejsning såvel som medfinansiering af partnerskabsskov mellem kommunen og private. Skovene skal samtidig bidrage til at øge biodiversiteten og forbedre adgangen til naturområder.

Det er forventningen, at samarbejdet med den statslige klimaskovfond vil kunne give en indtægt til skovrejsning på 1 mio. kr. i 2022 og 2023.

Anlægsbevilling til prisfremskrivning af rådighedsbeløb i 2023 er givet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Gudenåstien, finansiering

Bevillingsprogramnummer: 9258200006

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	0	1.046	1.046	0	0	2.092
Indtægter						0
I alt	0	1.046	1.046	0	0	2.092

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
I alt			

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Gudenåen skærer sig smukt og livgivende gennem hele det østjyske – og ender smukt i Randers. Det er en å med mange fortællinger, spændende historie og stor betydning for hele livet omkring.

Dette fantastiske aktiv for Randers – og kommunerne åen i øvrigt løber igennem – kan gøres endnu mere tilgængelig for alle danskere. Det ligger i den fælles vision alle Gudenå-kommunerne har formuleret, hvor ambitionen er en 170 km lang vanderrute fra kilde til fjord.

Det samlede projekt for alle kommunerne beløber sig til godt 50 mio. kr., hvoraf ca. 4 mio. kr. vedrører sti i Randers Kommune. Det er forventningen, at det vil være muligt at hente ekstern finansiering til op mod 50 pct. af udgiften til stiens etablering.

Det er ønsket at understøtte en øget turisme i Randers. Vandring som ferieform er i vækst, og her skal Randers være med helt fremme. En samlet Gudenåsti fra åens udspring til Randers Midtby vil understøtte fortællingen om Randers som et naturskønt område til glæde for ikke kun kommunens borgere, men også kommende turister.

Der er reserveret 1 mio. kr. årligt i 2023 og 2024 til finansiering af Gudenåstien under forudsætning af, at der sikres finansiering til den anden halvdel af udgiften fra eksterne parter.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Diverse vejprojekter, ramme

Bevillingsprogramnummer: 9258800001

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	0	0	1.514	1.514	3.607	6.636
Indtægter						0
I alt	0	0	1.514	1.514	3.607	6.636

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
I alt			

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Rammebeløb til diverse udbygnings- og vedligeholdelsesprojekter på vejnettet. Det kan f.eks. være trafikikkerhedsprojekter, kapacitetsforbedringer og lignende.

Rammen udmøntes hvert år til konkrete anlægsprojekter i 2. halvdel af året. Det er typisk projekter, hvor det af trafikikkerhedsmæssige eller kapacitetsmæssige årsager er nødvendigt at foretage fysiske ændringer på vejnettet.

Byrådet vedtog på mødet den 18. maj 2020, at fremrykke rammen i 2021-2023 til 2020 på baggrund af corona situationen. Byrådet vedtog på samme møde at frigive midler af de fremrykkede rammer til 3 projekter. Det drejer sig om projekterne signalregulering af krydset Tulipvej/Hadstenvej, pulje til fortovs genopretninger på udvalgte fortovsstrækninger samt etablering af fortov langs Minervavej.

Byrådet besluttede den 18. januar 2021 at frigive midler til etablering af signalregulering af krydset Kirketersvej/Dronningborg Boulevard samt svingbaner og buslomme på Nordskellet. Den 15. juni 2021 besluttede byrådet, at et restbeløb på den fremrykkede ramme anvendes til gennemførelse af mindre trafikikkerhedsfremmende projekter i Krstrup.

Som følge af fremrykningen er der ikke afsat midler til diverse vejprojekter i årene 2021-2023. I årene 2024 og 2025 er rammen reduceret med 2 mio. kr. årligt, da disse midler er indgået i finansieringen af budgetaftalen for 2022-2025.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Sikre skoleveje mv., ramme

Bevillingsprogramnummer: 9258800002

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	0	0	1.202	1.202	1.202	3.606
Indtægter						0
I alt	0	0	1.202	1.202	1.202	3.606

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
I alt			

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Rammebeløb afsat til gennemførelse af trafikikkerhedsprojekter f.eks. på skoleveje.

Rammen udmøntes hvert år i 3-5 mindre fysiske projekter. Projekterne prioriteres ud fra en lang liste med ønsker om trafikikkerhedsfremmende foranstaltninger. Til brug for prioritering af disse midler har forvaltningen gennemgået mere end 100 henvendelser med ønsker fra borgere om hastighedsdæmpning, henvendelser fra kommunens skoler om trafikikkerhedsmæssige problemstillinger på skoleveje samt særlige lokaliteter, hvor der kan konstateres trafikikkerhedsmæssige problemstillinger.

På baggrund af en helhedsvurdering har forvaltningen udpeget de henvendelser med ønsker og andre projekter, hvor der fagligt set er størst potentiale for at forbedre trafikikkerheden. I forbindelse med gennemgangen af de mange henvendelser fra borgere har forvaltningen tillige vurderet, om nogle af disse skal tilbydes at finansiere ønskerne selv.

Som opfølgning på byrådets beslutning om fremrykning af anlægsarbejder som følge af coronakrisen, har byrådet på mødet den 15. juni 2020 vedtaget at fremrykke rammebeløbet til Sikre skoleveje i årene 2022 og 2023 til 2021.

Der er således ikke afsat midler til sikre skoleveje i 2023, men 1,2 mio. kr. årligt i 2024-2026 og frem.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Anlæg af cykelstier, ramme

Bevillingsprogramnummer: 9258800003

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	0	1.397	1.202	1.202	1.202	5.003
Indtægter						0
I alt	0	1.397	1.202	1.202	1.202	5.003

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
I alt			

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Miljø- og teknikudvalget har på mødet den 9. marts 2020 vedtaget en overordnet strategi for cykelstinet. I strategien er der udpeget et stinet efter funktion, som grundlag for udarbejdelse af den nye cykelstiplan. Cykelstier og -faciliteter er inddelt i 3 nedenstående funktioner:

1. Hovedstier
2. Skolekorridorer
3. Rekreative stier

Hovedstier ligger langs trafikveje. På trafikveje i by med cykelstier kører der typisk mere end 5-7.000 køretøjer i døgnet. På landet har trafikvejene med cykelstier mere end 2-5.000 køretøjer i døgnet. Hovedstier kan være afmærket med cykelbaner, som 2 minus 1 veje eller anlagt med cykelstier.

En skolekorridor er defineret som en rute, hvor der er faciliteter, som understøtter børn i at transportere sig selv mellem hjem og skole. En skolekorridor kan være veje, hvor den tilladte hastighed er 40 km/t med fartdæmpere. Der kan være lyskryds eller krydsningsheller, hvor eleverne skal krydse trafikveje. Der kan være skolepatrulje. En skolekorridor vil ikke altid være den mest direkte vej, og der kan være steder, hvor det vil være nødvendigt, at eleven trækker med cyklen på fortov eller cykelsti på en kort strækning.

I byer med skole er der udpeget skolekorridorer mellem skolen og de enkelte bydele inden for skoledistriktet. På landet mellem byer med over 200 indbyggere er der udpeget en skolekorridor frem til distriktets skole.

Skolekorridoren vil typisk være en rute ad eksisterende veje, som afhængig af vejenes vejklasser vil have cykelfaciliteter svarende til trafikmængden og hastigheden på vejene. 2 minus 1 veje kan anvendes på mange mindre veje på landet.

Rekreative stier i eget tracé ligger separat i naturen mellem byer og kan have skiltning med regionale og nationale ruter. De rekreative stier bruges af fx pendlere og fritidscyklister. Oftest er de rekreative stier grusstier uden belysning.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Rekreative veje er mindre veje, som med skiltning i sommerhalvåret kan anvendes til at vise trafikanter, at smalle veje med under 500 køretøjer i døgnet benyttes af cyklister og gående på vejen.

Ud over de stier der i forslag til strategien tildeles en kategori, vil der være stier, som fungerer som interne fordelingsstier i boligområder eller lignende. Disse stier er primært anlagt i forbindelse med byggemodning af de enkelte områder eller som sekundære rekreative stier. Det foreslås, at disse stier ikke er en del af cykelstiplanen.

Skolekorridorer har været drøftet med hver enkelt folkeskole i kommunen i løbet af foråret 2020.

I forbindelse med arbejdet med skolekorridorer er der kortlagt manglende cykelfaciliteter i korridorerne. Denne kortlægning danner sammen med en kortlægning af manglende cykelstier i hovedstinetet grundlag for at prioritere de afsatte midler i rammen til anlæg af cykelstier. Rammen udmøntes hvert år i 1. kvartal.

I budgetaftalen 2023-2026 er der afsat 1,4 mio. kr. i 2023 og 1,2 mio. kr. årligt i årene 2024-2026 og frem til flere cykelstier med særligt fokus på sikre skoleveje.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Infrastrukturplan, reservation

Bevillingsprogramnummer: 9258800008

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	4.147	10.616	10.616	10.463	10.000	45.842
Indtægter						
I alt	4.147	10.616	10.616	10.463	10.000	45.842

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
I alt			

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Et af de vigtigste trafikprojekter i Randers by er en forlængelse af Ringboulevarden, så de øst-vest gående vejforbindelser i den nordlige del af Randers forbedres, og trafik kan ledes uden om den centrale midtby. Samtidig vil Ringboulevardens forlængelse også give adgang til et nyt byudviklingsområde i den nordøstlige del af byen.

Status på forlængelse af Ringboulevarden: En miljøkonsekvensvurdering har afdækket, at linjeføringen i det oprindelige hovedforslag vil berøre et habitatområde for Bilag 4 arter. På den baggrund blev forvaltningen bedt om at undersøge forskellige alternative linjeføringer for Ringboulevardens forlængelse. Der blev gennemført en overordnet screening af 6 forskellige linjeføringer og byrådet valgte i foråret 2022, at der skulle gennemføres en fordebat i foråret 2022 på baggrund af undersøgelsens resultater. På baggrund af fordebatten har byrådet besluttet, at der skal gennemføres supplerende geotekniske undersøgelser, samt at et ekstra linjeføringsforslag skal undersøges på samme niveau som de øvrige alternative forslag.

I efteråret 2022 søges 0,5 mio. kr. frigivet til gennemførelse af de supplerende undersøgelser. Midlerne finansieres af Infrastrukturpuljen.

Frigivelse af midler til anlæg af vejen vil blive søgt, når den endelige linjeføring er fastlagt.

Parkeringsstrategi for Randers Midtby: Byrådet godkendte primo 2022 "Parkeringsstrategi for Randers Midtby". I den forbindelse godkendte byrådet også, at der skulle udarbejdes et projektforslag for et intelligent parkeringsinformationssystem med henblik på at søge om frigivelse af midler afsat på budgettet til infrastrukturprojekter til etablering af systemet.

Byrådet besluttede på møde den 16. maj 2022 at frigive 6,0 mio. kr. fra infrastrukturpuljen til etablering af et intelligent parkeringsinformationssystem.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Ny Havnevej

Bevillingsprogramnummer: 9258810002

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	56.588	12.266	0	0	0	68.854
Indtægter	-2.050	0	0	0	0	-2.050
I alt	54.538	12.266	0	0	0	66.804

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
09-12-2019	5.000	0	5.000
09-11-2020	51.150	-2.050	49.100
14-10-2021	661	0	661
16-05-2022	11.500	0	11.500
13.10.2022	543	0	543
I alt	68.854	-2.050	66.804

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Ny havnevej vil sikre en mere direkte opkobling fra Randers Havn til det overordnede vejnet.

Byrådet frigav på mødet den 2. december 2019 midler til forundersøgelser og udbud af projektet.

I forbindelse med gennemførelse af forundersøgelser m.m. har det været tydeligt, at der er væsentlig synergi ved at koble forbindelsesvejen til Klimabroen sammen med linjeføring af Ny Havnevej nord for Grenåvej og at koble de 2 forbindelser til det overordnede vejnet via Clausholmsvej.

Den 7. september 2020 traf byrådet beslutning om, at Ny Havnevejs linjeføring i syd skal kobles til Clausholmsvej mod syd.

Lokalplan for vejen er vedtaget i efteråret 2021.

I december 2021 blev en nødvendig forbelastning af et mindre blødbundsområde igangsat. Det egentlige anlægsarbejde blev igangsat medio 2022. Anlægsarbejdet forventes afsluttet sommeren 2023.

Anlægsbevilling til prisfremskrivning af rådighedsbeløb i 2023 er givet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Cykelsti Fårup, færdiggørelse

Bevillingsprogramnummer: 9258810026

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	750	785	0	0	0	1.535
Indtægter						
I alt	750	785	0	0	0	1.535

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
I alt			

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Banedanmark har etableret en ny bro, der fører Poppelvænget over banen. På den nye bro er der en dobbeltrettet cykelsti, der forbinder den eksisterende sti langs med Poppelvej øst for banen med Hobrovej vest for banen. Der er etableret en dobbeltrettet cykelsti mellem Rørbæk og Storegade langs med Fårupvej, men på en 600 m lang strækning langs med Fårupvej mellem Storegade og Hobrovej mangler en cykelsti.

Projektets formål er således at færdiggøre cykelstien langs med Fårupvej, så der er forbindelse mellem de eksisterende stier.

Projektet omfatter etablering af en 2,5 meter bred dobbeltrettet cykelsti langs sydsiden af Fårupvej mellem Hobrovej og Storegade – en strækning på ca. 600 m.

Ansøgning om frigivelse af midler til gennemførelse af projektet forventes at blive søgt ultimo 2022.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Cykelsti Gjerlev – Øster Tørslev

Bevillingsprogramnummer: 9258810027

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	2.750	2.877	0	0	0	5.627
Indtægter						
I alt	2.750	2.877	0	0	0	5.627

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
I alt			

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Ved at etablere en dobbeltrettet cykelsti på strækningen mellem Gjerlev og Øster Tørslev etableres en sikker skolekorridor for børn i Gjerlev, der går i skole i Øster Tørslev. Afstanden mellem de 2 byer er ca. 3 km, og det er således oplagt for de større skoleelever selv at tilbagelægge turen til/fra skole, mens de mindre skoleelever kan cykle med deres forældre.

Projektet skal medvirke til, at flere børn bliver selvbefordrede på vejen til skolen, og at flere af de ture, der generelt foretages mellem de to byer, tages på cykel i stedet for bil.

Der planlægges etableret en dobbeltrettet cykelsti på en strækning på cirka 2,8 km mellem Gjerlev og Øster Tørslev. Vejen bibeholdes som i dag, og stien etableres syd for vejen i en bredde på 2,5 meter. Der etableres sikre krydsningspunkter, hvor den dobbeltrettede cykelsti ophører ved Rødkløvervej i Øster Tørslev, samt ved Stangerumvej foran Grønhøjsskolen.

Ansøgning om frigivelse af midler til gennemførelse af projektet forventes at blive søgt ultimo 2022.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Private vejes istandsættelse, ramme

Bevillingsprogramnummer: 9258800004

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	0	900	900	900	900	3.600
Indtægter	0	-900	-900	-900	-900	-3.600
I alt	0	0	0	0	0	0

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
13-10-2022	900	-900	0
I alt	900	-900	0

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Istandsættelse af private fællesveje på de vejberettigedes regning. Projekter igangsættes efter afholdelse af vejsyn. Dispositionsrammen udgør årligt 0,9 mio. kr.

Der er pt. afholdt 1 vejsyn, der medfører behov for et samlet arbejde, som enten bliver udført ultimo 2022 eller primo 2023. Der er derfor en hvis sandsynlighed for anvendelse af en del af midlerne i 2022, men med en forventning om, at de afholdte udgifter bliver finansieret af de vejberettigede.

Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2023 er givet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Anlægsbevillingerne tilbageføres, såfremt der ikke har været projekter.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Cykelsti Skovvangsvej – Dybdalsvej, Drastrup

Bevillingsprogramnummer: 9258810028

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	400	419	0	0	0	819
Indtægter						
I alt	400	419	0	0	0	819

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
I alt			

Formål og beskrivelse samt status på projektet

I den østlige del af Assentoft har Randers Kommune de seneste år byudviklet omkring Skovvangsvej og forventer yderligere udvikling på arealerne mod øst. I forbindelse med udviklingen af området er der i lokalplanen udlagt arealer til etablering af en stiforbindelse væk fra vejen, som kun delvist er blevet udført. Stiforbindelsen skal koble denne del af byen op på det eksisterende stinet og indgår desuden som en del af skolekorridoren ind til Assentoftskolen.

De to manglende stiforbindelser mellem Dybdalvej, Skovvangsvej og Gl. Landevej anlægges i asfalt i en bredde på 3 m. Den samlede stiforbindelse bliver ca. 530 m lang. Ved krydsning af vejene etableres der vigepligt for stitrafikken.

Midler til anlæg af de manglende stistrækninger vil blive søgt frigivet ultimo 2022.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: 2 minus 1-vej, Harridslev

Bevillingsprogramnummer: 9258810029

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	1.000	1.046	0	0	0	2.046
Indtægter						
I alt	1.000	1.046	0	0	0	2.046

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
I alt			

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Der er fuld gang i byudviklingen i den sydlige del af Harridslev, og den positive befolkningsudvikling indebærer også, at der er mange familier med børn, der bosætter sig i området. Der er derfor nu behov for at kigge på sikre skoleveje, så børnene fra kvarteret kan færdes sikkert til og fra skole. Kraftcenter Korshøj ligger ved siden af Korshøjskolen. De bedre cykelfaciliteter vil derfor også gøre incitamentet større til at bruge cyklen som transportmiddel til fritidsfaciliteterne.

Projektet indebærer, at Vangvejen omdannes til en 2 minus 1 vej fra Bækengen til Højvangsvej. For at skabe tilstrækkelig bredde på den eksisterende vej udvides Vangvejen med ca. 1 meter mod vest på den sydlige del af strækningen. Projektet omfatter tillige etablering af et fortov langs med Vangvejen nord for Sagavej og langs Sagavej mellem Kastanievej og Vangvejen.

Ansøgning om frigivelse af midler til gennemførelse af projektet forventes at blive søgt ultimo 2022.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Højsletvej, udvidelse/cykelsti

Bevillingsprogramnummer: 9258810030

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	2.500	4.616	0	0	0	7.116
Indtægter						
I alt	2.500	4.616	0	0	0	7.116

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
I alt			

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Højsletvej anvendes i dag som et bindeled for den øst-vestgående trafik nord for Randers. Vejen anvendes af mange fra den østlige del af kommunen, der skal til og fra E45. Vejen er dog ikke bred nok til trafikmængden, hvilket har betydning for trafiksikkerheden og medfører, at kanterne på vejen køres op. En udvidelse af Højsletvej indgår derfor også i kommunens infrastrukturplan som et projekt, der kan skabe bedre fremkommelighed øst-vest.

Projektet indeholder er udvidelse af Højsletvej til ca. 8 meter, med 2 x 3,5 meter brede kørebaner og 0,5 meter kantbane i begge sider. Det skal undersøges om hastighedsgrænsen på 80 km/t kan sættes ned.

Ansøgning om frigivelse af midler til gennemførelse af projektet vil blive forelagt byrådet primo 2023.

I forbindelse med budgetaftalen 2023-2026, blev det besluttet at afsætte ekstra 2. mio. kr. til etablering af cykelbaner, hvilket indarbejdes i projektet.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Enghøj Alle/Hobrovej, lyskryds

Bevillingsprogramnummer: 9258810031

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	0	2.616	0	0	0	2.616
Indtægter						
I alt	0	2.616	0	0	0	2.616

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
I alt			

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Trafikken stiger på det overordnede vejnet og dermed også på Hobrovej. Den større trafik på det overordnede vejnet medfører, at der opstår mere og mere ventetid for den trafik, der kommer fra sidevejene til Hobrovej. Dermed er der større risiko for, at flere og flere bilister, der er trætte af at vente, vælger at tage chancer. Det medfører en større risiko for, at der sker uheld, da det kan være vanskeligt at bedømme, hvor hurtigt trafikken kører på den overordnede vej.

Flere og flere klager over, at der er meget lange ventetider for at komme ud fra Enghøj Allé og fra Helstedvej. Et af midlerne til at gøre det mere sikkert, vil være at signalregulere krydset.

Projektet omfatter etablering af et signalreguleret kryds med de nødvendige svingbaner m.m.

Ansøgning om frigivelse af midler til gennemførelse af projektet forventes at blive søgt primo 2023.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Klimabroen, forundersøgelse/kommunikation

Bevillingsprogramnummer: 9258810034

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	3.000	1.000	0	0	0	4.000
Indtægter						
I alt	3.000	1.000	0	0	0	4.000

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
16-05-2022	3.000		3.000
13-10-2022	1.000		1.000
I alt	4.000		4.000

Formål og beskrivelse samt status på projektet

I 2017 besluttede byrådet at en ekstra vejforbindelse over Randers Fjord skulle anlægges via havnepierens østlige ende i form af den såkaldte "Klimabro". Klimabroen består af en dæmning over det nordlige havnebassin, og en bro over det sydlige fjord/å-forløb samt opkobling på vejnettet nord og syd for fjorden.

Randers har to store udfordringer, som håndteres med klimabroen. Randersbro er for det første en flaskehals for trafikken på tværs af fjorden. Det påvirker store dele af vejnettet i Randers by, og skaber forsinkelser for trafikanterne. For det andet er byen truet af oversvømmelser fra både skybrud og stormflod.

Den ekstra forbindelse over fjorden gør det også muligt at fortsætte med den fortætning og omdannelse af industri- og erhvervsområder til boligområder, som allerede er i gang. Endelig er klimabroen også en afgørende brik i byudviklingsprojektet "Flodbyen Randers", hvor klimabroen gør det muligt at reducere Havnegade til et spor i hver retning. Derved bindes den eksisterende by sammen med "Flodbyen", der i årtierne frem skal anlægges på havnearealerne. Realiseringen af "Flodbyen Randers" og planerne for højvandsbeskyttelse af Randers midtby er derfor afhængige af realiseringen af Klimabroen.

Der skal nu arbejdes på en mere detaljeret prissætning af anlægget samt at få udarbejdet en teknisk og miljømæssig beskrivelse af anlægsprojektet. Dette arbejde skal danne grundlag for myndighedsbehandling i form af bl.a. kommuneplantillæg, lokalplan, m.fl. og screening for miljøvurdering og miljøkonsekvensvurdering.

Byrådet gav i foråret 2022 en bevilling til forundersøgelsen. Der er nu foretaget rådgiverudbud af opgaven. De tekniske undersøgelser forventes at være afsluttet i sommeren 2023, hvorefter myndighedsbehandlingen igangsættes.

I forbindelse med forundersøgelsen skal der også ske en øget kommunikationsindsats om Klimabroen og dennes betydning for såvel Randers Kommunes som Randers bys udvikling. I budgetaftalen er der derfor afsat 1 mio. kr. til dette arbejde, der forventes igangsat i løbet af foråret 2023.

Miljø- og teknikudvalget - Skattefinansieret

Del 2

Anlægsprojekt: Udbyhøjfærge - dokning 2025

Bevillingsprogramnummer: 9258820004

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	0	0	0	2.500	0	2.500
Indtægter				-1.250		-1.250
I alt	0	0	0	1.250	0	1.250

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
I alt			

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Randers Kommune varetager driften af Randers Fjord Færgesfart ifølge driftsoverenskomst mellem Randers Kommune og Norddjurs Kommune. Drifts- og anlægsudgifter finansieres af kommunerne med 50% fra hver kommune.

Udbyhøj kabelfærge skal rutinemæssigt reoveres i tørdok hvert 4. år. Næste forventede dokning er således i 2025.

Ifm. dokning udføres sædvanligvis rensning og maling af bund, maling af skrog og aptering, reovering af fendersystem/broklapper – eftersyn af sø-ventiler/blokma kølere/zinkklodser samt diverse rutinemæssige eftersyn iht. Søfartsstyrelsens krav. Herudover reoveres motorer og wirespil / landstrømspil, samt det hydrauliske system til broklapper/landstation til opstramning af wirer.

Samlet udgift til dokning forventes at udgøre 2,5 mio. kr., hvoraf Randers Kommunes udgift er 1,25 mio. kr.

Miljø- og teknikudvalget - Takstfinansieret

Del 1

1. Beskrivelse af området

Bevillingen er kendetegnet ved, at de enkelte delområder er finansieret af brugerne via takstbetaling. Områderne er Rottebekæmpelse og Kirkegårde, som begge er indenfor den kommunale serviceramme, samt Affald og Genbrug, som er et brugerfinansieret område udenfor servicerammen. Takstfinansieringen indebærer, at der på det enkelte område over tid skal være balance mellem udgifter og indtægter fra taksterne.

Fakta	
Antal rotteanmeldelser (2021):	3.100 stk.
Rottespærre på kommunale institutioner:	249 stk.
Antal rottefængere:	6
Kommunale kirkegårde	2 stk.
Areal kirkegårde	18 ha.
Restaffald pr. borger (2021)	121 kg.
Årlig affaldstakst for typisk enfamiliehus (2022)	2.496 kr.

Politikker
Klima-, natur- og miljøpolitik
Se Randers Kommunes politikker på randers.dk/politikker

2. Hovedtal

2.1. Drift

Miljø og teknik, takstfinansieret (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Servicerammen	0,0	0,0	0,0	0,0
Rottebekæmpelse	0,0	0,0	0,0	0,0
Kirkegårde	0,0	0,0	0,0	0,0
Uden for servicerammen	-12,7	-12,7	-12,7	0,0
Affald og Genbrug	-12,7	-12,7	-12,7	0,0
I alt	-12,7	-12,7	-12,7	0,0

2.1.1. Service

Tabellen viser budgettet fra 2023-2026.

Rottebekæmpelse

Det er en kommunal opgave at foretage en effektiv rottebekæmpelse. Bekæmpelsen omfatter tillige opsætning af rottespærre mv. Tabellen viser, at der årligt budgetteres med et budget i balance (nul-budget). Udgifter til rottebekæmpelsen er budgetlagt med 8 mio. kr. årligt, hvilket modsvares af indtægter fra takstbetaling.

Kirkegårde

Kirkegårdene hører organisatorisk under aftaleenheden Driftsafdelingen, og omfatter Østre og Nordre kirkegårde med et samlet areal på 18 ha. Byrådet besluttede i 2011, at kirkegårdene skulle være 100% takstfinansieret.

Miljø- og teknikudvalget - Takstfinansieret

Del 1

Tabellen viser, at der budgetteres med balance mellem indtægter og udgifter, og at kirkegårdene dermed ikke påvirker kommunens skattefinansierede område. Udgifterne til drift af de to kommunale kirkegårde er budgetteret med 10,9 mio. kr. inklusiv hensættelser til fremtidige anlægsinvesteringer på 1,4 mio. kr. Indtægterne fra takstbetaling er budgetteret med 10,9 mio. kr., og taksterne skal dermed dække samtlige direkte og indirekte omkostninger samt hensættelse.

2.1.2. Uden for servicerammen

Affald og Genbrug

Affald og Genbrug ligger uden for den kommunale serviceramme og er et brugerfinansieret område. Affaldsområdet er organisatorisk delt i indsamlingsordninger, affaldsterminalen samt genbrugspladser. Tabellen viser, at der i 2023 til 2025 er budgetlagt med nettoindtægter for 12,7 mio. kr. årligt, mens budgettet i 2026 er i balance. Budgettet afspejler målsætningen om, at området's gæld til kommunekassen skal være afviklet senest i 2025. Der er budgetteret med samlede årlige indtægter for 173,7 mio. kr., mens udgifterne udgør 160,9 mio. kr.

2.2. Anlæg

Der er ikke afsat midler til anlægsprojekter i budgetperioden.

3. Aktuel økonomisk situation på drift og anlæg

3.1. Aktuel status

I 2023 forventes ny handleplan for rottebekæmpelse at træde i kraft. Den nye plan vil bl.a. omhandle en giftfri rottebekæmpelse, grøn omstilling af bekæmpelsen samt fastsættelsen af serviceniveauet for rottebekæmpelsen. Planen forventes fremlagt for byrådet ultimo 2022.

På Kirkegårde hensættes årligt et beløb til udskiftning af krematorieovn, renovering af krematoriebygning samt andre bygningsforbedringer, som på sigt vil indebære større anlægsudgifter. Disse udgifter skal finansieres via taksterne. Primo 2022 var der opsparet 4,9 mio. kr. til formålet.

På affaldsområdet har taksterne i en årrække frem til 2020 været for lave i forhold til de faktiske omkostninger, hvilket betyder, at brugerne har betalt for lidt for indsamling af deres affald. Dermed er der opstået en gæld til kommunekassen, som primo 2022 udgjorde 32,1 mio. kr. Der er budgetteret med gradvis afvikling af gælden frem mod 2025.

Et bredt flertal i Folketinget har indgået *Aftale om Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi* i juni 2020 samt opfølgingsaftale og *Aftale om Selskabsgørelse af kommunernes levering af affaldsydelser* i august 2022. Aftalerne får betydning for hele affaldsområdet i fremtiden. Aftalegrundlaget lægger op til, at der skal indsamles i 10 fraktioner husstandsnaert, at de kommunale aktiviteter omkring efterbehandling af affald skal selskabsgøres og sælges, at der fastsættes frist for indsamling af tekstilaffaldet, at der indføres et styrket affaldstilsyn og strømlinet praksis, at der sikres en robust regulering af affaldsgebyrerne samt, at kommunernes levering af affaldsydelser selskabsgøres. Den endelige lovgivning er endnu ikke vedtaget og udmøntning af flere af aftalepunkterne er fortsat uafklaret. De endelige økonomiske konsekvenser af planen vil således først blive indregnet i forbindelse med takstberegningen for de kommende år.

Miljø- og teknikudvalget - Takstfinansieret

Del 1

De nye rammer for affaldsområdet indgår som afsæt for den nye Ressource- og affaldsplan 2027, som er under udarbejdelse. Ressource- og affaldsplan 2027 forventes vedtaget af byrådet i december 2022.

I oktober 2020 afgjorde Landsskatteretten, at kommunerne ikke skal opkræve og afregne moms ved levering af renovationsydelser til private og grundejerforeninger. Afgørelsen har betydning for både den fremadrettede gebyrfastsættelse samt afregning af moms for tidligere år. Det er forventningen, at der ultimo 2022 udsendes nye retningslinjer på området. Forvaltningen er i samarbejde med revisionsfirmaet BDO i gang med at opgøre et eventuelt krav for perioden 2012-2021. En tilbagebetaling af moms vil i givet fald nedbringe gælden tilsvarende.

3.2. Budgetaftalen

Budgetaftalen indeholder ingen tiltag på det takstfinansierede område.

Miljø og teknikudvalget - Takstfinansieret

Del 2

1. Uddybende beskrivelse af området

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingsområdet samt budgetbeløbene for 2023.

Miljø og teknik, takstfinansieret (mio. kr.) 2023	Udgift	Indtægt	Netto
Serviceammen	18,9	-18,9	0,0
Rottebekæmpelse	8,0	-8,0	0,0
Kirkegårde	10,9	-10,9	0,0
Uden for servicammen	160,9	-173,7	-12,7
Affald og Genbrug	160,9	-173,7	-12,7
I alt	179,8	-192,5	-12,8

I de efterfølgende afsnit er der udarbejdet en kort beskrivelse af de enkelte områder. Beskrivelserne indeholder en gennemgang af det enkelte udgiftsområde. Indenfor det enkelte område er der både udgifter indenfor og udenfor aftaleenheder jf. Randersmodellen.

1.1. Servicammen

Tabellen ovenfor viser, at delområderne Rottebekæmpelse og Kirkegårde er indenfor den kommunale servicammen.

1.1.1. Rottebekæmpelse

Kommunalbestyrelsen skal jf. bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter sørge for, at der foretages en effektiv rottebekæmpelse. Foruden bekæmpelsen omfatter det også opsætning af rottespærre mv. Bekæmpelse af rotter er takstfinansieret, og udgifter og indtægter skal over årene hvile i sig selv. I budget 2023 er der afsat 8,0 mio. kr. til indsatsen, som modsvares af indtægter fra takster, der udgør 8,0 mio. kr.

Ultimo 2021 havde området en gæld til kommunekassen på 0,5 mio. kr. Det forventes, at gælden vil være afviklet i 2022, hvorfor indtægter fra takster i 2023 er nedsat til 8,0 mio. kr. mod 8,5 mio. kr. i 2022. Taksten opkræves over ejendomsskatten, som en årligt fastsat promille af ejendomsværdien.

1.1.2. Kirkegårde

Kirkegårdene hører organisatorisk under Driftsafdelingen, og omfatter Østre og Nordre kirkegårde med et samlet areal på 18 ha. Byrådet besluttede i 2011, at kirkegårdene skulle være 100% takstfinansieret.

Udgifter til drift af de to kommunale kirkegårde er budgetteret til 10,9 mio. kr. Heri indgår hensættelser til fremtidige anlægsinvesteringer på 1,4 mio. kr. Indtægterne fra brugerbetaling er budgetteret til 10,9 mio. kr., og taksterne skal dermed dække samtlige direkte og indirekte omkostninger samt hensættelse. Kirkegårdene belaster således ikke kommunens skattefinansierede områder.

1.2. Uden for servicammen

Tabellen viser, at Affald og Genbrugsområdet er udenfor den kommunale servicammen.

Miljø- og teknikudvalget - Takstfinansieret

Del 2

1.2.1. Affald og Genbrug

Affald og Genbrug samlet beskrivelse

Affald og Genbrug ligger uden for den kommunale serviceramme og er i henhold til budget- og regnskabssystem for kommuner et brugerfinansieret område. I 2023 er der budgetteret med udgifter for i alt 160,9 mio. kr. og indtægter for 173,7 mio. kr. Samlet en nettoindtægt på 12,7 mio. kr. Området er opdelt i Indsamlingsordninger, Affaldsterminal og Genbrugspladser og i tabellen nedenfor ses budgetbeløbene for 2023 angivet i mio. kr.

Affald og genbrug (mio. kr.) 2023	Udgift	Indtægt	Netto
Affald og Genbrug i alt	160,9	-173,7	-12,7
Indsamlingsordninger	87,1	-97,2	-10,1
Affaldsterminalen	42,8	-44,1	-1,4
Genbrugspladser	31,1	-32,3	-1,3

I alt 76 medarbejdere er beskæftiget i Affald og Genbrug, hvoraf 63 (svarende til 43,7 årsværk) arbejder på Affaldsterminalen og Genbrugspladserne. Herudover er der 13 medarbejdere, som varetager udbud, kundebetjening, skoletjeneste, planlægnings- og udviklingsopgaver. Der arbejdes løbende med effektiviseringer af området, ligesom en ny Ressource- og Affaldsplan 2027 er under udarbejdelse.

Affald og Genbrug opererer indenfor nedenstående lovgrundlag:

- Lov om miljøbeskyttelse
- Affaldsbekendtgørelsen
- Lov om afgift af affald og råstoffer

Indsamlingsordninger

Indsamlingsordningerne vedrører indsamling af dagrenovation/restaffald, madaffald, genbrug og storskrald, samt farligt affald fra private husstande, kommunale institutioner, samt dagrenovationslignende affald fra andre offentlige institutioner og erhverv. Budgetfordelingen for 2023 på de enkelte ordninger fremgår af tabellen nedenfor.

Indsamlingsordninger (mio. kr.) 2023	Udgift	Indtægt	Netto
I alt Indsamlingsordninger	87,1	-97,2	-10,1
Indsamlingsordninger, fælles formål	0,0	0,0	0,0
Ordninger for dagrenovation	53,7	-62,0	-8,3
Ordninger for storskrald	6,5	-6,5	0,0
Ordninger for glas-, papir-, pap-, metalemballage	24,0	-25,8	-1,9
Ordninger for farligt affald	2,1	-2,1	0,0
Erhvervsaffaldsordningen	0,8	-0,8	0,0

Bemærkning: Indsamlingsordninger, fælles formål omfatter udgifter til planlægning, administration og information, samt borgerhenvendelser om affald. Fælles udgifter overføres til de enkelte ordninger, hvorfor udgiftsbudgettet er nul.

Indsamling af affaldsfraktionerne er udliciteret og løses af eksterne leverandører. De indsamlede mængder afleveres til omlastning eller til videresortering og bearbejdning på Affaldsterminal. Nogle fraktioner leveres direkte til eksterne modtagere.

Miljø- og teknikudvalget - Takstfinansieret

Del 2

Ordninger for dagrenovation er den største af indsamlingsordningerne, som foruden restaffald også omfatter indsamling af madaffald. Af de samlede udgifter på 53,7 mio. kr. udgør udgifterne til indsamling 31,7 mio. kr., mens udgifterne til afsætning er budgetteret til 13,2 mio. kr. Hertil kommer udgifter for 2,4 mio. kr. bl.a. til udskiftning af beholdere. Dagrenovation bærer herudover 6,6 mio. kr. af fællesudgifterne til administration, IT, annoncering mv. Indtægterne på 62,0 mio. kr. er gebyrer for renovation fra private og erhverv.

På storskraldsordningen udgør udgifterne 6,5 mio. kr. hvoraf 3,9 mio. kr. er afsat til indsamling. Indtægter på 6,5 mio. kr. er en del af genbrugstaksten, som opkræves af private husstande.

På genbrugsområdet, der omfatter ordninger for glas, papir, pap og metal, udgør udgifterne til indsamling 12,6 mio. kr., mens udgifter til afsætning udgør 4,8 mio. kr. Hertil kommer fælles udgifter for 5,6 mio. kr. og udgifter til beholdere mv. for 0,9 mio. kr. Gebyrindtægten er budgetteret med 23,9 mio. kr., mens indtægter fra salg af papir og pap til genanvendelse på 1,9 mio. kr. er med til at holde taksten nede. Afsætningspriserne for genanvendelige materialer kan svinge fra år til år afhængigt af udviklingen på markedet. I budgetlægningen er forudsat nogenlunde samme afsætningspriser, som i 2022. De fleste genbrugsfraktioner leveres til Affaldsterminalen til behandling og videresortering, før de leveres til genbrugsindustrien.

Affaldsterminalen

Randers Affaldsterminal modtager affaldsfraktioner primært fra indsamlingsordningerne og genbrugspladserne, men også fra virksomheder. På Affaldsterminalen foretages sortering, omlastning og behandling af affaldsfraktionerne i de forskellige behandlingsanlæg før fraktionerne afsættes til genanvendelse, sendes til forbrænding eller lægges på deponi.

Affaldsterminalen (mio. kr.) 2023	Udgift	Indtægt	Netto
I alt Affaldsterminalen	42,8	-44,1	-1,4
Affaldsterminal, fælles formål	0,0	0,0	0,0
Omlastestation for restaffald mv.	11,3	-11,3	0,0
Mellemdæponi for brændbart affald	3,6	-3,6	0,0
Beholderværksted	0,0	0,0	0,0
Den kontrollerede losseplads - deponi	4,8	-4,8	0,0
Gasudvindingsanlæg losseplads	0,3	-0,3	0,0
Presser- og sorteringsanlæg	13,7	-13,7	0,0
Kompostplads	0,0	0,0	0,0
Sorteringsanlæg for metal, glas og plast	5,7	-5,7	0,0
Sorteringspl. deponi og brændbart affald	1,2	-1,2	0,0
Forbehandlingsanlæg, organisk affald	2,1	-3,5	-1,4

For Affaldsterminalen under ét er budgetteret med udgifter for 42,8 mio. kr. Heraf udgør afsætning 21,5 mio. kr., mens udgifter til personale, maskiner og materiel mv. samt fællesudgifter summer til 21,3 mio. kr. Der er budgetteret med indtægter for 44,1 mio. kr., som primært er gebyr for modtagelse af affaldsfraktioner. Af disse udgør den interne betaling fra Indsamlingsordninger og Genbrugspladser 32,2 mio. kr., mens godt 5,8 mio. kr. er betaling fra virksomheder. Indtægter fra salg af genanvendelige materialer som metal, aluminium, plast samt indvinding af gas er budgetteret med 6,0 mio. kr.

Miljø- og teknikudvalget - Takstfinansieret

Del 2

For de enkelte anlæg er der budgetteret med, at indtægter fra intern afregning dækker driftsudgifterne til behandling og afsætning mv. af affaldsfraktionerne. Undtaget forhandlingsanlæg til madaffald, hvor der afskrives 1,4 mio. kr. på anlægsinvestering.

Tidligere blev der deponeret store mængder på lossepladsen, men i dag udgør det kun en mindre del af alle de aktiviteter, der foregår her. Omlastning og mellemdeponi er de største aktiviteter på området. Her modtages restaffald, som omlastes til større containere og sendes til forbrænding.

Genbrugspladser

Området omfatter genbrugspladserne i Randers, Langå, Asferg og Øster Tørslev og budgettet for 2023 ses i tabellen nedenfor.

Genbrugspladser (mio. kr.) 2023	Udgift	Indtægt	Netto
I alt Genbrugspladser	31,1	-32,3	-1,3
Genbrugspladser, fælles	1,2	-29,1	-28,0
Genbrugspladsen, Randers	18,1	-2,0	16,1
Genbrugspladsen, Langå	3,4	-0,4	3,1
Genbrugspladsen, Asferg	4,5	-0,5	4,0
Genbrugspladser, Øster Tørslev	3,9	-0,4	3,5

Genbrugspladserne modtager mere end 55.000 tons affald om året i mere end 40 forskellige fraktioner. Af den samlede mængde går mere end 85% til genbrug, 10% går til forbrænding, og kun 5% går til deponi. Af de samlede udgifter på 31,1 mio. kr., udgør 17,3 mio. kr. udgifter til afsætning af genanvendelige materialer. Det er primært intern afsætning til Affaldsterminalen for 12,0 mio. kr. mens afsætning til eksterne udgør 5,2 mio. kr. De resterende er driftsudgifter primært til driftspersonale, maskiner og bygninger samt en andel af de fælles administrative udgifter.

Omkostningerne på genbrugspladserne dækkes af to takster for i alt 28,9 mio. kr. For private sker opkrævning for brug af genbrugspladser via ejendomsskatten, og for virksomheder mv. sker opkrævningen via et særskilt gebyr for erhvervsadgang til pladserne. Hertil kommer indtægter for 3,1 mio. kr. fra salg af genanvendelige materialer som fx jern og metaller.

2. Budgetforudsætninger

Budgettet på det takstfinansierede område fastlægges hvert år med afsæt i, at de enkelte områder er takstfinansierede og over tid skal hvile i sig selv. For rottebekæmpelsen forventes, at områdets gæld til kommunekassen vil være afviklet i 2022, hvorfor der i 2023 og årene frem budgetteres med et balanceret budget (0-budget).

For Kirkegårde budgetteres ligeledes med et balanceret budget, hvori der er budgetlagt med en opsparing til fremtidige anlægsinvesteringer. I budget 2023 og frem udgør denne opsparing 1,4 mio. kr., som hensættes til udskiftning af krematorieovn, renovering af krematoriebygning og andre bygningsforbedringer mv., som på sigt vil indebære større anlægsudgifter, der skal finansieres via taksterne. Ultimo 2021 var der opsparet 4,9 mio. kr.

Miljø- og teknikudvalget - Takstfinansieret

Del 2

På Affald og Genbrugsområdet er der budgetlagt med gradvis afvikling af gæld med 12,7 mio. kr. årligt frem mod 2025. Gældsudviklingen samt planlagt gældsafvikling ses i tabellen og beskrives i det følgende.

Mellemværende	R2017	R2018	R2019	R2020	R2021	Forv. 2022	B2023	B2024	B2025	B2026
Status primo	10,3	22,8	36,6	43,9	55,5	32,1	18,6	5,8	-6,9	-19,7
Årets resultat	12,4	13,9	7,3	11,6	-23,5	-13,5	-12,7	-12,7	-12,7	0,0
Status ultimo	22,8	36,6	43,9	55,5	32,1	18,6	5,8	-6,9	-19,7	-19,7
<i>Heraf mellemværende på ordninger</i>	31,2	45,3	53,0	64,9	41,7	28,5	16,1	3,7	-8,7	-8,7
<i>Heraf hensættelse til deponi</i>	-8,4	-8,7	-9,0	-9,3	-9,7	-9,9	-10,3	-10,6	-10,9	-10,9

Note: - betyder at forbrugerne har tilgodehavende hos kommunen og + at forbrugerne har gæld til kommunen

Affald og Genbrug er som nævnt et brugerfinansieret område, hvilket betyder, at udgifter og indtægter over tid skal være i balance. I en årrække frem til 2020 har taksterne været sat for lavt i forhold til de faktiske omkostninger, hvilket betyder, at forbrugerne har betalt for lidt for indsamling af deres affald. Der er dermed opstået en gæld til kommunekassen, som ultimo 2021 udgjorde 32,1 mio. kr. Korrigeres for lovpligtig hensættelse til lukning af deponi var gælden på ordningerne 41,7 mio. kr.

I forbindelse med vedtagelse af budget 2021-2024 godkendte byrådet en plan for afvikling af affaldsområdets gæld frem mod 2025. Planen indebar en markant forøgelse af taksterne dels til finansiering af de stigende udgifter, så der er balance i budgettet, dels for at kunne afvikle gæld. Planen videreføres i budget 2023-2026, idet takstniveauet fra 2021 fastholdes. Der er således budgetlagt med en gradvis afvikling af gælden med 12,7 mio. kr. årligt i henhold til gældsafviklingsplanen. Efter 2025 er det budgetteret med et balanceret budget. I afsnit 4.2.1 redegøres for takstudviklingen for en typisk husstand.

3. Ændringer på området

Nedenstående tabel viser, hvilke ændringer der er indarbejdet i budget 2023–2026 i forhold til budget 2022.

Tabellen uddybes i nedenstående afsnit.

Miljø- og Teknik, takstfinansieret (mio. kr.)	Ændring til 2023	Ændring til 2024	Ændring til 2025	Ændring til 2026
Udgangspunkt 2022-budget	-13,1	-13,1	-13,1	-13,1
Ændringer fra budget 2023:				
<i>Øvrige store ændringer:</i>				
Rottebek. - justering af indtægtsbudget iht. gældsafvikling	0,8	0,0	0,0	0,0
Kirkegårde - tilretning af pl. iht. balanceret i budget	0,0	0,0	0,0	0,0
Affald – justering af budget iht. gældsafviklingsplan	-0,5	-0,5	-0,5	12,3
Ændringer fra budget 2022:				

Miljø- og teknikudvalget - Takstfinansieret

Del 2

Miljø- og Teknik, takstfinansieret (mio. kr.)	Ændring til 2023	Ændring til 2024	Ændring til 2025	Ændring til 2026
Rottebek. - justering af indtægtsbudget iht. gældsafvikling	0,0	0,8	0,8	0,8
PL og øvrige ændringer	0,0	0,1	0,1	0,1
I alt	-12,7	-12,7	-12,7	0,0

3.1. Øvrige store ændringer

Der er foretaget administrative ændringer i budget 2023 til 2026 i henhold til, at budgettet på det takstfinansierede område fastlægges årligt med udgangspunkt i, at de enkelte områder er takstfinansierede og over tid skal hvile i sig selv. Dette er beskrevet i afsnit 2 ovenfor.

3.2. Budgetaftale 2023-2026

Der er ingen ændringer som følge af budgetaftale 2023-2026.

3.3. Ændringer fra tidligere år

Administrative ændringer fra tidligere år.

4. Yderligere oplysninger

4.1. Oversigt over aftaleenheder

Området omfatter to aftaleenheder:

- Affaldsterminalen
- Kirkegårde (indgår i aftaleenheden "Driftsafdelingen")

4.2. Takster og nøgletal

4.2.1. Takster

Udgifter til områderne Rottebekæmpelse og Kirkegårde finansieres af brugerne. For Rottebekæmpelsen sker opkrævningen over ejendomsskatten, som en årligt fastsat promille af ejendomsværdien. Taksten for 2023 udgør 11,56 kr./årligt pr. 100.000 kr. i ejendomsværdi. I 2022 var taksten 12,11 kr./årligt.

På kirkegårdsområdet er der fastsat takster for de enkelte ydelser. Taksterne fremskrives årligt med det nye pris og lønskøn. Alle takster fremgår af takstkataloget, som indgår i budgetmaterialet og som offentliggøres på kommunens hjemmeside efter budgetvedtagelsen

På Affald og Genbrugsområder er den fremtidige opkrævning og afregning af moms ved levering af renovationsydelser til private uafklaret. På den baggrund er takstniveauet for 2022 i det store og hele videreført i 2023 inklusiv prisfremskrivning. I alt er budgetteret med takstindtægter på 124,0 mio. kr. mod 120,6 mio. kr. i budget 2022.

Taksterne for de enkelte husstande er opdelt i tre særskilte områder. Dels en takst for tømning og behandling af restaffald afhængig af størrelsen af husstandens affaldsbeholder, dels en takst for alle øvrige indsamlingsordninger, og endelig en takst for genbrugspladser. De to sidste er faste gebyrer for

Miljø- og teknikudvalget - Takstfinansieret

Del 2

alle husstande. Fra 2021 er ordningen for indsamling af madaffald inkluderet i taksten for dagrenovation. Tidligere var det en del af genbrugstaksten.

I tabellen nedenfor ses taksterne for et typisk enfamiliehus med en 240 liters 2-delt beholder til rest- og madaffald og 14-dagstømning, som er den mest almindelige kombination. Den samlede udgift lå nogenlunde fast i perioden 2016-18, men blev forhøjet i 2019 og igen i 2020. I 2021 blev taksterne yderligere forhøjet og er siden fastholdt på et niveau under 2.500 kr. årligt inkl. moms.

Tabellen viser takster inklusiv moms for et typisk enfamiliehus

Takster inkl. moms	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Dagrenovation 1)	521,25	450,00	415,00	382,50	437,50	993,75	993,75	1.062,50
Genbrug 2)	500,00	562,50	610,00	912,50	930,00	783,75	783,75	775,00
Genbrugspladser	525,00	512,50	512,50	537,50	625,00	718,75	718,75	660,00
I alt affaldsudgift	1.546,25	1.525,00	1.537,50	1.832,50	1.992,50	2.496,25	2.496,25	2.497,50

Noter:

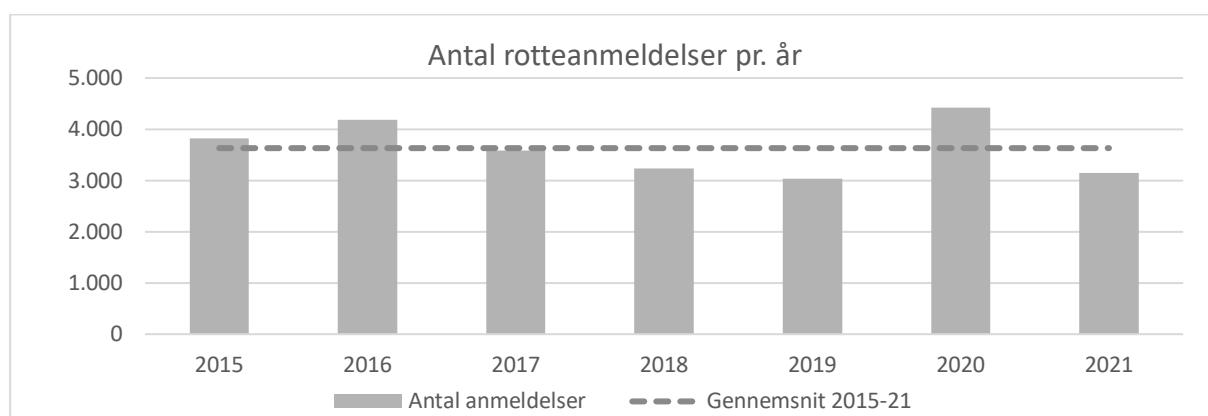
Note 1) Fra 2021 indgår afgift for tømning af madaffald i dagrenovationsgebyret. Denne afgift har tidligere været opkrævet i afgift for genbrug. I taksten indgår fradrag for skel.

Note 2) 2-delt 240 liters beholder 14-dagestømning rest og organisk, genbrugsindsamling papir og MGP-embalage, 0-5 meter fra skel, miljøkasser, storskrald 11 gange om året, genbrugspladser.

<https://www.randers.dk/om-os/oekonomi/budget/>

4.2.2. Nøgletal

Antallet af rotteanmeldelser svinger fra år og år, hvilket har konsekvenser for udgifterne i det enkelte år. I 2020 var der 4.417 anmeldelser, hvilket faldt til 3.147 anmeldelser året efter. Det svarer til et fald på 29%. Gennemsnittet for perioden 2015 til 2021 ligger på 3.630 anmeldelser årligt. Foruden antal anmeldelser har metode til bekæmpelse af rotter betydning for udgiftsniveauet. I de seneste år er indsatsen gået i retning af mere bæredygtig og grøn bekæmpelse. Den nye handleplan, som forelægges udvalget til december, er en fortsættelse heraf.

På affaldsområdet er ambitionen, at affaldsmængderne skal reduceres over tid gennem affaldsforebyggelse, genbrug og øget genanvendelse. Tabellen nedenfor viser affaldsmængderne over den seneste 10-årige periode fordelt på de væsentligste affaldstyper. Restaffald er endvidere vist som

Miljø- og teknikudvalget - Takstfinansieret

Del 2

antal kilo pr. borger pr. år. En medvirkende årsag til den faldende mængde restaffald er frasortering af madaffald, som ikke indgår i restaffaldet.

Affaldsmængder i tons	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 skøn
Deponi	5.258	5.590	4.800	5.506	5.054	5.468	4.945	4.812	6.853	4.964
Affald til forbrænding	9.915	11.249	10.490	11.303	12.174	11.478	12.586	10.492	9.530	7.754
Restaffald	26.052	26.365	25.950	23.594	19.881	18.938	16.903	15.864	14.685	14.073
<i>Restaffald kg pr. borger</i>	<i>232</i>	<i>233</i>	<i>229</i>	<i>192</i>	<i>161</i>	<i>152</i>	<i>139</i>	<i>131</i>	<i>130</i>	<i>123</i>

Note: Mængde til deponi udgøres af to store fraktioner hhv. mineralsk affald, som næsten udelukkende består af asbestaffald (primært eternitplader), samt blandet affald til deponi.

5. Anlægsprojekter

Der er ikke afsat midler til anlægsprojekter i budgetperioden.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget

Del 1

Del 2

Bevillingsområder:

Kultur og fritid

Sundhed

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 1

1. Beskrivelse af området

Bevillingen omfatter udgifter og indtægter på kultur- og fritidsområdet.

På kulturområdet er der følgende aftaleenheder: Randers Bibliotek inkl. Fritidscentret, Værket, Randers Musikskole samt Museum Østjylland, herunder Randers Stadsarkiv. Herudover gives der tilskud til en række selvejende institutioner: Randers Kunstmuseum, Randers Kammerorkester, Randers Teater, Randers Regnskov og Gaia.

Udover disse institutioner omfatter bevillingen også tilskud til en række musik- og teaterforeninger på kulturområdet, udgifter vedr. vedligeholdelse af skulpturer, springvand, lokalhistoriske arkiver og andre udgifter på kulturområdet, herunder Østjysk Vækstbånd, der er et samarbejde mellem Horsens, Silkeborg, Viborg og Randers kommuner med tilskud fra staten.

Områderne fritid og idræt vedrører dels en række kommunalt bestemte områder og dels folkeoplysningsområdet, der er reguleret af folkeoplysningsloven. Folkeoplysningen i Randers skal sikre børn, unge og voksne alsidige tilbud om deltagelse i voksenundervisning og fritidsaktiviteter baseret på det folkelige og frivillige foreningsarbejde. På dette grundlag gives der en række tilskud til foreninger såsom medlems- og lokaletilskud, tilskud til aftenkoleundervisning mv. Desuden omfatter bevillingen blandt andet udgifter til Water and Wellness, drift mv. af idrætsanlæg, haller og parker, drift af Udbyhøj Lystbådehavn mv.

På såvel kultur- som fritidsområdet er der endvidere afsat mindre ansøgningspuljer til udviklingsaktiviteter og konkrete projekter.

Fakta

Antal medlemmer i idrætsforeninger under 25 år, 2021:	17.755
Antal medlemmer i idrætsforeninger på 25 år og derover, 2021:	17.601
Antal besøgende på biblioteket 2021:	241.619
Antal besøgende, Museum Østjylland i Randers 2021:	20.762

Alle tal er påvirket af corona og lavere end før pandemien.

Politikker

Kulturpolitik
Fritids- og idrætspolitik
Folkeoplysningspolitik

[Se Randers Kommunes politikker på randers.dk/politikker](https://randers.dk/politikker)

2. Hovedtal

2.1. Drift

Nedenstående tabel viser budgettet fra 2023 til 2026. Tabellen viser, at der samlet for kultur- og fritidsområdet er budgetteret med nettoudgifter for 179,6 mio. kr. i 2023 stigende til 180,5 mio. kr. i 2024, hvorefter budgettet falder til 176,7 mio. kr. i 2026.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 1

Kultur og Fritid (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Serviceammen	179,6	180,5	177,9	176,7
Biblioteker	41,4	41,2	41,0	40,8
Kultur	53,7	53,5	52,1	51,9
Fritid og Idræt	84,5	85,7	84,8	84,0
I alt	179,6	180,5	177,9	176,7

2.1.1. Service

Da der ikke er udgifter uden for servicammen på kultur- og fritidsområdet gælder ovenstående også for udgifterne inden for servicammen.

Den væsentligste ændring fra 2023 til 2024 omhandler ibrugtagning af Dronningborghallen, der er indarbejdet med 1,1 mio. kr. i 2023 og med 2,1 mio. kr. fra 2024 og frem. Da udbuddet vedr. byggeriet blev aflyst i efteråret 2021 vil disse midler dog ikke blive anvendt på nuværende tidspunkt. De øvrige ændringer fra 2023 til 2024 skyldes primært de besluttede effektiviseringsbesparelser samt afsatte midler til Bevæg dig for livet og driftstilskud til nye kunstgræsbaner.

Fra 2024 til 2025 vedrører ændringerne væsentligst de stigende effektiviseringsbesparelser på ca. 0,8 mio. kr. Hertil kommer, at der i årene 2021 til 2024 er givet et ekstra tilskud til Turbinen på 0,5 mio. kr. i perioden 2021-24. Disse midler blev givet, da Turbinen fik afslag på at være regionalt spillested i perioden 2021-24 og med henblik på at styrke mulighederne for igen at blive regionalt spillested og modtage statstilskud. Endelig bortfalder en ekstrabevilling til breddeidræt på 0,5 mio. kr., der har været givet i perioden 2022-24 samt bevilling til Randers Stadsarkiv på 0,7 mio. kr., der er givet i 2023-24.

Fra 2025 til 2026 falder udgifterne som følge af de årlige effektiviseringsbesparelser samt at bevillinger til Bevæg dig for livet og kunstgræsbaner bortfalder.

2.2. Anlæg

På kultur- og fritidsområdet er der en række anlægsprojekter, som ses i tabellen herunder.

Ud over de nævnte er der større anlægsprojekter, der først færdiggøres i 2023 eller senere. Bevillingerne er givet i tidligere år, men de er endnu ikke færdiggjorte, herunder renovering af Kulturhuset og Korshøj. Disse fremgår ikke af oversigten, idet bevillingen er givet tidligere.

Anlægsprojekter (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Aktivitetsshus Kano- Kajakklubben Gudena	2,1	0,0	0,0	0,0
Anlægspulje til idrætsanlæg	0,8	0,8	0,8	1,2
Breddeidrættens faciliteter	2,0	2,0	1,8	2,6
Facilitetsshus i Fårup Sønderbæk	0,0	2,1	0,0	0,0
Fornyelse af Håndværkermuseum	1,0	0,0	0,0	0,0
Græs fodboldbaner ved Helsted IF	1,5	0,0	0,0	0,0
Hensættelse til kunstgræsbaner fra 2023	0,0	0,3	0,2	0,0
Hensættelser til kunstgræsbaner	0,1	0,1	0,1	0,1
Kunstgræsbane i Nord (B65,HUI,IF Fjord)	0,0	1,3	0,0	0,0
Kunstgræsbane ved SIF Assentoft	0,0	1,3	0,0	0,0
Kunstgræsbaner i Langå	0,0	1,3	0,0	0,0
Opbevaringsfacilitet til Randers Roklub	0,7	0,0	0,0	0,0

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 1

Anlægsprojekter (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Padelbaner 2022-2025	1,2	0,0	0,0	0,0
Projekt Forhallen i Spentrup	1,1	0,0	0,0	0,0
Randers Regnskov, anlægstilskud	2,1	0,0	0,0	0,0
Randers Teater	2,7	0,0	0,0	0,0
Renovering af spejderhytte hos Niels Ebbesens gruppe	2,5	0,0	0,0	0,0
I alt	17,9	9,2	2,9	3,9

3. Aktuel økonomisk situation på drift og anlæg

3.1. Aktuel status

På kultur- og fritidsområdet forventes ikke de store ændringer. Området har været påvirket af corona-pandemien, og det kan have betydning for nogle foreninger og tilbud, men der skønnes ikke væsentlige udfordringer på nuværende tidspunkt.

De stigende energipriser kan dog få konsekvenser, både for foreninger og haller mv., men også for det kommunale budget, idet en del af energiudgifterne bliver refunderet via de lovpligtige lokaletilskud.

På anlægsområdet er der igangsat en række projekter efter en ansøgningsrunde i 2022, og forvaltningen vil løbende følge op herpå.

Endvidere skal der i forbindelse med budgetlægningen tages stilling til halprojektet i Dronningborg.

3.2. Budgetaftalen

Budgetaftalen indeholder nedenstående nye tiltag og reduktioner for kultur- og fritidsområdet:

Ændringer fra budgetaftalen - drift (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Bevilling til Randers Stadsarkiv	0,7	0,7	0,0	0,0
Projektmidler til Bevæg dig for livet	0,0	0,2	0,3	0,0
Særligt tilskud til Kastalia (50.000 kr.)	0,1	0,1	0,0	0,0
"Skoletilskud" til Spentrup-hallerne	0,3	0,3	0,3	0,3
Driftstilskud til nye kunstgræsbaner	0,0	0,3	0,2	0,0
Reduktion eksterne konsulenter (-17.000 kr.)	-0,0	-0,0	0,0	0,0
I alt	1,1	1,6	0,8	0,3

Med budgetaftalen for 2023-26 er der foreløbig sikret, at arbejdet i Randers Stadsarkiv kan fortsætte på det nuværende niveau i 2023 og 2024, og at det særlige tilskud til Kastalia fortsætter i 2023 og 2024.

I de seneste år har Randers kommune samarbejdet med DGI og DIF om Bevæg dig for livet. Da et særligt tilskud bortfalder fra 2024 er det med budgetaftalen sikret, at aktiviteterne kan fortsættes i 2024 og 2025.

Der er bevilget et varigt skoletilskud til Spentrup-hallerne, der i 2022 er overgået fra at være en kommunal til at være en selvejende hal.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 1

Budgetaftalen sikrede også et driftstilskud til nye kunstgræsbaner i 2024 og 2025, og der vil senere skulle tages stilling vedr. de følgende år.

Endelig er der vedtaget en reduktion af udgifterne til konsulentytelser; på kultur- og fritidsområdet udgør det 17.000 kr. årligt i 2023 og 2024.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

1. Uddybende beskrivelse af området

Bevillingen omfatter udgifter og indtægter på kultur- og fritidsområdet.

På kulturområdet er der følgende aftaleenheder: Randers Bibliotek inkl. Fritidscentret, Værket, Randers Musikskole samt Museum Østjylland, herunder Randers Stadsarkiv. Herudover gives der tilskud til en række selvejende institutioner: Randers Kunstmuseum, Randers Kammerorkester, Randers Teater, Randers Regnskov og Gaia.

Udover disse institutioner omfatter bevillingen også tilskud til en række musik- og teaterforeninger på kulturområdet, udgifter vedr. vedligeholdelse af skulpturer, springvand, lokalhistoriske arkiver og andre udgifter på kulturområdet, herunder Østjysk Vækstbånd, der er et samarbejde mellem Horsens, Silkeborg, Viborg og Randers kommuner med tilskud fra staten.

Områderne fritid og idræt vedrører dels en række kommunalt bestemte områder og dels folkeoplysningsområdet, der er reguleret af folkeoplysningsloven. Folkeoplysningen i Randers skal sikre børn, unge og voksne alsidige tilbud om deltagelse i voksenundervisning og fritidsaktiviteter baseret på det folkelige og frivillige foreningsarbejde. På dette grundlag gives der en række tilskud til foreninger såsom medlems- og lokaletilskud, tilskud til aftenskoleundervisning mv. Desuden omfatter bevillingen blandt andet udgifter til Water and Wellness, drift mv. af idrætsanlæg, haller og parker, drift af Udbyhøj Lystbådehavn mv.

På såvel kultur- som fritidsområdet er der endvidere afsat mindre ansøgningspuljer til udviklingsaktiviteter og konkrete projekter.

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingsområdet. Desuden vises budgetbeløbene for 2023:

Kultur og Fritid (mio. kr.) 2023	Udgift	Indtægt	Netto
Serviceammen	213,0	-33,4	179,6
Biblioteker	43,4	-2,0	41,4
Kultur	80,0	-26,3	53,7
Fritid og Idræt	89,6	-5,1	84,5
I alt	213,0	-33,4	179,6

I de efterfølgende afsnit er der udarbejdet en kort beskrivelse af de enkelte områder. Beskrivelserne indeholder en gennemgang af det enkelte udgiftsområde. Indenfor det enkelte område er der både udgifter inden for og uden for aftaleenhederne jf. Randersmodellen.

1.1. Serviceammen

Tabellen viser, at der inden for serviceammen samlet set er budgetteret med nettoudgifter for 179,6 mio. kr.

1.1.1. Biblioteker

Biblioteket er både det fysiske sted for kultur- og informationsformidling og det elektroniske bibliotek, hvor de forskellige serviceydelser tilbydes direkte via internettet.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Biblioteket har ifølge biblioteksloven til formål at ”fremme oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet”. Det er lovmæssigt forpligtet til at sikre den frie og lige adgang til viden og information.

Randers Bibliotek består af hovedbiblioteket i Kulturhuset i Randers, filialer i Krstrup, Dronningborg og Langå samt en bogbus. Bibliotekerne har dels en åbningstid med betjening og dels en udvidet åbningstid med selvbetjening for filialernes vedkommende.

1.1.2. Kultur

Kulturområdet består en række institutioner samt budget til tilskud mv.

Budgettet på dette område kan specificeres således:

Kultur (mio. kr.) 2023	Udgift	Indtægt	Netto
Kulturområdet i alt	80,0	-26,3	53,7
Museum Østjylland	24,3	-11,5	12,8
Randers Musikskole	10,7	-4,8	5,9
Værket	19,4	-9,1	10,3
Selvejende kulturinstitutioner	18,8	0,0	18,8
Øvrig kultur	6,8	-0,9	5,9

Museum Østjylland

Museum Østjylland er en fusion af Kulturhistorisk Museum Randers, Djurslands Museum i Grenaa og Museet for Syddjurs i Ebeltoft.

Museum Østjylland er et kommunalt ejet, statsanerkendt museum, som drives i fællesskab af Randers, Norddjurs og Syddjurs Kommuner med Randers Kommune som driftsansvarlig. Museet modtager statstilskud efter Museumsloven.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget i Randers Kommune fungerer som museets bestyrelse. Der er etableret et præsidium bestående af formænd og næstformænd for kulturudvalgene i de tre kommuner, repræsentanter for museumsforeningerne i de tre kommuner og for museets personale. Præsidiets rådgiver og har indstillingsret over for museets bestyrelse.

Museum Østjylland er, som statsanerkendt museum, overordnet forpligtet til at belyse forandring, variation og kontinuitet i menneskers livsvilkår fra de ældste tider til nu. Museet skal sikre, at der for nuværende og kommende generationer findes en lokal kulturarv i form af genstande og viden knyttet til livet i byen og på egnen gennem tiderne. Det sker gennem museumslovens fem søjler: indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling.

I Randers omfatter Museum Østjylland foruden aktiviteterne i Kulturhuset, også Håndværksmuseet og Stadsarkiv Randers, ligesom Museum Østjylland er hovedindleder i Fællesmagasinet for museer i Midt- og Østjylland.

Ved budgetaftalen for 2023-26 er der afsat 700.000 kr. i 2023 og 2024 til, at Randers Stadsarkiv kan opretholde det nuværende driftsniveau.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Randers Musikskole

Randers Musikskole er en kommunal musikskole for børn og unge, der også tilbyder undervisning til voksne. Musikskolens formål er at udvikle og fremme elevernes evner og kundskaber gennem undervisningstilbud samt i øvrigt at medvirke til fremme af det lokale musikmiljø.

Undervisningen foregår dels på en række folkeskoler og dels i musikskolens lokaler på Værket. Foruden undervisning individuelt eller på hold tilbydes eleverne deltagelse i orkestre og kor.

Udgifterne til aktiviteterne finansieres via deltagerbetaling, statstilskud og kommunale tilskud.

Værket

Musik- og teaterhuset Værket er en kommunal institution, hvor aktiviteterne finansieres dels via det kommunale driftsbudget og dels via indtægter fra salg af billetter, sponsorbidrag og udlejning af lokaler. Aktiviteterne omfatter den løbende drift og vedligeholdelse af Værket, arrangementsvirksomhed samt udlejning af lokaler til faste brugere (Randers Teater, Musikskolen og Randers Kammerorkester) samt eksterne arrangører.

I 2016 blev Turbinen ombygget via en stor donation fra Herman Sallings Fond, og samtidig blev Turbinen udnævnt til regional spillested fra 1. januar 2017 i en 4 års periode. Turbinens ansøgning om fortsættelse som regionalt spillested fra 2021-24 blev afslået, hvilket betyder, at der ved budgetaftalen for 2021-24 blev afsat 0,5 mio. kr. i de 4 år, der sammen med en omlægning af Værkets budget fra 2021 sikrer, at Turbinen i et vist omfang kan videreføres med henblik på, at der ansøges på ny for den kommende periode 2025-28.

Selvejende kulturinstitutioner

Ud over de kommunale kulturinstitutioner gives tilskud til følgende selvejende kulturinstitutioner: Randers Kunstmuseum, Randers Kammerorkester, Randers Teater, Gaia og Randers Regnskov.

Øvrig kultur

Der ydes kommunale tilskud til afvikling af teaterforestillinger i Randers både gennem Randers Teaterforening og gennem tilskud til institutioners køb af teaterforestillinger. Staten yder refusion af sidstnævnte tilskud. Gennem teaterordningen "1-til-alle" er alle børn og unge sikret adgang til mindst én teaterforestilling hvert år. Der ydes endvidere tilskud til en række teatre, orkestre, musikforeninger og til rytmiske musikgruppers udgifter til øvelokaler og spillesteder, og kunstnerkollektivers brug af fælles atelierer.

Ud over tilskud til teater og musik yder Randers Kommune på kulturområdet også tilskud til en række andre kulturelle opgaver, herunder skulpturer, springvand, Nordisk Venskabsbyuge, Malvinas Hus, Asfergladen, musik og teaterforeninger, lokalhistoriske arkiver, børnekulturugen, Levende Sommer mv.

Randers Kommune udgør sammen med Viborg, Silkeborg og Horsens Kommune Kulturregion Østjysk Vækstbånd, der med 50 pct. statsrefusion gennemfører tværgående kulturprojekter i regionen. Det kommunale bidrag er 0,5 mio. kr. årligt.

Der er endvidere afsat midler til imødekommelse af konkrete ansøgninger til kulturprojekter.

Fritidscentret er organisatorisk en del af Biblioteket. Fritidscentret stiller ledige lokaler til rådighed til den frie folkeoplysende virksomhed. Det sker via udlån og udleje af lokaler i henholdsvis Fritidscent-

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

tret og Helligåndshuset. Endvidere administreres Kulturhuset Langå i samarbejde med en brugerbestyrelse. Både Fritidscentret og Kulturhuset i Langå benyttes også af foreninger uden for folkeoplysningsområdet.

Kulturhuset rummer tre institutioner: Randers Bibliotek, Museum Østjylland og Randers Kunstmuseum. De løbende driftsudgifter til Kulturhuset fordeles forholdsmæssigt mellem de tre institutioner via Kulturhusets budget, der administreres af biblioteket.

1.1.3. Fritid og idræt

Fritid og idrætsrådets budget kan specificeres således:

Fritid og idræt (mio. kr.) 2023	Udgift	Indtægt	Netto
Fritids- og idrætsområdet i alt	89,6	-5,1	84,5
Parker og legepladser	4,9	0,0	4,9
Idrætsanlæg	15,1	-2,9	12,2
Kommunale haller	1,5	0,0	1,5
Selvejende haller	26,2	0,0	26,2
Water and Wellness	15,0	-0,3	14,7
Lokaletilskud	11,6	-1,3	10,3
Aktivitetstilskud	4,4	0,0	4,4
Folkeoplysning for voksne	5,3	-0,6	4,7
Tilskudsmidler	0,4	0,0	0,4
Randers Talent og Elite	2,5	0,0	2,5
Breddeidræt og Bevæg dig for livet	2,7	0,0	2,7

Områderne fritid og idræt vedrører dels en række kommunalt bestemte områder og dels folkeoplysningsområdet, der er reguleret af folkeoplysningsloven. Folkeoplysningen i Randers skal sikre børn, unge og voksne alsidige tilbud om deltagelse i voksenundervisning og fritidsaktiviteter baseret på det folkelige og frivillige foreningsarbejde.

Folkeoplysningen støttes gennem tilskud til undervisning og aktiviteter. Kommunale lokaler stilles til rådighed for foreninger og aftenskoler, og der ydes tilskud til foreningers benyttelse af private lokaler. Der opkræves gebyr for fast brug af kommunale lokaler, og provenuet anvendes til tilskud, ud over det lovpligtige, til foreningernes egne lokaler. Der betales et gebyr for kommunale idrætshaller, svømmehaller og kunstgræsbaner, mens øvrige faciliteter stilles gratis til rådighed for foreninger. Der opkræves betaling for udleje til andre formål.

Midlerne til breddeidræt kan anvendes i kommunale, selvejende og foreningsejede faciliteter såvel indendørs som udendørs.

Randers Kommune yder herudover tilskud til driften af selvejende idrætshaller og forestår selv driften af tre idrætshaller og en multifunktionel atletikhal. Det er vedtaget, at de kommunale haller med tiden skal overvejes overgå til at være selvejende og pt. arbejdes der med projekt Forhallen i Spentrup og i den forbindelse at Spentrup-hallerne er de første, der overvejes at overgå til en status som selvejende hal.

Pasningen af de udendørs kommunale idrætsanlæg og de historiske byparker udføres af private entreprenører.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Randers er Team Danmark Eliteidrætskommune og udvikler talenter gennem særlige skole- og for-
eningstilbud.

Endvidere er Randers visionskommune for "Bevæg dig for livet", som er et nationalt samarbejde med
et mål: Danmark skal være verdens mest aktive nation. Bevæg dig for livet er et samarbejde med DIF
og DGI og på landsplan er projektet støttet af Trygfonden og Nordea-fonden.

Ved budgetaftalen for 2022-25 er der i 2022-24 årligt afsat 500.000 kr. til forøgelse af bevillingerne til
breddeidrætten, som Sundheds-, idræts- og kulturudvalget prioriterer anvendelsen af.

2. Budgetforudsætninger

Budgetforslag 2023-26 er beregnet på grundlag af det vedtagne budget 2022-25 tillagt pris- og løn-
fremskrivninger og korrektioner besluttet ved budgetvedtagelse, tillægsbevillinger og omplaceringer
samt korrektioner fra lov- og cirkulæreprogrammet.

2.1. Tildelingsmodel på fritidsområdet

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget beslutter ultimo hvert år efter indstilling fra Folkeoplysningsud-
valget Randersordningen for det kommende år. Kriterierne for 2023 vil først blive godkendt efter af-
slutningen af disse bemærkninger, men forventes besluttet på sundheds-, idræts- og kulturudvalgets
møde den 7. december 2022. Den samlede beskrivelse kan findes på kommunens hjemmeside under
tilskud til fritidsaktiviteter.

I det følgende beskrives kriterierne for 2022.

2.1.1. Randersordningen 2022

Randersordningen er Randers Kommunes tilskudsordning til frivillige folkeoplysende foreninger un-
der folkeoplysningsloven. Tilskudsordningen omfatter kursustilskud, medlemstilskud, gebyrordning
og ekstra kommunalt lokaletilskud, herunder hallejetilskud.

For at opnå tilskud efter Randersordningen skal foreningen være hjemmehørende i Randers Kom-
mune. Foreningen skal samtidig være godkendt af folkeoplysningsudvalget som en frivillig folkeoply-
sende forening i henhold til reglerne i folkeoplysningsloven med tilhørende bekendtgørelse og vej-
ledning, og der skal opkræves deltagerbetaling (kontingent).

Foreningen skal have en almennyttig og kontinuerlig aktivitet. Foreningen skal således have planlagte
aktiviteter for børn og unge inden for foreningens formål mindst 20 gange årligt fordelt over mindst 5
måneder. Foreninger - udelukkende for medlemmer med handicaps - kan modtage tilskud, uanset at
kravet om aktiviteter for børn og unge ikke aktuelt kan opfyldes.

Midlerne til Randersordningen for det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde fastsættes af byrå-
det efter forslag fra folkeoplysningsudvalget.

Midlerne opdeles i tre puljer:

1. Ekstra lokaletilskud, herunder hallejetilskud
2. Kursus- og medlemstilskud
3. Udviklingsmidler

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Ekstra lokaletilskud

En kommune kan opkræve gebyrer for benyttelsen af kommunale lokaler, hvis indtægten anvendes til forbedring af det lokaletilskud, som skal ydes efter folkeoplysningsloven. Randers Kommune opkræver gebyrer med henblik på at yde ekstra lokaletilskud.

Udover hallejetilskud ydes tilskud til sportsskoler, udleje til kommunale institutioner og til hvervingsarrangementer. Foreninger, der har udgifter til egne eller lejede lokaler, får efter folkeoplysningsloven 65 pct. tilskud til de tilskudsberettigede lokaleudgifter. I Randers Kommune er tilskudsprocenten på 65 pct. hævet til 75 pct., bortset fra tilskuddet til forbrugsafgifter (el, vand og varme), der er på 65 pct.

25-års-reglen

Hvis en forening har medlemmer over 24 år (ledere, instruktører og bestyrelsesmedlemmer indgår ikke ved opgørelsen), kan der efter folkeoplysningsloven foretages en forholdsmæssig nedsættelse af lokaletilskuddet. I Randers Kommune er denne nedsættelse ophævet pr. 1. januar 2010 for foreninger, der tilrettelægger og gennemfører aktiviteter for børn og unge under 25 år.

Kurstilbud

Der ydes tilskud med 75 pct. af udgifterne til kurser i Danmark for nuværende og kommende ledere. Tilskud ydes til kursus- og opholdsudgifter. Til hver enkelt person kan der på et år højst ydes tilskud med 30.000 kr. Ud fra foregående års erfaringer afsættes der et beløb til kurstillskud af den samlede pulje til kursus- og medlemstilskud, i 2022 900.000 kr. Hvis beløbet ikke anvendes, overføres det til følgende års medlemstilskud. Hvis beløbet ikke er tilstrækkeligt, afholdes merudgifterne af de afsatte midler til medlemstilskud.

Lokal kursusvirksomhed

Der afsættes et beløb svarende til 1/5 af det beløb, der er afsat til kurstillskud, til anvendelse til kurser i "nye foreningsaktiviteter" og "lokal kursusvirksomhed". I 2022 er der afsat 180.000 kr. hertil, og beløbet forsøges fordelt over hele året.

De lokale kurser retter sig særligt mod de foreninger, der ikke via medlemskab af overliggende kreds- eller landsorganisationer har mulighed for at deltage i lederuddannelse og til tværgående kursusvirksomhed, der medvirker til fortsat udvikling af foreningerne. Eventuelle ubrugte midler overføres til efterfølgende års medlemstilskud.

Medlemstilskud

Restbeløbet efter fradrag af beløb til ekstra lokaletilskud, hallejetilskud, kurstillskud og udviklingsmidler anvendes til medlemstilskud. Tilskuddet gives til aktive medlemmer i aldersgruppen 0-24 år, som har været kontingentbetalende medlem af foreningen i mindst tre måneder.

Udviklingsmidler

Der afsættes en udviklingspulje på 0,4 mio. kr., hvoraf 50.000 kr. er målrettet de mindre og nye sportsgrene. Puljen kan med frist 4 gange årligt søges af alle godkendte frivillige folkeoplysende foreninger til initiativer og projekter, der skaber udvikling i foreningernes organisering, aktiviteter, faciliteter mv. Projekter med tværgående indhold og med integration af 'ikke allerede foreningsaktive personer' prioriteres. Fordeling af tilskud foretages af folkeoplysningsudvalget.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Tilskud til selvejende haller

Tilskudsordningen indeholder flere elementer:

1. Tilskud til ydelser på kommunalt godkendte lån anvendt til opførelse af hallen.
2. Fast tilskud, der består af 3 elementer: Et grundtilskud, et arealtilskud og et tilskud til de haller, der er forpligtede til at stille timer til rådighed for lokale skoler og institutioner.
3. Et variabelt tilskud, der afhænger af det antal timer, som udlejes til godkendte folkeoplysende foreninger.

Formålet med tilskudsmodellen er at sikre en generel tilskudsmodel, der er tilpasset de forskellige forhold uden, at der skal laves en lang række særftaler. Modellen tilsigter at opfylde to formål: Budgetmæssig stabilitet gennem et forholdsvis stort fast tilskud, så hallerne forud for budgetåret kender hovedparten af indtægtsgrundlaget (og kommunen hovedparten af udgifterne). Og for hallerne et incitament til at sikre størst mulig udlejning ved at timetilskuddet, tillagt foreningernes egenbetaling, mindst dækker marginalomkostningerne ved at holde åbent.

Det forudsættes i tilskudsmodellen, at der udarbejdes en kontrakt mellem kommunen og den enkelte institution. I kontrakten specificeres foruden tilskudsmodellen en række nærmere betingelser for tilskudsydelsen, herunder f.eks. krav til regnskaber, nedbringelse af energiodgifter og udarbejdelse af vedligeholdelsesplaner.

Tilskudsftale for aftenskolerne i Randers Kommune

Kommunerne er efter folkeoplysningsloven forpligtet til at yde tilskud til aftenskoler, men den enkelte kommune fastlægger selv niveauet.

Der kan efter loven ikke ydes tilskud til undervisning mv., hvis formålet er agitation, behandling, underholdning, forkyndelse eller udbredelse af overtro. Der kan endvidere ikke ydes tilskud til undervisning inden for spil, idræt og sports- og konkurrencepræget virksomhed. Kommunen kan fravige disse begrænsninger og fastlægge nærmere retningslinjer for, hvad der ligger i disse begreber.

Tilskud til den folkeoplysende virksomhed sker på baggrund af tilskudsbrøker. Tilskudsbrøkerne kan efter loven højst være:

1/3 af udgifterne til lærer- og lederløn i den almene undervisning.

8/9 af udgifterne til lærer- og lederløn i handicapundervisningen.

5/7 af udgifterne til lærer- og lederløn i instrumentalundervisning.

Folkeoplysningsudvalget har fastsat en anvendelse af de maksimale tilskudssatser i Randers Kommune, bortset fra tilskud til handicapundervisningen, hvor tilskudsbrøken er fastsat til 7/9.

Hvis ansøgningerne om tilskud overstiger budgettet, nedsættes tilskuddet forholdsmæssigt til alle ansøgere.

3. Ændringer på området

Tabellen viser ændringer af budgetbeløb i 2023-2026 set i forhold til budgettet i 2022 for bevillingsområdet.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Derfor tager første linje udgangspunkt i budget 2022, men i 2023-pris.

Beløbet i alt gengiver således det samlede beløb på bevillingsområdet indenfor service i det pågældende år.

Kultur og fritid mio. kr.	Ændring til 2023	Ændring til 2024	Ændring til 2025	Ændring til 2026
Udgangspunkt 2022-budget	183,2	183,2	183,2	183,2
Demografi og øvrige store ændringer				
Ingen prisfremskrivning 2022-2023	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
Udmøntning af effektiviserings- og besparelseskra v 2024-26	0,0	-0,8	-1,6	-2,4
Overførsel vedr. Randers Regnskov	2,4	2,4	2,4	2,4
Overførsel vedr. Eventsekretariatet	-5,5	-5,5	-5,5	-5,5
Budgetaftale 2023-2026				
Bevilling til Randers Stadsarkiv	0,7	0,7	0,0	0,0
Særligt tilskud til Kastalia (tilskud på 50.000 kr. skulle ophøre i 2023; nu forlænget til og med 2024)	0,1	0,1	0,0	0,0
Projektmidler til Bevæg dig for livet skulle bortfalde fra og med 2024, nu indarbejdet i budgettet i 2024 og 2025.	0,0	0,2	0,3	0,0
Driftstilskud til nye kunstgræsbaner	0,0	0,3	0,2	0,0
Skoletilskud til Spentrup-hallerne ved overgang til selvejende hal	0,3	0,3	0,3	0,3
Reduktion eksterne konsulenter - 17.000 kr. i 2023 og 2024	0,0	0,0	0,0	0,0
Budgetaftaler tidligere år				
Særligt tilskud til Underværket	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Bortfald bevilling til Randers Stadsarkiv	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Ekstra bevilling til Randers Stadsarkiv, bortfald af støttede job	0,1	0,2	0,3	0,3
Ydelsestilskud, Ny Dronningborg-hal	1,1	2,1	2,1	2,1
Ekstrabevilling til breddeidrætsmidler	0,0	0,0	-0,5	-0,5
Effektiviseringsbidrag budgetaftale 2020	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Turbinen, ophør af ekstra tilskud	0,0	0,0	-0,5	-0,5
Bortfald bevilling til Kastalia i 2023 (45.000 kr.)	0,0	0,0	0,0	0,0
Tillægsbevillinger og omplaceringer				
Tillægsbevillinger	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
PL og øvrige ændringer				
PL og øvrige ændringer	0,1	0,1	0,1	0,2
I alt	179,6	180,5	177,9	176,7

Tabellen uddybes i nedenstående afsnit.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

3.1. Demografi og øvrige store ændringer

Ingen prisfremskrivning på budgetter til varekøb og tjenesteydelser er udmøntet i 2023 og reducerer budgettet med 0,8 mio. kr. i forhold til en situation, hvor der var sket prisfremskrivning.

Der er lavet en organisationsændring, som har betydet, at budgettet for Eventsekretariatet på 5,5 mio. kr. er flyttet fra sundheds, idræts- og kulturudvalget til økonomiudvalget, mens bevillingen vedr. driftstilskud til Randers Regnskov er flyttet fra erhvervs- og planudvalget til sundheds-, idræts- og kulturudvalget.

Effektiviserings- og besparelseskraevne for 2023-26 er udmøntet med vedtagelsen af budget 2023-26 og kan ses herunder. Det bemærkes, at udmøntningen fra budgetaftale 2020-23 vedr. 2023 også er udmøntet med denne budgetvedtagelse, idet der ikke tidligere var taget stilling hertil.

Kultur og fritid: Reduktioner i 1.000 kr.	2023	2024	2025	2026
Museum Østjylland: Færre særudstillinger	-48	-50	-50	-50
Museum Østjylland, rammereduktion		-54	-109	-164
Randers Bibliotek: reduktion af åbningstiden/ mindre betjent åbningstid	-163	-352	-537	-724
Værket, rammereduktion	-40	-87	-133	-179
Randers Musikskole - forbrug af opsparing	-22	-48		
Randers Musikskole - takstforøgelse			-74	-99
Selvejende kulturinstitutioner, effektiviseringskrav	-72	-156	-238	-320
Udfasning af lokaletilskud til foreninger udover det lovbestemte niveau	-300	-300	-700	-1.000
Reduktion af tilskuddet til aftenskoler		-300	-300	-300
Reduktion af beløb til ansøgningspuljer inden for fritid og idræt.	-17	-67	-67	-112
Reduktion af beløb til ansøgningspuljer inden for kulturområdet samt mindre vedligeholdelse af skulpturer.	-18	-38	-58	-78
Kultur og fritid i alt	-680	-1.453	-2.265	-3.028

3.2. Budgetaftale 2023-2026

Med budgetaftalen for 2023-26 er der fundet midler til videreførelse af det nuværende niveau for Randers Stadsarkiv og ekstratilskud til Kastalia i 2023 og 2024. Hertil kommer at bevillingen til Bevæg dig for livet er sikret frem til og med 2025 på trods af at et tilskud fra DIF/DGI bortfalder.

Herudover er der afsat midler til driftstilskud til nye kunstgræsbaner i henholdsvis Nord, Langå og Assentoft i 2024 og 2025, hvorefter der skal findes yderligere midler, hvis det nuværende niveau skal opretholdes.

Der er bevilget et varigt skoletilskud til Spentrup-hallerne, der i 2022 er overgået fra at være en kommunal til at være en selvejende hal.

Endelig er der vedtaget en reduktion af udgifterne til konsulenttydelser; på kultur- og fritidsområdet udgør det 17.000 kr. årligt i 2023 og 2024.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

3.3. Budgetaftale tidligere år

I tabellen er vist en række ændringer, hvor tidsbegrænsede bevillinger er udløbet. Det drejer sig om særligt tilskud til Underværket, ekstramidler til breddeidrætsmidlerne samt ekstra tilskud til Turbinen i forbindelse med at stedet ikke blev godkendt til fortsat at være regionalt spillested fra 2021, og hvor der vil blive søgt herom for en ny periode 2025-28 i 2024.

Andre midlertidige bevillinger er genbevilget ved budgetaftalen for 2023-26; det drejer sig om tilskud til Kastalia og bevilling til Randers Stadsarkiv.

I forhold til Randers Stadsarkiv blev der endvidere ved budgetvedtagelsen for 2022-25 bevilget yderligere midler som følge af bortfald af medarbejdere ansat med særlig støtte (primært fleksjob), Endelig er der i budgettet indarbejdet midler til ny Dronningborg-hal. Denne bevilling vil ikke blive aktuel på nuværende tidspunkt, da udbuddet vedr. hallen blev aflyst i efteråret 2021.

3.4. Tillægsbevillinger og omplaceringer

Der er givet en række tillægsbevillinger, som samlet reducerer budgettet med 0,6 mio. kr.

3.5. PL og øvrige ændringer

Endelig er der andre mindre ændringer, blandt andet som følge af prisfremskrivninger.

4. Yderligere oplysninger

4.1. Oversigt over aftaleenheder

På kultur- og fritidsområdet er der følgende aftaleenheder, der er omtalt ovenfor: Randers Bibliotek, Museum Østjylland, Værket og Randers Musikskole. Hertil kommer de selvejende institutioner.

4.2. Takster og nøgletal

På kultur- og fritidsområdet findes en række takster for benyttelsen af Værket og Udbyhøj Lystbådehavn.

[Den aktuelle takstoversigt kan tilgås her via randers.dk](#) under Budgetmateriale 2023-26.

I 6-bynøgletalsrapporten kan findes nøgletal om udgifter og aktiviteter på kultur- og fritidsområdet.

[Den seneste 6-bynøgletalsrapport kan tilgås her via randers.dk](#) og afsnittet "Fritid, kultur og bibliotek"

5. Anlægsprojekter

Der er en række anlægsprojekter på kultur- og fritidsområdet; en oversigt findes i del 1 af budgetbemærkningerne og de enkelte projekter fremgår af anlægsskemaer for de enkelte projekter på de følgende sider.

Som en del af budgetvedtagelsen for 2023-2026 blev der samtidig vedtaget en 10-årig investeringsplan på anlægsområdet. De resterende år i investeringsplanen fremgår af nedenstående oversigt:

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid Del 2

10-årig investeringsplan (mio. kr.)	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Pulje til breddeidræt og idrætsanlæg	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9
I alt	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9

Nedenfor følger anlægsskemaer for anlægsprojekter med budget i 2023-2026 for bevillingsområdet.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Anlægsprojekt: Aktivitetshus til Kano og Kajakklubben Gudena

Bevillingsprogramnummer: 9242000041

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter		2.066				2.066
Indtægter						
I alt		2.066				2.066

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
13.06.2022	2.066		2.066
I alt	2.066		2.066

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Ved prioriteringen af de afsatte midler til idrætsfaciliteter 2022-25 besluttede Byrådet den 13. juni 2022 at bevillige midler til aktivitetshus til Kano og Kajakklubben Gudena. Beløbet udgør i 2023-priser 2,066 mio. kr.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Anlægsprojekt: Anlægspulje til Idrætsformål

Bevillingsprogramnummer: 9242000013/14/28/35

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter		775	775	775	1.186	3.511
Indtægter						
I alt		775	775	775	1.186	3.511

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
13.10.2022	775		775
I alt	775		775

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Der har siden 2013 været givet en rammebevilling på 1 mio. kr. til idrætsformål, der løbende er prisfremskrevet.

Ved prioriteringen af idrætsmidlerne for 2022-25 er nogle af de afsatte midler prioriteret til de bevilgede projekter, mens resten vil blive fordelt i de følgende år.

Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2023 er givet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Anlægsprojekt: Breddeidrættens faciliteter

Bevillingsprogramnummer: 9242000018/19/29/36

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter		2.012	2.037	1.805	2.607	8.461
Indtægter						
I alt		2.012	2.037	1.805	2.607	8.461

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
13.10.2022	2.012		2.012
I alt	2.012		2.012

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Byrådet har siden 2010 årligt afsat et beløb til forbedring af breddeidrættens faciliteter.

Ved prioriteringen af idrætsmidlerne for 2022-25 er nogle af de afsatte midler prioriteret til de bevilgede projekter, mens resten vil blive fordelt i de følgende år.

Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2023 er givet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Anlægsprojekt: Facilitetshus i Fårup Sønderbæk

Bevillingsprogramnummer: 9242000040

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter			2.066			2.066
Indtægter						
I alt			2.066			2.066

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
13.06.2022	2.066		2.066
I alt	2.066		2.066

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Ved prioriteringen af de afsatte midler til idrætsfaciliteter 2022-25 besluttede Byrådet den 13. juni 2022 at bevillige midler til facilitetshus i Fårup med omklædningsfaciliteter samt et mindre fællesrum og køkken. Beløbet udgør i 2023-priser 2,066 mio.kr.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Anlægsprojekt: Fornyelse af Håndværkermuseum

Bevillingsprogramnummer: 9242000030

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	1.000	1.046				2.046
Indtægter						
I alt	1.000	1.046				2.046

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
I alt			

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Håndværksmuseet i Randers har siden 1996 formidlet et vigtigt stykke købstadshistorie. Udstillingen er imidlertid ikke blevet ændret siden åbningen, og det forventes, at der kan skabes større interesse hos børn og unge for uddannelser inden for håndværksfagene ved fornyelse af udstillingen.

Fornyelsen af Håndværksmuseet har et samlet budget på 19 mio. kr., der for hovedpartens vedkommende forventes at kunne dækkes gennem fundraising. Da en væsentlig forudsætning for at kunne indhente ekstern finansiering er, at kommunen bidrager, er der afsat i alt 2 mio. kr. til projektet. Beløbet fordeles med 1 mio. kr. årligt i 2022 og 2023. For 2023 er rådighedsbeløbet prisfremskrevet.

Når det forventede fundraisingbeløb er opnået, udarbejdes der en sag med ansøgning om anlægsbevilling.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Anlægsprojekt: Græsfodboldbaner ved Helsted IF

Bevillingsprogramnummer: 9242000037

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter		1.550				1.550
Indtægter						
I alt		1.550				1.550

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
13.06.2022	1.550		1.550
I alt	1.550		1.550

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Ved prioriteringen af de afsatte midler til idrætsfaciliteter 2022-25 besluttede Byrådet den 13. juni 2022 at bevillige midler til anlæg af flere græsfodboldbaner i Helsted.

Beløbet udgør i 2023-priser 1,55 mio.kr.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Anlægsprojekt: Hensættelser til kunstgræsbaner

Bevillingsprogramnummer: 9242000008

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	2.636	108	108	108	108	3.270
Indtægter						
I alt	2.636	108	108	108	108	3.270

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
11.06.2018	3.000		3.000
13.06.2022	-616		-616
I alt	2.384		2.384

Formål og beskrivelse samt status på projektet

I forbindelse med prioriteringen af idrætsmidler i byrådsperioden 2018-21 godkendte Byrådet på mødet den 11. juni 2018, at der afsættes i alt 3 mio. kr. Beløbet opspares løbende, indtil der skal ske udskiftning af eksisterende kunstgræsbanetæpper.

Anlægsprojektet bliver afsluttet primo 2023, og rådighedsbeløbene i 2023-26 vil blive ansøgt overført til anlægsprojekt 9242000049 Hensættelser til kunstgræsbaner fra 2023.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Anlægsprojekt: Hensættelser til kunstgræsbaner fra 2023

Bevillingsprogramnummer: 9242000049

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter			300	200		500
Indtægter						
I alt			300	200		500

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
I alt			

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Ved prioriteringen af de afsatte midler til idrætsfaciliteter 2022-25 blev der ansøgt om beløb til anlæggelse af i alt tre kunstgræsbaner; i Langå, Nord og Assentoft.

Samtidig blev der gjort opmærksom på, at hver kunstgræsbane havde en afledt drift på 0,2 mio. kr. årligt, 0,1 mio. kr. til vedligehold og 0,1 mio. kr. til hensættelse til udskiftning af kunstgræsdekke.

I forbindelse med budgetaftalen for 2023-26 har Byrådet godkendt afledt drift på 0,6 mio. kr. i 2024 og 0,4 mio. kr. i 2025, hvoraf halvdelen vedr. hensættelser under anlæg. Der er hermed ikke taget stilling til finansieringen efter 2025.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Anlægsprojekt: Kunstgræsbaner i Nord

Bevillingsprogramnummer: 9242000050

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter			1.308			1.308
Indtægter						
I alt			1.308			1.308

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
13.10.2022	1.308		1.308
I alt	1.308		1.308

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Ved prioriteringen af de afsatte midler til idrætsfaciliteter 2022-25 blev der givet midler til anlæggelse af kunstgræsbaner i Nord.

Beløbet udgør i 2023-priser 1,308 mio.kr.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Anlægsprojekt: Kunstgræsbane ved SIF Assentoft

Bevillingsprogramnummer: 9242000052

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter			1.308			1.308
Indtægter						
I alt			1.308			1.308

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
13.10.2022	1.308		1.308
I alt	1.308		1.308

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Ved prioriteringen af de afsatte midler til idrætsfaciliteter 2022-25 blev der afsat midler til anlæggelse af kunstgræsbaner ved SIF Assentoft.

Beløbet udgør i 2023-priser 1,308 mio.kr.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Anlægsprojekt: Kunstgræsbaner i Langå

Bevillingsprogramnummer: 9242000050

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter			1.308			1.308
Indtægter						
I alt			1.308			1.308

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
13.10.2022	1.308		1.308
I alt	1.308		1.308

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Ved prioriteringen af de afsatte midler til idrætsfaciliteter 2022-25 blev der afsat midler til anlæggelse af kunstgræsbaner i Langå.

Beløbet udgør i 2023-priser 1,308 mio.kr.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Anlægsprojekt: Opbevaringsfacilitet til Randers Roklub

Bevillingsprogramnummer: 9242000044

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter		749	0	0	0	749
Indtægter						
I alt		749	0	0	0	749

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
13.06.2022	749		749
I alt	749		749

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Ved prioriteringen af de afsatte midler til idrætsfaciliteter 2022-25 besluttede Byrådet den 13. juni 2022 at bevillige midler til opbevaringsfaciliteter til Randers Roklub.

Beløbet udgør i 2023-priser 0,749 mio.kr.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Anlægsprojekt: Padelbaner 2022-25

Bevillingsprogramnummer: 9242000042

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter		1.240				1.240
Indtægter						
I alt		1.240				1.240

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
13.06.2022	1.240		1.240
I alt	1.240		1.240

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Ved prioriteringen af de afsatte midler til idrætsfaciliteter 2022-25 besluttede Byrådet den 13. juni 2022 at bevillige i alt 1,2 mio. kr. til udendørs padeltennis-baner.

- Overdækket padelbane i Purhus IF 0,2 mio. kr.
- Overdækning af 3 padelbaner hos Randers Tennis og Padel 0,6 mio. kr.
- Padelbane i IF Fjorden 0,1 mio. kr.
- 2 padelbaner med overdækning i Randers Nord 0,3 mio. kr.

Beløbet udgør i 2023-priser 1,24 mio.kr.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Anlægsprojekt: Projekt Forhallen i Spentrup

Bevillingsprogramnummer: 9242000039

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	2.200	1.137				3.337
Indtægter						
I alt	2.200	1.137				3.337

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
08.10.2020	2.200		2.200
13.06.2022	1.137		1.137
I alt	3.337		3.337

Formål og beskrivelse samt status på projektet

I budgetaftalen 2021-24 blev aftalepartierne enige om at afsætte yderligere 3 mio. kr. i 2022 til anlægsprojekter på breddeidrætsområdet. Af de 3 mio. kr. blev 2,2 mio.kr reserveret til halprojekt "Forhallen" i Spentrup.

Ved prioriteringen af de afsatte midler til idrætsfaciliteter 2022-25 besluttede Byrådet den 13. juni 2022 at afsætte yderligere 1,1 mio. kr. til projektet. Beløbet udgør i 2023-priser 1,137 mio.kr.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Anlægsprojekt: Randers Regnskov, anlægstilskud

Bevillingsprogramnummer: 9242000034

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	1.500	2.066				3.566
Indtægter						
I alt	1.500	2.066				3.566

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
14.11.2022	3.500		
I alt	3.500		

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Natursamarbejdsprojektet 'Tidsrejsen' er et projekt som Randers Regnskov har fundet på og efterfølgende udviklet i samarbejde med Randers Kommune og Museum Østjylland. Randers Regnskov har søgt midler til gennemførelsen, som er bevilget af Nordea-fonden.

I 2022 og 2023 planlægges opført flere oplevelser i Tidsrejsen om den natur og det landskab, som Randers by ligger lige midt i. Etableringen kræver imidlertid en forudgående investering på ca. 3,5 mio. kr. til nedrivning af eksisterende byggeri på den tidligere Åbo grund og Jutekompagniets gamle hal.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Anlægsprojekt: Randers Teater

Bevillingsprogramnummer: 9242000022

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	4.037	2.654				6.691
Indtægter						
I alt	4.037	2.654				6.691

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
21-03-22	6.691		6.691
I alt	6.691		6.691

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Ved budgetaftalen 2021-24 blev der afsat 2,5 mio. kr. i 2022 og 2,5 mio. kr. i 2023 til kommunal medfinansiering af udbygning af teatret.

Ved byrådsmøde af 21. marts 2022 blev der som følge af myndighedskrav bevilget yderligere 1,5 mio. kr. til projektet, der finansieres af teatret ved en huslejestigning i 10 år.

Beløbene udgør i 2023-priser 6,691 mio.kr.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Kultur og fritid

Del 2

Anlægsprojekt: Renovering af spejderhytte hos Niels Ebbesens gruppe

Bevillingsprogramnummer: 9242000046

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter		2.459				2.459
Indtægter						
I alt		2.459				2.459

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
13-06-22	2.459		2.459
I alt	2.459		2.459

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Ved prioriteringen af de afsatte midler til idrætsfaciliteter 2022-25 besluttede Byrådet den 13. juni 2022 at afsætte 2,35 mio. kr. til renovering af spejderhytte hos Niels Ebbesens gruppe, beliggende på Fiskergården. Beløbet udgør i 2023-priser 2,459 mio.kr.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Sundhed

Del 1

1. Beskrivelse af området

Sundhedsområdet omfatter kommunens tilbud på sundhedsområdet, sundhedsfremme og forebyggelse. Desuden sundhedspleje for spæd- og skolebørn, tandpleje før børn og unge, visse handicappede og ældre samt rehabilitering i form af genoptræning og diverse forløbsprogrammer.

Herudover har kommunen store udgifter til vederlagsfri fysioterapi og den aktivitetsbestemte medfinansiering af sundhedsvæsenet. På disse poster har kommunen meget lidt indflydelse på udgifterne.

De fleste aktiviteter har sit udgangspunkt i Sundhedscentret, der ligger på Thors Bakke i Randers, men der er også aktiviteter i det i 2022 nyetablerede Havndal Sundhedscenter. Tandplejen og sundhedsplejen har mødesteder og klinikker på flere skoler ligesom sundhedsplejen besøger borgerne i eget hjem.

Udover at genoptræning efter sundhedsloven tilbydes på sundhedscentret varetager omsorgsområdet også en del af denne genoptræning, primært i Nellemann-bygningen, men også på enkelte andre lokaliteter.

Randers Sundhedscenter danner således rammen for rigtig mange aktiviteter, og ud over de kommunale tilbud er der også i centret regionale og private sundhedsaktører. Det er f.eks. jordemodercenter, donortapning, mammografi, praktiserende læger/speciallæger, psykologer, apotek mv.

Høre- og synssamarbejdet mellem Randers, Favrskov, Norddjurs og Syddjurs kommuner har også til huse på Randers Sundhedscenter. Organisatorisk hører samarbejdet under sundhedsområdet, men økonomisk hører det under omsorgsområdet.

Fakta (primo 2022)

Antal børn i børnetandplejen:	19.923
Antal voksne i tandplejen	893
Antal kontakter/besøg,sundhedsplejen:	Ca. 36.000
Antal genoptræningsplaner:	Ca. 3.600
Antal deltagere i forløbsprogrammer	Ca. 750

Politikker

Sundhedspolitik

[Se Randers Kommunes politikker på randers.dk/politikker](https://randers.dk/politikker)

2. Hovedtal

2.1. Drift

Nedenstående tabel viser budgettet fra 2023 til 2026. Tabellen viser, at der samlet på sundhedsområdet er budgetteret med nettoudgifter for 522,4 mio. kr. i 2023 stigende til 526,1 mio. kr. i 2026, hvorefter budgettet falder til 525,3 mio. kr. i 2026.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Sundhed

Del 1

Sundhed (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Serviceammen	128,8	130,3	130,2	128,2
Vederlagsfri fysioterapi	27,4	27,4	27,4	27,4
Rehabilitering	23,9	23,9	23,8	23,6
Sundhedsfremme og forebyggelse	13,4	13,3	13,2	11,6
Andre sundhedsudgifter	9,3	9,1	9,1	9,1
Sundhedspleje	16,8	16,8	14,9	14,8
Tandpleje	38,0	39,9	41,9	41,6
Uden for serviceammen	393,6	394,8	395,9	397,1
Medfinansiering på sundhedsområdet	393,6	394,8	395,9	397,1
I alt	522,4	525,1	526,1	525,3

2.1.1. Service

Tabellen viser budgettet fra 2023 til 2026. Tabellen viser, at bevillingerne er nogenlunde konstante set over de 4 år, med kun få ændringer over årene. Ændringerne er at bevilling vedr.

Familieiværksættere (for nye forældre) og PREP (samlivskurser) ophører med udgangen af 2024 og puljemidler afsat til sundhedsfremme og forebyggelse bortfalder med udgangen af 2025.

Begge bevillinger udgør 1,5 mio. kr. Endelig bortfalder en ekstra bevilling til afskaffelse af ventelister for tilbud til overvægtige børn med udgangen af 2024.

Hertil skal dog bemærkes, at der i budgetterne på overordnet niveau er besluttet besparelser på 0,5% årligt i 2024-26, og disse besparelser er udmøntet i forbindelse med budgetvedtagelsen af budgettet for 2023-26.

I forhold til budgettet for 2022 er der i 2023-budgettet indarbejdet besparelser i form af, at der ikke sker prisfremskrivning på de fleste driftsudgifter, hvilket udgør 550.000 kr. i 2023.

Endvidere vil der i budgettet via lov- og cirkulærepragrammet blive tilført midler til vederlagsfri tandpleje for de 18-21 årige samt midler vedrørende forløbsprogrammer.

2.1.2. Uden for serviceammen

Uden for serviceammen er udgifterne til den aktivitetsbestemte medfinansiering, hvor kommunerne bidrager til sundhedsudgifterne i forbindelse med hospitaler, lægeydelser mv., og som opkræves af regionen.

Ideen med den aktivitetsbestemte medfinansiering er at kommunernes indsats på sundhedsområdet kan være med til at påvirke befolkningens forbrug af sundhedsydelser, og der derfor skulle være et økonomisk incitament til at tilbyde sundhedsfremmende indsatser og undgå indlæggelser, men efter en regional omlægning af de administrative systemer, har udgiften været fastfrosset og kommunernes betalinger fastlægges årligt som tillæg til aftalen mellem regeringen og KL.

2.2. Anlæg

Der er ikke budgetlagt anlægsprojekter på sundhedsområdet i budgetperioden.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Sundhed

Del 1

Der vil dog i 2023 blive anvendt overførte midler til færdiggørelse af tandklinikken i Øster Bjerregrav, hvorefter den tidligere besluttede klinikstruktur er fuldført.

Endvidere forventes det i 2023, at der skal anvendes midler til udvidelser, idet unge mellem 18 og 21 år trinvist fra 2022 til 2025 skal tilbydes vederlagsfri tandpleje.

3. Aktuel økonomisk situation på drift og anlæg

3.1. Aktuel status

På sundhedsområdet skal der i de kommende år implementeres vederlagsfri tandpleje for de 18-21 årige, hvor alle nye 18-årige fra 2022 får tilbuddet indtil de bliver 21 år. Dette vil kræve en omlægning/udbygning af tandplejen, som forventes besluttet endelig i 2023.

I Rehabiliteringen er der et løbende pres i forhold til modtagne genoptræningsplaner. Endvidere er det på landsplan besluttet, at der skal skabes en mere ensartet kvalitet af de nære sundhedstilbud, som skal bidrage til at nytænke tilbud borgerne. Dette vil ske løbende, og i 2023 forventes der udviklet kvalitetspakker for patientrettede forebyggelse for borgere med kroniske sygdomme.

3.2. Budgetaftalen

Budgetaftalen 2023-26 indeholder nedenstående på sundhedsområdet.

Ændringer fra budgetaftalen - drift (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Familieiværksættere/PREP forlænges til og med 2024	0,0	1,5	0,0	0,0
Pulje til sundhedsfremme forlænges til og med 2025	0,0	1,5	1,5	0,0
Midler til nedbringelse af ventelister, overvægtige børn forlænges til og med 2024	0,0	0,2	0,0	0,0
I alt	0,0	3,2	1,5	0,0

Med budgetaftalen blev ovenstående tidsbegrænsede bevillinger forlænget.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Sundhed

Del 2

1. Uddybende beskrivelse af området

Sundhedsområdet omfatter kommunens tilbud på sundhedsområdet. Det drejer sig om sundhedsfremme og forebyggelse, sundhedspleje for spæd- og skolebørn, tandpleje for børn og unge, visse handicappede og ældre samt rehabilitering i form af genoptræning og diverse forløbsprogrammer.

Desuden har kommunen store udgifter til vederlagsfri fysioterapi og den aktivitetsbestemte medfinansiering af sundhedsvæsenet. På disse poster har kommunen meget lidt indflydelse på.

De fleste aktiviteter har sit udgangspunkt i Sundhedscentret, der ligger på Thors Bakke i Randers. Men der er også aktiviteter i det i 2022 nyetablerede Havndal Sundhedscenter og tandplejen og sundhedsplejen har mødesteder og klinikker på flere skoler ligesom sundhedsplejen besøger borgerne i eget hjem.

Udover at genoptræning efter sundhedsloven tilbydes på sundhedscentret, varetager omsorgsområdet også en del af denne genoptræning, primært i Nellemann-bygningen, men også på enkelte andre lokaliteter.

Randers Sundhedscenter danner rammen for rigtig mange aktiviteter, og ud over de kommunale tilbud er der også i centret regionale og private sundhedsaktører. Det er f.eks. jordemodercenter, donortapning, mammografi, praktiserende læger/speciallæger, psykologer, apotek mv.

Høre- og synssamarbejdet mellem Randers, Favrskov, Norddjurs og Syddjurs kommuner har også til huse på Randers Sundhedscenter. Organisatorisk hører samarbejdet under sundhedsområdet, men økonomisk hører det under omsorgsområdet.

Nedenstående tabel viser budgetbeløb i 2023 for bevillingsområdet. Beløbene er opdelt i udgifter, indtægter og nettobeløb for de enkelte delområder. Tabellen viser beløb indenfor servicerammen, samt beløb udenfor servicerammen. Beløbene er vist i mio. kr. i 2023-prisniveau.

Nedenstående tabel viser hvilke delområder, der er omfattet af bevillingsområdet. Desuden vises budgetbeløbene for 2023:

Sundhed (mio. kr.) 2023	Udgift	Indtægt	Netto
Servicerammen	132,7	-3,9	128,8
Vederlagsfri fysioterapi	27,4	0,0	27,4
Rehabilitering (Genoptræningsenheden)	23,9	0,0	23,9
Sundhedsfremme og forebyggelse	17,0	-3,6	13,4
Andre sundhedsudgifter	9,3	0,0	9,3
Sundhedspleje	16,8	0,0	16,8
Tandpleje	38,4	-0,3	38,0
Uden for servicerammen	393,6	0,0	393,6
Aktivitetsbestemt medfinansiering på sundhedsområdet	393,6	0,0	393,6
I alt	526,3	-3,9	522,4

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Sundhed

Del 2

I de efterfølgende afsnit er der udarbejdet en kort beskrivelse af de enkelte områder. Beskrivelserne indeholder en gennemgang af det enkelte udgiftsområde, som vi betegner delområder. Indenfor det enkelte delområde er der både udgifter indenfor og udenfor aftaleenheder jf. Randersmodellen.

1.1. Servicerammen

Tabellen viser, at der inden for servicerammen samlet set er budgetteret med nettoudgifter for 128,8 mio. kr. netto.

1.1.1. Vederlagsfri fysioterapi

Kommunerne betaler udgifterne til den vederlagsfri fysioterapi, som er tilbud til handicappede.

Tilbuddet ordineres af de praktiserende læger, hvorfor kommunen ikke har væsentlig indflydelse på udgiftsniveauet.

1.1.2. Rehabilitering og genoptræning

Kommunerne har hovedansvaret for det meste af genoptræningen efter hospitalsbehandling, hvor hospitalerne sender genoptræningsplanerne til kommunen.

Genoptræningen foregår primært ved Rehabiliteringsenheden i Randers Sundhedscenter og i Nellemann-huset under omsorgsområdet. Fra 1. juli 2018 har borgeren endvidere kunnet vælge en godkendt privat leverandør, hvis ikke genoptræningsplanen har kunnet igangsættes inden for syv kalenderdage.

Der er samtidig også iværksat en række rehabiliteringsprogrammer i forhold til personer med KOL, kræft, senhjerneskade, hjerteproblemer, diabetes og lænderyg.

1.1.3. Sundhedsfremme og forebyggelse

Bevillingen dækker en række forebyggende tiltag med henblik på at højne den generelle sundhedstilstand i Randers Kommune. Mange aktiviteter foregår i Randers Sundhedscenter og Havndal Sundhedshus. Randers Sundhedshøjskole tilhører også dette område og er et samarbejde med lokale aktører og foreninger. Sundhedshøjskolen har lokale aktiviteter 6 steder i kommunen, i Asferg, Assentoft, Harridslev, Havndal, Stevnstrup og Øster Tørslev. Der kan være perioder, hvor der ikke er aktiviteter de enkelte steder.

Ved budgetaftalen for budget 2021-24 blev der i årene 2021 og 2021 årligt afsat 1,5 mio. kr. til pulje til sundhedsfremme, der udmøntes af Sundheds-, idræts- og kulturudvalget.

Ved budgetaftalen for 2022-25 er der yderligere afsat 1,5 mio. kr. i 2023 og ved budgetlægningen for 2023-26 er bevillingen forlænget med samme beløb i 2024 og 2025. Herudover er der årligt afsat 250.000 kr. til deltidsansættelse af en koordinator i Havndal Sundhedshus.

1.1.4. Andre sundhedsudgifter

Ved tidligere kommuneaftaler mellem Regeringen og KL er der tilført kommunerne varige midler med henblik på styrkelse af det nære sundhedsvæsen og sikre bedre sammenhæng for patienter med behandlingsforløb på tværs af sektorerne. Beløbet anvendes blandt andet til at reducere antallet af uhenigtsmæssige genindlæggelser, forebyggelige indlæggelser, uhenigtsmæssige akutte korttidsindlæggelser og færdigbehandlede patienter, der optager en seng på sygehusene. Midlerne går også til delvis dækning af den opgaveglidning, der til stadighed foregår mellem sygehusvæsenet og kommunerne.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Sundhed

Del 2

1.1.5. Sundhedsplejen

Alle børnefamilier i Randers Kommune kan hente råd og vejledning hos sundhedsplejen. Sundhedsplejerskerne er særligt uddannede til at arbejde med sundhed hos familier med børn, såvel spædbørn som småbørn og skolebørn.

I forbindelse med fødsler omfatter sundhedsplejens tilbud et besøg i hjemmet under graviditeten samt et antal besøg efter fødslen. Sundhedsplejerskerne fungerer også som konsulenter for daginstitutionerne og tilbyder en række undersøgelser i forbindelse med skolegangen.

Ved budgetlægningen for 2014 blev projekt "Familieiværksættelse" iværksat. Det er et undervisnings-tilbud med fødsels- og forældrekursus til førstegangsførelse. Endvidere har Sundhedsplejen givet tilbud om parterapi med henblik på at øge trivslen i familierne og reducere antallet af skilsmisser (PREP). Projekterne er løbende forlænget ved senere budgetlægninger, senest ved budgetaftalen for 2023-26 hvor bevillingen er forlænget, således at der er afsat midler til og med 2024.

Sundhedsplejen har siden 2014 været en del af et projekt for moderat og svært overvægtige børn. Tilbuddet har vist særdeles gode resultater og har på grund af den store efterspørgsel haft længere ventelister. Derfor har der siden 2020 været afsat yderligere midler til nedbringelse af ventelisten, og denne ekstra bevilling er senest ved budgetaftalen for 2023-26 forlænget til og med Ved senere budgetaftaler er den ekstra bevilling løbende blevet forlænget, således at der nu er afsat ekstra midler til og med 2024.

1.1.6. Tandplejen

Den kommunale tandpleje er en kombineret skoletandpleje og småbørnstandpleje, der sikrer at alle børn og unge fra 3-års alderen til og med det 17. år tilbydes tandpleje og tandregulering efter behov. Herudover tager tandplejen sig af omsorgs- og specialtandpleje for ældre og handicappede, der ikke kan benytte de almindelige tandplejetilbud.

På byrådsmødet den 17. juni 2019 blev der vedtaget en ny struktur på tandplejens område ([se beskrivelser af den nye struktur her](#) eller se [byrådsdagsorden](#) og vælg datoen 17.juni 2019).

I den nye struktur vil de hidtidige 10 tandklinikker blive samlet til 5 i perioden 2020-22. De 5 tandklinikker vil have til huse på hhv. Thors Bakke, Korshøjskolen, Bjerregrav Skole, Nørrevangsskolen samt Tirsdalens Skole. Samtidig bibeholdes klinikken på Østervangsskolen som tandklinik for særligt socialt udsatte.

Til dette er der givet en bevilling på 10,6 mio. kr. fordelt med 10,1 mio. i anlæg og udstyr samt en forundersøgelse på 0,5 mio. kr.

Anlægsinvesteringerne er forudsat afdraget over en længere årrække udover budgetperioden. Derfor er der i 2023 teknisk indregnet den forventede besparelse i årene 2024-2032 på 9 mio. kr. Ved de kommende budgetlægninger, vil disse blive fordelt på de følgende år.

Fra 1. oktober 2020 er det ved lov besluttet, at der indføres vederlagsfri socialtandpleje for udsatte borgere; dette tilbud vil blive givet på Østervangsskolen og betyder at samarbejdet med Børsterne, som har været et tilbud baseret på frivillige kræfter, ophører.

I årene 2022-25 implementeres den nye unge-tandpleje, der sikrer vederlagsfri tandpleje for de 18-21 årige. Det sker ved at alle 18 årige fra 1. juli 2022 tilknyttes unge-tandplejen (der er frit valg mellem

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Sundhed

Del 2

kommunal og privat praksis). Herefter vil alle, der fylder 18 år blive tilknyttet til og med de fylder 21 år, hvilket betyder at alle unge mellem 18 og 21 år ved udgangen af 2025 vil blive tilbudt gratis tandpleje.

1.2. Uden for servicerammen

Tabellen viser, at der uden for servicerammen budgetteres med i alt 393,6 mio. kr. som er udgifter til den aktivitetsbestemte medfinansiering.

1.2.1. Aktivitetsbestemt medfinansiering

Ved kommunalreformen blev det besluttet at kommunerne skulle medfinansiere en del af sundhedsudgifterne, som amterne hidtil havde afholdt. Formålet hermed var at kommunerne skulle have et fokus på at forebygge indlæggelser og behandlinger og fx hurtig at kunne hjemtage indlagte borgere, når disse er færdigbehandlede.

2. Budgetforudsætninger

Budgetforslag 2023-26 er beregnet på grundlag af det vedtagne budget 2022-25 tillagt pris- og lønfremskrivninger og korrektioner besluttet ved budgetvedtagelse, tillægsbevillinger og omplaceringer samt korrektioner fra lov- og cirkulærepragrammet.

Lovgrundlag på medfinansieringsområdet:

- Sundhedsloven, herunder særligt §§ 13 og 14 omkring finansiering
- Endvidere findes bestemmelser i Lov om regionernes finansiering med tilhørende bekendtgørelser mv.

Lovgrundlag på tandpleje- og sundhedsplejeområdet - Sundhedsloven:

- Forebyggelse og sundhedsfremme: Kapitel 35, §119
- Sundhedspleje: Kapitel 36, §§ 120-126
- Tandpleje: kapitel 37, §§ 127-137.
- Genoptræning og Vederlagsfri fysioterapi: kapitel 39, §140 og kap. 39a, §140a-b
- Finansiering af sundhedsydelse: kapitel 77, §§247-251a

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Sundhed

Del 2

3. Ændringer på området

Nedenstående tabel viser, hvilke ændringer der er indarbejdet i Budget 2023-26 i forhold til Budget 2022.

Sundhed mio. kr.	Ændring til 2023	Ændring til 2024	Ændring til 2025	Ændring til 2026
Udgangspunkt 2022-budget	124,4	124,4	124,4	124,4
Demografi og øvrige store ændringer				
Ingen prisfremskrivning 2022-2023	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Besparelse, tandplejen (ny struktur)	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Udmøntning af effektiviserings- og besparelseskra 2024-26	0,0	-0,6	-1,0	-1,5
Budgetaftale 2023-2026				
Familieiværksætterne/PREP, fortsættelse i 2024	0,0	1,5	0,0	0,0
Pulje til sundhedsfremme, fortsættelse i 2024 og 2025	0,0	1,5	1,5	0,0
Midler til nedbringelse af ventelister, overvægtige børn, fortsættelse til og med 2024.	0,1	0,2	0,0	0,0
Budgetaftaler tidligere år				
Effektiviseringsbidrag budgetaftale 2020	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Familieiværksætterne/PREP	0,0	-1,5	-1,5	-1,5
Midler til nedbringelse af ventelister, overvægtige børn	-0,1	-0,2	-0,2	-0,2
Pulje til sundhedsfremme	0,0	-1,5	-1,5	-1,5
Tillægsbevillinger og omplaceringer				
Initiativer i sundhedsreformen (LC-program)	3,5	3,5	3,5	3,5
Vederlagsfri tandpleje for de 18-21 årige	2,9	5,0	7,0	7,0
Tilskud til etablering af sundhedsklynger	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
PL og øvrige ændringer	0,0	0,0	0,0	0,0
I alt	128,8	130,3	130,2	128,2

Tabellen uddybes i nedenstående afsnit.

3.1. Demografi og øvrige store ændringer

Ingen prisfremskrivning på budgetter til varekøb og tjenesteydelser er udmøntet i 2023 og reducerer budgettet med 0,5 mio. kr. i forhold til en situation, hvor der var sket prisfremskrivning.

Den nævnte strukturændring på tandplejen, hvor tandplejen selv finansierer ombygninger ved besparelser med ca. 1 mio. kr. årligt; visse af besparelserne er gennemført, og det er i budgetterne forudsat at den fulde besparelse opnås i 2023, hvorfor der er en reduktion i bevillingerne fra 2022 til 2023 på 0,7 mio. kr.

Effektiviserings- og besparelseskraene for 2024-26 er udmøntet med vedtagelsen af budget 2023-26 og kan ses herunder.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Sundhed

Del 2

Sundhed: Reduktioner i 1.000 kr.	2023	2024	2025	2026
Rehabiliteringen - ændringer i tilbud mv.	0,0	-31,5	-192,5	-296,5
Sundhedspleje - ændringer i tilbud	0,0	-47,2	-132,9	-219,5
Tandplejen - ændringer i tilbud mv.	0,0	-205,0	-268,9	-512,4
Færre udgifter til sundhedsfremme	0,0	0,0	-80,5	-169,3
Færre udgifter til administration	0,0	-50,0	-50,0	-50,0
Færre puljebeløb	0,0	-226,7	-259,8	-293,3
Sundhed i alt	0,0	-560,4	-984,6	-1.541,0

3.2. Budgetaftale 2023-2026

Ved budgetaftalen for 2023-26 blev som tidligere nævnt en række bevillinger forlænget; det drejer sig om familieiværksættere/PREP, sundhedsfremmepuljen og beløb til nedbringelse af ventelisten til tilbuddet til overvægtige børn.

3.3. Budgetaftale tidligere år

Under budgetaftale tidligere år indgår ovenstående forlængelser af bevillinger som reduktioner, idet de var ophørt, hvis ikke der var fundet nye midler. Endvidere er der i 2023 en besparelse vedr. sundhedsfremme, som stammer fra effektiviseringsbesparelserne for 2020-23.

3.4. Tillægsbevillinger og omplaceringer

Via lov- og cirkulæreprogrammet er der afsat midler til nye forløbsprogrammer og akuttilbud på omsorgsområdet, der senere vil blive fordelt mellem sundheds- og omsorgsområdet.

Endvidere har der givet midler til indførelsen af den vederlagsfri tandpleje for de 18-21 årige, der implementeres over en 4 årig periode fra 2022-25.

Endelig har der i 2022 været afsat midler i 2022 til etablering af sundhedsklynger, som bortfalder i 2023; efterfølgende er det dog besluttet at der også i 2023 er reserveret midler hertil, men det vil blive indarbejdet ved en budgetopfølgning i 2023.

4. Yderligere oplysninger

4.1. Oversigt over aftaleenheder

På sundhedsområdet findes 4 aftaleenheder, sundhedspleje, tandpleje, sundhedsfremme og forebyggelse samt Rehabiliteringsenheden. Se enhedernes budgetter i tabellen på den første side.

4.2. Takster og nøgletal

På sundhedsområdet er der relativt få takster, idet der "kun" er egenbetaling af kommunale leverede ydelser vedr. special- og omsorgstandplejen.

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget - Sundhed

Del 2

[Den aktuelle takstoversigt kan tilgås her via randers.dk](#)

I 6-bynøgletalsrapporten kan findes en række nøgletal om udgifter og aktiviteter inden for sundhedsområdet. Disse nøgletal findes i afsnittet Sundhed og Tandpleje.

[Den seneste 6-bynøgletalsrapport kan tilgås her via randers.dk](#)

5. Anlægsprojekter

På sundhedsområdet er der ikke i budget 2023-26 planlagt anlægsprojekter.

Men via tidligere afsatte midler mv., vil der på tandplejens område i 2023 ske ombygning af tandklinikken i Øster Bjerregrav, hvorefter den planlagte strukturændring på tandplejens område kan færdiggøres.

Endvidere forventes der i 2023/24 etableret faciliteter til den nye unge-tandpleje.

Omsorgsudvalget

Del 1

Del 2

Bevillingsområder:

Tilbud til ældre

Omsorgsudvalget - Tilbud til ældre

Del 1

1. Beskrivelse af området

Omsorgsområdets budget er opdelt i budgettet til praktisk hjælp, pleje og træning, hjælpemiddelområdet samt administrationen af de kommunale ældreboliger.

Praktisk hjælp, pleje og træning er det største udgiftsområde og omfatter de fleste servicetilbud, der gives på omsorgsområdet. Det er f.eks. praktisk/personlig hjælp og sygepleje til borgere i eget hjem og tilbud på plejecentrene. Det er lige fra pleje til caféer og mad fra Madservice Kronjylland samt plejevederlag. Hertil kommer to selvejende ældrecentre (Randers Kloster og Solbakken), som drives efter overenskomst med kommunen samt Randers Friplejehjem, der i 2022 har øget antallet af pladser fra 24 til 29 pladser.

Genoptræning og vedligeholdelsestræning budgetteres særskilt og omfatter træningsaktiviteterne i det nyetablerede Nellesmann-hus samt den vedligeholdende træning og aktivitet, der sker rundt på de enkelte centre samt på Træningshøjskolen på Åbakken og Døgngenoptræningen på Svaleparken. Hele genoptrænings- og aktivitetsområdet er omorganiseret i 2020 med fokus på at give mere ensartede tilbud og tilbud til de mest udsatte og sårbare borgere.

På omsorgsområdet generelt sker der i disse år en opgaveglidning og –flytning fra regionen (sygehusvæsenet) til de kommunale tilbud, blandt andet i forbindelse med lukning af senge på sygehusafdelinger og hurtigere udskrivning af patienter.

Hjælpemiddelhuset Kronjylland har kontakt med mere end 10.500 af kommunens borgere. De direkte udgifter til hjælpemidler konteres under denne udgiftspost, ligesom udgifter til kommunikation (syns, tale- og høreområdet) og udgifter vedr. bevilling af handicapbiler.

Randers Kommune har løbende hjemtaget opgaver på høre- og synsområdet, hvilket sker i samarbejde med Norddjurs, Syddjurs og Favrskov kommuner via Kommunikationssamarbejdet Midt.

Fakta (primo 2022)

Antal borgere, der får hjemmehjælp:	Ca. 2.000
Antal borgere, der får sygepleje:	Ca. 1.800
Antal permanente boliger:	1.189
Antal midlertidige boliger:	77
Antal med hjælpemidler	Ca. 10.000
Antal hjemmeboende, Madservice	Ca. 950

Politikker

Omsorgs- og værdighedspolitik

[Se Randers Kommunes politikker på randers.dk/politikker](https://www.randers.dk/politikker)

2. Hovedtal

2.1. Drift

Tilbud til ældre (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Servicerammen	1.093,2	1.082,0	1.074,3	1.073,8
Praktisk hjælp, pleje og træning	1.027,4	1.016,8	1.009,0	1.008,5
Hjælpemidler	65,7	65,3	65,3	65,3
Uden for servicerammen	-30,4	-30,4	-30,4	-30,4
Ældreboliger	-30,4	-30,4	-30,4	-30,4
I alt	1.062,8	1.051,6	1.043,9	1.043,4

Omsorgsudvalget - Tilbud til ældre

Del 1

2.1.1. Service

Tabellen viser budgettet fra 2023 til 2026. Tabellen viser et nettobudget på knap 1,1 mia. kr. og at der er et mindre fald i bevillingen. Faldet skyldes blandt andet ændringer vedr. klippekortet, der med det nu vedtagne budget bortfalder helt fra 2024 og de indarbejdede effektiviseringsbesparelser.

I tallene er der indarbejdet demografiregulering i 2023, mens midlerne for 2024-26 er afsat under økonomiudvalgets område. De indarbejdede demografireguleringer er på mellem 20 og 25 mio. kr. årligt.

2.1.2. Uden for servicerammen

Udgifter og indtægter under dette punkt vedrører driften af de kommunale ældreboliger, hvor administrationen af de enkelte lejeboliger efter udbud varetages af Lejerbo. Regnskaberne indgår som en del af kommunens regnskab.

Det er dog kun huslejeindtægter og drift, der budgetteres under omsorgsområdet, mens udgifterne til låneydelser sker under økonomiudvalget, hvorfor der på omsorgsområdet er en større indtægt.

2.2. Anlæg

Der er følgende anlægsprojekter på omsorgsområdet i budgettet for 2023-26.

Anlægsprojekter (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Omdannelse af ældreboliger med kald	2,5	2,5	2,5	5,0
Plejhjem i Dronningborg, servicearealer	0,0	0,0	12,5	12,5
I alt	2,5	2,5	15,0	17,5

3. Aktuel økonomisk situation på drift og anlæg

3.1. Aktuel status

På omsorgsområdet sker der i de kommende år en kraftig stigning i antallet af ældre, som vil skulle have hjælp. Det vil kræve en relativ stor stigning i antallet af medarbejdere, og samtidig opleves der i disse år rekrutteringsudfordringer, både af udlært fagpersonale, men også ved rekrutteringen af elever på området.

Omsorgsudvalget og forvaltningen har stort fokus på udfordringen med at rekruttere, og der planlægges en række initiativer, som forhåbentligt kan være med til at sikre det nødvendige personale. I planlægningen af initiativer undersøges også om velfærdsteknologiske løsninger kan være med til at løse nogle af udfordringerne.

I løbet af det enkelte år sker der store ændringer i den enkeltes behov for hjælp, hvilket stiller store krav til organiseringen og planlægningen af de forskellige indsatser, hvilket også er et fokuspunkt på omsorgsområdet. Fokus er f.eks. på at hjælpe den enkelte til at være mest mulig selvhjulpne via rehabiliteringsforløb mv.

Omsorgsudvalget - Tilbud til ældre

Del 1

3.2. Budgetaftalen

Budgetaftalen 2023-26 indeholder nedenstående ændringer i forhold til 2022 på omsorgsområdet.

Ændringer fra budgetaftalen - drift (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Reduktion af klippekort (bortfalder fra 2024)	-1,0	-5,0	-2,5	0,0
Rengøring hver 3. uge mod nu hver 2. uge for visse borgere tidligst fra 2025	0,0	2,5	0,0	0,0
Tidligere vedtaget besparelse på specialtilbuddene implementeres tidligst fra 2025	0,7	0,7	0,0	0,0
Uddannelsesforløb, SOSU, fortsættes i 2024	0,0	0,3	0,0	0,0
Showroom, velfærdsteknologi	0,8	0,0	0,0	0,0
Eksterne konsulenter, besparelse på omsorg	-0,2	-0,2	0,0	0,0
I alt	0,3	,-1,7	-2,5	0,0

Med budgetaftalen blev det aftalt, at klippekortet i forhold til tidligere beslutninger og gennemførelsen af effektiviseringsbesparelserne for 2024-26 blev ændret. Det betyder, at der i 2023 som nævnt ovenfor vil være en bevilling på 4 mio. kr. i 2023 og at klippekortet, såfremt der ikke aftales andet ved budgetlægningen for 2024 og frem bortfalder fra 2024. Årsagen hertil skal blandt andet også ses på baggrund af den svære rekrutteringssituation, som omsorgsområdet står over for.

Der var i forslagene til effektiviseringsbesparelser foreslået at borgere, der alene modtager rengøringshjælp som udgangspunkt, fra 2024 skulle overgå fra rengøring hver 2. uge til hver 3. uge; med budgetaftalen blev denne besparelse udskudt til 2025 og vil endvidere blive drøftet ved senere budgetlægninger.

Der er tidligere besluttet besparelser på specialtilbuddene på omsorgsområdet (Træningshøjskolen på Åbakken, Genoptræningsenheden på Svaleparken, Tryghedshotellet på Kollektivhuset og Hospice Randers på Lindevænget). Den indarbejdede besparelse på 0,7 mio. kr. fra 2022 til 2023 er foreløbig udsat til 2025.

Med budgetaftalen blev det besluttet at der også i 2024 vil være midler til et særligt uddannelsesforløb i samarbejde med Jobcenter Randers og SOSU-skolen med fokus på at ledige tilbydes et for-forløb med henblik på optagelse på SOSU-uddannelserne.

Der er i 2023 afsat 750.000 kr. til etablering af et "showroom", hvor det er muligt for borgere og personale at se og afprøve forskellige velfærdsteknologiske løsninger.

Endelig er der vedtaget en reduktion af udgifterne til konsulenttydelser; på omsorgsområdet udgør det ca. 0,2 mio. kr. årligt i 2023 og 2024.

Omsorgsudvalget - Tilbud til ældre

Del 2

1. Uddybende beskrivelse af området

Omsorgsområdets budget er opdelt i et delområde for praktisk hjælp, pleje og træning og et delområde betegnet hjælpemiddelområdet. Udenfor servicerammen er der et delområde vedr. administrationen af de kommunale ældreboliger.

Praktisk hjælp, pleje og træning er det største udgiftsområde og omfatter de fleste servicetilbud, der gives på omsorgsområdet. Det er f.eks. praktisk/personlig hjælp og sygepleje til borgere i eget hjem og tilbud på plejecentrene. Det er lige fra pleje til caféer og mad fra Madservice Kronjylland samt plejevederlag. Hertil kommer to selvejende ældrecentre (Randers Kloster og Solbakken), som drives efter overenskomst med kommunen samt Randers Fripleshjem, der i 2022 har øget antallet af pladser fra 24 til 29 pladser.

Genoptræning og vedligeholdelsestræning budgetteres særskilt og omfatter træningsaktiviteterne i det nyetablerede Nellesmann-hus samt den vedligeholdende træning og aktivitet, der sker rundt på de enkelte centre samt på Træningshøjskolen på Åbakken og Døgngenoptræningen på Svaleparken. Hele genoptrænings- og aktivitetsområdet er omorganiseret i 2020 med fokus på at give mere ensartede tilbud og tilbud til de mest udsatte og sårbare borgere.

På omsorgsområdet generelt sker der i disse år en opgaveglidning og –flytning fra regionen (sygehusvæsenet) til de kommunale tilbud, blandt andet i forbindelse med lukning af senge på sygehusafdelinger og hurtigere udskrivning af patienter.

Hjælpemiddelhuset Kronjylland har kontakt med mere end 10.500 af kommunens borgere. De direkte udgifter til hjælpemidler konteres under denne udgiftspost, ligesom udgifter til kommunikation (syns, tale- og høreområdet) og udgifter vedr. bevilling af handicapbiler.

Randers Kommune har løbende hjemtaget opgaver på høre- og synsområdet, hvilket sker i samarbejde med Norddjurs, Syddjurs og Favrskov kommuner via Kommunikations samarbejdet Midt.

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingsområdet. Tabellen viser Budgetbeløb i 2023 for bevillingsområdet. Beløbene er opdelt i udgifter, indtægter og nettobeløb for de enkelte delområder. Tabellen viser beløb indenfor servicerammen, samt beløb udenfor servicerammen. Beløbene er vist i mio. kr. i 2023-prisniveau:

Tilbud til ældre (mio. kr.) 2023	Udgift	Indtægt	Netto
Servicerammen	1.220,0	-126,8	1.093,2
Praktisk hjælp, pleje og træning	1.146,2	-118,7	1.027,4
Hjælpemidler	73,8	-8,1	65,7
Uden for servicerammen	44,6	-75,0	-30,4
Ældreboliger	44,6	-75,0	-30,4
I alt	1.264,6	-201,9	1.062,8

I de efterfølgende afsnit er der udarbejdet en kort beskrivelse, af de enkelte områder. Beskrivelserne indeholder en gennemgang af det enkelte udgiftsområde. Indenfor det enkelte område er der både udgifter indenfor og udenfor aftaleenheder jf. Randersmodellen.

Omsorgsudvalget - Tilbud til ældre

Del 2

1.1. Servicerammen

Tabellen viser, at der inden for servicerammen samlet set er budgetteret med nettoudgifter for 1.093,2 mio. kr. i 2023.

1.1.1. Praktisk hjælp, pleje og træning

Området er budgetmæssigt opdelt i følgende delområder:

Praktisk hjælp, pleje og træning (mio. kr.) 2023	Udgift	Indtægt	Netto
Pleje og omsorg	1.093,1	-116,4	976,7
Visitation	19,0	0,0	19,0
Genoptræning og vedligeholdelsestræning	34,1	-2,3	31,8
I alt	1.146,2	-118,7	1.027,4

Pleje og omsorg er det største udgiftsområde og omfatter de fleste servicetilbud, der gives på omsorgsområdet. Det er f.eks. praktisk/personlig hjælp og sygepleje til borgere i eget hjem, tilbud på plejecentrene, lige fra pleje til cafeer og mad fra Madservice Kronjylland samt plejevederlag. Hertil kommer to selvejende ældrecentre (Randers Kloster og Solbakken), som drives efter overenskomst med kommunen. Hertil kommer Randers Fripleshjem, der åbnede i 2019 med 24 pladser, som udvides med yderligere 5 pladser i 2022.

Genoptræning og vedligeholdelsestræning budgetteres særskilt og omfatter træningsaktiviteterne i det nyetablerede Nellesmann-hus samt den vedligeholdende træning og aktivitet der sker rundt på de enkelte centre. Herudover er der de tilskud, der gives til aktivitetsudvalg, pensionistforeninger mv. Hele genoptrænings- og aktivitetsområdet er omorganiseret i 2020 med fokus på at give mere ensartede tilbud og tilbud til de mest udsatte og sårbare borgere. Visse ændringer er kommet senere fra start som følge af corona-krisen.

På omsorgsområdet generelt sker der i disse år en opgaveglidning og –flytning fra regionen (sygehusvæsenet) til de kommunale tilbud, blandt andet i forbindelse med lukning af senge på sygehusafdelinger og hurtigere udskrivning af patienter.

Der arbejdes desuden løbende med 'tidligere udskrivning' og på at undgå indlæggelser i det hele taget, blandt andet via sundhedsstrategisk ledelse, der er et samarbejde mellem Regionshospitalet Randers og kommunerne i Randers-klyngen (Randers, Favrskov, Syddjurs og Norddjurs). Trykshotellet er også en vigtig del af det nære sundhedsvæsen, idet akutpladserne både forebygger indlæggelse og sikrer mulighed for hurtig udskrivelse. Det samme gør akutfunktionen, som er den udekørende funktion i områderne.

Med henblik på at styrke de kommunale medarbejdere i forbindelse med opgaveglidning mv. gennemføres der løbende efteruddannelse for omsorgsområdets personale.

Der er i de senere år tilført omsorgs-/ældreområdet en række midler i forbindelse med finanslove, aftaler om den kommunale økonomi mv.

Siden 2013 er der givet nedenstående beløb enten som puljebeløb, hvor der skal aflægges særskilt regnskab og efterfølgende overgået til at indgå i bloktilskuddet eller givet direkte via bloktilskuddet.

Omsorgsudvalget - Tilbud til ældre

Del 2

Indeholdt i budget 2023 (løbende priser ved tildelingen)	Mio. kr.
Diverse sundhedspuljer, aftalt i forbindelse med økonomiaftalerne mellem Regeringen og KL 2013-15	8,3
Ældremilliard – (finanslov 2014, indgår i bloktilskuddet fra 2018)	17,1
Ældre medicinske patient (finanslov 2016)	2,9
Klippekort – henholdsvis i fritvalgsområdet (fra 2015) og på centre (fra 2017), indgår i bloktilskuddet i hhv. 2017 og 2019	9,3
Midler til indsatser i forhold til pårørende og en værdig død (finanslov 2018)	2,0
Værdighedsmidler/-milliard (finanslov 2016) – indgår i bloktilskuddet fra 2020	18,6
Midler til bekæmpelse af ensomhed (finanslov 2019)	1,7
Bedre bemanning i hjemmeplejen (finanslov 2018) – indgår i bloktilskuddet fra 2022	8,8
Flere hænder og højere kvalitet i ældreplejen (finanslov 2021) – udgifter refunderes på grundlag af regnskab i 2021-24, hvorefter de overgår til bloktilskuddet	7,9
I alt	76,9

De fleste af disse er nu indarbejdet i den fordelingsmodel, der fordeler midlerne på omsorgsområdet.

Der er i 2020/21 gennemført en større analyse på omsorgsområdet af Implement. Analysen mandede ud i en række beslutninger, der blev taget på byrådsmødet den 26. april 2021.

Med budgetaftalen for 2023-26 tilføres omsorgsområdet i alt 26,2 mio. kr. som demografiregulering fra 2022 til 2023; der er også afsat midler til demografiregulering i 2024 og frem, men disse er placeret under økonomiudvalgets område og udmøntes årligt ved budgetvedtagelsen. Via fordelingsmodellen vil nogle af demografimidlerne blive overført til hjælpemiddelområdet.

1.1.2. Hjælpemidler

Hjælpemiddelhuset Kronjylland har kontakt med mere end 10.500 af kommunens borgere. De direkte udgifter til hjælpemidler konteres under denne udgiftspost, ligesom udgifter til kommunikation (syns, tale- og høreområdet) og udgifter vedr. bevilling af handicapbiler.

Randers Kommune har løbende hjemtaget opgaver på høre- og synsområdet, hvilket sker i samarbejde med Norddjurs, Syddjurs og Favrskov kommuner via Kommunikationssamarbejdet Midt; for en nærmere redegørelse henvises til møde i Sundheds-, idræts- og kulturudvalget den 16. november 2022, hvor samarbejdsaftalen senest er godkendt.

Randers Kommune er driftsherre i såvel høre- som synssamarbejdet. Udgifterne til samarbejdet fordeles efter kommunernes andel af det samlede indbyggertal. Organisatorisk hører høre- og synssamarbejdet under sundhedsområdet, men konteres under omsorgsområdet.

Der er i 2021 udarbejdet en budgetanalyse vedr. hjælpemiddelområdet med fokus på visitation og sagsbehandling, idet det ikke har været muligt at overholde samtlige sagsbehandlingsfrister. Ved budgetaftalen er det besluttet at man ønsker at ventelisten skal reduceres med 70% medio 2023 og at der skal fremlægges status til omsorgsudvalget umiddelbart efter sommerferien 2022 og 2023. Med henblik herpå er der i perioden afsat i alt 3 stillinger i 2 år inden for omsorgsområdets samlede bevilling.

Omsorgsudvalget - Tilbud til ældre

Del 2

1.2. Uden for servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med nettoindtægter på 30,4 mio. kr. udenfor servicerammen.

1.2.1. Ældreboliger

Kommunen står som udlejer af en del pleje- og ældreboliger. I driftsregnskabet er der en nettoindtægt på 30,4 mio. kr., fordelt med 44,6 mio. kr. i udgifter og 75,0 mio. kr. i indtægter. Nettoindtægten er ikke udtryk for et overskud af ældreboligerne, idet finansieringsomkostningerne budgetteres via Økonomiudvalgets konti.

Der er indgået en administrationsaftale med Lejerbo i forhold til de kommunale ældreboliger.

2. Budgetforudsætninger

Budgetforslag 2023-26 er beregnet på grundlag af det vedtagne budget 2022-25 tillagt pris- og lønfremskrivninger og korrektioner besluttet ved budgetvedtagelse, tillægsbevillinger og omplaceringer samt korrektioner fra lov- og cirkulæreprogrammet.

2.1. Tildelingsmodel

2.1.1. Opbygning af tildelingsmodellen

Når budgettet er vedtaget, er der efter de gældende budgetprincipper givet en samlet bevilling til omsorgsområdet.

Det er som opfølgning på ældreundersøgelsen i 2021 besluttet, at der for 2023 skal ske en revidering af fordelingsmodellen på omsorgsområdet med henblik på en øget tildeling til de særlige demenscentre (Huset Nyvang, Landsbyen Møllevang og Terneparken), der skal gælde fra 2023.

Ved færdiggørelsen af dette budgetskeam er 2023-fordelingen endnu ikke færdiggjort, hvorfor beskrivelsen herunder beskriver fordelingsmodellen for 2022, der er godkendt af omsorgsudvalget i mødet den 28. november 2021. En beskrivelse af fordelingsmodellen kan, når den foreligger, rekvireres ved henvendelse til forvaltningen.

I 2022 var der i alt netto 980,2 mio. kr. til rådighed for omsorgsområdet. Beløbet fordeles således:

Formål	Beløb til rådighed (Mio. kr.)
Madservice Kronjylland, netto	8,7
Randers Kloster, netto	25,6
Solbakken, netto	15,7
Visitationenheden	16,5
Betaling til/fra andre kommuner, friplejehjem mv., netto	3,5
Elever (SOSU og ernæring)	39,2
AES	4,1
Dagcenterkørsel, tilskud og kørsel, tilskud til foreninger	11,1
Plejevederlag mv.	6,2
Administrative udgifter, herunder fællestillidsrepræsentanter, faglige konsulenter, ½ sygeplejerske på Perron 4, EDB, kommunikation, uddannelse, hjemmeplejebiler og tilsyn	7,8
Velfærdsteknologi, herunder Viewcare	5,5
Uforudsete udgifter, ombygning af boliger, huslejetabe, servicearealer, herunder Nellemann-huset	12,4

Omsorgsudvalget - Tilbud til ældre

Del 2

Formål	Beløb til rådighed (Mio. kr.)
Indtægter fra sundhed vedr. genoptræningsplaner samt genoptræningspladser på Svaleparken s	-5,2
Budgetterede indtægter, ældreboliger (pedeller)	-5,2
Afsat til særlige tilbud (demenstilbud, ensomhed, pårørende, værdig død samt plejehjemslæger)	4,9
Afsat til dækning af underskud, tidligere år	2,7
Fordeles til områderne via fordelingsmodellen	
Udgifter til kørsel, hjemmeplejebiler og kørsel i egen bil	12,0
Udgifter til indkøb af fødevarer mv.	17,0
Indtægter fra servicepakker, cafeer mv.	-37,8
Øvrige driftsudgifter	24,0
Lønudgifter	802,2
Afsat til områderne, fordeles senere	
Midler afsat til klippekort (frit valg)	2,7
Midler afsat til måltagning af støttestrømper	1,5
Afsat til senere fordeling, demografiregulering og dækning af underskud, tidligere år	8,8
I alt	980,2

Det samlede budget til de 3 ældreområder udgjorde i 2022 netto 817,4 mio. kr., hvoraf budgettet til løn udgør 802,2 mio. kr., driftsudgifter ud over løn 53,0 mio. kr. og indtægter fra servicepakker, cafeer mv. udgør 37,8 mio. kr.

I det følgende beskrives de delmodeller, som budgetfordelingen indeholder:

Delmodelbeskrivelse	Afsat til	Tildelingsprincip (2022-beløb)
Delmodel 1: Ledelse og administration samt tekniske servicemedarbejdere.	Områdeledere, distrikts- og centerledere, ernæringsledere, sygeplejeledere, trænings- og aktivitetsledere, administrative ledere, administrativt personale samt tekniske servicemedarbejdere.	Modellen tildeler hvert område en lønsum svarende til det antal ledere, der er i organisationsmodellen, godkendt af Byrådet den 2. maj 2011 med mindre justeringer ved evalueringen af fordelingsmodellen for 2021. Der tildeles 8.182.900 kr. efter lønsum til øvrige administrative stillinger. Endvidere tildeles områderne ressourcer til tekniske servicemedarbejdere på baggrund af de ansatte pr. 1. januar 2021.
Delmodel 2: Boliger.	Basisedarbejdere hele døgnet i alle boligtyper - inklusiv sygepleje og inklusiv særydelser.	Pr. bolig tildeles (note 1): Ældreboliger med kald: 172.230 kr. Plejeboliger og aflastningsboliger: 344.461 kr. Demensboliger: 409.904 kr.

Omsorgsudvalget - Tilbud til ældre

Del 2

Delmodelbeskrivelse	Afsat til	Tildelingsprincip (2022-beløb)
		Herudover tildeles midler i forhold til træning og aktivitet samt fra tidligere projektbevillinger.
Delmodel 3 A: Personlig pleje og praktisk hjælp i fritvalgsområdet	Basisedarbejdere, der leverer personlig pleje og praktisk hjælp i fritvalgsområdet inkl. Særydelse.	Tildeles efter gennemsnittet af leverede timer på fritvalgsområdet samt uddelegerede sygeplejedydelser (som leveres af sosu-personale) i september til november 2021 tillagt en stigning på 3%. (note 2) . Der tildeles 21.275 kr. pr. time på årsbasis inkl. betaling til de private leverandører. Herudover tildeles midler i forhold til distriktsterapeuter/distriktssygeplejersker samt fra tidligere projektbevillinger.
Delmodel 3 B: Hjemmesygepleje i fritvalgsområdet	Basisedarbejdere, der leverer hjemmesygepleje i fritvalgs-området, inkl. særydelse.	Tildeles 22 % i forhold til antallet af visiterede fritvalgs-timer samt leverede uddelegerede sygeplejedydelser i området. Herudover midler fra tidligere projektbevillinger.
Delmodel 4: Aktivitetsområdet	Basisedarbejdere på aktivitetsområdet inkl. genoptræning efter serviceloven, ekskl. genoptræning efter sundhedsloven.	Der tildeles midler til Genoptræningscenter Randers og Vedligeholdende træning samt til frivilligkoordinatorer.
Delmodel 5: Køkkenområdet	Basisedarbejdere i køkkener og caféer.	Tildeles ud fra omsætningen i 2019 tillagt 3% fratrukket 45 % til køb af råvarer. Hertil kommer midler til ernæringsindsatser, der er udløst via værdighedsmidlerne.

Omsorgsudvalget - Tilbud til ældre

Del 2

Delmodelbeskrivelse	Afsat til	Tildelingsprincip (2022-beløb)
Delmodel 6: Øvrige	Natcentret (hensat centralt i 2020)	12.609.400 kr.
	Borgerteams (excl. midler fra finanslovsmidler)	18.474.300 kr.
	Hospice (Lindevænget)	6.521.600 kr.
	Tryghedshotellet (Kollektivhuset)	11.973.900 kr.
	Genoptræningspladser (Svaleparken)	7.632.000 kr.
	Aldershvile	3.060.000 kr.
	Træningshøjskole (Åbakken) incl. midler til rengøring	5.291.600 kr.
	Til senere fordeling ved stigning i antallet af visiterede timer samt efterregulering vedr. demografi.	6.100.000 kr.

Noter: 1) Antallet af boliger opgøres som det forventede antal "helårs-boliger" i budgetåret. Hvis der sker ombygninger eller forventede udvidelser, medregnes til- eller afgang af boliger forholdsmæssigt.

2) Antallet af fritvalgstimer opgøres som det gennemsnitlige ugentlige visiterede timer og uddelegere sygeplejetimer, i 2022 efter antallet af timer i september til november 2021 tillagt 3%.

Med de anvendte tildelingsprincipper ser lønsumsfordelingen til de 3 områder i 2022 således ud:

Udgiftsområder, mio. kr.	Nord	Syd	Vest	I alt
Ledelse	14,1	10,6	9,9	34,6
Administrative medarbejdere	3,2	2,5	2,4	8,2
Tekniske servicemedarbejdere	2,6	2,1	1,7	6,5
Demensboliger	52,9	20,1	16,4	89,4
Særlige bevillinger til Huset Nyvang og Landsbyen Møllevang	6,4	0,0	0,0	6,4
Plejeboliger	41,0	51,3	73,7	166,0
Aflastningsboliger	5,2	1,4	3,4	10,0
Ældreboliger med kald	33,2	16,5	10,0	59,8
Midler overført fra værdighedsmidler (tidligere projektbevilling)	2,4	1,8	2,0	6,2
Midler overført fra bedre bemanning (tidligere projektbevilling)	1,6	1,1	1,0	3,7
Klippekort, centerterapeuter og særlige tilbud på centre	7,1	4,7	5,5	17,3
Frit valgområdet	92,4	82,1	49,9	224,5
Sygepleje til hjemmeboende	21,8	19,6	12,3	53,8
Borgerteam	18,5	0,0	0,0	18,5
Natcenter	0,0	0,0	12,6	12,6
Træning og aktivitet incl. frivilligkoordinatorer	0,3	12,5	16,4	29,1
Køkkenområdet	7,6	5,7	8,5	21,8
Aldershvile	3,1	0	0	3,1
Hospice og præhospitalsenhed (Tryghedshotellet)	0,0	6,4	11,9	18,2
Træningshøjskolen og Genoptræningscenter	5,2	7,5	0	12,7
I alt	318,6	246,0	237,6	802,2

Note: Det skal bemærkes, at specifikationen af fordelingen til de enkelte delområder er vejledende, så det er op til det enkelte område at viderefordre budgettet under hensyntagen til lokale forhold.

Omsorgsudvalget - Tilbud til ældre

Del 2

Fordeling af udgifter ud over løn:

Driftsudgifterne opdeles i særligt overførbare driftsudgifter og direkte overførbare driftsudgifter.

Særligt overførbare driftsudgifter

Forlods er der afsat beløb til følgende kørsel i hjemmeplejebiler og egen bil.

Disse udgifter er defineret som "særligt overførbare", hvilket betyder, at der kan ske en omfordeling af midlerne, såfremt det viser sig, at der er skævheder.

Direkte overførbare driftsudgifter

Ud over de særligt overførbare driftsudgifter tildeles der beløb til hvert område til de direkte overførbare driftsudgifter; beløb, som ikke kan reguleres efterfølgende.

Disse udgifter fordeles således:

Fast beløb pr. område.

Til anvendelse af de forventede "faste omkostninger" ved et område, afsættes 3 mio. kr. pr. område.

Øvrigt driftsbudget

Det resterende driftsbudget fordeles mellem områderne efter lønsum.

Dette er til samtlige øvrige driftsudgifter, såsom

- Kursusudgifter,
- Beklædningsgodtgørelse,
- Øvrige personaleudgifter,
- Rengøringsartikler,
- Vinduespolering,
- Renovation og rensning,
- Inventar,
- Læge- og sygeplejefaglige artikler,
- Beskæftigelsesmaterialer (udgifter og indtægter),
- Diverse udgifter,
- Annonceudgifter samt
- Administrationsudgifter (kontorhold).

Særligt omkring forplejning

Budgettet vedr. forplejning er beregnet på grundlag af omsætningen fra 1. oktober til 30. september, og der beregnes udgifter til fødevarer mv. på 45% heraf. Som følge af corona-situationen tages udgangspunkt i 2019-omsætningen.

2.1.2. Demografi

Der er en demografimodel på omsorgsområdet, som tager udgangspunkt i de enhedsbeløb på omsorgsområdet, som Indenrigs- og boligministeriet opgør i forbindelse med beregningen af de enkelte kommuners udgiftsbehov.

Disse beløb udgør for 2023 37.687 kr. for de 75-84 årige og 130.114 kr. for 85+ årige.

Omsorgsudvalget - Tilbud til ældre

Del 2

Disse enhedsbeløb ganges så på den forventede udvikling i antal ældre. Desuden foretages der hvert år en efterregulering i forhold til det faktiske antal ældre.

Der vil i de kommende år ske en væsentlig stigning i antallet af ældre borgere, hvorfor der også i de kommende år må forventes store demografireguleringer.

De beregnede beløb på omsorgsområdet i budgetperioden bliver herefter som følger:

Demografi (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Demografi 2022-23	26,1	26,1	26,1	26,1
Efterregulering 2021-22	-4,6	-4,6	-4,6	-4,6
Demografi overslagsår	0,0	23,9	20,8	19,4
I alt	21,5	45,4	66,2	85,6

De ovennævnte reguleringer er budgetteret under Økonomiudvalget vedr. 2024-26, mens reguleringen for 2022 er frigivet ved budgetvedtagelsen.

3. Ændringer på området

Nedenstående tabel viser, hvilke ændringer der er indarbejdet i Budget 2023–26 i forhold til Budget 2022.

Tabellen viser ændringer af budgetbeløb i 2023-2026 set i forhold til budgettet i 2022 for bevillingsområdet. Derfor tager første linje udgangspunkt i budget 2022, men i 2023-pris. Beløbene er opdelt i emner. Tabellen viser beløb indenfor servicerrammen. Beløbene er vist i mio. kr. i 2023-prisniveau. Beløbet i alt gengiver det samlede beløb på bevillingsområdet indenfor service i det pågældende år.

Omsorgsområdet, mio. kr.	Ændring til 2023	Ændring til 2024	Ændring til 2025	Ændring til 2026
Udgangspunkt 2022-budget	1087,2	1087,2	1087,2	1087,2
Demografi og øvrige store ændringer				
Ingen prisfremskrivning 2022-2023	-4,3	-4,3	-4,3	-4,3
Særlig bevilling til Huset Nyvang	-4,6	-6,2	-6,2	-6,2
Efterregulering 2022, demografi	-4,6	-4,6	-4,6	-4,6
Demografiregulering 2022-23	26,1	26,1	26,1	26,1
Udmøntning af effektiviserings- og besparelseskra 2024-26	2,0	-5,2	-12,0	-15,0
Budgetaftale 2023-2026				
Reduktion af klippekort	-1,0	-5,0	-2,5	0,0
Rengøring hver 3. uge tidligst fra 2025	0,0	2,5	0,0	0,0
Besparelse på specialtilbud tidligst fra 2025	0,7	0,7	0,0	0,0
Uddannelsesforløb, SOSU, fortsættelse i 2024	0,0	0,3	0,0	0,0
Showroom, velfærdsteknologi	0,8	0,0	0,0	0,0
Eksterne konsulenter, reduktion, omsorg	-0,2	-0,2	0,0	0,0

Omsorgsudvalget - Tilbud til ældre

Del 2

Omsorgsområdet, mio. kr.	Ændring til 2023	Ændring til 2024	Ændring til 2025	Ændring til 2026
Budgetaftaler tidligere år				
Særlig bevilling til talentprogram	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Uddannelsesforløb, SOSU	0,0	-0,3	-0,3	-0,3
Midlertidig bevilling, klippekort 2022, ophører	-5,2	-5,2	-5,2	-5,2
Effektiviseringsbidrag budgetaftale 2020	-4,0	-4,0	-4,0	-4,0
Tillægsbevillinger og omplaceringer				
Tillægsbevillinger	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Skævdeling af lønfremskrivning	0,8	0,8	0,8	0,8
PL og øvrige ændringer				
PL og øvrige ændringer	0,2	0,2	0,1	0,1
I alt	1093,2	1082,0	1074,3	1073,8

Tabellen uddybes i nedenstående afsnit.

3.1. Demografi og øvrige store ændringer

Ingen prisenfremskrivning på budgetter til varekøb og tjenesteydelser er udmøntet i 2023 og reducerer budgettet med 4,3 mio. kr. i forhold til en situation, hvor der var sket prisenfremskrivning.

Der har i forlængelse af ældreundersøgelsen i 2021 givet en 2 årig bevilling til Huset Nyvang på ca. 6,2 mio. kr. årligt i 2023-priser, der bortfalder fra 1. april 2023. På den baggrund er budgettet reduceret med 4,6 mio. kr. i 2023 og 6,2 mio. kr. fra 2024.

Demografireguleringer er omtalt ovenfor.

Effektiviserings- og besparelseskraevne for 2024-26 er udmøntet med vedtagelsen af budget 2023-26 og kan ses herunder.

Omsorgsudvalget: Reduktioner i 1.000 kr.	2023	2024	2025	2026
Effektivisering via øget fokus på velfærdsteknologi	2.000	500	-1.600	-2.068
Ny ældrelov	0	-1.000	-2.200	-2.200
Hjælpe-middelhuset, optimering lagerfunktioner	0	-300	-300	-300
Realisering af boligplanen, yderligere besparelser end de, der er indregnet fra 2023	0	-1.000	-2.000	-2.000
Ophør af klippekort pr. 1. juli 2025, idet budgetaftalen ændrede dette i forhold til tidligere forudsætninger, således at der i 2023 er 4 mio. kr. mod 10 mio. kr. i 2022 og at bevillingen helt ophører fra 2024; budgetaftalepartierne ønsker dog at drøfte en evt. videreførelse ved de kommende budgetdrøftelser.	0	0	-2.500	-5.000

Omsorgsudvalget - Tilbud til ældre

Del 2

Omsorgsudvalget: Reduktioner i 1.000 kr.	2023	2024	2025	2026
Rengøring fra hver 2. til hver 3. uge for de, der kun modtager rengøringshjælp (ændret niveau): Budgetaftalepartierne besluttede dog at dette tidligst skal ske fra 2025 og vil ved senere budgetdrøftelser genoverveje denne besparelse.	0	-2.500	-2.500	-2.500
Hæve takster på madservice	0	-500	-500	-500
Hæve taksten på dagcenterkørsel fra 15 til 20 kr. pr. tur	0	-108	-176	-176
Omsorgsudvalget i alt	2.000	-4.908	-11.776	-14.744

3.2. Budgetaftale 2023-2026

Med budgetaftalen blev det aftalt at klippekortet i forhold til tidligere beslutninger og gennemførelsen af effektiviseringsbesparelserne for 2024-26 blev ændret, således at der i 2023 som nævnt ovenfor vil være en bevilling på 4 mio. kr. i 2023 og at klippekortet, såfremt der ikke aftales andet ved budgetlægningen for 2024 og frem bortfalder fra 2024. Årsagen hertil skal blandt andet også ses på baggrund af den svære rekrutteringssituation, som omsorgsområdet står over for.

Der var i forslagene til effektiviseringsbesparelser foreslået at borgere, der alene modtager rengøringshjælp som udgangspunkt, fra 2024 skulle overgå fra rengøring hver 2. uge til hver 3. uge; med budgetaftalen blev denne besparelse udskudt til 2025 og vil endvidere blive drøftet ved senere budgetlægninger.

Der er tidligere besluttet besparelser på specialtilbuddene på omsorgsområdet (Træningshøjskolen på Åbakken, Genoptræningsenheden på Svaleparken, Tryghedshotellet på Kollektivhuset og Hospice Randers på Lindevænget). Den indarbejdede besparelse på 0,7 mio. kr. fra 2022 til 2023 er foreløbig udsat til 2025.

Med budgetaftalen blev det besluttet at der også i 2024 vil være midler til et særligt uddannelsesforløb i samarbejde med Jobcenter Randers og SOSU-skolen med henblik på at ledige tilbydes et for-forløb men henblik på optagelse på SOSU-uddannelserne.

Der er i 2023 afsat 750.000 kr. til etablering af et "showroom", hvor det er muligt for borgere og personale at se og afprøve forskellige velfærdsteknologiske løsninger.

Endelig er der vedtaget en reduktion af udgifterne til konsulenttydelser; på omsorgsområdet udgør det ca. 0,2 mio. kr. årligt i 2023 og 2024.

3.3. Budgetaftale tidligere år

I forlængelse af tidligere budgetaftaler bortfalder en særlig bevilling i 2021 og 2022 til talentprogram for ansatte på 0,5 mio. kr.

Der er tidligere givet en tidsbegrænset bevilling til for-forløb til SOSU-uddannelser, også nævnt ovenfor. Denne bevilling skulle være udløbet med udgangen af 2023, men er med årets budgetaftale forlænget til og med 2024.

Omsorgsudvalget - Tilbud til ældre

Del 2

En del af klippekortet har som nævnt ovenfor været en midlertidig bevilling, hvorfor den fremgår flere steder og også i dette afsnit.

Endelig betyder tidligere vedtagelse af effektiviseringsbesparelser for perioden 2020-23 at bevillingerne reduceres fra 2022 til 2023 med 4 mio. kr.

3.4. Tillægsbevillinger og omplaceringer

Under dette punkt indgår en budgetomplacering fra omsorgsområdet til Ejendomsservice på 0,3 mio. kr. og en tillægsbevilling som følge af den senest vedtagne overenskomst på 0,8 mio. kr. vedrørende skævdeling af lønstigningerne til fordel for personale på omsorgsområdet.

3.5. PL og øvrige ændringer

Som følge af prisfremskrivninger kan der være mindre ændringer; disse udgør i budgetperioden mellem 0,1 og 0,2 mio. kr.

4. Yderligere oplysninger

4.1. Oversigt over aftaleenheder

På omsorgsområdet er der 6 aftaleenheder: Område Nord, Område Syd, Område Vest, Hjælpemiddelhuset, Madservice Kronjylland og Visitationen.

Endvidere er der 2 selvejende plejecentre (Randers Kloster og Solbakken) samt 1 friplejehjem (Randers Friplejehjem).

4.2. Takster og nøgletal

På omsorgsområdet findes nogle enkelte takster vedr. madservice mv.

[Den aktuelle takstoversigt kan tilgås her via randers.dk](#)

I 6-bynøgletalsrapporten kan findes nøgletal om udgifter og aktiviteter omsorgsområdet. Der henvises til afsnittet "Ældreområdet".

[Den seneste 6-bynøgletalsrapport kan tilgås her via randers.dk](#)

5. Anlægsprojekter

I budgetaftalen for 2023-26 blev den udarbejdede boligplan for omsorgsområdet godkendt som grundlag for arbejdet med anlægsinvesteringer. Det indebærer, at der frem mod 2030 er behov for at realisere op imod 500 nye plejeboliger, ligesom der skal etableres et 4. demenscenter.

Omsorgsudvalget - Tilbud til ældre

Del 2

Blandt andet er det besluttet at en række ældreboliger med kald kan omdannes til plejeboliger, men at det kræver visse ombygninger af de nuværende faciliteter og evt. inddragelse af enkelte boliger. Til dette formål er der i budgettet afsat i alt 12,5 mio. kr. i budgetperioden, fordelt med 2,5 mio. kr. årligt i 2023-25 og 5 mio. kr. i 2026.

Herudover er det konstateret, at det afsatte beløb til servicearealer ved det planlagte plejecenter i Dronningborg har været for lavt. På den baggrund er der afsat i alt 25 mio. kr., fordelt med 12,5 mio. kr. i hvert af årene 2025 og 2026. Midlerne er først afsat i 2025 og 2026, da byggeriet var i udbud i 2021 og ikke kunne gennemføres inden for de økonomiske rammer. På nuværende tidspunkt forventes det først muligt at gennemføre et nyt udbud i løbet af 2023/24 med igangsætning sidst i 2024 eller i 2025.

Ud over de overførte midler er der på omsorgsområdet overførte midler vedr. plejecentret i Dronningborg, som ikke forventes anvendt før 2024/25 og frem.

Nedenfor følger anlægsskemaer for anlægsprojekter med budget i 2023-2026 for bevillingsområdet.

Omsorgsudvalget - Tilbud til ældre

Del 2

Anlægsprojekt: Omdannelse af ældreboliger med kald

Bevillingsprogramnummer: 9450000008

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter		2.500	2.500	2.500	5.000	12.500
Indtægter						
I alt		2.500	2.500	2.500	2.500	12.500

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
I alt			

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Ved budgetaftalen for 2023-26 er der afsat i alt 12,5 mio. kr. til omdannelse af ældreboliger med kald til plejeboliger. Dette er en del af den boligplan, der blev tiltrådt sammen med budgettet.

I denne fremgår, at en del af det behov for plejeboliger som følge af det stigende antal ældre, skal ske via en omdannelse af de nuværende ældreboliger med kald. Denne omlægning vil dog kræve udvidelse af servicearealerne, hvilket enten kan ske ved tilbygninger eller ved nedlæggelse/ombygning af enkelte boliger, der ændres til servicearealer.

Omsorgsudvalget - Tilbud til ældre

Del 2

Anlægsprojekt: Plejehjem i Dronningborg, servicearealer

Bevillingsprogramnummer: 9450000002

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	10.109			12.500	12.500	35.109
Indtægter	-2.400					-2.400
I alt	7.709	0	0	12.500	12.500	32.709

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
08.03.2021	10.000	-2.400	7.600
I alt	10.000	-2.400	7.600

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Der er tidligere i forbindelse med planerne om etablering af et plejecenter i Dronningborg brutto afsat 10 mio. kr. til servicearealer og en indtægt på 2,4 mio. kr. i servicearealtilskud fra staten.

Det viste sig ved udbuddet i 2021, der endte med at blive aflyst – og på baggrund af erfaringer fra Huset Nyvang – at dette beløb var for lavt.

Ved budgetaftalen er der derfor i 2025 og 2026 indarbejdet yderligere 25 mio. kr. til servicearealer, fordelt med 12,5 mio. kr. hvert af årene.

Landdistriktsudvalget

Del 1

Del 2

Bevillingsområder:

Landdistrikt

Landdistriktsudvalget - Landdistrikt

Del 1

1. Beskrivelse af området

Bevillingen omfatter udgifter og indtægter vedrørende Landdistrikt og Byfornyelse.

Området Landdistrikt dækker over udgifter til tre forskellige puljer, hvoraf der ydes tilskud til diverse projekter i landdistrikterne i Randers Kommune. Det drejer sig om Landsbypuljen, Landdistriktspuljen og en pulje til kommunal medfinansiering af LAG Randers Favrskov.

Området Byfornyelse dækker over offentlige tiltag, der skal forbedre arealer og bygninger i allerede bebyggede områder i Randers Kommune.

Fakta		Politikker	
Ansøgninger til midler fra landsbypuljen (2021)	24	Landdistriktspolitik	
Borgere uden for Randers By (2021)	39.647	Se Randers Kommunes politikker på randers.dk/politikker	
Midler tildelt fra Landsbypuljen (2021)	1.557.944 kr.		
Midler tildelt fra Landdistriktspuljen (2021)	688.600 kr.		

2. Hovedtal

2.1. Drift

Landdistrikt (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Serviceammen	5,9	5,8	5,8	5,8
Landdistrikt	4,2	4,2	4,2	4,2
Byfornyelse	1,7	1,7	1,7	1,7
I alt	5,9	5,8	5,8	5,8

2.1.1. Service

Tabellen viser budgettet fra 2023 til 2026. Tabellen viser, at der er et samlet budget på bevillingsområdet på 5,9 mio. kr. i 2023, faldende til 5,8 mio. kr. i 2024 og frem.

Der er i budgettet indarbejdet ingen prisfremskrivning på varekøb og tjenesteydelser på 3.600 kr. årligt fra 2023-2026.

Der er i budget 2023-2026 indarbejdet effektiviserings- og besparelseskraav på det enkelte bevillingsområde svarende til 0,5% af budgettet årligt. For området landdistrikt er der på den baggrund indarbejdet en reduktion på 0,03 mio. kr. i 2024, stigende til 0,05 mio. kr. i 2025 og 0,08 mio. kr. i 2026 og frem.

Der henvises til del 2 for en grundig gennemgang af de forskellige delområder.

Landdistriktsudvalget - Landdistrikt

Del 1

2.2. Anlæg

Anlægsprojekter (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Albæk, områdefornyelse	6,0	0,7	-5,8	0,0
Bygningsforbedringsudvalget	0,3	0,3	0,3	0,3
Pulje til byfornyelsesprojekter	3,9	3,8	1,7	1,7
Pulje til indsats mod dårlige boliger	1,0	1,0	1,0	1,0
I alt	11,3	5,8	-2,8	3,0

Der er afsat 0,3 mio. kr. årligt til bygningsbevaringsudvalget. Midlerne udmøntes som støtte til bevaringsværdige bygninger i landdistrikterne eller til byrum, hvor der er nedrevet en bygning med byfornyelsesmidler. Udmøntningen sker på baggrund af en årlig ansøgningsrunde.

I 2023 er der afsat 3,9 mio. kr. til områdefornyelse. Med budgetaftale 2023-2026 er der afsat yderligere 2,1 mio. kr. i 2024 til områdefornyelse, således at det samlede beløb udgør 3,8 mio. kr. Fra 2025 og frem falder beløbet til 1,7 mio. kr. årligt. Puljen udmøntes løbende til konkrete projekter som f.eks. områdefornyelse i Albæk, hvortil der er afsat i alt netto 0,9 mio. kr. i budgetperioden. Fordelingen af budgettet er udtryk for, hvordan udgifter og indtægter forventes at fordele sig på de enkelte år.

Derudover er der afsat 1,0 mio. kr. årligt til pulje til indsats mod dårlige boliger, som anvendes til effektivisering af den lovpligtige tilsynsopgave med boligkvalitet, hvor der kondemneres og til tider nedrives boliger.

Der henvises til del 2 for yderligere oplysninger om anlægsprojekterne på området.

3. Aktuel økonomisk situation på drift og anlæg

3.1. Aktuel status

På landdistriktsområdet er der på driften en større opsparing, som overføres mellem årene. Opsparingen opstår som følge af, at flere af projekterne, der får bevilget tilskud, er flerårige. Derved opstår der periodeforskydninger for udbetalingen af tilskuddene.

Som en del af den 10 årige investeringsplan på anlægsområdet, der blev vedtaget med budgetaftale 2020-2023, reduceres pulje til byfornyelsesprojekter med netto 2,2 mio. kr. fra 2024 og frem. Med budgetaftale 2023-2026 er der tilført området 2,1 mio. kr. i 2024.

Der kan opnås statslig refusion til områdefornyelser i landdistrikterne. Randers Kommune tildeles årligt en statslig ramme til byfornyelse. For at få del i denne ramme forudsætter det kommunal medfinansiering på 50%. Randers Kommune var i 2021 tildelt 4,1 mio. kr. og i 2022 3,2 mio. kr. i statslig ramme. Med de afsatte kommunale midler på 1,7 mio. kr. årligt fra 2025 og frem vil Randers Kommune forventeligt ikke kunne udnytte den afsatte statslige ramme fuldt ud i budgetperioden.

3.2. Budgetaftalen

Budgetaftalen indeholder nedenstående nye tiltag på landdistriktsudvalgets område.

Landdistriktsudvalget - Landdistrikt

Del 1

Ændringer fra budgetaftalen - anlæg (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Områdefornyelse		2,1		
I alt	0,0	2,1	0,0	0,0

Med områdefornyelse har kommunen mulighed for at bidrage til at fremme de attraktive levevilkår i landdistrikterne og generelt være med til at give områderne et løft. Samtidig skaber investeringer fra områdefornyelser erfaringsmæssigt private følgeinvesteringer i områderne på over det tredobbelte. Midlerne er med andre ord med til at skabe stor aktivitet for en relativt begrænset kommunal finansiering. Med budgetaftale 2023-2026 er der afsat yderligere 2,1 mio. kr. i 2024 til områdefornyelse, således at det samlede beløb udgør 3,8 mio. kr. i 2024.

Budgetaftalen indeholder ingen nye tiltag på drift.

Landdistriktsudvalget - Landdistrikt

Del 2

1. Uddybende beskrivelse af området

Bevillingen omfatter udgifter og indtægter vedrørende Landdistrikt og Byfornyelse.

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingsområdet. Desuden vises budgetbeløbene for 2023:

Landdistrikt (mio. kr.) 2023	Udgift	Indtægt	Netto
Serviceammen	5,9	0,0	5,9
Landdistrikt	4,2	0,0	4,2
Byfornyelse	1,7	0,0	1,7
I alt	5,9	0,0	5,9

I de efterfølgende afsnit er der udarbejdet en kort beskrivelse, af de enkelte områder. Beskrivelserne indeholder en gennemgang af det enkelte udgiftsområde. Indenfor det enkelte område er der både udgifter indenfor og udenfor aftaleenheder jf. Randersmodellen.

1.1. Serviceammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med driftsudgifter for 5,9 mio. kr. i 2023.

1.1.1. Landdistrikt

Landdistriktsudvalget har til formål at sikre, at der igangsættes initiativer i landdistriktsområderne.

Landdistriktsområdet består af udgifter til:

Mio. kr. 2023-priser	Udgift	Indtægt	Netto
Landdistrikt	4,2	0,0	4,2
Landsbypulje og Landdistriktpulje	2,2	0,0	2,2
Kommunal medf. LAG Randers Favrskov	1,2	0,0	1,2
Lakseprojektet, udsætning i Gudenåen	0,2	0,0	0,2
Tilskud til forsamlingshuse	0,2	0,0	0,2
LAG sekretariatsbistand	0,3	0,0	0,3

Landdistriktsudvalget råder over både Landdistriktpuljen og Landsbypuljen til støtte af initiativer i landdistriktsområderne. De to puljer er administrativt opdelt, således at Landsbypuljen på 1,6 mio. kr. udmøntes efter en ansøgningsprocedure om støtte til konkrete initiativer og projekter fra lokalråd, borgerforeninger, forsamlingshuse og lignende. Landdistrikts puljen udgør 0,6 mio. kr. og anvendes til igangsætning af tværgående landdistriktsinitiativer, der skal fremme landdistriktsudviklingen i kommunen.

LAG Randers Favrskov støttes med henblik på at fremme udviklingen i kommunens landdistrikter. LAG arbejdet er af yderste vigtighed for arbejdet i landdistrikterne. Der er i 2023 afsat 1,2 mio. kr. til formålet og 0,3 mio. kr. til sekretariatsbistand.

Landdistriktsudvalget i Randers Kommune varetager samarbejdet med de 40 forsamlingshuse i kommunen. Der er afsat 0,2 mio. kr. i 2023 til tilskud til forsamlingshuse.

Landdistriktsudvalget - Landdistrikt

Del 2

Lakseprojektet har Randers Kommune – sammen med Viborg Kommune og Favrskov Kommune – i en årrække støttet ved at yde tilskud til Dansk Center for vildtlaks' udsættelse af lakse-smolt. Til Lakseprojektet er der afsat 0,2 mio. kr. i 2023.

Der er i budget 2023-2026 indarbejdet effektiviserings- og besparelseskatalog. På området landdistrikt er der vedtaget reduktion af landdistriktspuljen på 0,03 mio. kr. i 2025 og 0,05 mio. kr. i 2026 og frem.

1.1.2. Byfornyelse

Området Byfornyelse dækker over offentlige tiltag, der skal forbedre arealer og bygninger i allerede bebyggede områder i Randers Kommune.

Området Byfornyelse består af udgifter til:

Mio. kr. 2023-priser	Udgift	Indtægt	Netto
Byfornyelse	1,7	0,0	1,7
Bevaringsudvalget	0,1	0,0	2,2
Ydelsesstøtte, terminsydelse	1,5	0,0	1,2
Indfasningsstøtte ifm. genhusning	0,0	0,0	0,0
Byfornyelse, diverse	0,1	0,0	0,1

Der arbejdes løbende med at forskønne kommunen ved at gennemføre områdefornyelser. I en områdefornyelse kan en landsby få både forbedret boligkvalitet og udvikling af byrummene. Der arbejdes også med henvendelser om boligkvalitet, som kan føre til forbud mod beboelse, påbud om nedrivning af dårlige og skæmmende bygninger osv. Finansieringen sker primært af byfornyelsesmidler. Til Byfornyelse, diverse drift er der afsat 0,1 mio. kr. i 2023.

Under byfornyelse er der budgetteret med kommunens udgifter til ydelsesstøtte, som er et tilskud til lån optaget i forbindelse med byfornyelsesprojekter. Der er i 2023 afsat 1,5 mio. kr. til ydelsesstøtte i forbindelse med diverse byfornyelsesprojekter. Endvidere er der indtægter for ca. 10.000 kr. til indfasningsstøtte i forbindelse med genhusning ved kondemnering af bygninger.

Endelig er der afsat en pulje på 0,1 mio. kr., som disponeres af Bevaringsudvalget.

Der er i budget 2023-2026 indarbejdet effektiviserings- og besparelseskatalog. På området byfornyelse er der vedtaget reduktion af budgettet til byfornyelses, diverse på 0,03 mio. kr. fra 2024 og frem.

2. Budgetforudsætninger

Budget 2023-2026 er dannet på grundlag af de givne bevillinger i 2022 tillagt pris- og lønfremskrivinger og korrektioner besluttet ved budgetvedtagelse, tillægsbevillinger og omplaceringer.

3. Ændringer på området

Nedenstående tabel viser, hvilke ændringer der er indarbejdet i budget 2023–2026 i forhold til budget 2022.

Landdistriktsudvalget - Landdistrikt

Del 2

Ændringer på fra budgetaftalen (mio. kr.)	Ændring til 2023	Ændring til 2024	Ændring til 2025	Ændring til 2026
Udgangspunkt 2022-budget	5,9	5,9	5,9	5,9
<i>Effektiviserings- og besparelseskatalog 2024</i>	0,0	0,0	-0,1	-0,1
<i>Ingen prisfremskrivning 2023</i>	0,0	0,0	0,0	0,0
Ændringer fra tidligere år				
Effektiviseringsbidrag (budgetaftale 2020 - trin i 2023)	0,0	0,0	0,0	0,0
I alt	5,9	5,8	5,8	5,8

Tabellen uddybes i nedenstående afsnit.

3.1. Demografi og øvrige store ændringer

3.1.1. Effektiviserings- og besparelseskatalog

Der er udmøntet effektiviserings- og besparelseskatalog på -0,03 mio. kr. i 2024, stigende til -0,05 mio. kr. i 2025 og 0,08 mio. kr. i 2026.

- Tilpasning af budget til byfornyelsesprojekter på -0,03 mio. kr. fra 2024 og frem.
- Besparelse på Landdistriktpuljen på -0,03 mio. kr. i 2025 og -0,05 mio. kr. i 2026 og frem.

3.1.2. Ingen prisfremskrivning 2023

Der er i budgettet indarbejdet ingen prisfremskrivning på varekøb og tjenesteydelser på 0,01 mio. kr. årligt fra 2023-2026.

3.2. Budgetaftale 2023-2026

Der er ingen ændringer på baggrund af budgetaftalen for 2023-2026.

3.3. Ændringer fra tidligere år

Der er indarbejdet ændringer fra tidligere budgetter i form af effektiviseringsbidrag fra budgetaftalen 2020-2023.

4. Yderligere oplysninger

4.1. Oversigt over aftaleenheder

Området omfatter ingen aftaleenheder.

5. Anlægsprojekter

På anlægsområdet er der i budgetperioden afsat midler til byfornyelsesprojekter, områdefornyelse i Albæk, bygningsbevaringsudvalget samt indsats mod dårlige boliger. Der henvises til anlægsskemaerne nedenfor for en uddybende beskrivelse af de enkelte anlægsprojekter.

Som en del af budgetvedtagelsen for 2023-2026 blev der samtidig vedtaget en 10-årig investeringsplan på anlægsområdet. De resterende år i investeringsplanen fremgår af nedenstående oversigt.

Landdistriktsudvalget - Landdistrikt Del 2

10-årig investeringsplan (mio. kr.)	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Pulje til indsats mod dårlige boliger, netto	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Pulje til byfornyelsesprojekter, netto	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
I alt	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0

Nedenfor følger anlægsskemaer for anlægsprojekter med budget i 2023-2026 for bevillingsområdet.

Landdistriktsudvalget - Landdistrikt Del 2

Anlægsprojekt: Pulje til indsats mod dårlige boliger

Bevillingsprogramnummer: 9254420001

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	21.872	1.000	1.000	1.000	1.000	25.872
Indtægter	-10.391					-10.391
I alt	11.481	1.000	1.000	1.000	1.000	15.481

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
Før 2021	19.817	-10.035	9.782
08-10-2020	1.054	-325	729
14-10-2021	1.000	0	1.000
13-10-2022	0	-31	-31
13-10-2022	1.000	0	1.000
I alt	22.871	-10.391	12.480

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Byrådet har den 2. juni 2009 besluttet at afsætte midler til indsats for dårlige boliger, skæmmende bygninger og udenomsarealer i Randers Kommune.

Byrådet har den 12. juni 2017 iværksat en forstærket indsats for bedre boligkvalitet, forskønnelse og bosætning i landdistrikterne i Randers Kommune.

Byrådet vedtog den 14. juni 2021 en prioriteret byfornyelsesindsats for perioden 2021-2024. Her samtænkes indsatsen med den øvrige byfornyelse, som målrettes udvalgte byer i landdistrikterne.

Formålet med puljen er at sikre beboernes liv og helbred samt undgå, at de dårlige boliger får en afsmittende effekt i kvarteret eller lokalområdet og som følge heraf flere dårlige boliger.

Midlerne bruges til effektivering af den lovpligtige tilsynsopgave med boligkvalitet, hvor der kondemneres og til tider nedrives boliger.

Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2023 er givet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Landdistriktsudvalget - Landdistrikt Del 2

Anlægsprojekt: Pulje til byfornyelsesprojekter

Bevillingsprogramnummer: 9258400001

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	0	6.123	5.976	3.876	3.876	19.581
Indtægter	0	-2.180	-2.180	-2.180	-2.180	-8.720
I alt	0	3.943	3.796	1.696	1.696	11.131

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
I alt			

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Byrådet vedtog den 14. juni 2021 en prioriteret byfornyelsesindsats for perioden 2021-2024. Formålet med byfornyelsesindsatsen er at sikre attraktive bosætningsvilkår og udvikling i landdistrikterne. Byfornyelsesprojekterne skal understøtte levedygtige landsbyer og gode boligsociale forhold.

Byfornyelsesprojekter omfatter følgende typer:

- Områdefornyelse – Fornyelse af nedslidte eller problemramte byområder
- Ordinær byfornyelse – Bygningsfornyelse og friarealforbedringer
- Indretning af grønne friarealer efter nedrivning.

Byfornyelsesprojekter kan lånefinansieres med 95 % af nettoudgifterne.

I finansloven 2019 er rammen til byfornyelse i årene 2019-2022 omprioriteret til en ny landsbypulje. Det betyder, at der i perioden 2019-2022 kun kan udføres byfornyelse med statsrefusion i landdistrikterne.

Der kan opnås op til 60% statslig refusion til områdefornyelser i landdistrikterne.

Der opstartes områdefornyelser svarende til, at der altid er 1-2 igangværende områdefornyelser afhængigt af omfang samt tilsagn om refusion fra staten.

Igangsatte projekter:

- Der er i 2012 truffet beslutning om byfornyelse for den fredede bygning Svaneapoteket i Randers midtby. Byfornyelsen afventer fortsat en godkendt finansieringsplan fra ejer og forventes – når det opstartes – at vare 5 år.
- Der er i 2016 truffet beslutning om byfornyelse/bygningsforbedring for Von Hatten Hus i Randers midtby. Projektet er under afslutning.

Landdistriktsudvalget - Landdistrikt

Del 2

- I 2018 har byrådet godkendt program for områdefornyelse i Øster Bjerregrav og Over Fussing. Områdefornyelsen består af forskønnelse i bymidten, forbedret infrastruktur og nye aktivitetsområder. Områdefornyelsen forventes afsluttet ved årsskiftet 2022-2023
- I 2020 godkendte byrådet program for områdefornyelse i Gjerlev. I områdefornyelsen opgraderes trafikale forhold, og der etableres nye aktivitets- og opholdsarealer samt forskønnelse og forbedrede rekreative områder. Områdefornyelsen forventes afsluttet primo 2023
- Byrådet godkendte medio 2021 program for områdefornyelse i Albæk. I områdefornyelsen forskønnes bymidten med fokus på kulturarv. Der etableres et nyt aktivitetsområde med plads til sportsaktiviteter, natur og friluftsliv. Områdefornyelsen forventes afsluttet ultimo 2025.

Planlagte projekter:

- Områdefornyelse i Mellerup, Ålum, Havndal og Asferg er planlagt igangsat 2022-2024. Nye områdefornyelser vil blive forelagt til politisk stillingtagen og godkendelse inden igangsætning.
- Der er planlagt en forstærket indsats for bedre boligkvalitet og indretning af grønne friarealer ifm. frivillige nedrivninger i Helstrup, Øster Velling, Værum, Hørning, Gassum, Råby, Råsted og Hald.

Landdistriktsudvalget - Landdistrikt Del 2

Anlægsprojekt: Bygningsforbedringsudvalget

Bevillingsprogramnummer: 9258400002

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	1.500	300	300	300	300	2.700
Indtægter	-904	0	0	0	0	-904
I alt	596	300	300	300	300	1.796

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
17-06-2019	600	-300	300
09-09-2019	0	-65	-65
04-11-2019	300	-180	120
08-10-2020	300	-180	120
14-10-2021	300	-180	120
13-10-2022	300	0	300
I alt	1.800	-905	895

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Byrådet har den 12. juni 2017 besluttet, at der nedsættes et bygningsforbedringsudvalg, som kan meddele støtte for op til 300.000 kr. pr. år til bevaringsværdige bygninger i landdistrikterne eller til byrum, hvor der er nedrevet en bygning med byfornyelsesmidler.

Der har siden nedsættelsen af udvalget været en årligt ansøgningsrunde, som med en enkelt afvigelse i 2020, forløber fra januar til marts.

I 2022 modtog udvalget 15 ansøgninger, som levede op til lovens krav. Bygningsforbedringsudvalget har udvalgt fem projekter, som skal have tilskud. Med overført beløb fra tidligere år har bygningsforbedringsudvalget haft mulighed for at uddele 350.000 kr. i 2022. Ud fra ansøgningernes potentialer og omfang har udvalget valgt at tildele et tilskud på 50.000 kr. til fire ansøgninger og 150.000 kr. til én enkelt ansøgning. Det forventes, at mindst tre, og muligvis alle fem ansøgninger, får afsluttet deres arbejder og udbetalt deres tilskud i 2022.

I januar til marts 2023 er der en ny ansøgningsrunde.

Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2023 er givet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Landdistriktsudvalget - Landdistrikt Del 2

Anlægsprojekt: Albæk, områdefornyelse

Bevillingsprogramnummer: 9258400008

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	2.555	7.020	3.245	130	0	12.950
Indtægter	-1.000	-1.000	-2.500	-5.915	0	-10.415
I alt	1.555	6.020	745	-5.785	0	2.535

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
14.06.2021	12.950	-10.415	2.535
I alt	12.950	-10.415	2.535

Formål og beskrivelse samt status på projektet

På landdistriktsudvalgets møde den 4. oktober 2017 og miljø- og teknikudvalgets møde den 11. oktober 2017 blev det besluttet at igangsætte områdefornyelse i Albæk.

Igangsætningen afventede herefter afklaring om Kraftcenter Korshøj. I 2020-2021 er der udarbejdet program for områdefornyelsen i Albæk. Programmet er udarbejdet i samarbejde med lokale foreninger og borgere og andre eksterne interessenter.

Programmet blev godkendt af byrådet den 14. juni 2021.

Delprojekt 1: Bytorvet

Der planlægges en omdannelse og forskønnelse af den centrale del af Albæk by, hvor der anlægges et nyt torv med belægning, begrønning og opholdsmuligheder. For at håndtere regnvand og understøtte Albæks identitet, indarbejdes synlige vand-elementer. Området opleves utrygt for gående og cyklister og asfaltfladen fremstår dominerende. Derfor er der også fokus på øget trafiktryk. Der er dialog med Vandmiljø Randers for at koordinere projektet i områdefornyelse med en kommende separat kloakering.

Delprojekt 2: Nedre Vej

Nedre Vej er ryggraden i Albæk og de nedre byer. Vejen opleves dog utryk at færdes på, og flere steder er kulturmiljøet og landsbyens særlige stemning ikke tydeligt. I projektet etableres trafikale foranstaltninger, der skal sikre en bedre trafiktryk for gående og cyklister, trafikale foranstaltninger og forskønnelse.

Delprojekt 3: Klyngehuset Kronjylland

Det er planlagt, at SMIFF 09 i fremtiden flytter til nye faciliteter i Kraftcenter Korshøj. Der er et lokalt ønske fra borgerne om at skabe et nyt åbent, mangfoldigt og inkluderende mødested for alle – ikke kun for borgerne i Albæk og Landsbyklyngen Kronjylland, men også besøgende fra andre byer, institutioner, motionister og turister.

Landdistriktsudvalget - Landdistrikt

Del 2

Randers Kommune, Landsbyklyngen Kronjylland og Albæk Borgerforening har i samarbejde udarbejdet et skitseforslag til et nyt mødested og aktivitetshus, Klyngehuset Kronjylland. Visionen for projektet er at skabe et naturligt samlingspunkt med gode rammer for socialt samvær samt fremme det uorganiserede idræts –og fritidsliv for borgerne i landsbyklyngens 13 byer. Albæk ligger placeret i Naturpark Randers Fjord, og derfor kan Klyngehuset Kronjylland også blive en formidlingsplatform for oplevelser i naturparken.

Realdania og Lokale og Anlægsfonden har bevilliget 4,5 mio. til etablering af Klyngehuset Kronjylland.

Skole- og uddannelsesudvalget

Del 1

Del 2

Bevillingsområder:

Skole

Pædagogisk Psykologisk Rådgivning

Skole- og uddannelsesudvalget - Skole

Del 1

1. Beskrivelse af området

Skolerne i Randers Kommune er hver dag i kontakt med en stor del af kommunens børn og unge. Byrådets visioner for undervisningsområdet er at danne og uddanne vores børn og unge, så de kan og vil realisere deres drømme og håb for fremtiden. Det skal ske i en god skole præget af tryghed og lyst til at lære og udvikle sig – og det skal ske i samarbejde med forældrene.

Denne bevilling vedrører udgifter indenfor undervisningsområdet, som skal medvirke til at realisere byrådets vision. Bevillingen omfatter folkeskoler, fritidstilbud, specialundervisning, ungdomsskole, ungdommens uddannelsesvejledning og forberedende grunduddannelse, samt udgifter til bidrag til staten for elever på privatskoler og efterskoler.

Fakta	
Antal folkeskoler:	19
Antal specialskoler:	2
Antal almenklasser:	367
Antal specialklasser:	41
Elever i folkeskolen:	7.626
Antal børn i SFO:	2.269
Elever i specialklasser:	309
Elever i specialskoler:	297

Politikker	
Uddannelsespolitik	
Børn og ungepolitik	
Se Randers Kommunes politikker på randers.dk/politikker	

Note: Elev- og klassetal pr. september 2022

2. Hovedtal

2.1. Drift

Nedenstående tabel viser budgettet fra 2023 til 2026. Tabellen viser, at der samlet for hele undervisningsområdet er budgetteret med nettoudgifter for 953,3 mio. kr. i 2023, og det falder til 921,9 mio. kr. i 2026.

Skole (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Servicerammen	953,3	936,9	927,8	921,9
Fællesudgifter - Skole	18,0	18,0	18,0	18,0
Folkeskoler og fritidstilbud	617,7	610,6	601,2	596,1
Befordring af elever	18,1	18,1	18,1	18,1
Bidrag til efterskoler	14,7	14,7	14,7	14,2
Specialskoler og -fritidstilbud	98,7	92,7	92,5	92,4
Ungdomsskole	35,0	34,5	34,3	34,1
Ungdommens Uddannelsesvejledning	14,2	13,3	13,3	13,3
Bidrag til privatskoler	114,4	114,6	114,7	114,7
Forberedende Grunduddannelse - FGU	22,3	20,3	20,9	20,9
I alt	953,3	936,9	927,8	921,9

Der er en række forhold, som påvirker budgettets størrelse i det enkelte år. Udgifterne til folkeskoler og fritidstilbud, samt bidrag til privatskoler er omfattet af en demografimodel, som betyder, at budgettets størrelse ændres i takt med, hvor mange elever i skolealderen der er i Randers. Andre udgifter som f.eks. specialskoler og –fritidstilbud, ungdomsskole og FGU er faste rammer uafhængig af, hvor mange elever, som anvender tilbuddet.

Skole- og uddannelsesudvalget - Skole

Del 1

Generelt kan politiske beslutninger, prioriteringer eller nationale forhold ændre på budgettets størrelse. Når de samlede budgetterede udgifter falder i perioden, skyldes det blandt andet følgende forhold:

- I nuværende og tidligere budgetaftaler er der afsat midlertidige bevillinger, som udløber i løbet af perioden. Det er blandt andet midler til kompetenceudvikling for medarbejdere i folkeskolen og yderligere anvendelse af 2-lærerordninger.
- Den nuværende elev-prognose viser et faldende antal folkeskoleelever i årene 2023-2026.

I forbindelse med finansloven for 2020 blev der tilført midler til folkeskoleområdet. Midlerne er fuldt indfaset fra 2023 og er indarbejdet i ovenstående tabel.

Der henvises til del 2 for en grundig gennemgang af de forskellige delområder under Skole- og uddannelsesudvalgets bevilling.

2.2. Anlæg

Anlægsprojekter (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Forbedring af indeklima - ramme	5,3	5,3	0,0	0,0
Udbygning af folkeskoler, ramme	21,5	17,2	16,0	15,4
I alt	26,8	22,5	16,0	15,4

Tabellen viser, hvilke rammebeløb der er afsat til udbygning af folkeskolerne og til forbedring af indeklimaet i budgetperioden. Rammebeløbene vil efterfølgende blive udmøntet i konkrete projekter, som vil blive fremlagt løbende for byrådet.

Prioritering af midlerne til den løbende udbygning og forbedringerne af indeklimaet sker blandt andet med udgangspunkt i en bygningsgennemgang foretaget af arkitektfirmaet Gorm Nielsen i 2020. Herudover kan akut opståede behov, påbud fra arbejdstilsynet eller lignende, betyde, at der behov for en anden prioritering end foreslået fra bygningsgennemgangen.

Herudover er der i 2021/22 givet anlægsbevillinger til en række arbejder på skolerne vedrørende pædagogiske tiltag og funktioner på skolerne, samt indeklima for henholdsvis 20,4 mio. kr. og 14,1 mio. kr. Disse arbejder igangsættes i løbende henover efterår og vinter 2022 og 2023.

Der henvises til del 2 for yderligere oplysninger om anlægsprojekterne på området.

Skole- og uddannelsesudvalget - Skole

Del 1

3. Aktuel økonomisk situation på drift og anlæg

3.1. Aktuel status

I den kommende budgetperiode vil der være et faldende elevtal, mens den seneste elevprognose viser at der fra 2028 igen vil være et stigende antal elever. I forhold til det seneste budget har der ikke været store strukturelle ændringer på undervisningsområdet. Dog kan det fremhæves, at der fra skoleåret 2022/23 er etableret et nyt 10-klassestilbud på Tirsdalens skole.

Byrådet godkendte den 5. oktober 2020 en ny tildelingsmodel på skoleområdet, som er gældende fra skoleåret 2021/2022.

Tildelingsmodellen er opbygget således, at der tildeles midler efter følgende trin

- En klassetildeling, som sikrer en underviser i hver klasse.
- Midlerne til specialundervisning og inklusionsindsatser fordeles efter en socioøkonomisk fordelingsnøgle
- Tildeling af skolespecifikke udgifter
- Midlertidige tildelinger
- Fordeling af midlerne til klasser med mere end 15 elever (elevbaseret tildeling)
- Fordeling af de resterende midler til folkeskolerne fordeles efter elevtal
- Tildeling til drift af specialklasser

Det samlede skolebudget bliver løbende demografireguleret via kommunekassen i forhold til udviklingen i antallet af klasser og elever. Den samlede udmøntning er derfor afhængig af det faktiske klasse- og elevtal.

Generelt er der nationalt et stort politisk fokus på folkeskolen. Der er blandt andet lavet en politisk aftale omkring forlængelse af visse udvidede frihedsgrader i skoleåret 2022/23. De nationale tendenser følges løbende med henblik på, hvordan disse kan implementeres bedst muligt på skoleområdet i Randers.

Der henvises til del 2 for yderligere oplysninger om budgetforudsætningerne på skoleområdet.

Det skal bemærkes, at folketinget via Folkeskoleforligskredsen er enig om, at klasseloftet i 0.-2. klasse sænkes fra 28 til 26 elever. Ændringen forventes at have virkning for nye årgange fra skoleåret 2023/24. Det forventes, at lovforslaget til sænkning af klasseloftet af børne- og undervisningsministeren i løbet af januar 2023, hvor der forventes en kompensation for merudgifterne.

Skole- og uddannelsesudvalget - Skole

Del 1

3.2. Budgetaftalen

Budgetaftalen indeholder nedenstående nye tiltag på skole- og uddannelsesudvalgets område.

Ændringer fra budgetaftalen - drift (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Mistrivsel, særlig indsats	0,3	0,3		
2-lærerordning i folkeskolen fortsættes i 2024		3,0		
Specialskole besparelse annulleres i 2023	2,4			
Projekt RUN fortsættes i 2023	0,6			
Fritidsjobprojekt fortsættes i 2023	0,9			
FGU yderligere i reduktion i 2024		-0,5		
Effektivisering/besparelse - FGU		-1,5	-1,5	-1,5
Effektivisering/besparelse - almenområdet		-2,6	-6,6	-10,6
Effektivisering/besparelse - specialområdet		-0,1	-0,2	-0,4
I alt	4,2	-1,4	-8,3	-12,5

I budgetaftalen for 2023-26 er folkeskoleområdet tilført 4 mio. kr. i 2023. Midlerne skal anvendes til annullering af besparelsen på Randers Specialskole, fortsættelse af projekterne RUN og Fritidsjob samt en særlig indsats til mistrivsel blandt skolebørn.

For 2024/25 er der afsat 3 mio. kr. til forlængelse af perioden med 2-lærerordning i endnu et skoleår.

Der indregnet en årlig effektivisering på 0,5 pct. fra 2024 stigende til 1,5 pct. i 2026, hvilket svarer til en reduktion på 4,2 mio. kr. stigende til 12,5 mio. kr. Besparelserne for almen- og specialområdet er lagt ind som generelle rammereduktioner. Den konkrete udmøntning skal ske på den enkelte skole i tæt samarbejde med bestyrelse og MED-udvalg. Der vil ske en central understøttelse af arbejdet ved blandt andet at gennemføre servicetjek af indkøbsanalyser, fokus på befodringsudgifterne og generelt fokus på afbureaukratisering og administrative processer.

Skole- og uddannelsesudvalget - Skole Del 2

1. Uddybende beskrivelse af området

Bevillingen omfatter udgifter og indtægter vedrørende undervisningsområdet, som indeholder folkeskoler, fritidstilbud, specialundervisning, ungdommens uddannelsesvejledning og forberedende grunduddannelse.

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingsområdet. Desuden vises budgetbeløbene for 2023:

Skole (mio. kr.) 2023	Udgift	Indtægt	Netto
Serviceammen	1.045,4	-92,2	953,3
Fællesudgifter - Skole	18,0	0,0	18,0
Folkeskoler og fritidstilbud	681,6	-63,9	617,7
Befordring af elever	18,1	0,0	18,1
Bidrag til efterskoler	14,7	0,0	14,7
Specialskoler og -fritidstilbud	126,9	-28,2	98,7
Ungdomsskole	35,1	0,0	35,0
Ungdommens Uddannelsesvejledning	14,2	0,0	14,2
Bidrag til privatskoler	114,4	0,0	114,4
Forberedende Grunduddannelse	22,3	0,0	22,3
I alt	1.045,4	-92,2	953,3

1.1. Serviceammen

Tabellen viser, at der samlet for hele skoleområdet er budgetteret med nettoudgifter for 953,3 mio. kr.

I de efterfølgende afsnit er der udarbejdet en kort beskrivelse, af de enkelte områder. Beskrivelserne indeholder en gennemgang af det enkelte udgiftsområde. Indenfor det enkelte område er der både udgifter indenfor og udenfor aftaleenheder jf. Randers Modellen.

1.1.1. Fællesudgifter - Skole

Området med fællesudgifter omfatter både de faglige og pædagogiske konsulenter, der er tilknyttet forvaltningen, og Skolernes Udviklingscenter, hvortil der er tilknyttet en række aktiviteter. Skolernes Udviklingscenter er forankret i skoleområdet under Børn og Skole og samarbejder med skolerne, de andre enheder under Børn og Skole, øvrige forvaltninger samt eksterne samarbejdspartnere.

Skolernes Udviklingscenter er organiseret i et læringskonsulentteam, et specialpædagogisk team, nogle fagpiloter (lærere, der er frikøbt 1 dag ugentligt, finansieret af statslige kompetenceudviklingsmidler) og et team omkring fællessamlingen samt ledelse. Der løses udviklingsopgaver af læringskonsulentteamet og fagpiloterne, mens det specialpædagogiske team bl.a. varetager visitation, rådgivning og sparring på såvel almen- som specialområdet.

1.1.2. Folkeskoler og fritidstilbud

Byrådet fastlægger mål og rammer for skolernes virksomhed. Folkeskolen har hjemmel i folkeskoleloven med tilhørende bekendtgørelser. Lovgivningen fastsætter krav om udarbejdelse af elevplaner, undervisningsmiljøplaner og kvalitetsrapporter.

Skole- og uddannelsesudvalget - Skole

Del 2

Byrådets visioner for folkeskolerne er, at alle børn får en skoleuddannelse af høj kvalitet, således at 95 % af en ungdomsårgang bliver i stand til at gennemføre en ungdomsuddannelse. Politikken for skoleområdet sikrer en fælles tilgang i arbejdet med børn på hele skoleområdet med udgangspunkt i tre centrale begreber: barnet i centrum, helhed i indsatsen og tværfaglighed. Der udarbejdes støttende læringsmiljøer, der sikrer, at alle børn udfordres på individuelt niveau.

Randers Kommune har:

- 19 folkeskoler
- 7.626 elever
- 367 almenklasser
- 309 specialklasseelever
- 41 specialklasser

Alle skoler, med undtagelse af Nørrevangsskolen og Tirsdalens skole, tilbyder optagelse i skolefritidsordning, der dækker aldersgruppen fra 0.-3. klassestrin. Der er budgetteret med 2.067 børn i skolefritidsordningerne. Der er pladsgaranti i skolefritidsordningen, så indmeldelse kan ske fra dag til dag, hvorimod udmeldelse skal ske med varsel.

I Randers Kommune findes 8 juniorklubber for 4.-7. klassestrin i tilknytning til folkeskoler/SFO-er. Juniorklubberne er et aktivitets- og fritidstilbud for de 10-13 årige. Der er budgetteret med en minimumsnormering på 40 børn pr. klub. Klubberne er ledelsesmæssigt forankret i folkeskolerne og er etableret i lokaler på skolerne eller i tilknytning til skolerne.

1.1.3. Befordring af elever

Der ydes tilskud til befordring i henhold til folkeskolelovens § 26. Der ydes befordring til elever i almindelige folkeskoler på baggrund af trafikfarlig skolevej og ved afstand over fastlagte kriterier eller ved sygdom/handicap. Herudover ydes der befordring til elever i kommunale specialskoler samt regionale specialundervisningstilbud.

1.1.4. Bidrag til efterskoler

Kommunernes betaling til staten for elevers ophold på efterskoler er fastsat i Loven om efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler m.fl. Driftstilskuddet til skolerne fastlægges på den årlige finanslov. Det kommunale bidrag betales for elever fra Randers Kommune, som er optaget på efterskoler.

1.1.5. Specialskoler og -fritidstilbud

Kommunen råder over 2 specialskoler:

Oust Mølleskolen	28 elever
Randers Specialskole	269 elever og 170 SFO-børn

Det er muligt for omegnskommunerne at købe pladser på Randers Specialskole. Visitering til et specialundervisningstilbud sker gennem visitationsudvalget ud fra en konkret vurdering af det enkelte barns ressourcer og muligheder.

Området omfatter også indtægter og udgifter i forbindelse med køb og salg af undervisningstilbud mellem kommuner. Når et barn er anbragt i en anden kommune kan der være udgifter i forbindelse med barnets undervisningstilbud.

Skole- og uddannelsesudvalget - Skole

Del 2

1.1.6. Ungdomsskole

Randers Ungdomsskole er oprettet i henhold til lov om ungdomsskoler. Randers Ungdomsskole skal være en dynamisk organisation, der hurtigt kan omstille sig til nye opgaver og efterkomme de behov, som opfylder Byrådets visioner vedr. børn og unge. Ungdomsskolen skal sikre den lokale forankring i hele Randers Kommune.

I Randers Kommune omfatter tilbuddet de unge mellem 13 og 18 år. Området omfatter ungdomsskoleundervisning, ungdomsskoleklubber, heltidsundervisning, obligatorisk knallertundervisning samt "Unge Miljøet", der er et aktivitets- og samlingssted for Randers Kommunes unge indenfor aldersgruppen 15-25 år.

Ungdomsskolen er også ansvarlig for SSP – samarbejdet, som er et tværsektorielt og kriminalitetsforebyggende samarbejde mellem Randers Kommune og Østjyllands Politikreds Randers.

1.1.7. Ungdommens Uddannelsesvejledning

Området varetages af UU Randers og vedrører indsatser omfattet af den kommunale ungeindsats, jf. lov om kommunal indsats for unge under 25 år. Herunder uddannelses- og erhvervsvejledning, målgruppevurdering, udarbejdelse af uddannelsesplan og kontaktpersonordning.

UU Randers skal vejlede 15-17-årige unge. Derudover skal de tilbyde 18-24 årige unge vejledning om valg af uddannelse og erhverv, når de har opfyldt undervisningspligten, ikke går i 10. klasse og hverken er i gang med eller har fuldført en ungdomsuddannelse eller en videregående uddannelse.

1.1.8. Bidrag til privatskoler

Kommunernes betaling til staten for undervisning af elever på private skoler er fastsat i Lov om friskoler og private grundskoler mv. Driftstilskuddet til skolerne fastlægges på den årlige finanslov ud fra udgiften pr. elev i folkeskolen. Der betales et kommunalt bidrag til staten pr. elev for undervisning og ligeledes et bidrag til staten pr. barn i private skolers SFO-er.

1.1.9. Forberedende Grunduddannelse

Forberedende Grunduddannelse – kaldes for FGU – er for unge under 25 år, der har brug for forudgående faglig eller personlig opkvalificering for at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse.

2. Budgetforudsætninger

Det samlede budget til skoleområdet er fastlagt på baggrund af de givne bevillinger i 2022, tilrettet nye lovgivninger på området samt demografireguleret i henhold til elev- og klassetal.

For folkeskoler, skolefritidsordninger og juniorklubber, samt fritidshjem fordeles aftaleenhedernes budgetter i forhold til de aftalte budgettildelingsmodeller.

2.1. Tildelingsmodel på ressourcerne til folkeskolerne

Byrådet godkender den 5. oktober 2020 en ny tildelingsmodel på skoleområdet, som er gældende fra skoleåret 2021/2022.

Skole- og uddannelsesudvalget - Skole

Del 2

2.1.1. Opbygningen af tildelingsmodellen

Tildelingsmodellen er opbygget således, at der tildeles midler efter følgende steps

- En klassetildeling, som sikrer en underviser i hver klasse.
- Midlerne til specialundervisning og inklusionsindsatser fordeles efter en socioøkonomisk fordelingsnøgle
- Tildeling af skolespecifikke udgifter
- Midlertidige tildelinger
- Fordeling af midlerne til klasser med mere end 15 elever (elevbaseret tildeling)
- Fordeling af de resterende midler til folkeskolerne fordeles efter elevtal
- Tildeling til drift af specialklasser

Det samlede skolebudget bliver løbende demografireguleret via kommunekassen i forhold til udviklingen i antallet af klasser og elever. Den samlede udmøntning er derfor afhængig af det faktiske klasse- og elevtal.

2.1.2. En underviser i hver klasse

Beregningen af en underviser i hver klasse tager udgangspunkt Børne- og Undervisningsministeriets aktuelle minimumstimetal på hvert klassetrin. Herefter laves der en beregning af den forventede udgift ud fra blandt andet undervisningsnorm, gennemsnitslønninger og det forventede antal af klasser.

For skoleåret 2022/23 er der i alt fordelt 265,5 mio. kr. til 361 almene klasser.

2.1.3. Tildeling til specialundervisning og inklusionsindsatser

De samlede midler som bliver fordelt efter socioøkonomi er politisk fastsat og fordeles efter to forskellige fordelingsnøgler, som beregnes ud fra det forventede antal elever, der forventes at modtage specialundervisning.

Fordelingsnøglen bliver beregnet en gang årligt af Index100 (ekstern konsulentfirma med ekspertise for skoleområdet), som udarbejder beregningen med udgangspunkt i data for de elever, der er indskrevet på den enkelte skole (fordelingsnøgle 1 - inklusionsindsats), og de elever, skolen har betalingsforpligtigelsen overfor (fordelingsnøgle 2 - specialundervisning). Forskellen i de to fordelingsnøgler er, at alder ikke er en faktor i puljen til inklusionsindsatser.

For skoleåret 2022/23 udgør puljen til betaling for elever henvist til specialundervisning: 85,0 mio. kr.

For skoleåret 2022/23 udgør puljen til inklusion/mellemrumsindsatser: 80,6 mio. kr.

Når en elev er visiteret til specialundervisning opkræves distriktsskolen et medfinansieringsbidrag på 202.000 kr. Dog er elever indskrevet på Randers Specialskoles afdeling Blommevej undtaget for medfinansieringsbidrag, og disse elever er centralt finansieret.

2.1.4. Skolespecifikke udgifter

Der er fortsat enkelte udgiftstyper, som tildeles efter særlige kriterier.

- Basisundervisning i dansk som andet sprog. Der er afsat 5,0 mio. kr. i skoleåret 2022/23.
- Praktisk medhjælp. Der er afsat 5,5 mio. kr. for skoleåret 2022/23.
- Øvrige skolespecifikke udgifter. Her er der fordelt 1,7 mio. kr. i skoleåret 2022/2023.

Skole- og uddannelsesudvalget - Skole

Del 2

Fælles for udgiftstyperne til basisundervisning og praktisk medhjælp er, at de tildeles efter ansøgnin-
ger fra skolen.

Øvrige skolespecifikke udgifter omfatter bl.a. aldersreduktion til lærere (overenskomstmæssig ord-
ning), kompensation for diverse tillidsposter og varetagelse af sygehusundervisning m.m.

2.1.5. Tildeling efter elevtal

Der tildeles efter ressourcer pr. elev på baggrund følgende kriterier:

Ekstra beløb pr. elev i klasser med mere end 15 elever. I skoleåret er der afsat 11,2 mio. kr., der for-
deles ligeligt mellem alle elever over 15 i hver klasse. I skoleåret 2022/2023 udgør beløbet 4.939 kr.
pr. elev udover 15 elever i store klasser.

Elevbeløb tildeles i forhold det samlede elevtal. I skoleåret 2022/23 er der afsat 91,5 mio. kr. til for-
deling efter det samlede elevtal. Beløbet er som udgangspunkt en fast ressource, men hvis skoleom-
rådet enten tilføres flere midler, eller skal gennemføres en generel reduktion, så vil reguleringen ske i
beløbet pr. elev. I skoleåret 2022/2023 udgør beløbet 12.004 kr. pr. elev.

2.1.6. Specialklasser - tildelingsmodel

Specialklassetilbud er baseret på elevernes støttebehov og vanskelighedernes kompleksitet. Samtlige
specialklassetilbud, herunder antallet af grupper, tildeles efter følgende ressourcer:

- Børnehaveklasse til 3. klasse – 30 ugt. lærer/pædagogtimer + 37 ugt.
klassepædagogtimer
- 4. til 6. klasse – 33 ugt. lærer/pædagogtimer + 40 ugt.
Klassepædagogtimer
- 7. til 9/10. klasse – 35 ugt. lærer/pædagogtimer + 43 ugt.
klassepædagogtimer

I skoleåret 2022/23 tildeles 58,7 mio. kr. til 41 specialklasser tilknyttet folkeskolerne. De enkelte spe-
cialklassetilbud tildeles ressourcer på baggrund af en forudsætning om, at den beregnede "klassiske"
§ 16 undervisningstid udgør 44,0 % af lærernes samlede nettoarbejdstid.

I de tilfælde der indskrives en eller flere elever, end normeringen foreskriver, udløser hver elev $\frac{1}{4}$ til
 $\frac{1}{2}$ af den årlige gennemsnitspris pr. elev. Reguleringen finder sted ved indskrivning af eleven. De spe-
cialklasser, der har færre elever, end normeringen foreskriver, opretholder tildelingen til det norme-
rede elevtal.

2.2. Skolefritidsordning - tildelingsmodel

Udmelding af ressourcer til SFO-erne sker på baggrund af antal tilmeldte børn pr. 1. august i året før
budgetåret. Der vil ske en regulering af både personalenormering/lønsum og de børneafhængige ud-
gifter ud fra et gennemsnitsbørnetal for perioden 1. januar til 31. december.

Personalenormeringen – inkl. ledelse – i skolefritidsordningerne fastsættes på baggrund af skoleårets
gennemsnitlige børnetal, hvor der tildeles følgende timer til pædagogisk personale inklusiv ledelse:

- SFO-tilbud (inkl. morgen-/ferietilbud) 1,60 timer/barn/uge
- Morgentilbud 0,68 timer/barn/uge
- Morgen-/ferietilbud 1,05 timer/barn/uge

Skole- og uddannelsesudvalget - Skole Del 2

For skolefritidsordningerne tildeles 18,5 time pr. uge til varetagelse af morgenåbning.

Herudover tildeles følgende:

- Vikarudgifter med 4,5 pct. af lønsummen
- Uddannelse og øvrige personaleudgifter 0,77 pct. af lønsummen
- Børneafhængige udgifter, hvor der afsættes følgende normbeløb - normbeløb (2023-niveau – er ikke prisfremskrevet fra 2022 til 2023):
 - Grundbeløb I (pr. SFO) 9.941 kr.
 - Grundbeløb II (pr. barn) 1.162 kr.
 - SFO (inkl. morgen-/ferietilbud) 1.162 kr.
 - Morgentilbud 367 kr.
 - Morgen-/ferietilbud 568 kr.

2.3. Juniorklubber – tildelingsmodel

Udmelding af ressourcer til juniorklubberne sker på baggrund af antal tilmeldte børn pr. 1. december i året før budgetåret. Der vil ske en regulering af både personalenormering/lønsum og de børneafhængige udgifter på grundlag af børnetallet pr. 1. september i budgetåret.

Åbningstiden er kl. 14 – 17.

Ved et børnetal på 40 børn er normeringen til pædagogisk personale følgende

- Ledelse 0,104 stillinger
- Pædagog 0,405 stillinger
- Klubmedarbejder 0,811 stillinger

Herudover tildeles følgende:

- Vikarudgifter med 4,5 pct. af lønsummen
- Uddannelse og øvrige personaleudgifter 0,77 pct. af lønsummen
- Børneafhængige udgifter, hvor der afsættes følgende normbeløb – normbeløb (2023-niveau – er ikke prisfremskrevet fra 2022 til 2023):
 - Grundbeløb I - pr. pr. juniorklub 15.032 kr.
 - Grundbeløb II - pr. barn 1.121 kr.

2.4. Bidrag til efterskoler

Der afregnes bidrag/takstbeløb til staten for elever optaget på efterskoler, ungdomskostskoler, håndarbejdsskoler og husholdningsskoler m.fl. pr. 5. september. Takstbeløbet fastsættes af staten og forventes at udgøre 38.697 kr. pr. elev for 2022. Der er budgetteret med 385 elever for 2022.

Skole- og uddannelsesudvalget - Skole

Del 2

2.5. Bidrag til private skoler

Der afregnes bidrag/takstbeløb til staten for elever optaget på private grundskoler og friskoler pr. 5. september. Takstbeløbet fastsættes af staten og forventes at udgøre 40.443 kr. pr. elev i skolen og 8.096 kr. pr. barn i SFO for 2022. Der er budgetteret med henholdsvis 2.983 elever i skolen og 718 SFO-børn for 2022.

2.6. Øvrige delområder på skoleområdet

For de øvrige delområder er budgettet fastlagt på baggrund af de givne bevillinger i 2021 og tilrettet med ny lovgivning på området.

2.7. Demografi

Der foretages demografiregulering på følgende områder:

Udgifter til almenundervisning reguleres ud fra udviklingen i elev- og klassetal på baggrund af elev- og klassetalsprognosen for Randers Kommunes skoler. Den konkrete beregning af demografipuljen sker ud fra den godkendte ressourcefordelingsmodel på almen undervisningsområdet.

For både folkeskoler og skolefritidsordninger vil der ske en efterregulering af demografien året efter som følge af udviklingen i de faktiske elevtal pr. 5. september og de gennemsnitlige antal SFO-pladser igennem skoleåret jævnfør ressourcefordelingsmodellen for skoleområdet.

Bidrag til efterskoler reguleres ud fra udviklingen i antallet af 14-16-årige. Det faktiske elevtal til efterskoler opgøres endeligt pr. 5. september, og demografiberegninger i forhold til skønnet tilpasses ved efterregulering i 2022.

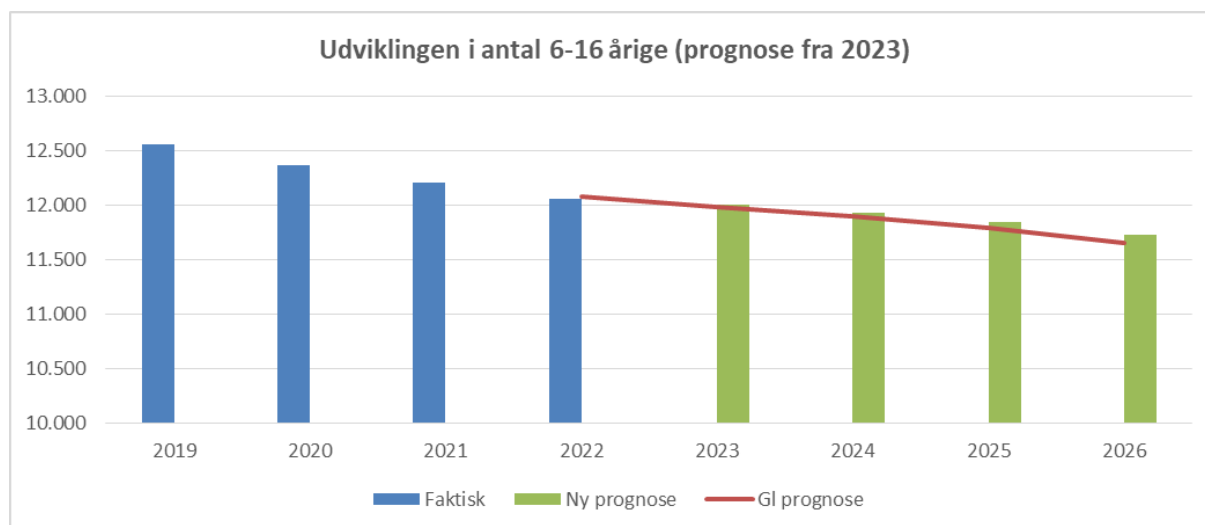
Bidrag til private skoler reguleres ud fra udviklingen i antallet af 6-16-årige. Det faktiske elevtal til efterskoler opgøres endeligt pr. 5. september, og demografiberegninger i forhold til skønnet tilpasses ved efterregulering i 2022.

Der foretages demografiregulering på ungdomsskoleområdet ud fra udviklingen i antal 14-17-årige. Tilpasning sker ved en regulering af bevillingen til den almene ungdomsskoleundervisning. Og for området med ungdommens uddannelsesvejledning ud fra udviklingen i antal 16-24-årige.

Der foretages demografiregulering på EUD10 ud fra udviklingen i antal tilmeldte elever til EUD10. EUD10 er et andet tilbud om at gennemføre en 10. klasse og blive forberedt til erhvervsuddannelserne.

På skoleområdet er den primære aldersgruppe 6-16 årige. Den forventede udvikling i den aktuelle prognose fremgår af nedenstående figur:

Skole- og uddannelsesudvalget - Skole Del 2

Figuren viser et fald i antal 6-16 årige igennem hele perioden – både i den nye og den gamle prognose. Figuren viser desuden at den gamle prognose (fra 2022-budget) ramte ret præcist på antallet 1/1 2022. Det ses også, at faldet i den nye prognose (2023-budget) ikke forventes at blive helt så stort som forudsat i den gamle prognose.

Den demografiske udvikling for skoleområdet fremgår af nedenstående oversigt.

Demografiregulering viser følgende beløb for perioden 2022-2026:

Demografiregulering (1.000 kr.)	2023	2024	2025	2026
Folkeskolen	-217	-3.729	-6.411	-7.878
SFO	67	1.517	2.032	2.471
Bidrag til private skoler	204	372	433	478
Efterskoler	470	470	434	-113
Ungdomsskoler	158	246	83	-104
Ungdommens Uddannelsesvejledning	3	-10	-3	-2
EUD10	399	399	399	399
I alt	1.084	-735	-3.033	-4.749

Demografibeløb på folkeskoleområdet er i basisbudgettet beregnet ud fra de ovenfor beskrevne budget- og tildelingsmodeller eksempelvis klasse- og elevtalsmodel. Nedenfor lidt nærmere om de største poster – nemlig ”folkeskoler” og ”bidrag til private skoler”.

2.7.1. Folkeskoler

På baggrund af elev- og klassetalsprognosen for 2022 (reguleret for planlægningstal for skoleår 2022/23) forventes følgende fald i antal klasser:

- 2022/23: +3 klasser

Skole- og uddannelsesudvalget - Skole

Del 2

- 2023/24: -1 klasser
- 2024/25: -5 klasser
- 2025/26: -8 klasser

Tallene for SFO viser et stort udgifts-løft fra 2023 til 2024 på næsten 1,5 mio. kr. Dette skyldes en stor stigning i antal 6-9 årige fra 2023 til 2024:

- 2022 - 23: +6 børn
- 2023 - 24: +121 børn
- 2024 - 25: +44 børn
- 2025 - 26: +38 børn

2.7.2. Bidrag til private skoler

For private skoler tages udgangspunkt i elevtal for 2021/22 på 2.853 elever. Herudover er der forudsat en udvikling fra 2022 til 2023-26 på +25 elever som følge af udbygning af privatskoleområdet, hvorefter det samlede elevtal udgør 2.878 elever for alle årene. For SFO forventes en stigning på 37 børn fra 2022 til 2023-26 – hvor børnetallet forventes at udvikle sig fra 718 til 755 i.

Forudsætningen om stigning på 25 elever og SFO medfører en stigning på ca. 1 mio. kr. årligt

3. Ændringer på området

Nedenstående tabel viser, hvilke ændringer der er indarbejdet i Budget 2023–26 i forhold til Budget 2022.

Ændringer på fra budgetaftalen (mio. kr.)	Ændring til 2023	Ændring til 2024	Ændring til 2025	Ændring til 2026
Udgangspunkt 2022-budget	977,3	977,3	977,3	977,3
Demografi og øvrige store ændringer				
Demografi skoleområdet	-5,5	-7,3	-9,7	-11,4
Ingen prisfremskrivning 2023	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
LC - red.af understøttende uv. v/midler til kvalitetsløft	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
LC - evaluerings- og bedømmelsessystem i folkeskolen	0,2	0,0	0,1	0,1
Budgetaftale 2023-2026				
Mistrivsel, særlig indsats	0,3	0,3		
2-lærerordning i folkeskolen fortsættes i 2024		3,0		
Specialscole besparelse annulleres i 2023	2,4			
Projekt RUN fortsættes i 2023	0,6			
Fritidsjobprojekt fortsættes i 2023	0,9			
FGU yderligere i reduktion i 2024		-0,5		
Effektivisering/besparelse - FGU		-1,5	-1,5	-1,5
Effektivisering/besparelse - almenområdet		-2,6	-6,6	-10,6
Effektivisering/besparelse - specialområdet		-0,1	-0,2	-0,4
Budgetaftale 2022-2025				
Kompetenceløft, skoleområdet	0,0	-2,1	-2,1	-2,1
Yderligere anvendelse 2-lærer, skoleområdet	0,0	-3,1	-3,1	-3,1
Sorggrupper	0,0	-0,1	-0,1	-0,1
Fritidsjobprojekt	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
Omplaceringer mellem udvalg/bevillingsområder				
Flytning af fritidshjem og klubber til Børneområde	-20,2	-20,2	-20,2	-20,2

Skole- og uddannelsesudvalget - Skole

Del 2

Ændringer på fra budgetaftalen (mio. kr.)	Ændring til 2023	Ændring til 2024	Ændring til 2025	Ændring til 2026
Tilretning overhead skole 2022	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Ændring fra tidligere år				
Projekt RUN og overhead Randers. Specialskole (B2021-24)	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Øget tilgang til erhvervsuddannelse/praksisnær undervisning	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Løft af folkeskolen (fra Finansloven)	4,4	4,4	4,4	4,4
Ændringer vedr. Randers Specialskole (B2020-23, B2021-24 og B2022-25)	-2,3	-5,8	-5,8	-5,8
PL og øvrige ændringer				
PL	-0,3	-0,3	-0,2	-0,2
Øvrige ændringer - tilpasning af budget	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
I alt	953,3	936,9	927,8	921,9

Forklaring af tabellen fremgår af nedenstående afsnit.

3.1. Demografi og andre store ændringer

I lighed med tidligere sker der ingen prisfremskrivning i 2023.

Folkeskoleområdet har fået midlerne til løft af folkeskolen finansieret via puljen fra Finansloven for 2020, hvor der er tilført 13,7 mio. kr. i 2023 i årene fremover. Ved forhandlingerne af finansloven for 2022 bliver dette beløb reduceret med 775.000 kr. årligt fra 2023. Samtidig er tilført midler på 144.000 kr. i 2023 og med 111.000 kr. fra 2025 årligt til indførelse af evaluerings- og bedømmelsessystem i folkeskolen.

Demografi og effektivisering for det samlede skoleområde viser, at der er behov for færre udgifter de kommende år, hvilket kan henføres til forventninger om færre elever i folkeskolerne og færre børn i SFO-tilbud, men der budgetteret med en lille stigning i elevtallet på de private skoler fra 2023. Den demografiske udvikling er nærmere beskrevet under afsnit 2.1.12.

3.2. Budgetaftale 2023-26

I budgetaftalen for 2023-26 er folkeskoleområdet tilført 4 mio. kr. i 2023 til annullering af besparelsen på Randers Specialskole, midler til fortsættelse af projekterne RUN og Fritidsjob samt en særlig indsats til mistrivsel blandt skolebørn. For 2024/25 er der afsat 3 mio. kr. til forlængelse af perioden med 2-lærerordning i endnu et skoleår. Der er indregnet en årlig effektivisering på 0,5 pct. fra 2024 stigende til 1,5 pct. i 2026, hvilket svarer til en reduktion på 4,2 mio. kr. stigende til 12,5 mio. kr.

3.3. Budgetaftale 2022-25

Ved budgetaftalen for 2022-25 er folkeskoleområdet tilført 6 mio. kr. til kompetenceløft af skoleområdet, yderligere anvendelse af 2-lærer på skolerne i skoleårene 2022/23 og 2023/24, samt til arbejdet med sorggrupper for børn i 2022 og 23 og pulje til fritidsjobprojekt i 2022. Disse midler bortfalder fra 2023/2024 og frem.

3.4. Omplaceringer

Med virkning fra 2022 er fritidshjemmene overført budgetmæssigt til børneområdet svarende til 20,1 mio. kr. årligt.

Skole- og uddannelsesudvalget - Skole

Del 2

3.5. Ændringer tidligere år

Fra 2023 bortfalder de tilførte midler ved budgetaftalen for 2021-24 projekt RUN (se ovenfor med forlængelse i 2023) og praksisnær undervisning for øget tilgang til erhvervsuddannelserne. Midlerne til skolernes kvalitetsløft fra Finansloven 2021 indføres endeligt fra 2023 og frem.

I forbindelse med budgetaftalen for 2020-2023 blev der vedtaget besparelser vedørende Randers Specialskole. Efterfølgende det blevet besluttet at udskyde implementeringen af besparelserne, som på nuværende tidspunkt er planlagt til at blive implementeret i 2024. Aftalepartierne er dog enige om at besparelserne skal drøftes i forbindelse med budget 2024 – 2027. Ovenstående skema skal læses således, at der først er indregnet yderligere besparelser på i alt 5,8 mio. kr. fra 2024 og frem

3.6. PL og øvrige ændringer

Herudover er der foretaget mindre tilpasninger på området som følge PL-reguleringer.

4. Yderligere oplysninger

4.1. Oversigt over aftaleenheder

4.1.1. Folkeskoler

Oversigt over antal folkeskoler, elev- og klassetal for skoleåret 2022/23 (forventede elevtal for almenne og specialklasser pr. september 2022) samt de enkelte skolers budgetterede nettodriftsudgifter.

Skole	Elever	Klasser	Nettoudgifter (1.000 kr.)
Asferg skole	91	7	7.929
Assentoftsskolen	625	29	42.856
Bjerregrav skole	131	8	9.960
Blicherskolen	484	25	38.268
Fårup skole	147	10	13.926
Grønhøjsskolen	378	24	34.686
Havndal skole	78	7	7.963
Hobrovejens skole	479	21	35.343
Hornbæk skole	463	23	32.139
Korshøjsskolen	324	20	27.466
Kristrup skole	596	29	39.996
Langå skole	421	28	39.306
Munkholmskolen	434	19	27.489
Nørrevangsskolen	488	27	45.005
Rismølleskolen	427	22	33.333
Søndermarksskolen	578	25	36.083
Tirsdalens skole	551	25	41.960

Skole- og uddannelsesudvalget - Skole

Del 2

Skole	Elever	Klasser	Nettoudgifter (1.000 kr.)
Vestervangsskolen	849	36	59.166
Østervangsskolen	391	23	37.191
I alt	7.935	408	610.062

Note: Eksklusiv skoleledelse, der budgetteres centralt.

4.1.2. Specialskoler

Oversigt over antal budgetterede pladser på specialskolerne i skoleåret 2022/23 samt specialskolerne nettodriftsudgifterne.

Skole	Elever	Nettoudgifter* (1.000 kr.)
Oust Mølleskolen**	28	10.433
Randers Specialskole	269	81.885
I alt	297	92.318

* Eksklusiv takstbetaling og skoleledelse, der budgetteres centralt

** Inklusiv ressourcer til Familieskolen

4.1.3. Skolefritidsordninger

Oversigt over antal pladser i skolefritidsordningerne pr. 1.august 2022 som danner grundlag for budget 2023, samt SFO-ernes nettodriftsudgifter.

Under folkeskolernes ledelse er der etableret 8 juniorklubber på henholdsvis Assentoftsskolen, Hobrovejens skole, Hornbæk skole, Kristrup skole, Nørrevangsskolen, Søndermarksskolen, Vestervangsskolen og Østervangsskolen, hvorunder gårdklubben Fiskergården ligeledes er medtaget. Disse juniorklubber indgår i SFO-oversigten med det budgetterede antal pladser.

Skolefritidsordning	Børnehavebørn	SFO-børn	Juniorklub børn	Nettoudgifter* (1.000 kr.)
Asferg skole		33		1.121
Assentoftskolen		185	40	5.182
Bjerregrav skole		53		1.353
Blichers Børneby		127		3.699
Fårup Børneby	30	39		2.985
Grønhøjskolen		40		1.023
Havndal Børneby	30	34		3.181
Hobrovejens skole		215	40	5.196
Hornbæk skole		172	40	4.914
Korshøjskolen		98		2.079
Kristrup skole		249	64	6.265
Langå skole		114		2.508

Skole- og uddannelsesudvalget - Skole

Del 2

Skolefritidsordning	Børnehave- børn	SFO-børn	Juniorklub børn	Nettoudgifter* (1.000 kr.)
Munkholmskolen		164		3.484
Nørrevangsskolen		0	40	579
Rismølleskolen		81		2.194
Søndermarksskolen		195	40	4.994
Vestervangsskolen		235	40	5.554
Østervangsskolen		235	40	5.554
Herunder gårdklubben Flskergården			60	1.332
I alt	60	2.269	404	63.198

*Eksklusiv forældrebetaling samt udgifter til friplads og søskenderabat

Herudover er der følgende antal budgetterede pladser i special SFO-ordninger:

Skole	SFO-børn	Nettoudgifter* (1.000 kr.)
Randers Specialskole	170	15.379
Satellitten – Langå skole	25	1.579
Solstrålen - Østervangsskolen	30	2.601
Grønhøjskolen** - Grønhøjskolen	21	2.815
Fristedet – Tirsdalens skole	14	1.054
I alt	260	23.428

*Eksklusiv takstbetaling, ** betales centralt.

4.1.4. Randers Ungdomsskole

Randers Ungdomsskole tilbyder aktiviteter for unge mellem 13 og 25 år i samarbejde med både skoler og fritidstilbud. Ungdomsskolen er på næsten alle skoler i kommunen, i klubber og på undervisningshold.

Herudover tilbyder Ungdomsskolen heltidsundervisning for elever med behov for en anderledes undervisningsform end den almindelige klasseundervisning. Der budgetteres med 56 elever årligt.

Endelig står Ungdomsskolen for den kriminalpræventive SSP-indsats.

Ungdomsskolens aktiviteter fremgår af nedenstående oversigt

Randers Ungdomsskole	Nettoudgifter (1.000 kr.)
Center for undervisning og læring, herunder administration	12.920
Center for Fritidsmiljøer og Demokrati	7.604
Center for Heltidsundervisning	11.836
SSP-indsats	1.267
I alt	33.627

Note: Eksklusiv skoleledelse, der budgetteres centralt.

Skole- og uddannelsesudvalget - Skole Del 2

4.2. Takster og nøgletal

De månedlige takster for 2022 og 2023 fremgår af nedenstående oversigt.

Skolefritidsordning	Takst for 2023	Takst for 2022
Heldagstilbud	2.037,00	1.967,00
Morgentilbud	634,00	612,00
Morgen- og ferietilbud	1.094,00	1.056,00
Juniorklub	563,00	544,00

Note: Taksterne er udregnet ud fra 11 måneders betaling.

For SFO (inkl. morgen-/feriemodul) svarer forældrebetalingen til 73 % af bruttodriftsudgifterne (for 2021).

Den aktuelle takstoversigt kan tilgås via dette link [Takstoversigt 2023](#)

4.2.1. Nøgletal

Nedenfor ses relevante nøgletal - alle fra 6-by-nøgletallene 2021, der er opgjort på baggrund af regnskab 2020.

Nettodriftsomkostninger til folkeskolen pr. elev – regnskab 2020

	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Kr. pr. elev	66.311	69.741	75.924	77.110	72.423	74.874

Tabellen viser kommunernes nettodriftsudgifter for det samlede folkeskoleområde pr. elev. Opgørelsen omfatter elever i almene klasser for 0.-10. klasse inkl. elever i special- og modtageklasser.

Af tabellen fremgår det, at Randers Kommunes udgifter sammenlignet med 6-byerne er placeret i midten.

Gennemsnitlig antal elever pr. klasse

	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Antal elever pr. klasse (almen klasser)	22,4	21,5	20,9	20,7	21,2	22,9
Antal elever pr. klasse (specialklasser)	7,2	8,5	7,6	6,9	7,0	8,7
Antal elever pr. klasse (modtageklasser)	6,3	4,5	0	0	0	9,7

Note: 0 angiver, at der ikke er oprettet modtageklasser i de enkelte kommuner.

Antal elever er opgjort pr. 5. september 2020.

Tabellen viser kommunernes gennemsnitlige klassekvotienter.

Af tabellen fremgår det, at Randers Kommune har et gennemsnitlig antal elever placeret i midten af 6-byerne.

Skole- og uddannelsesudvalget - Skole Del 2

Andel elever på privatskoler opgjort i procent

	Aarhus	Odense	Aalborg	Esbjerg	Randers	København
Andel elever på privatskoler	14,5	20,7	12,2	12,5	24,0	23,8

Andel elever er opgjort pr. 5. september 2020, som antal 0.-9. klasseelever, der går på fri- eller privatskole.

Den seneste 6 by nøgletalsrapport kan tilgås via dette link [6 by nøgletalsrapport](#).

5. Anlægsprojekter

Der er allerede iværksat en række anlægsprojekter på skoleområdet. De midler, som allerede er disponeret og frigivet fremgår ikke her i budgetbemærkningerne, hvor der udelukkende er fokus på nye endnu ikke påbegyndte projekter. Det kan dog nævnes, at de allerede iværksatte projekter blandt andet omfatter udbygning og forbedringerne af indeklimaet med udgangspunkt i en bygningsgennemgang foretaget af arkitektfirmaet Gorm Nielsen i 2020.

Som en del af budgetvedtagelsen for 2023-2026 er der vedtaget en 10-årig investeringsplan på anlægsområde. De resterende år i investeringsplanen fremgår af nedenstående oversigt:

10-årig investeringsplan (mio. kr.)	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Pulje til IT og udvikling af folkeskolerne	16,0	16,0	16,0	16,0	16,0	16,0
I alt	16,0	16,0	16,0	16,0	16,0	16,0

Nedenfor følger anlægsskemaer for projekter på udvalgets område i budgetperioden 2023-26.

Skole- og uddannelsesudvalget - Skole Del 2

Anlægsprojekt: Udbygning af folkeskoler, ramme

Bevillingsprogramnummer: 9210000000

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter		21.457	17.169	16.002	15.373	70.000
Indtægter						
I alt		21.457	17.169	16.002	15.373	70.000

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
I alt			

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Rammen forudsættes anvendt som pulje til ombygning og udvikling af folkeskolerne.

Der afsættes årligt:

2023	21,5 mio. kr.
2024	17,2 mio. kr.
2025	16,0 mio. kr.
2026	15,4 mio. kr.

Rammen anvendes og disponeres til anlægsprojekter på skolerne efter udarbejdelse af ny skoleudviklingsplan og politiske prioriteringer. I takt med at midlerne bliver prioriteret og disponeret sker fremlægges de enkelte delelementer til særskilt politisk godkendelse.

Skole- og uddannelsesudvalget - Skole Del 2

Anlægsprojekt: Forbedring af indeklima på skolerne

Bevillingsprogramnummer: 9210000014

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter		5.308	5.308	0	0	10.616
Indtægter						
I alt		5.308	5.308	0	0	10.616

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
I alt			

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Der er foretaget en registrering af de fysiske rammer samt indeklimaet på alle folkeskoler i Randers Kommune. Aftalepartierne er på den baggrund enige om, at der afsættes 20 mio. kr. – fordelt med et rammebeløb på 5 mio. kr. i årene 2021-2024 – til prioritering af et forbedret indeklima på skoleområdet. Der resterer rådighedsbeløb for 2023 og 2024.

Rammen er afsat til anlægsprojekter for indeklimaet på de enkelte skoler.

Skole- og uddannelsesudvalget - PPR

Del 1

1. Beskrivelse af området

Denne bevilling omfatter Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR). PPR er en aftaleenhed under Familieområdet, som yder en tværfaglig og helhedsorienteret indsats for at sikre børn og deres familier de bedst mulige udviklingslivsbetingelser. Herunder også bistand til børn med tale- sprog og hørevanskeligheder samt forebyggende foranstaltninger, der understøtter læring og trivsel hos børn i udsatte positioner. Nærmere beskrivelse af PPRs arbejde kan læses i del 2. Medarbejdergruppen består af psykologer, logopæder, fysioterapeuter, læsekonsulent, fremskudte socialrådgivere, administrativt og servicepersonale samt ledelse. I alt ca. 60 personer.

Kerneopgaverne er at styrke dagtilbud og skolers arbejde med at skabe inkluderende (lærings)fællesskaber samt at understøtte forældre i at skabe de bedste rammer for deres børn. Det sker dels gennem tidlig, forebyggende rådgivning til dagtilbud, skoler og forældre, dels gennem mere indgribende indsatser såsom udarbejdelse af pædagogisk-psykologiske vurderinger af børns specialundervisningsbehov og længere rådgivningsforløb med en familie.

Politikker

Børn og ungepolitik

[Se Randers Kommunes politikker på randers.dk/politikker](https://randers.dk/politikker)

2. Hovedtal

2.1. Drift

Nedenstående tabel viser budgettet fra 2023 til 2026. Der ses et samlet budget på 33,2 mio. kr. årligt.

Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR) (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Servicerammen	33,2	33,2	33,2	33,2
PPR (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning)	25,6	25,6	25,6	25,6
Forebyggende foranstaltninger børn, unge	7,6	7,6	7,6	7,6
I alt	33,2	33,2	33,2	33,2

PPR omfatter pædagogisk, psykologisk rådgivning til børn og unge samt talepædagogisk center som yder bistand til børn med tale- sprog- og hørevanskeligheder. Der ydes også talepædagogisk bistand til voksne.

De forebyggende foranstaltninger består af fremskudte socialrådgivere, hvor opgaven er tidlig opsporing af socialfaglige problematikker med henblik på at afhjælpe problemerne, inden de vokser sig store. Den fremskudte socialrådgivning retter sig således både mod familier og professionelle.

Skole- og uddannelsesudvalget - PPR

Del 1

3. Aktuel økonomisk situation på drift

3.1. Aktuel status

Der er indgået en ny landspolitisk aftale omkring det fremtidige evaluerings- og bedømmelsessystem. Dette betyder blandt andet, at elever, der viser indikationer på høj begavelse, skal tilbydes intelligenstag i indskolingen. Bestemmelsen vil betyde øgede udgifter til tests og ligeledes øget behov for medarbejderressourcer.

Kommunen vil blive kompenseret via lov- og cirkulærepragrammet. Kompensationen kommer dog først fra 2024, da denne del først træder i kraft med skoleåret 2024/2025, og er endnu ikke indarbejdet i budgettet.

3.2. Budgetaftalen

Budgetaftalen indeholder ingen nye tiltag på PPRs område.

Skole- og uddannelsesudvalget - PPR

Del 2

1. Uddybende beskrivelse af området

PPR er en aftaleenhed under Familieområdet.

Enheden er en forebyggende enhed som blandt andet rådgiver skoler, dagtilbud, forældre og børn.

Kerneopgaverne er at styrke dagtilbud og skolers arbejde med at skabe inkluderende (lærings)fællesskaber, samt at understøtte forældre i at skabe de bedste rammer for deres børn.

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingsområdet. Desuden vises budgetbeløbene for 2023:

Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR) (mio. kr.) 2023	Udgift	Indtægt	Netto
Servicerammen	33,2	0,0	33,2
PPR (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning)	25,6	0,0	25,6
Forebyggende foranstaltninger børn, unge	7,6	0,0	7,6
I alt	33,2	0,0	33,2

1.1. Servicerammen

Tabellen viser, at PPR samlet set har udgifter for 33,2 mio. kr.

1.1.1. PPR

Her afholdes udgifter til en tværfaglig og helhedsorienteret indsats for at sikre børn og deres familier de bedst mulige udviklingslivsbetingelser. Det er centralt for PPR at se på barnets/den unges ressourcer og relationer samt at kvalificere de voksne, der har daglig omgang med barnet/den unge. Én af hovedopgaverne for psykologerne er at være med til at sikre inklusion i daginstitutioner og skoler og bidrage med konsultativ bistand og specialistviden i forhold til at skabe pædagogiske læringsmiljøer, som sikrer trivsel for børn og unge i almenområdet.

PPR omfatter også Talepædagogisk Center. Her afholdes udgifter i forbindelse med bistand til børn med tale- sprog- og hørevanskeligheder. Opgaverne varetages af talekonsulenter som vejleder og rådgiver de voksne omkring børnene samt underviser børnene og de voksne. Der er endvidere ansat en fysioterapeut og en psykolog til de vanskeligheder, som kræver en mere tværfaglig indsats.

Talepædagogisk Center varetager også talepædagogisk bistand til voksne.

1.1.2. Forebyggende foranstaltninger

Her afholdes udgifter til tidlig opsporing af socialfaglige problematikker med henblik på at afhjælpe problemerne, inden de vokser sig store. Fremskudt socialrådgivning er et tilbud til skoler og dagtilbud samt til selve barnet/den unge og dennes familie, når barnet/den unge ikke er tilknyttet familieafdelingen. Formålet med den fremskudte socialrådgivning er at arbejde med tidlig opsporing af socialfaglige problematikker med henblik på at afhjælpe problemerne, inden de vokser sig store. Der arbejdes med at støtte hjemmet i arbejdet med at sikre barnets trivsel. Det sker gennem kortere samtaleforløb med barnet eller forældrene. Eksempelvis hvis et barn har det svært i forbindelse med forældrenes skilsmisse, eller hvis forældre har svært ved at sætte grænser for deres børn. De fremskudte rådgivere har mulighed for, at lave afklarende forløb hvor forældre og dagtilbud ser forskellig adfærd hos barnet. Der er mulighed for at få anonym rådgivning, hvis man ikke ønsker at

Skole- og uddannelsesudvalget - PPR

Del 2

oplyse sit navn. I dagtilbuddene og på skolerne kan de fremskudte rådgivere yde sparring og generel information, sagsforløb og lovgivning mv. samt vejledning og rådgivning vedr. lovgivningen om eksempelvis underretningspligt og proceduren omkring at lave en underretning. På skolerne ydes desuden sparring med personalet omkring bekymring for en ungs høje fraværsprocent samt samtale med den unge og/eller forældrene omkring årsagen til fraværet og handlemuligheder. Den fremskudte socialrådgivning retter sig således både mod familier og professionelle.

1.2. Uden for servicerammen

PPR har ikke udgifter der ligger uden for servicerammen.

2. Budgetforudsætninger

Familieområdet er omfattet af rammestyring.

Det samlede budget til PPR er fastlagt på baggrund af de givne bevillinger i 2022 tilrettet ingen prisfremskrivning

3. Ændringer på området

Nedenstående tabel viser, hvilke ændringer der er indarbejdet i Budget 2023–26 i forhold til Budget 2022.

Ændringer på fra budgetaftalen (mio. kr.)	Ændring til 2023	Ændring til 2024	Ændring til 2025	Ændring til 2026
Udgangspunkt 2022-budget	33,2	33,2	33,2	33,2
PL og øvrige ændringer				
- Ingen prisfremskrivning	0,0	0,0	0,0	0,0
I alt	0,0	0,0	0,0	0,0

Tabellen uddybes i nedenstående afsnit.

3.1. PL og øvrige ændringer

Prisfremskrivningen udgør godt 34.000 kr. hvorfor den afrundes til 0,0 når budgettet vises i mio.kr.

4. Yderligere oplysninger

I PPR er der løbende fokus på at udvikle kvaliteten. En af metoderne til dette er ved at gennemføre forskellige projekter. Projekterne finansieres ved hjælp af eksterne midler, primært puljer gennem børne- og undervisningsministeriet. På nuværende tidspunkt har PPR et aktivt projekt ”Tværfaglig indsatsmodel – fokus på fremmøde”, som bliver afsluttet pr. 30.6.23.

4.1. Oversigt over aftaleenheder

PPR er en aftaleenhed under familiechefen og har ikke underliggende aftaleenheder.

4.2. Takster og nøgletal

Ydelserne i PPR er ikke takstbelagte.

Erhvervs- og planudvalget

Del 1

Del 2

Bevillingsområder:

Erhverv og plan

Erhvervs- og planudvalget - Erhverv og plan Del 1

1. Beskrivelse af området

Bevillingen omfatter udgifter og indtægter vedrørende Erhvervsudvikling, Turisme og Byudvikling.

Området Erhvervsudvikling dækker bl.a. over udgifter til erhvervs- og udviklingspuljen, hvorfra der ydes tilskud til forskellige erhvervsfremmende projekter.

Området Turisme dækker over udgifter til turismesamarbejdet VisitAarhus, udgifter til drift af naturpark Randers Fjord samt udgifter til turismeprojektet Ask me.

Området Byudvikling dækker over udgifter til Agenda 21, der dækker strategisk energi- og varmeplanlægning og klimatilpasning, samt udgifter til driftssikring af boligbyggeri.

Fakta		Politikker	
Antal arbejdspladser i Randers Kommune (2020)	41.161	Erhvervs- og turismepolitik	
Antal aktive CVR numre i Randers Kommune (2020)	4.867	Arkitekturpolitik	
Antal nye virksomheder i Randers Kommune (2020)	504	Se Randers Kommunes politikker på randers.dk/politikker	

2. Hovedtal

2.1. Drift

Erhverv og plan (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Servicerammen	16,0	15,9	15,8	15,8
Erhvervsudvikling	10,3	10,5	10,4	10,3
Turisme	4,0	3,7	3,7	3,7
Byudvikling	1,7	1,7	1,7	1,7
I alt	16,0	15,9	15,8	15,8

2.1.1. Service

Tabellen viser budgettet fra 2023 til 2026. Tabellen viser, at der er et samlet budget på bevillingsområdet på 16,0 mio. kr. i 2023, faldende til 15,8 mio. kr. i 2026, svarende et fald på 0,2 mio. kr. over perioden. I 2023 er der udmøntet en bevilling på 0,3 mio. kr. fra erhvervs- og udviklingspuljen til projektet "Ask me" under området Turisme.

I budgetaftalen 2023-2026 indgår en reduceret medlemsbetaling til Business Region Aarhus på 0,2 mio. kr. årligt fra 2023 og frem. Herudover videreføres medlemskabet af Den Vestdanske Filmpulje på 0,15 mio. kr. og driftstilskuddet på 0,15 mio. kr. til Familiehuset i 2023. Udgiften på 0,3 mio. kr. finansieres af erhvervs- og udviklingspuljen.

Der er i budgettet indarbejdet ingen prisfremskrivning på varekøb og tjenesteydelser på 10.500 kr. årligt.

Erhvervs- og planudvalget - Erhverv og plan

Del 1

Der er i budget 2023-2026 indarbejdet effektiviserings- og besparelseskraav på det enkelte bevillingsområde svarende til 0,5% af budgettet årligt. For erhverv og plan er der på den baggrund indarbejdet en reduktion på 0,1 mio. kr. i 2024, stigende til 0,2 mio. kr. i 2025 og frem

Der henvises til del 2 for en grundig gennemgang af de forskellige delområder.

2.2. Anlæg

Anlægsprojekter (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Flodbyen Randers, ramme	9,6	9,4	10,1	10,1
Flodbyen, konsulentbistand	1,3	1,3	1,3	1,3
Flodbyen, markedsføring, salg, udbud mv.	0,5	0,5	1,0	1,0
Flodbyen, programsekretariat/frikøb UMT	2,0	2,0	1,3	1,3
Midtbystrategi	4,3	0,0	0,0	0,0
Jordforsyningsprojekter	1,7	-9,4	1,2	0,9
I alt	19,4	8,3	18,8	18,5

De afsatte midler til de 4 projekter vedrørende Flodbyen skal ses i sammenhæng. Midlerne er således oprindeligt afsat som et rammebeløb og efterfølgende udmøntet i konkrete projekter. De afsatte midler udgør 13,4 mio. kr. 2023, 13,1 mio. kr. i 2024 og 13,7 mio. kr. i 2025 og frem.

Der er afsat 4,3 mio. kr. i 2023 til midtbystrategi. Midlerne blev afsat i budgetaftale 2021-2024 til den videre indsats for en forstærket midtby.

For en uddybning af de afsatte midler til jordforsyningsprojekter henvises til notatet *Budget for jordforsyning 2023-2026*, der indgår som en del af det samlede budgetmateriale. For at sikre overholdelse af anlægsrammen i 2023 er udgiftssiden på jordforsyningsbudgettet reduceret med 10 mio. kr. i 2023. Reduktionen er foretaget ved at nedskrive budgettet til jordkøb. For at sikre et budget i balance i budgetperioden er indtægtsiden nedreguleret tilsvarende i budgetperioden.

Der henvises til del 2 for yderligere oplysninger om anlægsprojekterne på området.

3. Aktuel økonomisk situation på drift og anlæg

3.1. Aktuel status

På erhvervsudviklingsområdet er der på driften en større opsparring, som overføres mellem årene, da flere af projekterne, der har fået bevilget tilskud under området, er flerårige.

3.2. Budgetaftalen

Budgetaftalen indeholder nedenstående nye tiltag på erhvervs- og planudvalgets område.

Ændringer fra budgetaftalen - drift (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Familiehuset	0,2	0,0	0,0	0,0
Den Vestdanske Filmpulje	0,2	0,0	0,0	0,0
Erhvervspuljen reduceres	-0,3	0,0	0,0	0,0
Reduceret medlemsbetaling BRAA	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
I alt	-0,1	-0,2	-0,2	-0,2

Erhvervs- og planudvalget - Erhverv og plan

Del 1

Bevillingen med driftstilskud til Familiehuset videreføres i 2023. Der afsættes 0,2 mio. kr. til formålet, som finansieres af Erhvervs- og Udviklingspuljen.

Randers Kommune har siden 2014 været medlem af Den Vestdanske Filmpulje og medlemskabet videreføres i 2023. Udgiften hertil er 0,2 mio. kr., som finansieres af Erhvervs- & Udviklingspuljen.

Erhvervs- og udviklingspuljen reduceres med 0,3 mio. kr. da puljen skal finansiere de to ovenstående tiltag.

Kommunerne i Business Region Aarhus forventes at blive enige om en reduktion af betalingen for medlemskabet. For Randers Kommune indebærer det en besparelse på 0,2 mio. kr. årligt fra 2023 og frem.

Budgetaftalen indeholder ingen nye tiltag på anlæg.

Erhvervs- og planudvalget - Erhverv og plan

Del 2

1. Uddybende beskrivelse af området

Bevillingen omfatter udgifter og indtægter vedrørende Erhvervsudvikling, Turisme og Byudvikling

Nedenstående tabel viser hvilke områder, der er omfattet af bevillingsområdet. Desuden vises budgetbeløbene for 2023:

Bevillingsområde (mio. kr.) 2023	Udgift	Indtægt	Netto
Servicerammen	16,1	-0,1	16,0
Erhvervsudvikling	10,4	-0,1	10,3
Turisme	4,0	0,0	4,0
Byudvikling	1,7	0,0	1,7
I alt	16,1	-0,1	16,0

I de efterfølgende afsnit er der udarbejdet en kort beskrivelse, af de enkelte områder. Beskrivelserne indeholder en gennemgang af det enkelte udgiftsområde. Indenfor det enkelte område er der både udgifter indenfor og udenfor aftaleenheder jf. Randersmodellen.

1.1. Servicerammen

Tabellen viser, at der samlet set er budgetteret med nettoudgifter for 16,0 mio. kr. i 2023. På erhvervsudviklingsområdet er der budgetteret med nettoudgifter for 10,3 mio. kr., mens der på områderne Turisme og Byudvikling er budgetteret med nettoudgifter for henholdsvis 4,0 og 1,7 mio. kr.

1.1.1. Erhvervsudvikling

På området Erhvervsudvikling er der i 2023 afsat budget til følgende opgaver:

Erhvervsudvikling (mio. kr. i 2023-priser)	Udgift	Indtægt	Netto
Erhvervsudvikling	10,4	-0,1	10,3
Erhvervs- og udviklingspulje	1,2	0,0	1,2
Business Region Aarhus, medlemskab	0,8	0,0	0,8
Julebelysning, Randers City Forening	0,7	0,0	0,7
Familiehuset	0,2	0,0	0,2
Midtjysk EU-kontor i Bruxelles	0,4	0,0	0,4
Tværkommunale Erhvervshuse	3,0	0,0	3,0
Erhverv Randers	3,6	-0,1	3,5
Den Vestdanske Filmpulje	0,2	0,0	0,2
GudenåSamarbejdet	0,3	0,0	0,3
Letbaneprojekt Østjylland	0,2	0,0	0,2

Erhvervs- og planudvalget råder over erhvervs- og udviklingspuljen, hvor der i budgettet for 2023 er afsat 1,2 mio. kr. Fra erhvervs- og udviklingspuljen bevilliges midler til forskellige initiativer og projekter i kommunen.

I budgetaftalen 2023-2026 er bevillingen til Den Vestdanske Filmpulje videreført med 0,15 mio. kr. i 2023. Ligeledes er bevillingen til Familiehuset videreført med 0,15 mio. kr. i 2023. Begge finansieres af erhvervs- og udviklingspuljen, hvorfor budgettet til denne reduceres med 0,3 mio. kr. for 2023.

Erhvervs- og planudvalget - Erhverv og plan

Del 2

Der er i budgettet afsat 0,8 mio. kr. til medlemskab af Business Region Aarhus. I budgetaftalen 2023-2026 er medlemskabsbetalingen reduceret med 0,2 mio. kr. årligt fra 2023 og frem.

Derudover er der afsat budget på 0,7 mio. kr. til julebelysning, Randers City Forening, 0,4 mio. kr. til Midtjysk EU-kontor i Bruxelles samt 3,0 mio. kr. til tværkommunale erhvervshuse.

Erhverv Randers varetager den basale erhvervsvejledning for kommunens virksomheder og iværksættere. Der er budgetteret med nettoudgifter på 3,6 mio. kr., hvilket dækker tilskud samt huslejudgifter.

Randers Kommune har siden 2016 været medlem af Gudenåsamrådet. Gudenåsamrådet er et samarbejde på tværs af de syv Gudenåkommuner om realisering af Gudenåens vækst- og oplevelsespotentialer. Der er afsat 0,3 mio. kr. til medlemskab af Gudenåsamrådet i 2023.

Endvidere er der til Letbaneprojekt Østjylland afsat et budget på 0,2 mio. kr.

Der er i budget 2023-2026 indarbejdet effektiviserings- og besparelseskatalog. På området erhvervsudviklinger der vedtaget reduktion af budgettet til letbaneprojekt på 0,1 mio. kr. fra 2024 og frem samt rammebesparelse på 0,1 mio. kr. på erhvervs- og udviklingspuljen.

1.1.2. Turisme

Udgiften til turismefremmende aktiviteter i Randers Kommune består af tre elementer; budget til driften af Naturpark Randers Fjord, budget til turismeprojektet Ask Me samt et årligt tilskud til VisitAarhus.

Turisme (mio. kr. i 2023-priser)	Udgift	Indtægt	Netto
Turisme	4,0	0,0	4,0
VisitAarhus	3,1	0,0	3,1
Naturpark Randers Fjord - drift	0,6	0,0	0,6
Turismeprojekt Ask Me	0,3	0,0	0,3

Den 1. januar 2020 trådte Randers kommune ind i turismesamarbejdet VisitAarhus, som foruden Randers består af kommunerne Aarhus, Silkeborg, Skanderborg, Viborg samt Syd- og Norddjurs. Formålet med samarbejdet er bl.a. at synliggøre og profilere Randers både nationalt og på udvalgte internationale markeder samt at varetage den lokale turismeservice med udgangspunkt i Randers Regnskov mv. Der er i 2023 afsat 3,1 mio. kr. til turismesamarbejdet VisitAarhus.

Endvidere er der afsat 0,6 mio. kr. til drift af projekt Naturpark Randers Fjord samt 0,3 mio. kr. til turismeprojekt Ask Me.

1.1.3. Byudvikling

Udvikling og aktiviteter består af udgifter til:

Byudvikling (mio. kr. i 2023-priser)	Udgift	Indtægt	Netto
Byudvikling	1,7	0,0	1,7
Agenda 21	1,0	0,0	1,0
Driftssikring af boligbyggeri	0,7	0,0	0,7

Erhvervs- og planudvalget - Erhverv og plan

Del 2

Under Agenda 21 er der afsat et budget på 1,0 til opgaver vedrørende strategisk energiplanlægning og klimastrategiske planlægningsopgaver i forhold til klimatilpasning, varmeforsyning samt planlægning for vindmøller, store solcelleanlæg og biogas.

Til driftssikring af boligbyggerier er der afsat et budget på 0,7 mio. kr. Driftssikring af boligbyggerier omhandler ydelsesstøtte, som er den kommunale andel af rentebidraget til andelsboliger, almene boliger og ungdomsboliger.

2. Budgetforudsætninger

Budget 2023-26 er dannet på grundlag af de givne bevillinger i 2022 tillagt pris- og lønfremskrivninger og korrektioner ved budgetvedtagelse, tillægsbevillinger og omplacering.

3. Ændringer på området

Nedenstående tabel viser, hvilke ændringer der er indarbejdet i Budget 2023-26 i forhold til Budget 2022.

Ændringer fra budgetaftalen (mio. kr.)	Ændring til 2023	Ændring til 2024	Ændring til 2025	Ændring til 2026
Udgangspunkt 2022-budget	19,0	19,0	19,0	19,0
Effektiviserings- og besparelseskatalog 2023				
Tilpasning af budget til Letbaneprojekt Østjylland	0,0	-0,1	-0,1	-0,1
Rammebesparelse på Erhvervs- og udviklingspuljen	0,0	0,0	-0,1	-0,1
Ingen prisfremskrivning 2023	0,0	0,0	0,0	0,0
Tillægsbevillinger				
Driftstilskud Randers Regnskov - Fra UMT til SKO	-2,4	-2,4	-2,4	-2,4
Budgetaftale 2023-2026				
Familiehuset_bevilling 2023	0,2	0,0	0,0	0,0
Den Vestdanske Film_bevilling 2023	0,2	0,0	0,0	0,0
Erhvervspuljen reduceres	-0,3	0,0	0,0	0,0
Reduceret medlemsbetaling BRAA	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Konsulenter reduktion	0,0	0,0	0,0	0,0
Ændringer fra tidligere år				
Den Vestdanske Filmpulje_bevilling 2022	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Familiehuset_bevilling 2022	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Effektiviseringsbidrag (budgetaftale 2020 - trin i 2023)	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
PL og øvrige ændringer	0,0	0,0	0,0	0,0
I alt	16,0	15,9	15,8	15,8

Tabellen uddybes i nedenstående afsnit.

3.1. Demografi og øvrige store ændringer

3.1.1. Effektiviserings- og besparelseskatalog

Der er udmøntet effektiviseringskatalog på -0,1 mio. kr. i 2024, stigende til -0,2 mio. kr. fra 2025 og frem.

Erhvervs- og planudvalget - Erhverv og plan

Del 2

- Tilpasning af budget til Letbaneprojekt Østjylland: -0,1 mio. kr. fra 2024 og frem.
- Rammebesparelse på Erhvervs- og udviklingspuljen: -0,06 mio. kr. i 2025 og -0,14 mio. kr. i 2026.

3.1.2. Ingen prisfremskrivning 2023

Der er i budgettet indarbejdet ingen prisfremskrivning på varekøb og tjenesteydelser på 0,01 mio. kr. årligt fra 2023-2026.

3.1.3. Tillægsbevillinger

Der er i løbet af 2022 givet en tillægsbevilling på -2,4 mio. kr. vedrørende driftstilskud til Randers Regnskov, som flyttes fra UMT til SKO, hvilket også påvirker budgettet for 2023 og frem.

3.2. Budgetaftale 2023-2026

I budgetaftalen 2023-2026 er området reduceret med 0,2 mio. kr. fra 2023 og frem

- Familiehuset på 0,15 mio. kr. i 2023. Finansieres af Erhvervspuljen, der dermed reduceres tilsvarende.
- Den Vestdanske Filmpulje på 0,15 mio. kr. i 2023. Finansieres af Erhvervspuljen, der dermed reduceres tilsvarende.
- Medlemskabsbetaling til Business Region Aarhus på -0,2 mio. kr. i 2023 og frem.
- Konsulenter fortsat reduktion på 0,03 mio. kr. i henholdsvis 2023 og 2024.

3.3. Ændringer tidligere år

Bevillingerne i 2022 til henholdsvis Familiehuset på 0,15 mio. kr. samt til Den Vestdanske Filmpulje på 0,15 mio. kr. er udløbet. Hertil effektiviseringsbidrag fra budgetaftalen 2020.

Erhvervs- og planudvalget - Erhverv og plan

Del 2

4. Anlægsprojekter

På det skattefinansierede anlægsområde er der i budgetperioden afsat midler til Flodbyen og midtbystrategi. Der henvises til anlægsskemaerne nedenfor for en uddybende beskrivelse af de enkelte anlægsprojekter.

For en uddybning af de satte midler til jordforsyningsprojekter henvises til notatet *Budget for jordforsyning 2023-2026*, der indgår som en del af det samlede budgetmateriale. For at sikre overholdelse af anlægsrammen i 2023 er udgiftssiden på jordforsyningsbudgettet reduceret med 10 mio. kr. i 2023. Reduktionen er foretaget ved at nedskrive budgettet til jordkøb. For at sikre et budget i balance i budgetperioden er indtægtssiden nedreguleret tilsvarende i budgetperioden.

Som en del af budgetvedtagelsen for 2023-2026 blev der samtidig vedtaget en 10-årig investeringsplan på anlægsområdet. De resterende år i investeringsplanen fremgår af nedenstående oversigt.

10-årig investeringsplan (mio. kr.)	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Flodbyen Randers	13,7	13,7	13,7	13,7	13,7	13,7
I alt	13,7	13,7	13,7	13,7	13,7	13,7

Nedenfor følger anlægsskemaer for anlægsprojekter med budget i 2023-2026 for bevillingsområdet.

Erhvervs- og planudvalget - Erhverv og plan

Del 2

Anlægsprojekt: Flodbyen Randers, ramme

Bevillingsprogramnummer: 9250000002

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter		9.634	9.383	10.123	10.123	39.263
Indtægter						
I alt		9.634	9.383	10.123	10.123	39.263

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
I alt			

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Anlægsbevillingen til Flodbyen er en videreførelse af bevillingen til "Byen til Vandet, indledende fase" efter byrådets godkendelse af den endelige udviklingsplan for Flodbyen Randers den 7. september 2020.

Anlægsbevillingen til Flodbyen Randers forventes anvendt til køb af arealer fra Randers Havn (fordelt på fire etaper frem til 2036), infrastruktur, byrum, ombygninger og midlertidige aktiviteter som en del af omdannelsen, men også til borgerinddragelse, projektudvikling, markedsføring, analyser, juridisk afklaring, aflønning af intern projektorganisation m.v. med henblik på at realisere udviklingsplanen for Flodbyen Randers over de kommende generationer.

Forvaltningens arbejde med Flodbyen sker i tæt koordinering med de anlægsarbejder, som arealudviklingsselskabet Flodbyen Randers P/S skal udføre. Arealudviklingsselskabet er etableret i 2022 og ejes af Randers Kommune (49 %) og AP Ejendomme (AP Pension) (51 %). Arealudviklingsselskabet skal udvikle arealerne i Flodbyens etape 1 og 2 og frasælge byggegrunde til AP Ejendomme og eksterne investorer/udviklere.

Det er i økonomimodellen for Flodbyen Randers forudsat, at kommunens udgifter til projektet modsvares af indtægter fra salg af byggeretter senere i projektet, således at der samlet set for udviklingsperioden (forventet ca. 2020-2070) er tale om økonomisk balance. Der er derfor med anlægsbevillingerne til Flodbyen Randers tale om udlæg/likviditetstræk i de første faser af projektet.

Erhvervs- og planudvalget - Erhverv og plan

Del 2

Anlægsprojekt: Flodbyen, programsekretariat/frikøb UMT

Bevillingsprogramnummer: 9250000003

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	12.021	2.000	2.000	1.280	1.280	18.581
Indtægter						
I alt	12.021	2.000	2.000	1.280	1.280	18.581

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
31-08-2015	1.700	0	1.700
06-03-2017	1.000	0	1.000
10-09-2018	2.400	0	2.400
09-12-2019	4.750	0	4.750
06-04-2021	1.600	0	1.600
14-10-2021	571	0	571
13-10-2022	2.000	0	2.000
I alt	14.021	0	14.021

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Anlægsbevillingen til Flodbyen er en videreførelse af bevillingen til "Byen til Vandet, indledende fase" efter byrådets godkendelse af den endelige udviklingsplan for Flodbyen Randers – Byen til Vandet.

Anlægsbevillingen finansierer udgifter til drift af programsekretariat, projektledelse og frikøb af timer internt i Udvikling, Miljø og Teknik.

Forvaltningens arbejde med Flodbyen sker i tæt koordinering med de anlægsarbejder, som arealudviklingsselskabet Flodbyen Randers P/S skal udføre. Arealudviklingsselskabet er etableret i 2022 og ejes af Randers Kommune (49 %) og AP Ejendomme (AP Pension) (51 %). Arealudviklingsselskabet skal udvikle arealerne i Flodbyens etape 1 og 2 og frasælge byggegrunde til AP Ejendomme og eksterne investorer/udviklere. Rådighedsbeløbet til drift af det kommunale programsekretariat for Flodbyen justeres løbende i takt med den aktuelle status på projektet. Pt. fremsendes hvert andet år en udmøntnings sag til byrådet.

Det er i økonomimodellen for Flodbyen Randers forudsat, at kommunens udgifter til projektet modsvares af indtægter fra salg af byggeretter senere i projektet, således at der samlet set for udviklingsperioden (forventet ca. 2020-2070) er tale om økonomisk balance. Der er derfor med anlægsbevillingerne til Flodbyen Randers tale om udlæg/likviditetstræk i de første faser af projektet.

Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2023 givet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Erhvervs- og planudvalget - Erhverv og plan

Del 2

Anlægsprojekt: Flodbyen, konsulentbistand

Bevillingsprogramnummer: 9250000004

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	3.350	1.250	1.250	1.250	1.250	8.350
Indtægter						
I alt	3.350	1.250	1.250	1.250	1.250	8.350

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
09-12-2019	3.750	0	3.750
25-05-2021	-400	0	-400
13-10-2022	1.250	0	1.250
I alt	4.600	0	4.600

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Byrådet afsatte den 9. december 2019 en årlig bevilling til div. analyser, konsulentbistand m.v. til realisering af udviklingsplanen for Flodbyen Randers - Byen til Vandet. Bevillingen videreføres til 2026. I takt med at projektet går fra planlægnings- til realiseringsfasen er der behov for løbende analyser og undersøgelser ift. de anlæg, som Randers Kommune skal etablere i etape 1 og 2, samt ift. de efterfølgende etaper 3 og 4.

Forvaltningens arbejde med Flodbyen sker i tæt koordinering med de anlægsarbejder, som arealudviklingsselskabet Flodbyen Randers P/S skal udføre. Arealudviklingsselskabet er etableret i 2022 og ejes af Randers Kommune (49 %) og AP Ejendomme (AP Pension) (51 %). Arealudviklingsselskabet skal udvikle arealerne i Flodbyens etape 1 og 2 og frasælge byggegrunde til AP Ejendomme og eksterne investorer/udviklere.

Det er i økonomimodellen for Flodbyen Randers forudsat, at kommunens udgifter til projektet modsvares af indtægter fra salg af byggeretter senere i projektet, således at der samlet set for udviklingsperioden (forventet ca. 2020-2070) er tale om økonomisk balance. Der er derfor med anlægsbevillingerne til Flodbyen Randers tale om udlæg/likviditetstræk i de første faser af projektet.

Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2023 er givet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Erhvervs- og planudvalget - Erhverv og plan

Del 2

Anlægsprojekt: Flodbyen, markedsføring, salg, udbud mv.

Bevillingsprogramnummer: 9250000005

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	3.000	500	500	1.000	1.000	6.000
Indtægter						
I alt	3.000	500	500	1.000	1.000	6.000

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
08-10-2020	1.000	0	1.000
14-10-2021	1.000	0	1.000
13-06-2022	1.000	0	1.000
13-10-2022	500	0	500
I alt	3.500	0	3.500

Formål og beskrivelse samt status på projektet

I takt med at Flodbyen har bevæget sig fra planlægnings- til realiseringsfasen har der været behov for at bruge ressourcer på at forberede salget af de første arealer inden for projektområdet. I praksis er dette for etape 1 og 2 sket ved at gennemføre et udbud om deltagelsen i et arealudviklingsselskab. AP Ejendomme (AP Pension) vandt i 2022 udbuddet og dermed retten til at indgå i arealudviklingsselskabet Flodbyen Randers P/S.

Forvaltningens arbejde med Flodbyen sker i tæt koordinering med de anlægsarbejder, som arealudviklingsselskabet Flodbyen Randers P/S skal udføre. Arealudviklingsselskabet er etableret i 2022 og ejes af Randers Kommune (49 %) og AP Ejendomme (AP Pension) (51 %). Arealudviklingsselskabet skal udvikle arealerne i Flodbyens etape 1 og 2 og frasælge byggegrunde til AP Ejendomme og eksterne investorer/udviklere. Fremadrettet vil størstedelen af projektets udgifter til markedsføring og salg af byggegrunde derfor ligge i arealudviklingsselskabet.

Det er i økonomimodellen for Flodbyen Randers forudsat, at kommunens udgifter til projektet modsvares af indtægter fra salg af byggeretter senere i projektet, således at der samlet set for udviklingsperioden (forventet ca. 2020-2070) er tale om økonomisk balance. Der er derfor med anlægsbevillingerne til Flodbyen Randers tale om udlæg/likviditetstræk i de første faser af projektet.

Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2023 er givet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Erhvervs- og planudvalget - Erhverv og plan

Del 2

Anlægsprojekt: Midtbystrategi

Bevillingsprogramnummer: 9258410001

Rådighedsbeløb (2023-priser, 1.000 kr.)

Type	Før 2023 (årets priser)	2023	2024	2025	2026	I alt
Udgifter	14.593	4.254	0	0	0	18.847
Indtægter						
I alt	14.593	4.254	0	0	0	18.847

Anlægsbevillinger (Årets priser, 1.000 kr.)

Dato	Udgifter	Indtægter	Netto
19-03-2018	2.500	0	2.500
15-06-2020	4.000	0	4.000
08-10-2020	4.000	0	4.000
06-04-2021	2.000	0	2.000
25-04-2022	2.100	0	2.100
13-10-2022	4.254	0	4.254
I alt	18.854	0	18.854

Formål og beskrivelse samt status på projektet

Den historiske midtby i Randers er kernen i byens og kommunens udvikling. En levende midtby er hjertet i Randers som attraktiv bosætningskommune – uanset hvor i kommunen man vælger at bo. Arbejdet med udmøntning af den vedtagne midtbystrategi har vist resultater. Tendensen er således færre tomme butikslokaler i bybilledet. Der skal etableres flere attraktive opholdssteder i midtbyen, byen skal fremstå indbydende om dagen og om aftenen, de forskellige områder og særlige karaktertræk skal fremhæves. Gennem både permanente ændringer og midlertidige arrangementer og events skal byen være attraktiv for både byens borgere og besøgende.

Byrådet vedtog i foråret 2020 at fremrykke de hidtil afsatte midler for at hjælpe midtbyen og midtbyens forretninger bedst muligt over coronakrisen. Også det har vist positive resultater, men der er behov for at fortsætte indsatsen i de kommende år.

Der har under coronakrisen været hurtige og målrettede aktiviteter. Det er nu erstattet af et arbejde med mere langsigtede ændringer på bl.a. Slotspladsen, Erik Menveds Plads, Sct. Mortens Kirkeplads, belysning samt tilpasninger af byrummet i respekt for de forskellige områders særpræg. Der vil også fortsat være events og andet, der har en mere midlertidig karakter. Der er truffet politisk beslutning om fordelingen af midler mellem løn, akutte indsatser og langsigtede fysiske ændringer.

I den kommende periode vil forvaltningen i øvrigt have fokus på mobilitet i byen og dermed også oplevelsesruter, som også indgår i den vedtagne midtbystrategi.

Anlægsbevilling til rådighedsbeløb i 2023 er givet i forbindelse med budgetvedtagelsen.